

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

UITSPRAKEN WERKJAAR 2009

Inhoud

Zitting van 26 januari 2009.....	5
Rolnr. 2009/001 - 26 januari 2009	6
Rolnr. 2009/002 - 26 januari 2009	10
Zitting van 19 februari 2009	13
Rolnr. 2009/003 - 19 februari 2009.....	14
Zitting van 10 maart 2009	16
Rolnr. 2009/004 - 10 maart 2009.....	17
Rolnr. 2009/005 - 10 maart 2009.....	22
Rolnr. 2009/006 - 10 maart 2009.....	28
Rolnr. 2009/007 - 10 maart 2009.....	32
Rolnr. 2009/008 - 10 maart 2009.....	34
Zitting van 17 maart 2009	39
Rolnr. 2009/012 - 17 maart 2009.....	40
Zitting van 19 maart 2009	44
Rolnr. 2009/013 - 19 maart 2009.....	45
Zitting van 27 maart 2009	53
Rolnr. 2009/014 - 27 maart 2009.....	54
Zitting van 16 april 2009.....	58
Rolnr. 2009/015 - 16 april 2009	59
Zitting van 20 april 2009.....	65
Rolnr. 2009/009 - 20 april 2009	66
Rolnr. 2009/010 - 20 april 2009	71
Rolnr. 2009/011 - 20 april 2009	81
Zitting van 29 april 2009.....	85
Rolnr. 2009/016 - 29 april 2009.....	86
Zitting van 7 mei 2009.....	90
Rolnr. 2009/018 - 7 mei 2009.....	91
Rolnr. 2009/019 - 7 mei 2009.....	97
Rolnr. 2009/020 - 7 mei 2009.....	103
Rolnr. 2009/021 - 7 mei 2009.....	109
Rolnr. 2009/022 - 7 mei 2009.....	116

Rolnr. 2009/023 - 7 mei 2009.....	122
Rolnr. 2009/024 - 7 mei 2009.....	128
Rolnr. 2009/025 - 7 mei 2009.....	134
Rolnr. 2009/026 - 7 mei 2009.....	140
Rolnr. 2009/027 - 7 mei 2009.....	146
Rolnr. 2009/028 - 7 mei 2009.....	152
Rolnr. 2009/029 - 7 mei 2009.....	158
Rolnr. 2009/030 - 7 mei 2009.....	161
Rolnr. 2009/031 - 7 mei 2009.....	167
Rolnr. 2009/032 - 7 mei 2009.....	174
Rolnr. 2009/034 - 7 mei 2009.....	180
Zitting van 20 mei 2009.....	186
Rolnr. 2009/017 - 20 mei 2009.....	187
Rolnr. 2009/033 - 20 mei 2009.....	195
Zitting van 17 juni 2009.....	201
Rolnr. 2009/036 - 17 juni 2009.....	202
Zitting van 23 juni 2009.....	208
Rolnr. 2009/035 - 23 juni 2009.....	209
Zitting van 2 juli 2009.....	214
Rolnr. 2009/037 - 2 juli 2009.....	215
Rolnr. 2009/038 - 2 juli 2009.....	220
Zitting van 9 juli 2009.....	225
Rolnr. 2009/039 - 9 juli 2009.....	226
Zitting van 30 juli 2009.....	233
Rolnr. 2009/041 - 30 juli 2009.....	234
Rolnr. 2009/042 - 30 juli 2009.....	240
Rolnr. 2009/050 - 30 juli 2009.....	244
Rolnr. 2009/052 - 30 juli 2009.....	248
Rolnr. 2009/053 - 30 juli 2009.....	255
Rolnr. 2009/054 - 30 juli 2009.....	260
Rolnr. 2009/056 - 30 juli 2009.....	265
Zitting van 6 augustus 2009.....	272
Rolnr. 2008/044 - 6 augustus 2009.....	273
Rolnr. 2009/049 - 6 augustus 2009.....	277

Rolnr. 2009/057 - 6 augustus 2009	283
Rolnr. 2009/058 - 6 augustus 2009	289
Rolnr. 2009/060 - 6 augustus 2009	295
Rolnr. 2009/061 - 6 augustus 2009	300
Rolnr. 2009/064 - 6 augustus 2009	306
Zitting van 13 augustus 2009.....	309
Rolnr. 2009/040 - 13 augustus 2009	310
Rolnr. 2009/045 - 13 augustus 2009	314
Rolnr. 2009/046 - 13 augustus 2009	321
Rolnr. 2009/047 - 13 augustus 2009	328
Rolnr. 2009/048 - 13 augustus 2009	336
Rolnr. 2009/051 - 13 augustus 2009	346
Rolnr. 2009/059 - 13 augustus 2009	356
Rolnr. 2009/062 - 13 augustus 2009	362
Rolnr. 2009/067 - 13 augustus 2009	369
Rolnr. 2009/068 - 13 augustus 2009	378

Zitting van 26 januari 2009

Rolnr. 2009/001 - 26 januari 2009

Inzak [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

hebbende als raadsman meester [REDACTED]

kantoorhoudende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

hebbende als raadsman meester [REDACTED]

kantoorhoudende te [REDACTED], [REDACTED], waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van maandag 26 januari 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: [REDACTED]

meester [REDACTED]

- de verwerende partij: meester [REDACTED]

[REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de tussenbeslissing van 17 december 2008 en tegen de beslissing van 31 december 2008, genomen in het kader van het intern beroep en dat na het besluit nr. 2008/076 van 12 december 2008 van de Raad, waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij was tijdens het academiejaar 2007-2008 ingeschreven in de opleiding bachelor in de Verpleegkunde.

Verzoekende partij werd na de tweede zitting niet geslaagd verklaard. Zij behaalde voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] de score van 9/20, onder meer omdat ze voor het partim 'eindwerk' een resultaat van 6/20 behaalde. Voor de drie overige vakonderdelen van het opleidingsonderdeel behaalde verzoekende partij deelscores van telkens 11/20. Voor de overige opleidingsonderdelen behaalde verzoekende partij credits in de eerste zitting.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 16 september 2008 een intern beroep in tegen deze examenbeslissing, genomen door de examencommissie op 11 september 2008.

Bij aangetekende beslissing van 24 september 2008 werd het intern beroep door de [REDACTED] ongegrond verklaard.

Bij aangetekend schrijven van 1 oktober 2008 diende verzoekende partij een eerste maal een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij besluit nr. 2008/058 van 29 oktober 2008 besliste de Raad het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren. De Raad was van oordeel dat de beoordeling voor het betwiste opleidingsonderdeel onvoldoende elementen bevatte om de score van 9/20 afdoende te motiveren. De beslissing van 24 september 2008 genomen in het kader van het intern beroep werd vernietigd en de bevoegde instantie van de instelling diende een nieuwe beslissing te nemen uiterlijk tegen 12 november 2008 rekening houdend met de bovenstaande overwegingen.

Bij beslissing van de [REDACTED] op datum van 12 november 2008 werd het intern beroep opnieuw ongegrond verklaard.

Bij aangetekend schrijven van 18 november 2008 diende verzoekende partij een tweede maal een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij besluit nr. 2008/076 van 12 december 2008 besliste de Raad het beroep opnieuw ontvankelijk en gegrond te verklaren. De Raad stelde vast dat in de beslissing van de [REDACTED] van 12 november 2008 geen nieuwe motivering werd gegeven waarom de eindscore van 9,75/20 naar 9/20 werd herleid, vermits werd verwezen naar dezelfde bijlagen die gediend hadden voor het motiveren van de eerste en vernietigde beslissing. De beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 12 november 2008 werd vernietigd en de bevoegde instantie diende een nieuwe beslissing te nemen uiterlijk tegen 9 januari 2009 en rekening houdend met bovenstaande overwegingen.

3.3. Bij tussenbeslissing van de [REDACTED] op datum van 17 december 2008 werd het moduleteam van het opleidingsonderdeel gevraagd een motivering over te maken m.b.t. de afronding van het rekenkundige gemiddelde van 9,75/20.

Het moduleteam verstrekke zijn advies op datum van 19 december 2008.

Bij beslissing van de [REDACTED] op datum van 31 december 2008 werd het intern beroep ongegrond verklaard. De beslissing werd per aangetekend schrijven van 31 december 2008 naar verzoekende partij verstuurd.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 7 januari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 7 januari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 31 december 2008. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van 31 december 2008 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op vrijdag 2 januari 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf zaterdag 3 januari 2009.

Dit beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Verzoekende partij doet in de eerste plaats opmerken dat deer tot nog toe niet in geslaagd is de beslissing na intern beroep afdoende te motiveren.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat uit de twee vorige beslissingen na intern beroep onvoldoende elementen konden worden gehaald om voor het opleidingsonderdeel '.....' de globale score van 9 op 20 afdoende te motiveren.

De Raad herinnert er aan dat hij zich niet in de plaats kan stellen van deen de beoordeling van deniet kan overdoen.

Na de vernietiging van een beslissing na intern beroep behoort het aan het bevoegd orgaan van de onderwijsinstelling om een nieuwe beslissing te nemen, rekening houdend met de motieven die tot de vernietiging hebben geleid.

In voorliggende zaak heeft de, als bevoegd orgaan van de onderwijsinstelling, in uitvoering van de vernietigingsbeslissing nr. 2008/076 van 12 december 2008, een nieuwe beslissing genomen waarvan de regelmatigheid en de motivering zullen worden onderzocht bij de bespreking van het tweede middel.

5.2. Vervolgens beklaagt verzoekende partij er zich opnieuw over dat de beslissing van devan 31 december 2008 onvoldoende en niet deugdelijk gemotiveerd is.

Verwerende partij verwijst in haar antwoordnota naar het advies van het moduleteam dat het opleidingsonderdeel '.....' op 19 december 2008 aan deheeft uitgebracht over de evaluatie van verzoekende partij en het voorstel om de globale score van 9 op 20 toe te kennen.

De Raad vestigt er opnieuw de aandacht op dat het niet tot zijn bevoegdheid behoort om de beoordeling van een intern beroepsorgaan over te doen en zijn beslissing in de plaats te stellen. De Raad is in de uitoefening van het hem opgedragen toezicht enkel bevoegd om na te gaan of de beslissing van het intern beroepsorgaan regelmatig is en of het beroepsorgaan in redelijkheid tot die beslissing is kunnen komen.

De Raad is in voorliggend geval van oordeel dat in het omstandig advies van het moduleteam, dat als motivering is overgenomen in de beslissing van de, voldoende is aangegeven waarom het rekenkundig gewogen gemiddelde niet op 10/20 is gebracht en de globale score van 9/20 werd behouden. De beslissing van deis, naar het oordeel van de Raad, afdoende gemotiveerd en kan niet als onredelijk worden beschouwd. Het feit dat verzoekende partij in 1980 een einddiploma verpleegkunde behaalde in Roemenië en, naar hij beweert, hij tot nog toe geen onprofessioneel en gevaarlijk beroepsgedrag heeft vertoond, kunnen de genomen beslissing niet ontkrachten.

Het middel is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar ongegrond is.

De beslissing van 31 december 2008 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op maandag 26 januari 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/002 - 26 januari 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van maandag 26 januari 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissingen van 27 juli 2008 en 8 september 2008 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 19 december 2008 waarbij het intern beroep onontvankelijk werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij was tijdens het academiejaar 2007-2008 ingeschreven in het derde jaar bachelor in de opleiding bachelor in de pedagogische wetenschappen.

Na de eerste zitting werd verzoekende partij op datum van 27 juni 2008 niet geslaagd verklaard door de bevoegde examencommissie wegens een tekort voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Ze behaalde voor dit opleidingsonderdeel 9 op 20.

Ook in de tweede zitting verklaarde de examencommissie op datum van 8 september 2008 verzoekende partij niet geslaagd, opnieuw ingevolge een onvoldoende voor hetzelfde opleidingsonderdeel. Deze keer behaalde ze 8 op 20.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 15 december 2008 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie tegen de examenbeslissing van de eerste zitting.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 19 december 2008 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 5 januari 2009 en per aangetekend schrijven van 8 januari 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 8 januari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of het besluit op intern beroep dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak onderzocht.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 8 januari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 19 december 2008. Verzoekende partij heeft op maandag 5 januari 2009 kennis gekregen van de beslissing op intern beroep via een e-mail waarvan verzoekende partij diezelfde dag de ontvangst bevestigde. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf dinsdag 6 januari 2009.

Dit beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

De verwerende partij heeft bij beslissing van 19 december 2008 het intern beroep van verzoekende partij niet ontvankelijk verklaard wegens het niet tijdig instellen van het intern beroep.

De Raad dient na te gaan of de beslissing van 19 december 2008 het beroep terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd.

Verwerende partij stelt dat de proclamatie voor de eerste examenperiode voor de opleiding pedagogische wetenschappen plaatsvond op 1 juli 2008 en dat verzoekende partij intern beroep heeft ingesteld met een ter post aangetekende brief van 15 december 2008.

Vermits het voorwerp van het beroep bij de Raad beperkt is tot hetgeen beslist werd bij het intern beroep, komt het de Raad in deze niet toe zich uit te spreken over de examenbeslissing van 8 september 2008.

Artikel II.13 van het Aanvullingsdecreet bepaalt dat het intern beroep moet ingesteld worden binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen.

Het nut van een interne procedure is enerzijds dat de student de kans krijgt om een beter inzicht te verkrijgen in de motieven die tot de studievoortgangsbeslissing hebben geleid en anderzijds dat op een snelle en doeltreffende manier eventuele fouten kunnen worden rechtgezet. Een dergelijke procedure is in het voordeel zowel van de verzoekende partij als van de instelling.

De verzoekende partij moet deze procedure evenwel instellen volgens de voorschriften van het onderwijs- en examenreglement van de onderwijsinstelling, als zij de mogelijkheid wil blijven behouden om een verder beroep bij de Raad in te stellen.

Het instellen van een ontvankelijk intern beroep is bijgevolg een voorwaarde voor het instellen van een verder beroep bij de Raad, ook al is dat laatste beroep tevens gericht tegen de originele studievoortgangsbepaling en niet enkel tegen de bepaling op intern beroep.

Uit wat voorafgaat blijkt dat het intern beroep werd ingesteld ruim buiten de voormelde vervalltermijn van vijf kalenderdagen na de kennisgeving van het algemeen examenresultaat. De omstandigheden die verzoekende partij aanhaalt om het intern beroep toch nog ontvankelijk te laten verklaren, kunnen deze termijn niet heropenen.

Daar er geen regelmatig intern beroep werd ingesteld, is het beroep bij de Raad niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De examenbeslissingen van 27 juli 2008 en 8 september 2008 en de beslissing van 19 december 2008 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op maandag 26 januari 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Zitting van 19 februari 2009

Rolnr. 2009/003 - 19 februari 2009

Inzake

wonende,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 19 februari 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van de onderwijsinstelling om verzoekende partij niet toe te staan onder gewijzigde examenvorm examens af te leggen.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-09 ingeschreven in het verkort programma van de bachelor in de opleiding Rechten.

Verzoekende partij stelt dat zij moeilijkheden heeft met schriftelijke examens en meerkeuze-examens. Zij wenst een afwijking te bekomen van de algemene examenvorm door telkens mondeling geëxamineerd te kunnen worden.

Verzoekende partij heeft zich daartoe reeds tot de dienst studentenvoorzieningen van de instelling gericht.

3.2. Bij aangetekend schrijven van 26 januari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Bevoegdheid van de Raad

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota dat het beroep als onontvankelijk dient beschouwd te worden omdat het geen betwisting betreft over een studievoortgangsbeslissing waarover de Raad een uitspraak kan doen.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota dat haar verzoek wel gelinkt is met een examenbeslissing.

Artikel II.1, 15° bis van het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt op beperkende wijze de bevoegdheden van de Raad.

De bevoegdheidsomschrijving die in voorliggend geval in aanmerking kan komen is artikel II.1, 15° bis, a) dat een examenbeslissing definieert als *"zijnde elke beslissing, die al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleidingsonderdeel, of een opleiding als geheel"*.

De beslissing van de instelling om niet in te gaan op de vraag van verzoekende partij tot het bekomen van een aangepaste examenvorm betreft echter geen 'eindoordeel' over het al dan niet geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel en kan dan ook niet beschouwd worden als een studievoortgangsbeslissing in de zin van artikel II.1, 15° bis, a).

De Raad is derhalve niet bevoegd om van het beroep kennis te nemen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij onontvankelijk is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen na beraadslaging dat het beroep onontvankelijk is.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 19 februari 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Daniël Cuypers

Jan Geens

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

Zitting van 10 maart 2009

Rolnr. 2009/004 - 10 maart 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

met als raadsman meester [REDACTED]

kantoorhoudende te [REDACTED], [REDACTED], waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 10 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij : [REDACTED]

[REDACTED]

meester [REDACTED]

- de verwerende partij : meester [REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 februari 2009 waarbij beslist werd om de studievoortgangsbepaling inzake uitschrijving uit de opleiding te bevestigen.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij was in het academiejaar 2005-2006 en het academiejaar 2006-2007 ingeschreven in de professionele bachelor in het Bedrijfsmanagement aan de [REDACTED]. Zij slaagde na twee academiejaren globaal niet voor alle opleidingsonderdelen van het opleidingsprogramma van de eerste bachelor.

Voor het academiejaar 2007-2008 diende verzoekende partij een aanvraag in om zich opnieuw in te schrijven. In het studiecontract werden opleidingsonderdelen opgenomen die zij voor de derde maal diende af te leggen. De instelling liet de inschrijving toe voor een geïndividualiseerd traject, maar legde enkele bindende voorwaarden op waaronder het slagen

voor 3 trisopleidingsonderdelen na tweede zittijd. Verzoekende partij verklaarde zich akkoord met deze bindende studievoorwaarden. Na de tweede zittijd van het betreffende academiejaar slaagde verzoekende partij evenwel niet voor de drie trisopleidingsonderdelen.

Verzoekende partij vroeg voor het academiejaar 2008-2009 opnieuw een inschrijving aan voor een geïndividualiseerd traject.

Op 25 september 2008 weigerde de instelling in eerste instantie haar verzoek wegens onvoldoende aanwezigheid van verzachtende omstandigheden die het niet voldoen aan de opgelegde voorwaarden hadden kunnen verantwoorden.

Verzoekende partij herhaalde uitdrukkelijk haar verzoek. De instelling liet op 14 oktober 2008 een herinschrijving toe onder bindende voorwaarden waaronder het slagen voor alle opleidingsonderdelen van het studiecontract in elke examenperiode na de eerste zittijd. Verzoekende partij aanvaardde deze studievoorwaarden. Op 28 oktober 2008 werd het contract met het nieuw vastgestelde geïndividualiseerd traject door verzoekende partij ondertekend.

3.2. Het geïndividualiseerd studietraject van verzoekende partij omvat vier opleidingsonderdelen. Verzoekende partij slaagde in de eerste zittijd in januari voor één van de vier opleidingsonderdelen niet. Zij behaalde een 0 op 20 voor het opleidingsonderdeel '.....'.

3.3. De verwerende partij besloot op 21 januari 2009 om verzoekende partij uit te schrijven.

3.4. Verzoekende partij diende op 21 januari 2009 een intern beroep in tegen deze studievoortgangsbeslissing. Het beroep werd ontvankelijk verklaard en verzoekende partij werd uitgenodigd voor een intern overleg op 2 februari 2009.

3.5. Bij beslissing van de interne beroepscommissie van 5 februari 2009 werd het verzoek tot heroverweging van de initiële studievoortgangsbeslissing afgewezen als ongegrond en werd de beslissing tot uitschrijving bevestigd.

3.6. Bij aangetekend schrijven van 12 februari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van donderdag 12 februari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 5 februari 2009, aangetekend verstuurd op vrijdag 6 februari 2009. Verzoekende partij heeft kennis kunnen nemen van deze beslissing op intern beroep op maandag 9 februari 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf 10 februari 2009.

Het beroep van 12 februari 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Onontvankelijkheid wegens vormvereisten

Verwerende partij stelt dat in het verzoekschrift niet duidelijk de woonplaats van de verzoekende partij werd aangegeven en enkel de plaats werd vermeld waar het verzoekschrift is geschreven. Evenmin werd de zetel van het bestuur van de instelling aangeduid.

Uit het verzoekschrift en de bijlagen blijkt duidelijk welke instelling het betrof; de niet-vermelding van de zetel van het bestuur heeft in deze de rechten van verdediging niet geschaad. Door de toevoeging van de beslissing op intern beroep, waarop het adres van de verzoekende partij is aangeduid, is de woonplaats van de verzoekende partij voldoende duidelijk, zodat verwerende partij zich naar behoren heeft kunnen verdedigen.

4. Bevoegdheid van de Raad

Voorliggend verzoekschrift betreft de toepassing van artikel 52 van het Flexibiliseringsdecreet^[1]. Artikel 52, § 1, 2° stelt dat het instellingsbestuur de inschrijving van een student kan weigeren onder de vorm van een studievoortgangsbewakingsmaatregel en dat indien bindende voorwaarden voor de inschrijving werden opgelegd die niet werden vervuld of indien uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad is bevoegd om van deze studievoorgangsbeslissing kennis te nemen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij de beslissing om haar uit te schrijven in de omstandigheden van de zaak kennelijk onredelijk vindt. De verwerende partij heeft het verzoekschrift ook in die zin begrepen en dienovereenkomstig verweer gevoerd.

Uit de meegedeelde stukken blijkt dat de verzoekende partij zich pas op 14 oktober 2008 mocht inschrijven voor het academiejaar 2008-2009 onder de dubbele bindende voorwaarde van verplichte deelname aan lessen en onderwijsactiviteiten en het slagen voor alle opleidingsonderdelen in elke examenperiode na eerste zitting.

Op 14 november 2008 moest de verzoekende partij zich verantwoorden voor een aantal afwezigheden tijdens lessen en onderwijsactiviteiten. Op 28 november 2008 stuurt de verwerende partij het volgende bericht aan de verzoekende partij:

"Op basis van verder onderzoek van uw verantwoording voor de afwezigheden in de lessen op 4, 5 en 12 november, uitgevoerd na het gesprek van deze voormiddag, vrijdag 28 november, achten we deze verantwoording als voldoende. De afwezigheid in de les op 5 november kan u echter niet wettigen, noch verantwoorden.

Toch staan we u tot (sic) om de opleiding verder te zetten en aan de examens in de eerstvolgende examenperiode deel te nemen. Op basis van de behaalde resultaten in deze examenperiode zullen we beoordelen of voldaan wordt aan de bindende studievoorwaarden, i.c. slagen voor alle opleidingsonderdelen na elke examenperiode."

Vervolgens heeft de verzoekende partij aan de examens deelgenomen, waarbij zij de volgende resultaten behaalde:11,14,12, en0.

Rekening houdend met (1) het feit dat de verzoekende partij slechts laattijdig aan de lessen en onderwijsactiviteiten kon deelnemen – ook al was dat niet als zodanig toe te schrijven aan de verwerende partij - (2) het feit dat zij omwille van het niet volgen van een aantal lessen en activiteiten die zij op één na wel kon verantwoorden, tot kort voor de aanvang van de examens in de onzekerheid bleef of zij nog wel ingeschreven zou blijven, (3) het feit dat de verzoekende partij zelf die ene afwezigheid blijkbaar niet zwaarwegend genoeg vond om de verzoekende partij onmiddellijk uit te schrijven, (4) de vaststelling dat de verzoekende partij op drie van de vier examens een behoorlijke uitslag behaalde, en (5) dat a priori niet valt in te zien waarom de verzoekende partij ook voor dat vierde examen, bij een tweede examenkans, met voldoende voorbereiding, geen voldoende evaluatie zou behalen, is de Raad van oordeel dat de beslissing om de verzoekende partij uit te schrijven omwille van die ene onvoldoende, alsook de bevestigende beslissing op intern beroep, kennelijk onredelijk zijn.

Het beroep is gegrond.

5.2. Gelet op de omstandigheden van de zaak is de Raad verder van oordeel dat, in afwachting van een nieuwe beslissing, de verzoekende partij voorlopig opnieuw moet worden ingeschreven.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van de interne beroepscommissie van 5 februari 2009 wordt vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij neemt uiterlijk op 13 maart 2009 een nieuwe studievoortgangsbepaling rekening houdend met voormelde overwegingen van de Raad.

De Raad beveelt verder dat de verzoekende partij, in afwachting van een nieuwe beslissing van de verwerende partij, opnieuw wordt ingeschreven.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op dinsdag 10 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, B.S. 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/005 - 10 maart 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadslieden meesteren meester

kantoorhoudende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak vanwerd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 10 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 30 januari 2009 en tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 9 februari 2009 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt de Raad om de examenbeslissing van 30 januari 2009 en de beslissing op intern beroep van 9 februari 2009 te vernietigen en om de examencommissie te bevelen een nieuwe beslissing te nemen onder de door de Raad te stellen voorwaarden en binnen een door de Raad vast te stellen termijn.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het derde jaar bachelor in de opleiding Bachelor in de Vroedkunde.

Na de eerste examenperiode werd verzoekende partij niet geslaagd verklaard voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde 9 op 20.

Het verzoekschrift betreft de evaluatie van het onderdeel 'Stage' waarvoor verzoekende partij 8 op 20 behaalde en dat voor wat de quoterings van het opleidingsonderdeel een wegingsfactor van 85 % uitmaakt.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 3 februari 2009 een intern beroep in bij de voorzitter van de examencommissie van de betrokken opleiding in de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie in buitengewone beraadslaging op datum van 9 februari 2009 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De examencommissie oordeelde dat het resultaat op het opleidingsonderdeel onvoldoende is, dat op 2 van de 4 stageplaatsen vastgesteld is dat de vereiste competenties voor een beginnende beroepsbeoefenaar niet bereikt zijn en dat er geen nieuwe relevante elementen naar voor werden gebracht.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 februari 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 16 februari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 16 februari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 9 februari 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van 10 februari 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op woensdag 11 februari 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf 12 februari 2009.

Dit beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

Het beroep van verzoekende partij is ontvankelijk.

5. Grond van de zaak

5.1. In een eerste middel klaagt de verzoekende partij erover dat de tussentijdse evaluatie niet halverwege de stage 'verloskamer' plaatsvond, zodat zij niet de gelegenheid had om tekorten weg te werken. Die tussentijdse evaluatie gebeurde op 25 november 2008, terwijl de stage eindigde op 28 november 2008.

De verwerende partij merkt op dat (1) de stage 'prenatale' en 'verloskamer' parallel lopen en zij er van uitging dat beide stages pas zouden eindigen op 18 januari 2009 zodat de tussentijdse evaluatie wel tijdig gebeurde, en (2) de verzoekende partij reeds op 22 oktober 2008 vanwege de stagebegeleidster schriftelijk een aantal opmerkingen kreeg waarin een aantal aandachtspunten waren vermeld.

In haar memorie van wederantwoord verwijst de verzoekende partij naar stuk 5 van de verwerende partij waar de stagebegeleidster stelt dat de tussentijdse evaluatie op 25 november 2008 laat werd gegeven omwille van de omstandigheden. De verzoekende partij

laat wel na de verdere uitleg weer te geven. In stuk 5 stelt de toelichting van de stagebegeleidster verder het volgende:

"Op 3/11 permanent feedbackformulier waarop score NA en OV. 5/11 rapporteren onvolledig. 12/11 opmerking sondage niet correct uitgevoerd. 24/11 'je vroedkundig denken wordt in vraag gesteld' bij complicaties weet je niet goed hoe dit aanpakken deze evaluatie was niet in het bezit van de docent op het moment dat zij de eerste TTS eval opmaakte zonder overleg met VK De TTS eval werd eerst met de studente besproken zonder dat de VK werden geraadpleegd. Later op de dag op 25/11 heeft (de docent) wel met de VK kunnen spreken, VK waren het niet eens met opgemaakte TTS eval, er werd via mail met (de verzoekende partij) een nieuwe afspraak gemaakt voor een nieuwe TTS eval op 28/11. 25/11 evaluatie op materniteit: materiaal was niet voldoende gekend. Beperkt inzicht in totaalzorg. 26/11: vaginaal onderzoek onvoldoende voor 3de jaarsstudent."

De verzoekende partij betwist de juistheid van voornoemde vaststellingen niet.

Ook al zou de tussentijdse evaluatie eerder hebben moeten plaatsvinden, zoals de verzoekende partij stelt, en al is het niet uitgesloten dat zij dan mogelijk een betere eindevaluatie zou hebben gekregen, dat op zich is niet van aard om de eindevaluatie, die gesteund is op voormelde vaststellingen, om te buigen in een meer positieve evaluatie. Zoals de Raad al meermaals heeft geoordeeld, zijn gebreken in de begeleiding van een stage of ander opleidingsonderdeel geen reden om een slechte evaluatie te wijzigen in een betere evaluatie.

Dat zij aanvankelijk een goede tussentijdse evaluatie kreeg van de stagebegeleidster – tussentijdse evaluatie die dezelfde dag, 25 november 2008, door de stagebegeleidster na consultatie van de stagementoren werd gewijzigd – verandert niets aan de zaak.

Het middel is niet gegrond.

5.2. In een tweede middel – althans zoals de Raad het begrijpt – voert de verzoekende partij aan dat de plotse onvoldoendes op de eindevaluatie 'verloskamer' voor haar onbegrijpelijk zijn, gelet op haar redelijk positieve tussentijdse evaluatie, die overigens, zo stelt zij, praktisch een eindevaluatie was daar dat stageonderdeel toen bijna beëindigd was.

Het is juist dat een aantal beoordelingsaspecten van het onderdeel 'verloskamer', die in de tussentijdse evaluatie voldoende, of voldoende/onvoldoende werden bevonden, in de eindevaluatie negatief werden bevonden.

In de evaluatiebundel 'verloskamer' bevinden zich twee evaluaties van 15 en 16 december 2008 – dus ruim na de tussentijdse evaluatie – waarin **ondermeer** te lezen staat:

"Je hebt geen enkel benul van verloop ingreep. Startuur, wanneer narcose toegediend, wanneer is pat. beginnen braken?????" (15 december), en "Opgepast wat je zegt in het bijzijn van gediplomeerde vroedvrouwen. Het komt niet over wanneer je zegt dat je met het beantwoorden van beloproepen 's nachts niet veel kan leren! Dit geeft ons de indruk dat je enkel geïnteresseerd bent in het uitvoeren van bevallingen, hoewel het vroedkundig beroep veel meer inhoudt dan dat alleen!" (16 december).

In het licht van de voorgaande opmerkingen die betrekking hebben op het onderdeel 'verloskamer' en die dateren van ruim na de tussentijdse beoordeling, is de eindevaluatie voor dit onderdeel zeker niet onbegrijpelijk.

De verzoekende partij voert ook nog aan dat niet duidelijk is hoe voor 'rol 3' (de vroedvrouw als zorgverlener) een resultaat van 11 voldoende en 5 onvoldoende resulteert in een globale onvoldoende.

Het is evident dat de globale evaluatie niet het mathematische gemiddelde is van alle deelscores; van een vroedvrouw mag verwacht worden dat zij, gelet op de grote verantwoordelijkheid die het beroep met zich meebrengt, op zo weinig mogelijk deelscores een onvoldoende behaalt. Het is dus niet kennelijk onredelijk om een globale onvoldoende toe te kennen als er voor 5 van de 16 deelscores een onvoldoende is behaald.

Het middel is niet gegrond.

5.3. In een derde middel stelt de verzoekende partij dat zij voor de stage 'NIC' in een ziekenhuis in de omgeving van Antwerpen verkeerd werd beoordeeld. Zij had in hetzelfde ziekenhuis het vorige jaar stage gelopen. De verpleegkundige stelde het volgende:

"aangezien je hier al stage hebt gelopen verwachtte ik een vlotte aanpassing en een dieper inzicht te bekomen deze 3 wkn omdat je kan beginnen daar waar je geëindigd bent.

Dwz letten op details & op 't einde van deze 3 wkn een ochtendverz. van een ncpap-kindje."

Daar dit een nieuwe stage was, zo stelt de verzoekende partij, moest die ook als zodanig beoordeeld worden, en niet in functie van de vorige stage. De verzoekende partij merkt verder op dat deze stage het vorige jaar haar beste stage was, terwijl ze daar nu drie voldoende en drie onvoldoendes voor behaalt.

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het zinsdeel *"Dwz letten op details & op 't einde van deze 3 wkn een ochtendverz. van een ncpap-kindje"* blijkens de fiche een zelfstandige zin is die niet aansluit bij het vorige zinsdeel, maar een toelichting is bij de rubriek 'algemene observatie: Kleur, buik, algemene toestand'. Anders gezegd, deze prestatie maakt deel uit van de normale stage.

De verwijzing naar de vorige stage ging uit van een verpleegkundige. Andere verpleegkundigen, van wie niet is aangetoond dat zij de verzoekende partij beoordeeld zouden hebben op grond van haar vorige stage, maken kritische opmerkingen, zo bijvoorbeeld het verslag van 29 september 2008:

"Klemmetje dichtzetten zodat de medicatie niet naar de verkeerde kant gaat + erop bedacht zijn het klemmetje terug open te zetten! Eerst i/d kaft kijken langs waar je de medicatie moet geven IV of ps!"

Uit het geheel van de stageverslagen voor deze stage blijkt niet, zoals verzoekende partij beweert, dat zij strenger beoordeeld werd omwille van het feit dat zij daar al eerder stage had gelopen.

Het middel is niet gegrond.

5.4. In een vierde middel stelt de verzoekende partij dat de evaluatie voor het opleidingsonderdeel 'Klinisch onderwijs' (9/20) niet verantwoord is. Zij wijst op punt 4.7 van de stagebundel, waar te lezen is dat de eindevaluatie van '.....' bestaat uit een gewogen score op de diverse onderdelen, en dat de studentencoach een voorstel van punten formuleert dat besproken wordt op een klassenraad met de betrokken stagebegeleiders en andere studentencoaches van hetzelfde programmajaar.

Zij stelt verder dat zij positief scoorde voor zes van de acht onderdelen, en voor de stage 'NIC' 3 voldoende en 3 onvoldoendes behaalde, en voor de stage 'verloskamer' 2 onvoldoendes, 3 voldoende en 1 voldoende/beheerst.

Hoewel het aanbeveling verdient dat de verwerende partij duidelijk zou maken dat de eindevaluatie voor een zo belangrijk opleidingsonderdeel niet het mathematisch gemiddelde is van de resultaten van alle onderdelen, en dat sommige onvoldoendes kunnen volstaan voor een globale onvoldoende, leidt de vaststelling dat het beroep van vroedvrouw van die aard is dat de beoefenaarster of beoefenaar ervan in principe bekwaam moet zijn in alle onderdelen van het opleidingsonderdeel, tot de conclusie dat zelfs een onvoldoende voor een onderdeel kan volstaan voor een globale onvoldoende. In voorkomend geval kan de instelling bepalen dat bij het hernemen van het opleidingsonderdeel de student gedeeltelijke vrijstellingen kan krijgen.

Het middel is niet gegrond.

5.5. In een vijfde en laatste middel, eerste onderdeel, stelt de verzoekende partij dat zij niet gehoord werd, en dit in strijd met artikel 41 van het examenreglement en hoewel zij uitdrukkelijk gevraagd had om te worden gehoord.

De verwerende partij erkent dat de verzoekende partij niet werd gehoord in het kader van het intern beroep, maar dat de ombuds, zoals bepaald in het examenreglement, aanwezig was.

Artikel van het examenreglement ziet op de procedure bij onregelmatigheden bij een examen; die bepaling is dus niet van toepassing in het kader van een intern beroep tegen een andere beslissing dan een beslissing over een onregelmatigheid.

De toepasselijke regelgeving bepaalt niet dat een student moet worden gehoord in aangelegenheden als deze. Het intern beroepsorgaan is in dit geval naar behoren voorgelicht door het interne beroepschrift van de verzoekende partij en de aanwezigheid van de ombudsman.

Het middel is in dit onderdeel ongegrond.

In een tweede onderdeel klaagt de verzoekende partij erover dat (1) de ombuds niet aanwezig was tijdens de nabespreking, dit in strijd met het examenreglement, en (2) dat zij het dossier pas kon inkijken op 12 februari 2009.

Onregelmatigheden die zich voordoen nadat een bestreden beslissing werd genomen zijn niet van aard de wettelijkheid ervan te beïnvloeden, en het blijkt evenmin dat de verzoekende partij voor de behandeling op intern beroep inzage gevraagd heeft van het dossier.

Dit onderdeel van het middel is niet gegrond.

5.6. Aan het einde van haar verzoekschrift maakt de verzoekende partij melding van bepaalde moeilijkheden die zij ondervindt bij de inschrijving in een andere instelling.

Het betreft hier klaarblijkelijk geen studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is, en bovendien betreft het een beslissing van een andere instelling.

5.7. Het beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen na beraadslaging dat het beroep van de ontvankelijk en ongegrond is.

De beslissing van 9 februari 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op dinsdag 10 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/006 - 10 maart 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadslieden meesteren meester

kantoorhoudende te,, bij wie woonstkeuze wordt gedaan.

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak vanwerd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 10 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 28 januari 2009 en tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 6 februari 2009 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt dat de Raad zou oordelen dat de examenbeslissing niet naar behoren gemotiveerd is; dat de examenbeslissing behept is met een gebrek in de zorgvuldigheidsplicht wegens een gebrekkige begeleiding, in samenhang met de motiveringsplicht; dat de bestreden beslissing niet verenigbaar is met het redelijkheidsbeginsel.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding Bachelor in het Onderwijs.

De examencommissie van de opleiding heeft verzoekende partij na de eerste examenperiode niet geslaagd verklaard voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde voor het opleidingsonderdeel een eindquotering van 8 op 20. Het betreft een stagevak waarvan de evaluatie van het onderdeel 'didactische stage' het voorwerp uitmaakt van de betwisting.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 2 februari 2009 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 6 februari 2009 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De commissie oordeelde dat de evaluatie in redelijkheid is genomen en grondig gemotiveerd werd.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail op datum van vrijdag 13 februari 2009 en per aangetekend schrijven gedagtekend op datum van 13 februari 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 17 februari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 17 februari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 6 februari 2009. De Raad neemt aan dat de beslissing op intern beroep die op datum van vrijdag 13 februari 2009 gedagtekend is, ook dezelfde dag aangetekend verstuurd werd. Derhalve neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 16 februari 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf dinsdag 17 februari 2009.

Dit beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. In een eerste middel verwijt de verzoekende partij de verwerende partij de negatieve evaluatie voor het opleidingsonderdeel '.....' niet afdoende te hebben gemotiveerd.

De verzoekende partij stelt met name dat de eindverslagen van een aantal vakleraressen op louter beweringen steunen en niet onderbouwd zijn.

Uit het door de verwerende partij meegedeelde stuk '3 OSO EINDBEOORDELING DIDACTISCHE STAGE in het secundair onderwijs' blijkt dat de verzoekende partij negatief scoort op 6 van de 8 rubrieken van het onderdeel 'Beroepsattitudes', die ook op duidelijke wijze gemotiveerd worden. Bij wijze van voorbeeld voor de rubriek 'Kritische ingesteldheid' staat het volgende te lezen:

"Lijst bij de eerste opdracht van het groeidossier alles – en + eerlijk op, zo ook bij de voorbereiding van de begeleidingsgesprekken. Toch blijkt de ernst van de – niet door te dringen, want (verzoekende partij) laat ze overheersen door een beschrijving van het "heerlijke" gevoel van voor de klas te staan. Mocht ze zich echt realiseren hoe zwaar de zich telkens herhalende minpunten doorwegen bij het lesgeven, dan zou ze enerzijds zwaarder onder de indruk van haar falen, anderzijds concreter ingrijpen om haar minpunten weg te werken. Naar het einde van de stageperiode toe nam (verzoekende partij) meer een defensieve houding aan."

Voor de rubriek 'Zin voor samenwerking':

"Handelt niet steeds naar de met de vakleerkrachten gemaakte afspraken (rond het op voorhand doorsturen van KT's, rond de afspraken die op de VV gemaakt zijn)."

Hetzelfde geldt voor de negatieve evaluaties bij de andere onderdelen (de stagestudent als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen, de stagestudent als opvoeder, de stagestudent als inhoudelijk expert, de stagestudent als organisator, de stagestudent als innovator/onderzoeker, de stagestudent als lid van een schoolteam), waar deze negatieve evaluaties telkens gemotiveerd worden.

De kritiek van de verzoekende partij blijft beperkt tot het onderdeel 'Relationele gerichtheid' van het onderdeel [REDACTED].

Zelfs al zou de kritiek van de verzoekende partij wat deze rubriek betreft gegrond zijn, de andere negatieve evaluaties die door de verzoekende partij niet bekritiseerd worden, volstaan om de negatieve evaluatie voor dit opleidingsonderdeel afdoende te motiveren.

Om dezelfde reden is de kritiek van de verzoekende partij met betrekking tot het formele aspect van de formulering niet gegrond.

Het middel is niet gegrond.

5.2. In haar tweede middel klaagt de verzoekende partij erover dat de stagebegeleiding vanwege de verwerende partij gebrekkig was, met name laattijdig, te beperkt en zonder feedback.

Zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, zijn gebreken in de begeleiding van een opleidingsonderdeel geen reden om van een slechte evaluatie een positieve evaluatie te maken. Dergelijke klachten dienen in voorkomend geval voor een ander forum gebracht te worden.

In zoverre het middel ertoe strekt te stellen dat omwille van de gebrekkige begeleiding de stagebegeleidster verzoekende partij niet met kennis van zaken heeft kunnen beoordelen (schending van het zorgvuldigheidsbeginsel), kan verwezen worden naar het hiervoor vermelde stuk '3 OSO EINDBEOORDELING DIDACTISCHE STAGE in het secundair onderwijs' waarin afdoende en door de verzoekende partij niet bekritiseerde motieven voorhanden zijn die aangeven dat de evaluatie van de verzoekende partij tot stand is gekomen met de vereiste zorgvuldigheid.

Het middel is niet gegrond.

5.3. In een derde middel houdt de verzoekende partij voor dat het redelijkheidsbeginsel werd geschonden. Zij stelt dat de bewering dat zij niet geschikt is voor deze richting niet te begrijpen valt voor iemand aan wie in het eerste en het tweede jaar van de opleiding dergelijke opmerking nooit gemaakt werd, en die voor haar 'overige stage' (naast de 'didactische stage' het tweede onderdeel van het opleidingsonderdeel [REDACTED]) een zeer gunstige eindbeoordeling heeft gekregen.

Ook al kan met de verzoekende partij beaamd worden dat het niet evident is dat een oordeel dat zij niet bekwaam is om voor de klas te staan, niet in de vorige jaren gemaakt werd, en met haar kan worden vastgesteld dat zij voor de 'overige stage' een zeer gunstige eindbeoordeling heeft gekregen, dat doet, nogmaals, niet af aan de pertinentie van de door de verzoekende partij niet bekritiseerde motieven die tot een ongunstige beoordeling van de 'didactische stage' hebben geleid, en op grond waarvan niet gezegd kan worden dat de bestreden beslissingen kennelijk onredelijk zijn.

Het middel is niet gegrond.

5.4. Het beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar niet gegrond is.

De examenbeslissing van 28 januari 2009 en de beslissing van 6 februari 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op dinsdag 10 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/007 - 10 maart 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 10 maart 2009.

De partijen zijn niet ter zitting verschenen. De Raad heeft de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 6 februari 2009 waarbij het intern beroep gegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding Bachelor in het Communicatiemanagement.

Voor de leereenheid '[REDACTED]' behaalde ze 1 op 20. Toen verzoekende partij vroeg om het examenexemplaar in te kijken, werd haar meegedeeld dat haar examenkopij zoek was geraakt.

Verzoekende partij heeft wel haar handtekening geplaatst op de namenlijst die werd bijgehouden tijdens het examen. In principe wordt de handtekening gezet nadat het examen is afgegeven.

De verzoekende partij verkreeg de quotering van 1 op 20 omdat ze aanwezig was gedurende het examen, maar niet zou hebben afgegeven.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 31 januari een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 6 februari 2009 werd het intern beroep gegrond verklaard.

De interne beroepscommissie was van oordeel dat de verzoekende partij aanwezig was tijdens het examen, maar dat het onzeker was of de verzoekende partij het examen heeft afgegeven. Omdat er een handtekening stond, werd haar het voordeel van de twijfel gegeven.

De commissie achtte de klacht gegrond en vroeg de examencommissie opnieuw bijeen te komen en de verzoekende partij desgevallend een nieuwe kans te geven voor het afleggen van het examen.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 18 februari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

3.5. Op dinsdag 24 februari 2009 werd verzoekende partij via e-mail gemeld dat haar examenexemplaar terecht was en dat ze voor het opleidingsonderdeel '.....' waarvan '.....' een leereenheid uitmaakte, een creditbewijs behaalde.

3.6. Bij e-mail van 4 maart 2009 verklaarde verzoekende partij af te zien van het verdere verloop van de procedure.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Gezien het feit dat de verzoekende partij verklaart af te zien van het verdere verloop van de procedure, is het voorliggende beroep zonder voorwerp geworden.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van zonder voorwerp is.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op dinsdag 10 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/008 - 10 maart 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

met als raadsman meester [REDACTED]

kantoorhoudende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 10 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: [REDACTED]

meester [REDACTED]

- de verwerende partij : [REDACTED]

[REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij vraagt de vernietiging van de beslissing van de examencommissie van 30 januari 2009 en de beslissing van de interne beroepscommissie van 12 februari 2009 waarbij de initiële examenbeslissing werd bevestigd.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de bachelor na bachelor in de creatieve therapie aan de [REDACTED].

Verzoekende partij diende na de januarizitting nog uitsluitend het opleidingsonderdeel 'Eindwerk' af te leggen.

3.2. Voorliggend verzoekschrift betreft specifiek de examenbeslissing op het opleidingsonderdeel 'stage' waarbij verzoekende partij na de januarizitting als niet geslaagd werd verklaard met een resultaat van 8 op 20. De stage bestond uit twee stageperiodes (te [REDACTED] en te [REDACTED]). Verzoekende partij stelt dat de evaluaties van beide stageperiodes

diametraal tegenover elkaar staan. De stage in was positief en kwam volgens haar numeriek overeen met 78,88%. De stage in was volgens haar problematisch om redenen die bij de beoordeling van de grond van de zaak ter sprake zullen komen.

3.3. Verzoekende partij stelde een intern beroep in bij de interne beroepscommissie tegen de deze examenbeslissing van 30 januari 2009.

3.4. Bij beslissing van de interne beroepscommissie genomen op 12 februari 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

3.5. Bij aangetekend schrijven van 20 februari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 20 februari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 12 februari 2009, ter kennis gebracht aan verzoekende partij op 18 februari 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf 19 februari 2009.

Dit beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

Het beroep van verzoekende partij is ontvankelijk.

5. Grond van de zaak

5.1. Het verloop van de stage te

Volgens de verzoekende partij is de stage in negatief uitgevallen omdat er blijkbaar incompatibiliteit was tussen de stagementor en de verzoekende partij; de mentor brak niet alleen de verzoekende partij af, maar had bovendien kritiek op de werkwijze en de opleiding in België en op die van de verwerende partij in het bijzonder; zij wilde, aldus de verzoekende partij, met alle middelen aantonen dat de "*producten*" die men in België afleverde sterk inferieur waren aan wat men in Nederland afleverde. De mentor weigerde ook elke tussentijdse evaluatie, en weigerde ook maar een formulier in te vullen. Echte samenwerking was in feite onmogelijk. Zij had deze problemen herhaaldelijk gesignaleerd aan de stagebegeleidster, maar kreeg geen feedback, en kreeg evenmin hulp bij het opstellen van het stageboek en behandelplan. Zij was verstoken van elke zorg en hulp en werd uitsluitend op dit aspect van de stage in punten geëvalueerd. Zij ziet de bevestiging daarvan in de bestreden beslissing:

"Wat moet beoordeeld worden is of de verzoeker klaar is om als therapeute aan de slag te gaan. Een numerieke opstelsom is dus niet op zijn plaats. Voor de stagebegeleider is het na lectuur van het stageboek met de zelfreflecties en de niet gelukte stage in duidelijk dat de studente niet kan slagen omdat er nog teveel items zijn waar moet aan gewerkt worden."

De verzoekende partij schrijft dat het mislukken van de stage in hoofdzakelijk is veroorzaakt door relationele incompatibiliteit met de stagementor.

De verwerende partij merkt op dat de stage teliep van 23 september tot 12 december 2008, en eerst in een mailbericht van 20 november 2008 maakt de verzoekende partij er gewag van dat er "wat problemen" geweest zijn. En pas op 25 november, kort voor het einde van de stage dus, stelt de verzoekende partij "tot mijn spijt moet ik u melden dat het de laatste tijd moeilijk loopt op de stage".

De verwerende partij betwist ook dat de verzoekende partij geen zorg en hulp kreeg bij het opstellen van het stageplan en behandelplan. Vooreerst is op pagina 6 van de studiegids '.....' uitgeschreven hoe een behandelplan moet worden opgesteld, en vervolgens heeft de verzoekende partij voor haar mail van 25 november 2008 nooit een signaal gegeven dat er een probleem was. Alleen is er een vage vermelding in een mail van 31 oktober 2008: "nu ik stage doe zie ik wel andere mogelijkheden om een behandeling uit te werken."

De verwerende partij betwist verder dat zij bevestigd zou hebben dat er geen tussentijdse evaluatie zou zijn, en dat er geoordeeld werd vanuit een onvolledig dossier. Zij stelt in dat verband dat (1) de stagebeoordeling gebeurt door de stagebegeleider en niet door de mentoren, (2) dat bij de beoordeling rekening wordt gehouden met alle elementen, m.a.w. met de cijferkundige beoordeling, maar ook met de verslagen die de mentoren meegeven en met het stageboek van de student waarin zelfreflecties zijn opgenomen. Zij merkt verder op dat de stagementor van, anders dan de verzoekende partij voorhoudt, wel formulieren invulde (document D, opvolgingsblad, door student en mentor ondertekend op 28 november en op 2 december 2008, en vooral een schriftelijk verslag gedateerd 8 december 2008), en (3) op grond van het tweede stageboek.

5.2. Beoordeling van de middelen

5.2.1. In een eerste middel klaagt de verzoekende partij erover dat de stagebegeleidster zichzelf tegenspreekt wanneer zij beweert dat de verzoekende partij niet klaar zou zijn om als therapeute aan de slag te gaan.

Gelet op het belang van de stage, de negatieve beoordeling van de stage tedoor de mentor (verslag van 8 december 2008), de erkenning door de verzoekende partij zelf dat de stage niet goed was blijkens haar zelfreflectieverslag, kan niet gesteld worden dat de stagebegeleidster zichzelf tegenspreekt door te oordelen dat de verzoekende partij niet gereed is om als therapeute aan de slag te gaan, ook al was de stage tewel positief verlopen.

5.2.2. In een tweede middel klaagt de verzoekende partij erover dat geoordeeld werd over een onvolledig dossier.

Ook al ontbreekt een tussentijds verslag van de stagementor van de stage te, er zijn voldoende elementen, meer bepaald het eindverslag van de mentor van 8 december 2008 en het zelfreflectieverslag van de verzoekende partij, die maken dat de verwerende partij met kennis van zaken de betwiste beslissingen heeft kunnen nemen.

5.2.3. Op de derde plaats klaagt de verzoekende partij erover dat er slechts met één stage werd rekening gehouden.

Dit middel mist feitelijke grondslag. In de rubriek "Opmerking bij de eindbeoordeling" schrijft de stagebegeleidster dat ze op twee plaatsen heeft stage gelopen, maar slechts een dag per week en dit gedurende twaalf weken, waardoor een eindbeoordeling niet eenvoudig was, reden waarom die eindbeoordeling gebaseerd was op het uitgebreide stageboek met zelfreflecties en de mondelinge en schriftelijke verslagen van de mentoren.

Verder is in de beslissing op intern beroep te lezen:

"De 4,4/10 is de eindbeoordeling die stagebegeleidster [...] gaf. Deze baseerde zich hiervoor op de cijferkundige beoordeling die de heer [...] (stageplaats) gaf,

maar ook op de verslagen die de mentoren meegaven evenals op het stageboek van de studente waarin zelfreflecties werden opgenomen.”.

Uit deze gegevens blijkt niet dat er slechts rekening werd gehouden met maar één van de twee stages.

5.2.4 Op de vierde plaats klaagt de verzoekende partij erover dat geen rekening werd gehouden met het schriftelijk verslag van de stagementor te [REDACTED], minstens door de stagebegeleidster werd geweigerd dit te laten inzien.

Bij de bespreking van het derde middel is al gebleken dat met de schriftelijke verslagen van beide stageplaatsen werd rekening gehouden, zodat het middel feitelijke grondslag mist.

De weigering om dit verslag aan de verzoekende partij te laten inzien, zo al bewezen, heeft geen invloed op de beoordeling zelf van de stage, en kan daarom niet tot de vernietiging van de aangevallen beslissingen leiden.

5.2.5 Ten slotte klaagt de verzoekende partij erover dat er geen schriftelijk verslag is van de stagementor van [REDACTED].

De verwerende partij brengt een document bij opgesteld door de stagementor van [REDACTED] met als titel ‘Verslag Stage, (verzoekende partij)’ gedateerd 8 december 2008, en waarnaar verwezen wordt door de stagebegeleidster in haar eindbeoordeling.

Ook dit middel mist feitelijke grondslag.

5.3. Het beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van [REDACTED] ontvankelijk maar niet gegrond is.

De examenbeslissing van 30 januari 2009 en de beslissing van 12 februari 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op dinsdag 10 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Mark Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Zitting van 17 maart 2009

Rolnr. 2009/012 - 17 maart 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 17 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 18 februari 2009 en tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 24 februari 2009 waarbij het intern beroep onontvankelijk werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het verkort programma van de opleiding bachelor in de Rechten.

Tijdens de eerste examenperiode van het academiejaar behaalde verzoekende partij 0 op 20 voor het opleidingsonderdeel 'Gerechtelijk Recht', terwijl ze reeds voor de vijfde keer hierover examen aflegde.

3.2. Bij aangetekend schrijven van 26 januari 2009 diende verzoekende partij een eerste maal een verzoekschrift in bij de Raad.

Verzoekende partij stelde dat zij moeilijkheden had met schriftelijke examens en meerkeuze-examens. Zij wenste een afwijking te bekomen van de algemene examenvorm door telkens mondeling geëxamineerd te kunnen worden.

Verzoekende partij had zich daartoe reeds tot de dienst studentenvoorzieningen van de instelling gericht.

Bij besluit nr. 2009/003 van 19 februari 2009 besliste de Raad het beroep onontvankelijk te verklaren. De Raad was van oordeel dat de beslissing van de instelling om niet in te gaan op de vraag van verzoekende partij tot het bekomen van een aangepaste examenvorm geen 'eindoordeel' over het al dan niet geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel betrof en aldus niet beschouwd kon worden als een studievoortgangsbepaling in de zin van artikel II.1, 15° bis, a) Aanvullingsdecreet^[1]. De Raad beschouwde zich derhalve niet bevoegd om van het beroep kennis te nemen.

3.3. Verzoekende partij stelde op datum van 24 februari 2009 een intern beroep in bij de van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de op datum van 24 februari 2009 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard en dit omwille van het feit dat de termijn voor het instellen van het beroep verstreken was.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 25 februari 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 27 februari 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

3.5. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij de quotering van 0 op 20 voor het betrokken opleidingsonderdeel betwist op grond van een materiële vergissing. Verzoekende partij vraagt zich af of er een probleem was "met het niet aanduiden van de blanco vragen" op het meerkeuzeformulier.

Daarnaast kan uit het verzoekschrift worden opgemaakt dat de verzoekende partij aanspraak wenst te maken op artikel van het examenreglement dat aan studenten een spreiding van examens tussen de gewone examenperiodes toestaat op grond van uitzonderlijke individuele omstandigheden.

3.6. De verwerende partij beperkt zich tot te stellen dat het intern beroep onontvankelijk was, aangezien het haar buiten de wettelijke termijn van vijf kalenderdagen na de mededeling van de resultaten bereikte.

Bovendien meent de verwerende partij dat ook het beroep voor de Raad te laat is ingediend.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of het besluit op intern beroep dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak onderzocht.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 27 februari 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 24 februari 2009. Verzoekende partij heeft op 25 februari 2009 via e-mail kennis gekregen van deze beslissing. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf 26 februari 2009.

Het beroep van 27 februari 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De verwerende partij heeft bij beslissing van 24 februari 2009 het intern beroep van verzoekende partij niet ontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. De Raad dient na te gaan of deze beslissing het beroep terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd.

Vermits het voorwerp van het beroep bij de Raad beperkt is tot hetgeen beslist werd bij het intern beroep, komt het de Raad in deze niet toe zich uit te spreken over de examenbeslissing van 18 januari 2009.

Artikel II.13 van het Aanvullingsdecreet bepaalt dat het intern beroep moet ingesteld worden binnen een vervalt termijn van vijf kalenderdagen.

Het nut van een interne procedure is enerzijds dat de student de kans krijgt om een beter inzicht te verkrijgen in de motieven die tot de studievoortgangsbepaling hebben geleid en anderzijds dat op een snelle en doeltreffende manier eventuele fouten kunnen worden rechtgezet. Een dergelijke procedure is in het voordeel zowel van de verzoekende partij als van de instelling.

De verzoekende partij moet deze procedure evenwel instellen volgens de voorschriften van het onderwijs- en examenreglement van de onderwijsinstelling, als zij de mogelijkheid wil blijven behouden om een verder beroep bij de Raad in te stellen.

Het instellen van een ontvankelijk intern beroep is bijgevolg een voorwaarde voor het instellen van een verder beroep bij de Raad, ook al is dat laatste beroep tevens gericht tegen de originele studievoortgangsbepaling en niet enkel tegen de beslissing op intern beroep.

Verzoekende partij stelde het intern beroep in via e-mail op datum van 24 februari 2009 tegen een examenbeslissing waarvan de proclamatie – volgens de door beide partijen aangeleverde stukken – op datum van 18 februari 2009 gebeurde.

Ingeval van een examenbeslissing gaat krachtens artikel II.13 van het Aanvullingsdecreet de vervalt termijn van vijf kalenderdagen in de dag na deze van de proclamatie. Het feit dat verzoekende partij binnen de voormelde interne beroepstermijn van vijf kalenderdagen geen inzage heeft gekregen van haar examenkopij, doet niets af aan de gevolgen van het verstrijken van de vervalt termijn.

De termijn voor het instellen van een intern beroep ging aldus in op donderdag 19 februari 2009 en verstreek op maandag 23 februari 2009. Het op 24 februari 2009 ingestelde intern beroep was derhalve laattijdig.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is derhalve ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van de ongegrond is.

De examenbeslissing van 18 februari 2009 en de beslissing van 24 februari 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van

deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op dinsdag 17 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jan Geens

Daniël Cuypers

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Zitting van 19 maart 2009

Rolnr. 2009/013 - 19 maart 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

met als raadsman meester

kantoorhoudende te,, waar keuze van woonplaats is gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 19 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

- de verwerende partij : meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 6 februari 2009 waarbij een aanvraag tot toepassing van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet^[1] verworpen werd.

Verzoekende partij vraagt de vernietiging van deze beslissing.

Verzoekende partij verzoekt de Raad verder het bestuur op te leggen de bewijskracht van stukken die zich opdringen aan het openbaar vertrouwen te respecteren, voor zover nodig het bestuur te wijzen op de eventuele EVC-procedures en aan het bestuur op te leggen artikel 51, § 1, tweede lid te respecteren.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij studeerde de afgelopen jaren onder het statuut van werkstudent aan de faculteit van de Zij behaalde daar het diploma van kandidaat in de Economische Wetenschappen.

Tijdens het academiejaar 2006-2007 schreef verzoekende partij zich met een creditcontract tevens in aan de faculteit van de voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde hiervoor een creditbewijs.

Verzoekende partij vroeg op basis van dit creditbewijs een vrijstelling aan voor het opleidingsonderdeel '.....' dat zij volgde in de tweede licentie Economische Wetenschappen aan de Dit opleidingsonderdeel betreft het interpreteren van het beleid van de centrale banken.

De betrokken faculteit van de besliste om de vrijstelling te weigeren.

Verzoekende partij stelde tijdens de academiejaren 2006-2007 en 2007-2008 meerdere beroepen in bij de Raad tegen de beslissingen van de inzake de toekenning van vrijstellingen en de samenstelling van haar transitprogramma's.

Zij behaalde geen bachelor-, noch een licentie-, noch een masterdiploma aan de betreffende instelling.

3.2. Verzoekende partij diende op 14 januari 2009 per e-mail een verzoek in bij de tot rechtstreekse toekenning van een diploma, hetzij licentiaat, hetzij master, op basis van EVC en dat op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet.

3.3. Verwerende partij beantwoordde de aanvraag met de melding dat dit dossier behandeld zou worden op grond van EVK, gezien de aanvraag is gesteund op eerder verworven studiebewijzen.

Verwerende partij behandelde de aanvraag als een vraag om het 'licentiaatsdiploma' te bekomen. Om een masterdiploma te bekomen, voldoet verzoekende partij volgens de verwerende partij niet aan de algemene toelatingsvoorwaarde, met name het bezit van een bachelordiploma.

Vervolgens heeft de verwerende partij op basis van de beschikbare gegevens een inhoudelijk onderzoek gevoerd in hoeverre aan de verzoekende partij het betreffende licentiaatsdiploma kon worden toegekend.

Verwerende partij merkt in haar antwoordnota op dat verzoekende partij aan de was ingeschreven voor de opleiding Economische Wetenschappen die evenwel aan de niet bestaat. De aanvraag tot rechtstreekse diplomering bij de betrof evenwel het diploma in de Toegepaste Economische Wetenschappen – wat een ander diploma is –, waardoor het onderzoek van de voorgelegde studiebewijzen grondiger diende te gebeuren.

3.4. Bij beslissing van de Commissie van de faculteit van 6 februari 2009 werd het verzoek na onderzoek afgewezen.

De commissie concludeerde dat volgende opleidingsonderdelen van het curriculum Toegepaste Economische Wetenschappen, voor een totaal van 30 studiepunten, ontbraken in de aanvraag die verzoekende partij voorlegde:

- (6 studiepunten);
- (6 stp.);
- (aan het onderdeel werd voldaan) (6 stp);
- (3stp);
- (Frans en Engels op niveau 3 en Duits en Spaans op niveau 2) (9 stp).

De commissie stelde bovendien dat op basis van de afgeleverde puntenlijsten de verzoekende partij niet de decretaal vereiste totale studieomvang van 120 studiepunten behaald had, maar slechts 102 studiepunten, en 11 studiepunten via creditbewijzen, verworven had.

3.5. Verzoekende partij stelde op datum van 9 februari 2009 een intern beroep in bij de faculteit van de onderwijsinstelling.

Verzoekende partij weerlegde in haar intern beroep de door verwerende partij aangehaalde argumenten door per opleidingsonderdeel aan te geven op welke wijze de competenties bereikt werden via andere opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker reeds geslaagd is verklaard of welke via de weg van vrijstellingen zijn verworven:

- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via het opleidingsonderdeel '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via het opleidingsonderdeel '....., en aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via de opleidingsonderdelen '.....', '.....' en '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via het opleidingsonderdeel '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven op grond van opleidingsonderdelen uit de opleiding Ingenieurswetenschappen waardoor een programma met vrijstellingen opgesteld werd waarin de taalvakken vervielen.

Het ontbreken van het aantal studiepunten uit het onderwijsprogramma van 120 studiepunten schreef de verzoekende partij toe aan het feit dat de puntenlijsten niet vermelden voor welke opleidingsonderdelen reeds vrijstellingen werden behaald op grond van een eerder behaald kandidaatsdiploma van ingenieur. Verzoekende partij meende in totaal zelfs 128 studiepunten behaald te hebben.

Verzoekende partij stelde verder dat zij, één competentie uitgezonderd, met name het beleid van de centrale banken kunnen interpreteren (deze competentie zou verworven zijn via het creditbewijs voor het opleidingsonderdeel '.....' aan de), alle competenties heeft verworven via de opleiding Economische Wetenschappen aan de

3.6. De verwerende partij ging op dit verzoek tot heroverweging niet in omdat ze enerzijds voorliggende beslissing niet als een studievoortgangsbepaling beschouwde en anderzijds het onderwijs- en examenreglement niet in een interne beroepsprocedure voorzag.

3.7. Bij aangetekend schrijven van 2 maart 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld op 9 februari 2009. Er werd geen beslissing op intern beroep genomen door de instelling.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 2 maart 2009 tegen de beslissing van 6 februari 2009. Verzoekende partij tekende intern beroep aan op 9 februari 2009. Er is geen interne beroepsbeslissing.

Indien er geen interne beroepsbeslissing genomen wordt, beschikt de verzoekende partij over de mogelijkheid om rechtstreeks beroep bij de Raad in te stellen. De vervaltermijn van vijf

kalenderdagen begint in dat geval krachtens artikel II.24, § 1 van het Aanvullingsdecreet^[2] te lopen na het verstrijken van een termijn van vijftien kalenderdagen ingaand de dag na deze waarop het intern beroep is ingesteld.

In casu begon de beroepstermijn van vijf kalenderdagen te lopen vanaf 25 februari 2009 en verstreek op zondag 1 maart 2009. Ingeval de laatste dag van de beroepstermijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag betreft, wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Het beroep van maandag 2 maart 2009 werd derhalve tijdig ingesteld.

3. Bevoegdheid van de Raad

Verzoekende partij diende bij de onderwijsinstelling op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet een aanvraag tot rechtstreekse toekenning van een diploma Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) in.

Verzoekende partij vraagt in haar verzoekschrift om deze aanvraag te beschouwen als een vraag om vrijstellingen waarvoor de Raad bevoegd is.

Verzoekende partij meent immers in haar wederantwoordnota dat haar aanvraag impliciet beschouwd kan worden als een vraag tot vrijstelling, doordat ze in het intern beroepsschrift erop wees dat ze studiebewijzen heeft waaruit blijkt dat de competenties inhoudelijk aansluiten, i.e. de specifieke competenties komen overeen.

Zij steunt zich hiervoor ten eerste op de redenering dat uit het tweede lid van de eerste paragraaf van het betreffende artikel blijkt dat bij weigering een curriculum dient te worden opgesteld en er een diploma volgt indien voor alle opleidingsonderdelen een vrijstelling kan worden verkregen op grond van een bekwaamheidsbewijs c.q. EVK.

Zij stelt ten tweede dat blijkens het eerste lid van de eerste paragraaf van artikel 51 een diploma wordt uitgereikt zonder dat examens afgelegd moeten worden, wat precies de definitie van 'vrijstelling' uit het Flexibiliseringsdecreet is.

Verzoekende partij verwijst ten derde naar de bestreden beslissing en de grieven in het beroepsschrift waaruit haar inziens blijkt dat de beslissing, tenminste in geval van weigering, neerkomt op een geschil over vrijstellingen.

Verwerende partij stelt dat de Raad niet bevoegd is om kennis te nemen van een beroep tegen een beslissing waarbij wordt geweigerd om een diploma toe te kennen op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet.

Verwerende partij stelt dat de thans bestreden beslissing immers geen studievoortgangsbepaling is in de zin van artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet, noch in de zin van artikel II.15 Aanvullingsdecreet.

Verwerende partij voegt hier aan toe dat artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet de hoger onderwijsinstellingen de discretionaire bevoegdheid laat om toepassing te maken van dit artikel. Het betreft geen rechtsplicht van het bestuur.

De Raad is bevoegd voor het beoordelen van studievoortgangsbepalingen. Artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet bepaalt limitatief wat een studievoortgangsbepaling is. Het betreft een examenbeslissing, een examentuchtbeslissing, de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, de toekenning van een vrijstelling, een beslissing over het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma, het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals bepaald in artikel 52 van het Flexibiliseringsdecreet.

Daarnaast beschikt de Raad ook over de bevoegdheid krachtens artikel II.15, derde lid van het Aanvullingsdecreet om te oordelen over beslissingen genomen door een instellingsbestuur of door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs die een invloed hebben op het leerkrediet.

Artikel 51 voorziet in de mogelijkheid om op grond van een bewijs van bekwaamheid en/of eerder verworven kwalificaties (EVK's) aan een persoon rechtstreeks het diploma uit te reiken zonder dat een inschrijving is vereist. Ingeval het instellingsbestuur beslist om niet over te gaan tot het uitreiken van het betrokken diploma maar het volgen van bepaalde opleidingsonderdelen voorschrijft, geldt een bijzondere motiveringsplicht en dient in dat geval een substantieel verschil te worden aangetoond tussen de eindcompetenties van de betreffende EVK/bewijs van bekwaamheid en de door de instelling gehanteerde eindcompetenties van de opleiding.

Het is mogelijk dat iemand de eindcompetenties van een bepaalde opleiding heeft bereikt, ook al heeft hij niet de specifieke competenties van alle opleidingsonderdelen behaald. Een onderzoek of iemand globaal in aanmerking komt voor een rechtstreekse diplomering kan gebeuren op basis van een vergelijking tussen de competenties die voorgelegd worden en de leerresultaten/einddoelstellingen van een opleiding, zonder alle competenties van de individuele opleidingsonderdelen in ogenschouw te nemen.

Naar het oordeel van de Raad kan het voorwerp van dit verzoekschrift beschouwd worden als een verzoek tot toekenning van vrijstellingen, *in casu* een vrijstelling voor alle opleidingsonderdelen van de betreffende opleiding.^[3]

Ook de verwerende partij heeft de aanvraag onderzocht als een onderzoek naar vrijstelling voor de verschillende opleidingsonderdelen.

Verwerende partij stelde namelijk na onderzoek vast dat in de aanvraag verschillende opleidingsonderdelen uit de opleiding TEW ontbraken c.q. dat verzoekende partij geen creditbewijzen behaalde voor opleidingsonderdelen die daarmee vergelijkbaar en gelijkwaardig zijn.

Verwerende partij maakte ook de berekening van het aantal studiepunten welke de verzoekende partij heeft verworven. Het aantal studiepunten is gelieerd aan de verschillende opleidingsonderdelen van de opleiding en niet aan de bereikte eindcompetenties.

De Raad acht zich derhalve bevoegd om hierover uitspraak te doen op grond van artikel II.1, 15° *bis*, d) van het Aanvullingsdecreet.

Het beroep van de verzoekende partij is ontvankelijk.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich op de schending van de formele motiveringsplicht *juncto* artikel 51 Flexibiliseringsdecreet.

5.1.1. Argumenten van de partijen

De verzoekende partij meent dat de bestreden beslissing niet vermeldt welke competenties nog niet bereikt zijn.

De verwerende partij stelt dat in de bestreden beslissing uitdrukkelijk gemotiveerd wordt welke opleidingsonderdelen uit de opleiding TEW ontbreken, c.q. dat verzoekende partij geen creditbewijzen kan voorleggen voor opleidingsonderdelen die daarmee voldoende vergelijkbaar en gelijkwaardig zijn. Verwerende partij stelt ook dat verzoekende partij onvoldoende studiepunten heeft verworven, wat volstaat om de uitreiking van een diploma te weigeren.

De verzoekende partij stelt dat, gelet op de competenties vermeld op de opleidingsfiches, de onderwijsregisters, de websites en de individuele opleidingsfiches, zij de competenties van de opleiding Economische Wetenschappen aan de bereikt heeft op die van het opleidingsonderdeel '.....' na. Verzoekende partij meent dat dezelfde competenties dienen bereikt te worden voor wat betreft het masterdiploma TEW aan de

De verwerende partij wijst erop dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de opleiding Economische Wetenschappen die verzoekende partij aan de gevolgd heeft en de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen aan de Het feit dat verzoekende partij, één opleidingsonderdeel uitgezonderd, alle competenties inzake het diploma Economische Wetenschappen heeft verworven, heeft dan ook geen onmiddellijk rechtsgevolg ten aanzien van de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen.

De verzoekende partij meent dat overeenkomstig artikel 58 van het Structuurdecreet^[4] er geen groot verschil kan zijn tussen de inhouden en de competenties van beide opleidingen.

De verwerende partij wijst erop dat artikel 58 van het Structuurdecreet betrekking heeft op de generieke kwaliteitswaarborgen die gelden voor alle opleidingen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Vooreerst moet worden gesteld dat de verwerende partij terecht de aanvraag heeft behandeld als een EVK-procedure, en niet als een EVC-procedure. De verzoekende partij beriep zich inderdaad op eerder verworven creditbewijzen om de aangevraagde vrijstellingen te verkrijgen.

Het argument van de verzoekende partij dat het diploma van bachelor in de Economische Wetenschappen rechtstreeks toegang geeft tot de master Toegepaste Economische Wetenschappen, zodat de verwerende partij zonder meer rekening moest houden met de aan de van verworven creditbewijzen, is door de verwerende partij eveneens terecht verworpen, nu de verzoekende partij geen bachelordiploma heeft behaald, dus ook geen mastertitel kon verwerven op grond van een diploma van kandidaat in de Economische Wetenschappen, en dat de verzoekende partij enkel in aanmerking kwam voor een diploma van Licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen. De verwerende partij onderstreept terecht dat zij geen onderwijsbevoegdheid heeft om een diploma Economische Wetenschappen zonder meer te verlenen, gelet op artikel 29 van het Structuurdecreet.

Het is dus met juistheid dat de verwerende partij de aanvraag voor vrijstellingen beoordeeld heeft aan de hand van het curriculum van de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen (formule kandidatuur-licenties).

De verwerende partij voert twee gronden aan om een aantal vrijstellingen, en het diploma, te weigeren.

De eerste weigeringsgrond betreft het ontbreken van bepaalde opleidingsonderdelen in het curriculum van de verzoekende partij.

De verzoekende partij stelt dat zij wel de kwalificaties heeft behaald voor deze opleidingsonderdelen, en verwijst in haar intern beroep naar opleidingsonderdelen die zij gevolgd heeft (met aanduiding van studiepunten en behaalde resultaten) waaruit die kwalificaties moeten blijken.

De Raad stelt vast dat de Commissie enkel vermeldt dat bepaalde opleidingsonderdelen niet in het door de verzoekende partij doorlopen curriculum voorkwamen, maar daarbij geen verdere uitleg geeft. In haar verzoek tot heroverweging duidt de verzoekende partij de door haar gevolgde opleidingsonderdelen aan die volgens haar aantonen dat zij wel aanspraak kon maken op de geweigerde vrijstellingen, maar bij gebreke aan een beslissing op intern beroep verstrekt de verwerende partij geen motivering die de weigering kan ondersteunen.

De bestreden beslissing kan derhalve niet in stand blijven.

De verwerende partij voert een tweede weigeringsgrond aan, namelijk dat de opleidingsonderdelen die de verzoekende partij gevolgd heeft aan de andere instelling samen 102 punten tellen, waarbij nog twee opleidingsonderdelen goed voor 11 punten gevoegd worden die gevolgd werden bij de verwerende partij, minder dus dan de 120 decretaal vereiste studiepunten.

De verwerende partij stelt dat de verzoekende partij deze weigeringsgrond niet betwist in haar beroep bij de Raad.

In het beroep bij de Raad moeten weliswaar klachten worden geformuleerd, maar die formulering is niet aan bepaalde regels onderworpen. Het is ongetwijfeld zo dat de verzoekende partij ook deze weigeringsgrond op meer duidelijke wijze had kunnen aanvechten, maar uit de vermeldingen op pagina 3 van het verzoekschrift, randnummers 9 tot 11, blijkt dat de verzoeker volhoudt dat hij een volledig licentiaatsprogramma had gevolgd (op één opleidingsonderdeel na).

Er is geen rechtsregel die bepaalt dat een licentiaatsdiploma maar behaald kan worden als men een opleiding van 120 studiepunten heeft gevolgd. Er is wel een rechtsregel, meer bepaald artikel 49, eerste lid, 2° van het Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, die bepaalt dat het volgen van ten minste twee academiejaren vereist is voor het behalen van de academische graad van licentiaat, maar deze bepaling vereist niet een minimum aantal studiepunten.^[5]

Ook deze weigeringsgrond kan het bestreden besluit niet verantwoorden.

5.2. Het beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 6 februari 2009 wordt vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij zal uiterlijk op 26 maart 2009 beslissen over de aanvraag van

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 19 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

^[1] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

^[2] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[3] Zie ook R. Stvb. nr. 2008/050.

^[4] Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 14 augustus 2003.

^[5] Artikel 19, § 2 van het Structuurdecreet bepaalt dat de studieomvang van een masteropleiding ten minste 60 studiepunten bedraagt. Men kan aannemen dat voor een tweejarige masteropleiding 120 studiepunten vereist zijn, maar die regel geldt niet voor licentieprogramma's.

Zitting van 27 maart 2009

Rolnr. 2009/014 - 27 maart 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van vrijdag 27 maart 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 26 februari 2009 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het verkort programma van de opleiding bachelor in de psychologie.

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'.

Op 4 november 2008 werd het eerste examendeel van het betrokken opleidingsonderdeel georganiseerd, terwijl het tweede examendeel plaatsvond op 16 december 2008.

Voor het eerste examendeel behaalde verzoekende partij een 7 op 20. Het tweede examendeel heeft ze niet afgelegd wegens gezondheidsredenen. Ook het inhaalexamen op 3 februari 2009 voor wat betreft het tweede examendeel heeft verzoekende partij niet afgelegd wegens gezondheidsredenen.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 7 februari 2009 een intern beroep in bij de van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat het examen volgens het examenreglement in de gewone examenperiode afgenomen moest worden en niet in november en december.

Daarnaast stelde verzoekende partij dat zij vooraf niet op de hoogte was dat de op 4 november 2008 afgelegde proef deel uitmaakte van het examen.

3.3. Bij beslissing van de op datum van 26 februari 2009 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat niet op het verzoek van verzoekende partij om het examen volledig opnieuw af te leggen, kon worden ingegaan, omdat de quoterings die op het eerste examendeel was verkregen, correct was gegeven.

Het intern beroepsorgaan meldde de verzoekende partij wel bereid te zijn om haar nog buiten de normale examenperiode het tweede deel van het examen voor de eerste maal te laten afleggen.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 26 februari 2009 en per gewone brief aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 5 maart 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep, gedagtekend op 26 februari 2009, volgens de poststempel op 27 februari 2009 is verstuurd en beweert dat de zending op 3 maart 2009 op haar thuisadres is besteld.

Verzoekende partij diende tegen de beslissing op intern beroep van 26 februari 2009 een verzoekschrift in bij de Raad met een ter post aangetekende brief van 5 maart 2009.

Verwerende partij stelt dat de beslissing op intern beroep per e-mail op 26 februari 2009 aan de verzoekende partij is meegedeeld en ontkent niet dat de beslissing ook per gewone post is verstuurd met een brief die op 27 februari 2009 aan de Post is toevertrouwd. Verwerende partij gaat ervan uit dat het beroep bij de Raad onontvankelijk is daar het beroep werd ingesteld buiten de vervalltermijn van vijf dagen, te rekenen van de mededeling van de beslissing per e-mail op 26 februari 2009.

De Raad stelt dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de beslissing op intern beroep schriftelijk aan de betrokken student ter kennis wordt gebracht. Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 26 februari 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post is meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Er van uitgaande dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, moet rekening gehouden worden met de mededeling van de beslissing via de post. Behoudens andersluidend bewijs van de ontvangstdatum van de brief, wordt door de Raad aangenomen dat de brief is besteld op maandag 2 maart 2009 en dat de beroepstermijn van vijf dagen is beginnen te lopen vanaf dinsdag 3 maart 2009 en werd het beroep van 5 maart 2009 derhalve tijdig ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het examenreglement.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de examenregeling voor het betrokken opleidingsonderdeel als ongeldig zou moeten worden beschouwd en verwijst daarvoor naar verschillende artikelen in het examenreglement van de instelling die niet correct zouden zijn nageleefd.

Verwerende partij stelt dat de organisatie van de examens voor dit opleidingsonderdeel gebeurt via een systeem van permanente evaluatie d.m.v. 2 proeven buiten de examenperiode. Verwerende partij erkent dat dit mogelijkwerijs onvoldoende tot uiting is gekomen in de programmagids op het web of op het intranet voor de studenten, maar meent dat het in elk geval duidelijk was voor alle studenten. Het is volgens haar conform artikel van het examenreglement bij de aanvang en tijdens de colleges duidelijk genoeg gemaakt.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Ongeacht het feit of de examenregeling overeenkomstig de reglementaire bepalingen is toegestaan, is de Raad van oordeel dat vanuit de zorg voor een goed bestuur dergelijke belangrijke elementen van de examenverrichtingen met verstrekkende gevolgen aan de studenten moeten worden meegedeeld op een zodanige wijze dat die evaluatie-elementen permanent kunnen worden geraadpleegd en de communicatie hierover niet louter mondeling gebeurt of afhangt van het al dan niet aanwezig zijn tijdens een college. Noch tijdens de hoorzitting, noch uit de voorgelegde stukken blijkt dat de toegepaste evaluatievorm en de tijdstippen ervan bij de aanvang van het opleidingsonderdeel aan de studenten schriftelijk, al dan niet elektronisch, en gedetailleerd waren ter kennis gebracht.

Het middel is gegrond.

5.2. Het beroep is gegrond.

Het is overbodig de andere middelen te onderzoeken daar het gegrond verklaren van die middelen tot geen ruimere vernietiging aanleiding kan geven.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 6 februari 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Het bevoegde orgaan van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen wat betreft het opleidingsonderdeel uiterlijk op 30 april 2009, nadat de verzoekende partij het

examen op een in onderling overleg vastgelegde datum afgelegd zal hebben in overeenstemming met het examenreglement en, bij gebrek aan overeenstemming, niet voor 20 april 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op vrijdag 27 maart 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Daniël Cuypers

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1]Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Zitting van 16 april 2009

Rolnr. 2009/015 - 16 april 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 16 april 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

- de verwerende partij: meester

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 18 februari 2009 en tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 20 maart 2009.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het derde jaar bachelor in de opleiding Bachelor in het Onderwijs: Secundair Onderwijs -Lichamelijke Opvoeding.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 18 februari 2009 voor de opleidingsonderdelen '.....' en '.....'. De twee opleidingsonderdelen beslaan samen 1 stageperiode van 8 weken gesplitst in lager en secundair onderwijs. Voor het eerste opleidingsonderdeel behaalde verzoekende partij een 7 op 20 en voor het tweede opleidingsonderdeel was haar resultaat een 6 op 20. De examencommissie besliste derhalve verzoekende partij niet geslaagd te verklaren.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 5 maart 2009 een intern beroep in bij de van de onderwijsinstelling.

Zij vroeg zich in haar intern beroepschrift af hoe de quoteringscijfer werd berekend of tot stand was gekomen. Zij stelde tevens dat zij zich niet kon neerleggen bij de beslissing van de examencommissie omdat haar in de vorige jaren nooit werd meegedeeld dat ze niet over de nodige competenties zou beschikken om les te geven.

3.3. Bij beslissing van de op datum van 12 maart 2009 werd het intern beroep ontvankelijk en gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing verklaarde de klacht ontvankelijk en gegrond, gezien (1) niet kon worden aangetoond of de examenbeslissing degelijk werd onderbouwd en voldoende werd gemotiveerd, (2) niet kon worden aangetoond dat de student binnen de door het onderwijsreglement voorziene termijn de stageverslagen heeft kunnen inkijken, (3) niet kon worden aangetoond welke motieven aan de grondslag lagen van de quoteringscijfer voor de opleidingsonderdelen, (4) dit evenmin bleek uit de opgevraagde documenten, en (5) een degelijke, eenduidige en geïndividualiseerde motivering verplicht wordt vooropgesteld.

De interne beroepsbeslissing bepaalde dat het dossier teruggestuurd werd naar de betrokken examencommissie die verplicht werd ten laatste 20 maart 2009 een nieuwe, definitieve gemotiveerde uitspraak te doen.

Verzoekende partij werd hiervan op de hoogte gebracht door de interne beroepsinstantie bij aangetekend schrijven op datum van 12 maart 2009.

Op 20 maart 2009 besliste de examencommissie om verzoekende partij opnieuw niet geslaagd te verklaren. De examencommissie haalde in haar verslag aan dat verzoekende partij niet voldoet aan de competenties van de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen, als organisator, als onderzoeker en innovator, als inhoudelijke expert, als lid van een schoolteam en van de schoolgemeenschap. De examencommissie stelde dat de stagebegeleiders de beoordeling in consensus hebben opgesteld en dat de beoordeling en argumentatie in de lijn van de voorgaande academiejaren ligt.

Wat de feedback aan de student betreft, stelt de examencommissie dat verzoekende partij na elke stageles feedback kreeg en de stageverslagen diende te ondertekenen en dat verzoekende partij niet aanwezig was op het officiële inzagemoment noch gekomen is voor een individuele afspraak.

Bij schrijven van 20 maart 2009 werd verzoekende partij door de voorzitter van de examencommissie op de hoogte gesteld van de nieuwe beslissing. Het verslag van de examencommissie ter motivering van deze beslissing ontbrak evenwel.

De beslissing van 20 maart 2009 genomen in opvolging van de beslissing op intern beroep werd, met inbegrip van het verslag van de examencommissie, per aangetekend schrijven van 25 maart 2009 door het waarnemend departementshoofd aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 27 maart 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

De Raad stelt dat niets de onderwijsinstelling ervan weerhoudt om een intern beroep op een getrapte wijze in te stellen, waarbij het dossier opnieuw verwezen wordt naar de initieel

ingestelde examencommissie voor het nemen van een nieuwe beslissing ten gronde. Deze nieuwe examenbeslissing maakt dan ook deel uit van de interne beroepsprocedure en is ook het eindpunt daarvan; ook de verwerende partij heeft het in die zin opgevat.^[1]

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 27 maart 2009 tegen de beslissing op intern beroep van vrijdag 20 maart 2009. Verzoekende partij heeft naar mag worden aangenomen op maandag 23 maart 2009 kennis gekregen van deze beslissing.

Het beroep van 27 maart 2009 werd derhalve tijdig ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van de formele motiveringsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de motivering en de ondersteunende documenten van het intern beroep van 20 maart 2009 ontbraken, ondanks de vermelding ervan in het begeleidend schrijven van 20 maart 2009. Zij stelt dat de motivering haar op 26 maart 2009 bereikte via een afzonderlijk aangetekend schrijven.

Verwerende partij stelt dat de rechten van de student niet zijn geschonden door het vijf dagen later overmaken van het verslag van de examencommissie, vermits het onderwijsreglement stelt dat uiterlijk binnen de zeven kalenderdagen na het vastleggen van de beslissing van de examencommissie de studenten hun individuele rapport ontvangen. De mededeling van de totale beslissing van de examencommissie was derhalve tijdig.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Op grond van de wet van 29 juli 1991^[2] dienen de individuele bestuurshandelingen formeel gemotiveerd te zijn. De bestreden beslissingen zijn individuele bestuurshandelingen in de zin van de wet.

Formele motivering vereist dat het bestuur de motieven van zijn beslissing, zo in feite als in rechte, in de beslissing – voor zover op schrift gesteld – opneemt, of minstens in toegevoegde stukken die samen met de beslissing aan wie het behoort, wordt meegedeeld. De bedoeling van het opnemen van de motieven in de beslissing is om de lezer in de gelegenheid te stellen kennis te nemen van de redenen die het bestuur gehad heeft, om die beslissing te nemen, en met die kennis te beslissen of hij zich bij die beslissing neerlegt of niet.

In deze zaak heeft de verwerende partij de motieven van de bestreden beslissing pas aan de verzoekende partij meegedeeld vijf dagen nadat de beslissing zelf werd meegedeeld. Dat is niet in overeenstemming met de eisen die de voormelde wet stelt.

De vraag die de Raad moet beantwoorden is of deze tekortkoming volstaat om de bestreden beslissing te vernietigen. Ook al laat het zich aanzien dat als de beslissing vernietigd wordt op de grond alleen dat niet voldaan is aan de formele motiveringsplicht, de verwerende partij een beslissing zal nemen met dezelfde draagwijdte, dit keer met opgave van de motieven in de beslissing zelf, moet het antwoord positief zijn.

Een vernietiging op grond van ontbreken van een formele motivering is voor studenten vaak een frustrerende ervaring, als zij vaststellen dat achteraf dezelfde beslissing wordt genomen, temeer al omdat aanvaard moet worden dat een gebrek in formele motivering achteraf kan worden goedge maakt in de beslissing na de vernietiging van de eerste beslissing. Anderzijds mag men niet uitsluiten dat een bestuur, als het een nieuwe beslissing moet nemen, zich niet zal vergenoegen met het hernemen van de beslissing zonder meer, met de enkele toevoeging van de eerder maar laattijdig meegedeelde motieven, maar de zaak helemaal opnieuw zal beoordelen.

Het middel is gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van de materiële motiveringsplicht.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de inhoud van de stageschriften onduidelijke of geen informatie geven over een dreigend algemeen tekort voor de beroepspraktijk. Ook de gesprekken met de stagementoren en –lectoren maakten geen gewag van een dreigend algemeen tekort. Verzoekende partij wijst erop dat een student volgens het stagereglement niet op alle evaluatieonderdelen een voldoende dient te halen om geslaagd te kunnen zijn voor beroepspraktijk. Verzoekende partij stelt dat evaluatieverslagen niet tijdens de evaluatiegesprekken ingevuld en ondertekend werden. Ze stelt dat ze het eindverslag van een bepaalde stagementor niet heeft gezien. Ze verwijst ten slotte naar een discrepantie tussen de uiteindelijke examenbeslissing en de stageverslagen van de stagementoren.

Verwerende partij stelt dat de beslissing van de examencommissie van 20 maart 2009 voldoende is onderbouwd aan de hand van de voorliggende stukken.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

De twee eerste klachten slaan op een onvoldoende informatie over een dreigend algemeen tekort voor de beroepspraktijk, en het ontbreken van aanwijzingen daarvoor in gesprekken met stagementoren en –lectoren. Ook al zouden die klachten gegrond zijn, zij kunnen niet leiden tot de vernietiging van de aangevochten beslissing. De strekking van de klachten is, dat als de verzoekende partij tijdig was ingelicht over haar minder goed presteren, zij dan het nodige zou hebben kunnen doen om beter te presteren. Maar de prestaties van de verzoekende partij zijn wat ze zijn, en kunnen ook alleen maar op die grond beoordeeld worden, en niet op de grond dat ze mogelijk beter zouden zijn geweest als de verzoekende partij eerder was ingelicht over haar tekorten. In de mate dat de verzoekende partij in haar wederantwoordnota stelt dat de informatie die zij wel heeft gekregen tijdens de stage positief was en een andere evaluatie verantwoordde, geeft zij aan de klacht een andere grondslag, en verder merkt de Raad op dat het hem niet toekomt om zijn beoordeling over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling.

Ten derde klaagt de verzoekende partij erover dat een student volgens het stagereglement niet op alle onderdelen een voldoende moet halen om geslaagd te zijn voor de beroepspraktijk. De verzoekende partij maakt niet duidelijk op welke reglementaire bepaling haar klacht steunt, maar ook al zou een dergelijke regeling bestaan, dan volgt, omgekeerd, uit het niet slagen voor een of meer onderdelen van de stage niet dat de verzoeker wel moet slagen. In zoverre de klacht ertoe strekt dat de verwerende partij had moeten onderzoeken of de verzoekende partij ondanks haar tekorten toch kon slagen, is de klacht niet ontvankelijk, omdat de verwerende partij geen rechtsplicht had dit na te gaan.

Op de vierde plaats klaagt de verzoekende partij erover dat de stageverslagen niet tijdens de evaluatiegesprekken ingevuld en ondertekend werden en dat ze het eindverslag van een bepaalde stagementor niet heeft gezien. Ook al zouden die klachten gegrond zijn, zij kunnen

om dezelfde redenen als de twee eerste klachten niet tot vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

De verzoekende partij verwijst ten slotte naar een discrepantie tussen de uiteindelijke examenbeslissing en de stageverslagen van de stage mentoren en stelt dat de beslissing van de examencommissie van 20 maart 2009 onvoldoende is onderbouwd aan de hand van de voorliggende stukken.

De Raad herhaalt dat het hem niet toekomt om zijn beoordeling over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. Alleen wanneer de evaluatie onregelmatig of kennelijk onredelijk is, kan de Raad de beslissing op die grond vernietigen.

De precieze punten waar de verzoekende partij op steunt, zijn (1) de beoordeling door de externe leraars van zijn lessen als 'voldoende', (2) de vermelding van de mentor 'voldoende' voor algemene leraarsvaardigheden is niet terug te vinden in de punten, en (3) de evaluatieverslagen van een begeleider die wijzen op een positieve evaluatie die niet weerspiegeld wordt in de punten.

Het eerste punt vindt geen eenduidige steun in de aan de Raad meegedeelde stukken, bij het tweede punt stelt de Raad vast dat de beoordeling 'voldoende' maar slaat op één van de vijf vaardigheden (de andere vier waren in meerdere of mindere mate niet voldoende), en bij het derde punt stelt de Raad vast dat de opmerking van één begeleider (van de vier) dat er een positieve evolutie is, nog niet betekent dat de evaluatie 'onvoldoende' daarom kennelijk onredelijk is.

Het staat in voorkomend geval aan de verzoekende partij om precies aan te geven welke discrepanties er zijn tussen de stageverslagen enerzijds en het consensusverslag anderzijds zodanig dat er sprake zou zijn van een kennelijk onredelijke evaluatie.

Het middel is in zijn geheel niet gegrond.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De examenbeslissing van 18 februari en de beslissing van 20 maart 2009 genomen in het kader van het intern beroep worden vernietigd.

Het bevoegde orgaan van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen uiterlijk op 23 april 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist te Brussel op donderdag 16 april 2009.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Jan Geens

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Zie ook R. Stvb. nr. 2008/034.

^[2]Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, B.S. 12 september 1991.

Zitting van 20 april 2009

Rolnr. 2009/009 - 20 april 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van maandag 20 april 2009.

De partijen zijn niet ter zitting verschenen.

De Raad heeft de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift van 23 november 2007, de daaropvolgende antwoordnota en wederantwoordnota die werden uitgewisseld evenals op het arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State, en ten slotte op het schrijven van 23 maart 2009 en van 14 april 2009 van verzoekende partij en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Bij arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State werd het besluit nr. 2007/083 van 21 december 2007 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen vernietigd.

Overeenkomstig artikel 51, tweede lid van het K.B. van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State werd deze zaak van rechtswege aanhangig gemaakt bij de Raad.

Dit beroep betreft de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007 waarbij de klacht ongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij verzoekt de vernietiging van deze beslissing en vraagt dat de examencommissie zich opnieuw uitspreekt niet enkel over het opleidingsonderdeel maar ook over de opleiding als geheel. Verzoekende partij vraagt dat bij het nemen van de nieuwe beslissing rekening wordt gehouden met haar functiebeperkingen.

Verzoekende partij vraagt de Raad te bevelen dat, in uitvoering van artikel van het examenreglement, door de instelling een nieuw document 'Mededeling van de resultaten na de derde examenperiode' wordt meegedeeld.

Verzoekende partij vraagt de Raad de uitputting te bevelen van het op 18 november 2007 door verzoekende partij ingesteld intern beroep tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007. Verzoekende partij vraagt de Raad te bevelen dat deze beslissing in uitvoering van artikel van het examenreglement schriftelijk aan verzoekende partij wordt meegedeeld.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij was tijdens het academiejaar 2006-2007 ingeschreven in het derde jaar bachelor in de opleiding Bachelor in de Toegepaste Informatica.

Voor het academiejaar 2007-2008 had verzoekende partij zich opnieuw ingeschreven in het derde jaar bachelor van dezelfde opleiding en dat gelijktijdig met een inschrijving voor een schakelprogramma met het oog op het behalen van een masterdiploma in de informatica.

Op vrijdag 7 september 2007 besliste de examencommissie evenwel om de student na de derde examenperiode niet geslaagd te verklaren.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 8 september 2007 een intern beroep tegen de examenbeslissing van 7 september 2007 in bij de voorzitter van de betrokken examencommissie van de onderwijsinstelling. Op 9 september 2007 volgde een addendum per aangetekend schrijven.

Het beroep had betrekking op de opleidingsonderdelen '.....' (11/20) en '.....' (6/20).

3.3. Verwerende partij verklaarde bij brief van 19 september 2007 enerzijds dat het beroep voor wat betreft het gedeelte 'eerste klacht' dat betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' ontvankelijk was en dat hierover opnieuw door de examencommissie beraadslaagd zou worden en anderzijds dat het beroep voor wat betreft het gedeelte 'tweede klacht' dat betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' onontvankelijk was, vermits de klacht niet tijdig werd ingediend omdat deze betrekking had op resultaten die in juni reeds werden meegedeeld.

Bij beslissing van de examencommissie, samengeroepen op intern beroep, op datum van 20 september 2007 werd het intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....' ongegrond verklaard. De quoterings van 6/20 voor het opleidingsonderdeel '.....' werd behouden.

De beslissing op intern beroep werd per schrijven van 21 september 2007 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 24 september 2007 en van 26 september 2007 diende verzoekende partij twee verzoekschriften in bij de Raad.

3.5. Wat het beroep ingesteld op 26 september 2007 betrof, besliste de Raad op 18 oktober 2007 met het besluit nr. 2007/056 om het beroep ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

Het beroep van 26 september 2007 betrof het opleidingsonderdeel '.....'.

3.6. Wat het beroep ingesteld op 24 september 2007 betrof, besliste de Raad evenwel op 18 oktober 2007 met het besluit nr. 2007/043 om het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Het beroep van 24 september 2007 betrof het opleidingsonderdeel '.....'.

De Raad was van oordeel dat verzoekende partij belang had om haar intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....' – waarvan het resultaat reeds was vastgesteld in de tweede examenperiode – pas in te stellen na de derde examenperiode gezien de quoterings tijdens de junizittijd voor de '.....' integrerend deel uitmaakte van de globale evaluatie in september. Het resultaat voor het opleidingsonderdeel '.....' is immers bepalend voor het toepassen van de deliberatieregels, rekening houdend met alle resultaten die pas in de derde examenperiode definitief zijn vastgesteld.

De Raad vernietigde bijgevolg de examenbeslissing van 7 september 2007 en de beslissing van 19 september 2007 in het kader van het intern beroep, voorzover zij betrekking hadden op het opleidingsonderdeel '.....'.

3.7. De betrokken examencommissie nam, in uitvoering van het besluit nr. 2007/043 van de Raad, op 15 november 2007 een nieuwe beslissing waarbij de klacht van verzoekende partij ongegrond werd verklaard en waarbij de gegeven quoterings van 11/20 voor het opleidingsonderdeel '.....' behouden werd.

De beslissing stelde vast dat de modaliteiten m.b.t. de stagebeoordeling conform het onderwijs-, examen- en stagereglement van de instelling waren; dat er onmiddellijk na het bekendmaken van de resultaten voor stage geen klachten waren bij de ombudsdienst omtrent de informatieverstrekking, de modaliteiten, het verloop of de beoordeling van de stages; dat verzoekende partij nooit afspraken gemaakt heeft met de verantwoordelijke voor functiebeperkingen om maatregelen af te spreken ondanks het feit dat zij wist van deze mogelijkheid; dat de tolerantieregels voor alle studenten identiek zijn.

De beslissing werd bij e-mail van 16 november 2007 en per aangetekend schrijven van 16 november 2007 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.8. Verzoekende partij stelde vervolgens op 18 november 2007 een intern beroep in tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007.

3.9. Bij aangetekend schrijven van 23 november 2007 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007.

Bij besluit nr. 2007/083 van 21 december 2007 verklaarde de Raad het beroep ontvankelijk maar ongegrond.

3.10. Bij aangetekend schrijven van 8 december 2007 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep in het kader van het intern beroep dat ze op 18 november 2007 bij de onderwijsinstelling ingesteld had.

Bij besluit nr. 2007/088 van 21 december 2007 verklaarde de Raad het beroep onontvankelijk omwille van laattijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad.

3.11. Op 28 januari 2008 stelde verzoekende partij een administratief cassatieberoep in tegen de besluiten nr. 2007/083 en nr. 2007/088, beide van 21 december 2007, van de Raad.

Bij arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State werd het besluit nr. 2007/083 en het besluit nr. 2007/088, beide van 21 december 2007, van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen vernietigd.

De Raad van State verwees de zaak terug naar de Raad, anders samengesteld.

3.12. Met een aangetekend schrijven van 23 maart 2009 bevestigde verzoekende partij dat ze geen afstand doet van haar rechten op beroep bij de Raad, anders samengesteld.

Verzoekende partij meldde tevens bereid te zijn tot een minnelijke regeling en deelde mee dat ze inmiddels geslaagd is voor het opleidingsonderdeel '.....' en haar diploma behaald heeft.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft op 18 november 2007 intern beroep ingesteld tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007, genomen in uitvoering van het besluit nr. 2007/043 van de Raad.

De Raad nam evenwel aan dat de beslissing van 15 november 2007 – die tevens de beroepsmodaliteiten voor een extern beroep bij de Raad vermeldde – beschouwd moest worden als een beslissing op intern beroep, waardoor het intern beroep derhalve volledig was uitgeput.

De Raad van State stelde in zijn arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 dat, vermits de Raad met zijn besluit nr. 2007/043 de examenbeslissing van 7 september 2007 en de beslissing van 19 september 2007 in het kader van het intern beroep, voorzover zij betrekking hadden op het opleidingsonderdeel '.....', vernietigde, beide beslissingen uit het rechtsverkeer verwijderd zijn. Bijgevolg geldt volgens de Raad van State het volgende:

“Een bestuur dat geconfronteerd wordt met de vernietiging van ook de initiële (examen)beslissing, dient eerst een nieuwe initiële (examen)beslissing te nemen. Tegen die nieuwe beslissing moet vervolgens het georganiseerd administratief beroep worden ingesteld. Een dadelijk beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen tegen die (nieuwe) initiële examenbeslissing is derhalve onontvankelijk.

[...]

Dat administratief beroep was in de zaak met nr. 2007/083 nog niet uitgeput op het ogenblik van het instellen van het jurisdictioneel beroep bij de genoemde Raad, zodat dat beroep onontvankelijk moest worden verklaard.”.

De Raad stelt bijgevolg vast dat het beroep van verzoekende partij ingediend op 23 november 2007 gericht tegen de beslissing van verwerende partij van 15 november 2007 onontvankelijk is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van onontvankelijk is.

De beslissing van 15 november 2007 blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op maandag 20 april 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Kaat Leus

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/010 - 20 april 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van maandag 20 april 2009.

De partijen zijn niet ter zitting verschenen.

De Raad heeft de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift van 8 december 2007, de daaropvolgende antwoordnota en wederantwoordnota die werden uitgewisseld evenals op het arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State, en ten slotte op het schrijven van 23 maart 2009 en van 14 april 2009 van verzoekende partij en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Bij arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State werd het besluit nr. 2007/088 van 21 december 2007 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen vernietigd.

Overeenkomstig artikel 51, tweede lid van het K.B. van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State werd deze zaak van rechtswege aanhangig gemaakt bij de Raad.

Dit beroep betreft de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007 waarbij de klacht ongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij verzoekt de vernietiging van deze beslissing en vraagt dat de examencommissie zich opnieuw uitspreekt niet enkel over het opleidingsonderdeel [REDACTED] maar ook over de opleiding als geheel. Verzoekende partij vraagt dat bij het nemen van de nieuwe beslissing rekening wordt gehouden met haar functiebeperkingen.

Verzoekende partij vraagt de Raad te bevelen dat, in uitvoering van artikel [REDACTED] van het examenreglement, door de instelling een nieuw document 'Mededeling van de resultaten na de derde examenperiode' wordt meegedeeld.

Verzoekende partij vraagt de Raad de uitputting te bevelen van het op 18 november 2007 door verzoekende partij ingesteld intern beroep tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007. Verzoekende partij vraagt de Raad te bevelen dat deze beslissing in uitvoering van artikel [REDACTED] van het examenreglement schriftelijk aan verzoekende partij wordt meegedeeld.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij was tijdens het academiejaar 2006-2007 ingeschreven in het derde jaar bachelor in de opleiding Bachelor in de Toegepaste Informatica.

Voor het academiejaar 2007-2008 had verzoekende partij zich opnieuw ingeschreven in het derde jaar bachelor van dezelfde opleiding en dat gelijktijdig met een inschrijving voor een schakelprogramma met het oog op het behalen van een masterdiploma in de informatica.

Op vrijdag 7 september 2007 besliste de examencommissie evenwel om de student na de derde examenperiode niet geslaagd te verklaren.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 8 september 2007 een intern beroep tegen de examenbeslissing van 7 september 2007 in bij de voorzitter van de betrokken examencommissie van de onderwijsinstelling. Op 9 september 2007 volgde een addendum per aangetekend schrijven.

Het beroep had betrekking op de opleidingsonderdelen '.....' (11/20) en '.....' (6/20).

3.3. Verwerende partij verklaarde bij brief van 19 september 2007 enerzijds dat het beroep voor wat betreft het gedeelte 'eerste klacht' dat betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' ontvankelijk was en dat hierover opnieuw door de examencommissie beraadslaagd zou worden en anderzijds dat het beroep voor wat betreft het gedeelte 'tweede klacht' dat betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' onontvankelijk was, vermits de klacht niet tijdig werd ingediend omdat deze betrekking had op resultaten die in juni reeds werden meegedeeld.

Bij beslissing van de examencommissie, samengeroepen op intern beroep, op datum van 20 september 2007 werd het intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....' ongegrond verklaard. De quoterings van 6/20 voor het opleidingsonderdeel '.....' werd behouden.

De beslissing op intern beroep werd per schrijven van 21 september 2007 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 24 september 2007 en van 26 september 2007 diende verzoekende partij twee verzoekschriften in bij de Raad.

3.5. Wat het beroep ingesteld op 26 september 2007 betrof, besliste de Raad op 18 oktober 2007 met het besluit nr. 2007/056 om het beroep ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

Het beroep van 26 september 2007 betrof het opleidingsonderdeel '.....'.

3.6. Wat het beroep ingesteld op 24 september 2007 betrof, besliste de Raad evenwel op 18 oktober 2007 met het besluit nr. 2007/043 om het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Het beroep van 24 september 2007 betrof het opleidingsonderdeel '.....'.

De Raad was van oordeel dat verzoekende partij belang had om haar intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....' – waarvan het resultaat reeds was vastgesteld in de tweede examenperiode – pas in te stellen na de derde examenperiode gezien de quoterings tijdens de junizittijd voor de '.....' integrerend deel uitmaakte van de globale evaluatie in september. Het resultaat voor het opleidingsonderdeel '.....' is immers bepalend voor het toepassen van de deliberatieregels, rekening houdend met alle resultaten die pas in de derde examenperiode definitief zijn vastgesteld.

De Raad vernietigde bijgevolg de examenbeslissing van 7 september 2007 en de beslissing van 19 september 2007 in het kader van het intern beroep, voorzover zij betrekking hadden op het opleidingsonderdeel '.....'.

3.7. De betrokken examencommissie nam, in uitvoering van het besluit nr. 2007/043 van de Raad, op 15 november 2007 een nieuwe beslissing waarbij de klacht van verzoekende partij ongegrond werd verklaard en waarbij de gegeven quoterings van 11/20 voor het opleidingsonderdeel '.....' behouden werd.

De beslissing stelde vast dat de modaliteiten m.b.t. de stagebeoordeling conform het onderwijs-, examen- en stagereglement van de instelling waren; dat er onmiddellijk na het bekendmaken van de resultaten voor stage geen klachten waren bij de ombudsdienst omtrent de informatieverstrekking, de modaliteiten, het verloop of de beoordeling van de stages; dat verzoekende partij nooit afspraken gemaakt heeft met de verantwoordelijke voor functiebeperkingen om maatregelen af te spreken ondanks het feit dat zij wist van deze mogelijkheid; dat de tolerantieregels voor alle studenten identiek zijn.

De beslissing werd bij e-mail van 16 november 2007 en per aangetekend schrijven van 16 november 2007 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.8. Verzoekende partij stelde vervolgens op 18 november 2007 een intern beroep in tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007.

3.9. Bij aangetekend schrijven van 23 november 2007 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007.

Bij besluit nr. 2007/083 van 21 december 2007 verklaarde de Raad het beroep ontvankelijk maar ongegrond.

3.10. Bij aangetekend schrijven van 8 december 2007 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep in het kader van het intern beroep dat ze op 18 november 2007 bij de onderwijsinstelling ingesteld had.

Bij besluit nr. 2007/088 van 21 december 2007 verklaarde de Raad het beroep onontvankelijk omwille van laattijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad.

3.11. Op 28 januari 2008 stelde verzoekende partij een administratief cassatieberoep in tegen de besluiten nr. 2007/083 en nr. 2007/088, beide van 21 december 2007, van de Raad.

Bij arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State werd het besluit nr. 2007/083 en het besluit nr. 2007/088, beide van 21 december 2007, van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen vernietigd.

De Raad van State verwees de zaak terug naar de Raad, anders samengesteld.

3.12. Met een aangetekend schrijven van 23 maart 2009 bevestigde verzoekende partij dat ze geen afstand doet van haar rechten op beroep bij de Raad, anders samengesteld.

Verzoekende partij meldde tevens bereid te zijn tot een minnelijke regeling en deelde mee dat ze inmiddels geslaagd is voor het opleidingsonderdeel '.....' en haar diploma behaald heeft.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft op 18 november 2007 intern beroep ingesteld tegen de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007, genomen in uitvoering van het besluit nr. 2007/043 van de Raad.

De Raad van State stelde in zijn arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 dat, vermits de Raad met zijn besluit nr. 2007/043 de examenbeslissing van 7 september 2007 en de beslissing van 19 september 2007 in het kader van het intern beroep, voorzover zij betrekking hadden op het opleidingsonderdeel '.....', vernietigde, beide beslissingen uit het rechtsverkeer verwijderd zijn. Bijgevolg geldt volgens de Raad van State het volgende:

"Een bestuur dat geconfronteerd wordt met de vernietiging van ook de initiële (examen)beslissing, dient eerst een nieuwe initiële (examen)beslissing te nemen. Tegen die nieuwe beslissing moet vervolgens het georganiseerd administratief beroep worden ingesteld. Een dadelijk beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen tegen die (nieuwe) initiële examenbeslissing is derhalve onontvankelijk.

[...]

Dat administratief beroep was in de zaak met nr. 2007/083 nog niet uitgeput op het ogenblik van het instellen van het juridische beroep bij de genoemde Raad, zodat dat beroep onontvankelijk moest worden verklaard.

[...]

Het besluit nr. 2007/088 heeft dan weer ten onrechte het beroep van verzoeker onontvankelijk verklaard."

De Raad stelt bijgevolg vast dat een beslissing op intern beroep in deze is uitgebleven.

2. Tijdigheid van het initieel ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 8 december 2007.

Bij het ontbreken van een beslissing op intern beroep, begint de vervalt termijn van vijf kalenderdagen krachtens artikel II.14, tweede lid van het Aanvullingsdecreet^[1] te lopen na het verstrijken van een termijn van vijftien kalenderdagen ingaand de dag na het instellen van het intern beroep.

In casu werd het intern beroep ingesteld op zondag 18 november 2007. De eerste dag van de termijn van vijftien kalenderdagen is derhalve maandag 19 november 2007. De uiterste datum waarop de beslissing op intern beroep aan verzoekende partij ter kennis had moeten worden gebracht is maandag 3 december 2007. Bij gebrek aan een interne beroepsbeslissing, begon de beroepstermijn van vijf kalenderdagen te lopen op dinsdag 4 december 2007.

Het beroep van zaterdag 8 december 2007 werd, zoals ook de Raad van State in zijn arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 opmerkt, derhalve tijdig ingesteld.

3. Belang van de verzoekende partij

De Raad van State oordeelde in zijn arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 dat het feit dat verzoekende partij sinds het instellen van haar cassatieberoep voor het opleidingsonderdeel '.....' een nieuw en hoger cijfer heeft gekregen en, zelfs, op grond daarvan een diploma heeft behaald, geen afbreuk doet aan het belang dat verzoekende partij erbij heeft om, middels haar cassatieberoep, van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen een uitspraak te verkrijgen over de wettigheid van de studievoortgangsbepaling betreffende het in geschil zijnde opleidingsonderdeel '.....' ten einde voor dit opleidingsonderdeel een correcte evaluatie, quoterings en daarmee samenhangende graad van verdienste te verkrijgen.

De Raad heeft reeds vroeger geoordeeld dat, zelfs als een student een creditbewijs voor het betreffende opleidingsonderdeel behaalde en toch niet in aanmerking komt voor het toekennen van een graad van onderscheiding, het behalen van een hoger cijfer voor een bepaalde opleidingsonderdeel een voldoende belang voor de verzoekende partij inhoudt.^[2]

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij formuleert een aantal grieven, in zes onderdelen, met betrekking tot de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007. De Raad begrijpt deze onderdelen als middelen. De Raad heeft deze grieven, na het arrest nr. 190.520 van 17 februari 2009 van de Raad van State, opnieuw grondig onderzocht.

In het schrijven van 23 maart 2009 worden wat de grond van de zaak betreft geen nieuwe middelen ontwikkeld.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van de artikelen en van het examenreglement.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de mededeling van de examenresultaten niet overeenkomstig artikel en van het examenreglement is gebeurd.

Verwerende partij stelt dat het resultaat van de beraadslaging van de examencommissie van 15 november 2007 aan verzoekende partij telefonisch, via e-mail en per aangetekend schrijven werd meegedeeld.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Gebreken in de bekendmaking hebben behoudens andersluidende regelgeving, wat hier niet het geval is, geen invloed op de rechtmatigheid van de bekendgemaakte beslissing.

Gebreken in de bekendmaking kunnen mogelijk gevolgen hebben voor wat betreft het instellen van beroepen tegen dergelijke beslissingen, maar in dit geval blijkt dat de verzoekende partij het beroep bij de Raad heeft kunnen instellen, en zij toont niet aan dat zij daarbij gehinderd is geweest door de beweerde gebreken in de bekendmaking.

Het middel is niet gegrond.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op de schending van het gezag van gewijsde van het besluit nr. 2008/043 van de Raad.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de examencommissie, in uitvoering van het besluit nr. 2007/043 van de Raad van 18 oktober 2007, opnieuw diende te beslissen, niet alleen over het opleidingsonderdeel '.....', maar ook over de examenbeslissing van 7 september 2007 voor zover zij betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' en dus over de opleiding als geheel.

Verwerende partij stelt dat de modaliteiten m.b.t. de stagebeoordeling conform het onderwijs-, examen- en stagereglement zijn en dat de evaluatieprocedure in het geval van verzoekende partij correct is toegepast.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de examencommissie unaniem beslist heeft de klacht van de verzoekende partij ongegrond te verklaren en de quoting voor het opleidingsonderdeel '.....' (11/20) te behouden.

In het beschikkend gedeelte van zijn besluit nr. 2007/043 van 18 oktober 2007 zegt de Raad dat de bestreden beslissing van de examencommissie en de beslissing op intern beroep worden vernietigd "in zoverre zij betrekking hebben op het opleidingsonderdeel '.....'".

Daar de examencommissie in de aangevochten beslissing van 15 november 2007 de quoting voor het opleidingsonderdeel '.....' behoudt, zodat aan het eindresultaat niets gewijzigd wordt, kan dit begrepen worden als een beslissing over het geheel. Het zou van een overdreven formalisme getuigen om twee afzonderlijke beslissingen te eisen.

Het middel is niet gegrond.

5.4. Het derde middel bestaat uit verschillende argumenten

5.4.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt ten eerste dat de begeleiding door de examiner van de onderwijsinstelling onvoldoende geweest zou zijn.

Verzoekende partij stelt ten tweede dat haar stagebegeleider en een andere persoon van het bedrijf waar ze stage heeft gelopen niet waren ingelicht over de te hanteren beoordelingscriteria en dat bijgevolg er een verschillende mening daarover bestond tussen hen en de onderwijsinstelling. Op zijn minst, aldus de verzoekende partij, had de examencommissie vooraf het standpunt van het stagebedrijf moeten vragen.

Het derde aspect heeft betrekking op de tussentijdse evaluatie door het stagebedrijf dat volgens de verzoekende partij niet zou beantwoorden aan hetgeen daarover in de bestreden beslissing wordt geschreven.

Ten vierde stelt de verzoekende partij dat zij door de jury bij de presentatie van haar eindwerk met vooringenomenheid werd behandeld, wat zij toeschrijft aan het feit dat haar functiebeperkingen niet naar behoren werden meegedeeld.

Ten vijfde klaagt de verzoekende partij erover dat de eindbeoordeling voor de stage ten onrechte door de verwerende partij op 11/20 werd bepaald, terwijl de beoordeling door de stagebegeleider van het bedrijf overeenstemde met minstens 12 op 20, vervolgens door de verzoekende partij geïnterpreteerd als tussen 12 en 13,99 op 20.

Verwerende partij stelt dat er onmiddellijk na het bekendmaken van de resultaten voor stage geen klachten waren bij de ombudsdienst omtrent de informatieverstrekking, de modaliteiten, het verloop of de beoordeling van de stages. Ze meent dat de modaliteiten m.b.t. de stagebeoordeling conform het onderwijs-, examen- en stagereglement zijn en dat de evaluatieprocedure in het geval van verzoekende partij correct is toegepast.

5.4.2. Beoordeling door de Raad

Met betrekking tot het eerste argument, met name de begeleiding, stelt de Raad dat, ook al zouden de argumenten van verzoekende partij hieromtrent juist zijn, een gebrekkige begeleiding niet tot gevolg heeft dat om die reden de evaluatie niet zou beantwoorden aan de waarde van de prestaties van de student. In dit opzicht is het middel ongegrond.

Met betrekking tot het tweede argument stelt de Raad dat het gegeven dat het stagebedrijf een andere quoterings toekent dan de verwerende partij, geenszins bewijst dat er een verschil van mening bestaat tussen hen over de evaluatiecriteria, nog minder dat de examencommissie aan het stagebedrijf moest vragen haar standpunt daarover mee te delen. Ook in dit opzicht is het middel ongegrond.

Met betrekking tot het derde argument, met name de beweerde discrepantie tussen de uiteindelijke examenbeslissing en de tussentijdse evaluatie, is er als enig schriftelijk stuk een rubriekmatig ingevuld formulier van de tussentijdse evaluatie, waarbij het stagebedrijf stelt *"sterk niet akkoord"* te zijn met de bewering *"de student is assertief"* en *"de student is taalvaardig"*, en daarnaast nog driemaal *"eerder niet akkoord"*, ook voor het globale oordeel (*"Als ik een gepaste vacature had, zou ik deze student met een gerust hart aanwerven"*).

In het licht van deze vaststellingen kan het gebruik van de woorden *"gedrag en inzet"* in de bespreking van de tussentijdse evaluatie door de examencommissie niet als onterecht beschouwd worden. Ook in dit aspect is het middel ongegrond.

Met betrekking tot het vierde argument inzake de vooringenomenheid moet er worden vastgesteld dat de woorden van de jury van het eindwerk, (*"men niet zulke goede presentatie van mij verwacht had en dat men hiervan zeer tevreden was"*, aldus de verzoekende partij) zich redelijkerwijze eerder laten verklaren doordat de jury juist wel kennis had van de functiebeperking van de verzoekende partij veeleer dan het omgekeerde.

Met betrekking tot het vijfde argument leest de Raad in het door het stagebedrijf bij het einde van stage ingevulde rubriekformulier naast tweemaal *"sterk niet akkoord"* bij twee deelrubrieken en tweemaal *"eerder niet akkoord"* bij twee andere deelrubrieken, als eindbeoordeling *"behoorlijk: tamelijk goed maar met aanzienlijke tekortkomingen"*. Met die gegevens voor ogen kan niet gezegd worden dat de quoterings 11/20 vanwege de verwerende partij niet redelijk is, en evenmin dat zij de inbreng van het stagebedrijf in de evaluatie van de stage miskend heeft. Dit aspect van het middel is eveneens ongegrond.

Het middel is in zijn geheel ongegrond.

5.5. De verzoekende partij beroept zich in een vierde middel op de schending van het gelijkheidsbeginsel.

5.5.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij verwijt de verwerende partij dat zij geen verdere stappen heeft ondernomen om rekening te houden met de functiebeperkingen van de verzoekende partij, die bij de inschrijving door de verzoekende partij werden meegedeeld. De verzoekende partij erkent dat zij op de vraag van de verwerende partij ervoor koos om de functiebeperking, die niet direct zichtbaar was voor de omgeving, niet mee te delen aan de medestudenten, maar de verzoekende partij stelt dat de verwerende partij daaruit ten onrechte afleidde dat zij in verband met de functiebeperking geen verdere stappen moest ondernemen ten opzichte van onder meer de docenten en het stagebedrijf. Door de functiebeperking van verzoekende partij niet in aanmerking te nemen, heeft de verwerende partij haar derhalve ongelijk behandeld.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij haar functiebeperking wel heeft laten registreren, maar er bewust voor koos geen maatregelen te vragen omdat ze als student van geen uitzonderingen wou genieten ten opzichte van haar medestudenten.

5.5.2. Beoordeling door de Raad

Afgezien van de vaststelling dat de verzoekende partij aan het stagebedrijf – en de stage is het enige opleidingsonderdeel dat in deze zaak ter discussie staat – zelf gewag kon maken van haar functiebeperking, toont zij verder niet aan dat zij aan de verwerende partij gevraagd heeft om daarvan melding te maken aan het stagebedrijf, wat nochtans op de weg van de

verzoekende partij had gelegen, omdat zij te kennen had gegeven dat haar functiebeperking niet bekend gemaakt zou worden aan de medestudenten, wat bij de verwerende partij terecht de indruk kon wekken dat zij niet zonder verzoek van de verzoekende partij die functiebeperking aan andere personen mocht melden, afgezien nog van de vraag of met die melding kon worden volstaan, dan wel of er ook vanwege het stagebedrijf specifieke maatregelen genomen moesten worden, waarover de verzoekende partij geen enkele informatie had gegeven.

De Wet van 8 december 1992 tot bescherming van persoonsgegevens verzet er zich overigens tegen dat de verwerende partij aan derden informatie zou geven over de functiebeperking van verzoekende partij zonder haar toestemming.

Het middel is niet gegrond.

5.6. De verzoekende partij beroept zich in een vijfde middel op de schending van artikel van het examenreglement.

5.6.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij klaagt erover dat de examencommissie, gelet op artikel van het examenreglement, geweigerd heeft rekening te houden met de bijzondere omstandigheden waarin zij verkeerde ten gevolge van haar functiebeperkingen.

Verwerende partij stelt dat de verzoekende partij geen afspraken heeft gemaakt met de verantwoordelijke inzake functiebeperkingen hoewel zij wist dat dit mogelijk was.

Verwerende partij stelt dat in artikel van het onderwijs- en examenreglement de tolerantieregels vermeld worden en dat het strikt hanteren van deze tolerantiecriteria aan alle studenten rechtszekerheid en een gelijke behandeling bij de beoordeling van hun resultaten garandeert.

5.6.2. Beoordeling door de Raad

Bij de bespreking van het vorige middel werd al vastgesteld dat het gelet op de houding van de verzoekende partij het niet aan de verwerende partij was om uit eigen initiatief maatregelen te nemen, en verder moet worden vastgesteld dat de verzoekende partij in gebreke blijft aan te tonen waarom haar functiebeperking een zodanige impact heeft gehad op haar evaluatie voor het opleidingsonderdeel '.....', dat zij wegens bijzondere omstandigheden toch een hogere evaluatie voor dit onderdeel moest gekregen hebben.

Het middel is ongegrond.

5.7. De verzoekende partij beroept zich in een zesde middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.7.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij verwijt aan de examencommissie geen ruimte te hebben gelaten voor bijzondere omstandigheden door zich enkel te baseren op mathematische en/of statische elementen, en op die wijze haar eigen bestaansreden te hebben ontkend met betrekking tot de beoordeling van een student. De aangevochten beslissing is volgens de verzoekende partij kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat de procedure i.v.m. de beoordeling van het opleidingsonderdeel '.....' correct is toegepast.

5.7.2. Beoordeling door de Raad

De examencommissie wees erop dat de verzoekende partij geen afspraken heeft gemaakt met de verantwoordelijke inzake functiebeperkingen hoewel zij wist dat dit mogelijk was. De Raad stelt dat gelet op de houding van de verzoekende partij het niet aan de verwerende partij was om op eigen initiatief maatregelen te nemen. Verder moet worden vastgesteld dat verzoekende partij in gebreke blijft aan te tonen waarom haar functiebeperking een zodanige impact heeft gehad op haar evaluatie voor het opleidingsonderdeel. Dit impliceert dat de examencommissie zich wel degelijk de vraag gesteld heeft of er bijzondere omstandigheden waren doch in het licht van het gelijkheidsbeginsel en de strikte toepassing van het examenreglement inzake bijzondere omstandigheden meende geen afwijking te moeten toestaan, hetgeen naar het oordeel van de Raad niet kennelijk onredelijk is.

Het middel is niet gegrond.

5.8. Naast de zes grieven met betrekking tot de beslissing van de examencommissie van 15 november 2007, formuleert de verzoekende partij tevens een klacht met betrekking tot haar stagebeoordeling.

5.8.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt de evaluatie voor het opleidingsonderdeel '.....' ter discussie. Ze stelt dat zij de stagebeoordelingen pas op 21 november 2007 heeft kunnen inkijken, dat zij overwegend positief zijn voor haar, dat de negatieve evaluaties te maken hebben met haar functiebeperkingen waarvan het stagebedrijf volgens haar niet op de hoogte was.

Verwerende partij stelt dat de stagebeoordeling aan verzoekende partij persoonlijk toegelicht werd door het stagebedrijf en dat verzoekende partij die uitgenodigd was op 15 november 2007 door de examencommissie, op geen enkel moment gesteld heeft dat de betrokken examinerator in gebreke was gebleven m.b.t. het inzagerecht.

Ze meent dat de modaliteiten m.b.t. de stagebeoordeling conform het onderwijs-, examen- en stagereglement zijn en dat de evaluatieprocedure in het geval van verzoekende partij correct is toegepast.

5.8.2. Beoordeling door de Raad

Hiervoor werd al opgemerkt dat (1) de verzoekende partij blijkbaar zelf haar functiebeperking niet kenbaar heeft gemaakt aan het stagebedrijf, en (2) dat in de omstandigheden van de zaak het niet van de verwerende partij verwacht kon worden dat zij spontaan daarvan melding zou maken aan het stagebedrijf, waarbij verder kan worden aangetekend dat (3) de verzoekende partij gemakshalve geen melding maakt van het volledige relaas van de eindbeoordeling, en (4) ten slotte in gebreke blijft aan te tonen dat haar functiebeperking de negatieve evaluaties kunnen verklaren.

Het middel is ongegrond.

5.9. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk doch ongegrond is.

De beslissing van 15 november 2007 blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op maandag 20 april 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Kaat Leus

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Zie R. Stvb. nr. 2008/064.

Rolnr. 2009/011 - 20 april 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van maandag 20 april 2009.

De partijen zijn niet ter zitting verschenen.

De Raad heeft de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift van 26 september 2007, de daaropvolgende antwoordnota en wederantwoordnota die werden uitgewisseld evenals op het arrest nr. 190.521 van 17 februari 2009 van de Raad van State, en ten slotte op het schrijven van 23 maart 2009 en van 14 april 2009 van verzoekende partij en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Bij arrest nr. 190.521 van 17 februari 2009 van de Raad van State werd het besluit van 18 oktober 2007 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen in zoverre er uitspraak in wordt gedaan over het beroep nr. 2007/056, vernietigd.

Overeenkomstig artikel 51, tweede lid van het K.B. van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State werd deze zaak van rechtswege aanhangig gemaakt bij de Raad.

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 7 september 2007 en tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 20 september 2007 waarbij het intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij was tijdens het academiejaar 2006-2007 ingeschreven in het derde jaar bachelor in de opleiding Bachelor in de Toegepaste Informatica.

Voor het academiejaar 2007-2008 had verzoekende partij zich opnieuw ingeschreven in het derde jaar bachelor van dezelfde opleiding en dat gelijktijdig met een inschrijving voor een schakelprogramma met het oog op het behalen van een masterdiploma in de informatica.

Op vrijdag 7 september 2007 besliste de examencommissie evenwel om de student na de derde examenperiode niet geslaagd te verklaren.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 8 september 2007 een intern beroep tegen de examenbeslissing van 7 september 2007 in bij de voorzitter van de betrokken examencommissie van de onderwijsinstelling. Op 9 september 2007 volgde een addendum per aangetekend schrijven.

Het beroep had betrekking op de opleidingsonderdelen '.....' (11/20) en '.....' (6/20).

3.3. Verwerende partij verklaarde bij brief van 19 september 2007 enerzijds dat het beroep voor wat betreft het gedeelte 'eerste klacht' dat betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' ontvankelijk was en dat hierover opnieuw door de examencommissie beraadslaagd zou worden en anderzijds dat het beroep voor wat betreft het gedeelte 'tweede klacht' dat betrekking had op het opleidingsonderdeel '.....' onontvankelijk was, vermits de klacht niet tijdig werd ingediend omdat deze betrekking had op resultaten die in juni reeds werden meegedeeld.

Bij beslissing van de examencommissie, samengeroepen op intern beroep, op datum van 20 september 2007 werd het intern beroep met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....' ongegrond verklaard. De quotering van 6/20 voor het opleidingsonderdeel '.....' werd behouden.

De examencommissie stelde daartoe vast dat de modaliteiten van het examen conform waren aan het onderwijs- en examenreglement (30 % permanente evaluatie en 70 % op een mondelinge proef in januari, 100 % mondeling in september). De examencommissie stelde tevens vast dat er tijdens de examenperiodes van januari en september geen klachten waren bij de ombudsdienst omtrent de informatieverstrekking, de modaliteiten, het verloop of de inhoud van het examen van het opleidingsonderdeel.

De beslissing op intern beroep werd per schrijven van 21 september 2007 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 24 september 2007 en van 26 september 2007 diende verzoekende partij twee verzoekschriften in bij de Raad.

3.5. Wat het beroep ingesteld op 24 september 2007 betrof, besliste de Raad op 18 oktober 2007 met het besluit nr. 2007/043 om het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Het beroep van 24 september 2007 betrof het opleidingsonderdeel '.....'.

3.6. Wat het beroep ingesteld op 26 september 2007 betrof, besliste de Raad evenwel op 18 oktober 2007 met het besluit nr. 2007/056 om het beroep ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

Het beroep van 26 september 2007 betrof het opleidingsonderdeel '.....'.

De Raad oordeelde na onderzoek van het dossier en de toelichting gegeven tijdens de hoorzitting, dat de onderwijsinstelling niet manifest onredelijk gehandeld heeft door verzoekende partij als niet geslaagd te beschouwen voor het opleidingsonderdeel.

3.7. Op 20 november 2007 stelde verzoekende partij een administratief cassatieberoep in tegen het besluit nr. 2007/056 van 18 oktober 2007 van de Raad.

Bij arrest nr. 190.521 van 17 februari 2009 van de Raad van State werd het besluit van 18 oktober 2007 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen in zoverre er uitspraak in wordt gedaan over het beroep nr. 2007/056, vernietigd.

De Raad van State formuleerde in zijn arrest het volgende:

"De enkele overweging dat "na onderzoek van het dossier en de toelichting gegeven tijdens de hoorzitting", de Raad [...] van oordeel is dat de niet manifest onredelijk heeft gehandeld door verzoekende partij als niet geslaagd te beschouwen voor het opleidingsonderdeel", levert géén voldoende inzicht in de gedachtegang van de administratieve rechter. Met name blijft iedere gedingpartij, en met hen ook de Raad van State, in het ongewisse over welke elementen – in feite of in rechte – nu precies hebben meegespeeld om tot de conclusie te komen dat de bestreden examenbeslissing "niet manifest onredelijk" is."

De Raad van State verwees de zaak terug naar de Raad, anders samengesteld.

3.8. Met een aangetekend schrijven van 23 maart 2009 bevestigde verzoekende partij dat ze geen afstand doet van haar rechten op beroep bij de Raad, anders samengesteld.

Verzoekende partij meldde tevens bereid te zijn tot een minnelijke regeling en deelde mee dat ze inmiddels geslaagd is voor het opleidingsonderdeel '.....' en haar diploma behaald heeft.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het initieel ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 26 september 2007 tegen de beslissing op intern beroep van 20 september. Vermits de beslissing per schrijven van 21 september 2007 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op 22 september 2007. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 23 september 2007.

Het beroep van 26 september 2007 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Voorwerp van het verzoekschrift

Vermits verzoekende partij voor het opleidingsonderdeel '.....' met een examenbeslissing van 21 februari 2008 een nieuw en hoger cijfer (15 op 20) heeft gekregen en op grond daarvan haar diploma van Bachelor in de toegepaste informatica heeft behaald, een examenbeslissing waartegen verzoekende partij geen beroep heeft aangetekend en waardoor de aangevochten examenbeslissing van 7 september 2007 en de beslissing van 20 september 2007 genomen in het kader van het intern beroep zonder voorwerp zijn gevallen, heeft ook voorliggend beroep geen voorwerp meer en kan het niet leiden tot een verbetering van de huidige rechtspositie van verzoekende partij, met name dat zij geproclameerd is als professionele bachelor in de toegepaste informatica. Daarenboven is de Raad niet bevoegd om uitspraak te doen over eventuele geleden morele en/of financiële schade.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij onontvankelijk is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van onontvankelijk is.

De examenbeslissing van 7 september 2007 en de beslissing van 20 september 2007 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, §2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op maandag 20 april 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Kaat Leus

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Zitting van 29 april 2009

Rolnr. 2009/016 - 29 april 2009

Inzake

wonende te

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van woensdag 29 april 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 25 maart 2009 tot weigering van inschrijving onder de vorm van een geïndividualiseerd studietraject.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor in de opleiding bachelor in de psychologie.

Verzoekende partij was reeds tijdens de academiejaren 2006-2007 en 2007-2008 in de bovenvermelde opleiding ingeschreven. Verzoekende partij onderging evenwel ernstige medische ingrepen. Zij stelt dat het daardoor praktisch onmogelijk was om hoorcolleges te volgen of examens af te leggen.

Tijdens de eerste examenperiode van de eerste zittijd van huidig academiejaar heeft verzoekende partij 17 studiepunten verworven. In totaliteit heeft verzoekende partij 24 studiepunten.

Op 22 februari 2009 diende verzoekende partij een aanvraag tot geïndividualiseerd traject in.

Op 13 maart 2009 wees de Commissie ter beoordeling van aanvragen voor geïndividualiseerde studietrajecten en vrijstellingen deze aanvraag af.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 18 maart 2009 een intern beroep in bij de facultaire Beroepscommissie ter beoordeling van aanvragen voor geïndividualiseerde studietrajecten.

3.3. Bij beslissing van de Beroepscommissie ter beoordeling van aanvragen voor geïndividualiseerde studietrajecten op datum van 25 maart 2009 werd het intern beroep ongegrond verklaard. Het door verzoekende partij in beroep voorgelegde geïndividualiseerde traject werd niet goedgekeurd.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de beroepscommissie oordeelde dat de Commissie ter beoordeling van aanvragen voor geïndividualiseerde studietrajecten en vrijstellingen een besluit heeft genomen gebaseerd op het gelijkheidsbeginsel, met name dat elke student 20 studiepunten moet hebben verworven bij de aanvang van het academiejaar om in een geïndividualiseerd traject te kunnen stappen. Volgens de beroepscommissie was het voorgestelde traject tevens geen realistisch traject, maar legde het een zware hypotheek op de verdere studieloopbaan van de student, rekening houdend met haar leerkrediet en gelet op artikel 21 van het onderwijs- en examenreglement.

Verwerende partij stelt dat ze de beslissing op intern beroep per aangetekend schrijven van 27 maart 2009 aan verzoekende partij overgemaakt heeft.

3.4. Bij aangetekend schrijven van vrijdag 3 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad. Bij aangetekend schrijven van 8 april 2009 vulde verzoekende partij haar verzoekschrift aan.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van vrijdag 3 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 25 maart 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 27 maart 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 30 maart 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf dinsdag 31 maart 2009.

Het beroep van vrijdag 3 april 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Bevoegdheid van de Raad

3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat beslissing van 25 maart 2009 van de Beroepscommissie ter beoordeling van aanvragen voor geïndividualiseerde studietrajecten duidelijk de beroepsmodaliteiten en –termijn vermeldt om beroep aan te tekenen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

Verwerende partij stelt dat een beslissing waarbij een student geen toelating krijgt om zich in te schrijven voor een geïndividualiseerd traject, geen studievoortgangsbeslissing is in de zin van artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet^[1] en dat de Raad dus onbevoegd is. Verwerende partij betreurt en verontschuldigt zich voor het feit dat de voorzitter van de beroepscommissie in de kennisgeving van de bestreden beslissing aan de student heeft laten

weten dat beroep mogelijk was bij de Raad. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de bevoegdheid van de Raad die de openbare orde raakt.

3.2. Beoordeling door de Raad

De Raad is bevoegd voor het beoordelen van studievoortgangsbepalingen.

Artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet, zoals aangevuld door het Flexibiliseringsdecreet^[2], bepaalt limitatief wat een studievoortgangsbepaling is. Het betreft een examenbeslissing, een examentuchtbeslissing, de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, de toekenning van een vrijstelling, een beslissing over het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma of het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals bepaald in artikel 52 van het Flexibiliseringsdecreet.

Daarnaast beschikt de Raad ook over de bevoegdheid krachtens artikel II.15, derde lid van het Aanvullingsdecreet om te oordelen over beslissingen genomen door een instellingsbestuur en door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs die een invloed hebben op het leerkrediet.

Voorliggend verzoekschrift betreft een beslissing tot weigering van een gecombineerde inschrijving. Een gecombineerde inschrijving is een inschrijving waarbij aan een student een geïndividualiseerd traject wordt toegestaan met een studieprogramma samengesteld uit opleidingsonderdelen van verschillende jaren. De decreetgever voorziet expliciet in de mogelijkheid dat instellingen dit kunnen toestaan. Het betreft evenwel geen recht van de student.

In de ruime zin raakt een dergelijke beslissing de studievoortgang van de student.

De Raad is echter van oordeel dat deze weigeringsbeslissing niet beschouwd kan worden als een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals voorzien in artikel 52 van het Flexibiliseringsdecreet. Deze maatregelen betreffen enkel studenten die reeds een poging hebben gedaan om een bepaald opleidingsonderdeel af te werken maar daarin gefaald hebben. Dat blijkt uit artikel 52, § 2 van het Flexibiliseringsdecreet.

De weigering tot inschrijving in een geïndividualiseerd studietraject is derhalve geen maatregel van studievoortgangsbewaking in de zin van voormeld artikel 52.

De Raad stelt bijgevolg dat het beroep van verzoekende partij niet ontvankelijk is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van onontvankelijk is.

De beslissing van 25 maart 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op woensdag 29 april 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jacqueline Hellemans

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Zitting van 7 mei 2009

Rolnr. 2009/018 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 9 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en

examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de

onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/019 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel, Verzoekende partij behaalde een 4 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 7 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de

onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/020 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 1 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was). Na intern beroep werd het examenresultaat van verzoekende partij gewijzigd waardoor zij een 2 op 20 behaalde.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de

onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/021 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 6 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 5 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was). Na intern beroep werd het examenresultaat van verzoekende partij gewijzigd waardoor zij een 7 op 20 behaalde.

Per e-mail van 16 april 2009 werd verzoekende partij op de hoogte gebracht van de beslissing op intern beroep. Pas bij e-mail van 28 april 2009 werd de eigenlijke beslissing op intern beroep aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

Per e-mail van 16 april 2009 werd verzoekende partij op de hoogte gebracht van de beslissing op intern beroep. Pas bij e-mail van 28 april 2009 werd de eigenlijke beslissing op intern beroep aan verzoekende partij overgemaakt.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd. Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/022 - 7 mei 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het [REDACTED].

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Verzoekende partij behaalde een 5 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel [REDACTED] van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

Na intern beroep werd het examenresultaat van verzoekende partij gewijzigd waardoor zij een 6 op 20 behaalde.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikbare gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/023 - 7 mei 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het [REDACTED].

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Verzoekende partij behaalde een 8 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel [REDACTED] van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

Na intern beroep werd het examenresultaat van verzoekende partij gewijzigd waardoor zij een 9 op 20 behaalde.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/024 - 7 mei 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: [REDACTED]

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het [REDACTED].

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Verzoekende partij behaalde een 8 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen

voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/025 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 5 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 21 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de

onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/026 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 4 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 5 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de

onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/027 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 2 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de

onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/028 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 5 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiegraad) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

Na intern beroep werd het examenresultaat van verzoekende partij gewijzigd waardoor zij een 6/20 behaalde.

Per e-mail van 16 april 2009 werd verzoekende partij op de hoogte gebracht van de beslissing op intern beroep. Pas bij e-mail van 28 april 2009 werd de eigenlijke beslissing op intern beroep aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

Per e-mail van 16 april 2009 werd verzoekende partij op de hoogte gebracht van de beslissing op intern beroep. Pas bij e-mail van 28 april 2009 werd de eigenlijke beslissing op intern beroep aan verzoekende partij overgemaakt.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij

stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/029 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 0 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen waren drie alternatieve oplossingen voor handen. 6 vragen hadden twee alternatieven, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score onder de 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel..... van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

3.5. Verzoekende partij stelt bij aangetekend schrijven van 23 april 2008 een nieuw beroep in bij de Raad. Zij stelt dat in uitvoering van artikel II.26 van het Aanvullingsdecreet^[1] dit beroep het huidige beroep, ingesteld onder rolnummer 2009/029 bij aangetekend schrijven van 22 april 2009, vervangt.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Gezien het voorgaande is het huidige beroep zonder voorwerp geworden.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van zonder voorwerp is geworden.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/030 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 7 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 9 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

Na intern beroep werd het examenresultaat van verzoekende partij gewijzigd waardoor zij een 7/20 behaalde.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/031 - 7 mei 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het [REDACTED].

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Verzoekende partij behaalde een 0 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel [REDACTED] van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 22 april 2009 diende verzoekende partij een eerste verzoekschrift in bij de Raad.

3.5. Verzoekende partij stelt bij aangetekend schrijven van 23 april 2009 een nieuw beroep in bij de Raad. Zij stelt dat in uitvoering van artikel II.26 van het Aanvullingsdecreet^[1] dit beroep het huidige beroep, ingesteld onder nummer 2009/029 bij aangetekend schrijven van 21 april 2009, vervangt.

Het beroep van 21 april 2009 werd bij beslissing van de Raad van donderdag 7 mei 2009 zonder voorwerp verklaard.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 23 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[2] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[3].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14°

van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen

hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering in Vlaanderen

^[2] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[3] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/032 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 0 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 27 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 27 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Gezien de bijzondere omstandigheden in deze zaak kan aangenomen worden dat de redelijke termijn nog niet overschreden is.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Rolnr. 2009/034 - 7 mei 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 7 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 2 april 2009 waarbij het intern beroep deels gegrond deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding master na master in het

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 5 op 20.

Het examen werd georganiseerd onder de vorm van een meerkeuze-examen met in totaal 10 vragen. Voor 4 van de 10 vragen kon er gekozen worden tussen drie antwoorden. Voor 6 vragen waren er twee mogelijke antwoorden, waarvan 4 keer juist/onjuist. Een goed antwoord leverde twee punten op, een fout antwoord betekende dat 1 punt werd afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 maart 2009 een intern beroep in bij de Interne Beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat een meerkeuze-examen met slechts 10 vragen, een giscorrectie van +2 voor een correct antwoord en -1 voor een foutief antwoord geen correct beeld geeft van de kennis van de studenten ; dat opvallend veel studenten, met name 17 van de 41, niet geslaagd waren, waarvan 11 met een score van minder dan 5 op 20 ; dat geen voorbeeldvragen ter beschikking werden gesteld, ondanks artikel van het onderwijs- en examenreglement ; dat verschillende examenvragen voor meerdere interpretaties vatbaar

waren ; dat het examen slechts 50 minuten duurde in plaats van de vooraf meegedeelde 2 uur ; dat enkel een collectieve feedback georganiseerd werd en dus geen individuele.

3.3. Bij beslissing van de Interne Beroepscommissie op datum van 2 april 2009 werd het intern beroep deels gegrond deels ongegrond verklaard.

De interne beroepscommissie heeft het examen voorgelegd aan een expert inzake het technische aspect van het meerkeuze-examen en een expert van een andere instelling inzake het inhoudelijke.

De technische expert inzake meerkeuze-examens stelde in zijn rapport dat de scoringsformule voor de giscorrectie fair is ; dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels voldoen en dat ook de afwijkende formuleringen geen problemen opleveren naar duidelijkheid voor de studenten ; dat via de studiefiche informatie is verstrekt aan de studenten en volgens de lesgever ook tijdens de hoorcolleges. Met betrekking tot het aantal vragen stelde de expert dat wanneer het slagen van studenten louter afhangt van dit examen met 6 ja/nee-vragen en 4 vragen met 3 alternatieven, het aantal vragen toch erg gering is en dat er zich een probleem stelt met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen.

De inhoudelijke expert stelde in zijn advies dat de vragen weliswaar zeer specifiek en diepgaand zijn, maar wel voldoende duidelijk zijn voor de studenten ; dat evenwel interpretatieproblemen bij zowel de vraagstelling als de antwoorden altijd voor problemen kunnen zorgen, wat door de aanwezigheid van een 'klankbord' tijdens het examen voorkomen kan worden ; dat in het kader van het meerkeuze-antwoord op de vragen 2 en 10 het van belang is te weten wat de interpretatie ter zake is van de titularis ; dat vraag 3 voldoende duidelijk is ; dat vraag 9 wat vaag lijkt, maar dat moet achterhaald worden wat de cursus van de titularis daaromtrent heeft vermeld, zodat een duidelijk antwoord pas dan kan gegeven worden nopens de duidelijkheid van de vraagstelling.

De interne beroepsbeslissing stelde dat een eigen analyse van de interne beroepscommissie ook aantoonde dat vraag 9 een sterk afwijkend antwoordpatroon vertoont ; dat artikel van het onderwijs- en examenreglement niet expliciet vraagt dat elke lesgever voorbeelden van examenvragen inlast, hoewel het voor meerkeuzevragen voor de hand ligt dat studenten vooraf weten welk type vragen gesteld zullen worden en op welk niveau de vragen gesteld zullen worden, is het ontbreken van expliciete voorbeeldvragen op zich geen aanleiding om een examenbeslissing te vernietigen ; dat elke student het recht op inzage en individuele feedback behoudt ; dat de beschikbare tijd die bij de aanvang van het examen werd meegedeeld, gerespecteerd werd en niet als onredelijk beschouwd wordt.

De interne beroepsbeslissing verklaarde derhalve op basis van de adviezen van de experts en van de eigen analyse dat het beroep gedeeltelijk gegrond was en dat vraag 9 niet zou worden meegeteld bij de berekening van het examencijfer (als dat in het voordeel van de student was).

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 16 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 30 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 30 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 nog niet bij aangetekend schrijven aan haar is bezorgd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 april 2009 aan de verzoekende partij meegedeeld.

De Raad stelt vast dat het examenreglement van de instelling bepaalt dat de kennisgeving van de beslissing op intern beroep gebeurt "per e-mail en per aangetekende brief".

Het Aanvullingsdecreet^[1] bepaalt dat de beroepstermijn begint te lopen de dag na deze van de kennisname van de beslissing op intern beroep, zijnde het moment waarop redelijkerwijze kan worden verwacht dat de student van de beslissing kennis heeft genomen.

In voorliggend geval wordt niet ontkend dat verwerende partij op 16 april 2009 de beslissing op intern beroep per e-mail heeft meegedeeld, maar de verwerende partij legt geen elektronisch ontvangstbewijs noch enig ander bewijs voor wanneer de verzoekende partij van die mededeling ook effectief kennis heeft genomen. Anders is het met de beslissing die via de post zou worden meegedeeld. In dat geval neemt de Raad aan dat de betrokkene kennis heeft kunnen nemen van de beslissing op intern beroep de dag nadat de beslissing aangetekend verstuurd is. Een weekend of een wettelijke feestdag verplaatst automatisch de datum van kennisname tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Gelet op het feit (1) dat het onderwijs- en examenreglement meldt dat de kennisgeving per e-mail kan gebeuren, (2) dat de verzoekende partij niet ontkent kennis te hebben genomen van de interne beroepsbeslissing, en (3) dat de mededeling per e-mail in voorliggend geval geen zekerheid biedt over de datum van de kennisname, meent de Raad dat een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor een dergelijke kennisname. Dit geldt tevens in voorliggend geval.

Gezien de bijzondere omstandigheden in deze zaak kan aangenomen worden dat de redelijke termijn nog niet overschreden is.

Bijgevolg beslist de Raad dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet^[2].

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel 29 van het Flexibiliseringsdecreet voor elke student het recht op twee examenkansen garandeert. Een examenkans moet ook een werkelijke examenkans zijn. Een examen dat niet toelaat de door de studenten bereikte kennis en competenties adequaat te meten, voldoet niet aan de definitie van 'examen' in artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet. Een student beoordelen op basis van een dergelijk examen is bovendien kennelijk in strijd met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij stelt dat een meerkeuze-examen bij uitstek geschikt is om de competenties van de studenten op een objectieve en faire manier te beoordelen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde organen van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op een regelmatige wijze tot stand komt en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de wijze van evalueren betreft beschikt de onderwijsinstelling over een ruime marge van appreciatie, en een evaluatie op grond van meerkeuzevragen valt duidelijk binnen die marge.

In dit geval moet worden vastgesteld dat de evaluatie aan de hand van meerkeuzevragen beantwoordt aan het begrip 'examen' van artikel 2, 14° van het Flexibiliseringsdecreet.

In zoverre de verzoekende partij stelt dat het betwiste examen geen examen was in de zin van het Flexibiliseringsdecreet is het middel niet gegrond.

In zoverre het middel inroept dat het examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel, zal het onderzocht worden samen met het tweede en derde middel.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel, voor wat de omvang van het examen betreft, op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat 10 meerkeuzevragen onvoldoende zijn om een correct beeld te geven van haar kennis, wat volgens haar door de technische expert die door de Interne Beroepscommissie werd aangesteld, duidelijk is bevestigd. Er stelt zich een probleem met de betrouwbaarheid van het examen, doordat er onvoldoende vragen zijn om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen. Dit geldt volgens verzoekende partij des te meer na de interne beroepsbeslissing om één vraag uit het examen te schrappen. Een beoordeling op grond van 9 meerkeuzevragen is derhalve kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het opleidingsonderdeel een vak is van relatief beperkte omvang van slechts 3 studiepunten, 30 contacturen en een cursus van 170 pagina's. Een meerkeuze-examen met 10 vragen staat derhalve in verhouding tot deze beperkte omvang van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een spreiding van de kennis van de student gebaseerd op het extensief doorgronden van de gehele cursus over 10 vragen niet uitzonderlijk en zeker niet onredelijk of onzorgvuldig is.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel, voor wat de inhoud van het examen betreft, beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat van de 10 gestelde examenvragen er verschillende voor interpretatie vatbaar zijn en dat tijdens het examen er geen mogelijkheid was om vragen hierover te stellen en aldus duidelijkheid te verkrijgen over de interpretatie van de dubbelzinnige examenvragen.

Verzoekende partij stelt daarnaast dat de inhoudelijke expert wees op een probleem met de vragen 2 en 10 vermits daarover verschillende opinies bestaan in rechtspraak en rechtsleer. De inhoudelijke expert zou hierin geen werkelijk probleem zien, omdat hij van mening is dat in deze het van belang is te weten wat de interpretatie van de titularis is. Verzoekende partij stelt evenwel dat de titularis geen duidelijk standpunt ter zake heeft ingenomen waardoor ze

niet kon weten hoe deze vragen geïnterpreteerd en opgelost moesten worden. Bovendien meent verzoekende partij dat de externe inhoudelijke expert de cursus niet heeft nagekeken.

Ten slotte meent verzoekende partij dat een meerkeuze-examen ingaat tegen de doelstellingen geformuleerd in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel. Dergelijke vraagstelling is bijgevolg kennelijk niet adequaat om de kritische zin van de betrokken student te evalueren.

De toegekende quotering is derhalve strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel en bovendien kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het juist interpreteren van een vraag onderdeel is van de te testen kennis. Ze verwijst naar de technische expert die stelde dat de vragen vormelijk aan de meeste basisregels van meerkeuzevragen voldoen en dat daar waar deze regels niet gevolgd werden, de vragen voldoende duidelijk waren.

Verwerende partij stelt dat de cursus soms meerdere opvattingen bevatte over een zelfde kwestie maar dat de docent tijdens de hoorcolleges duidelijk aangegeven heeft welke mening hij vooropstelde.

Uit de aard zelf van het examen behoorden de studenten volgens verwerende partij te weten dat het de kritische en creatieve vaardigheden uit de hoorcolleges niet konden worden doorgetrokken naar het examen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad over het tweede en derde middel en het voorbehouden deel van het eerste middel tezamen

De verzoekende partij roept in dat de beoordeling op basis van een dergelijk examen kennelijk in strijd is met het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel.

Rekening houdend met de volgende gegevens:

(1) de technische expert was van oordeel dat het aantal vragen toch erg gering was en dat er zich een probleem stelde met de betrouwbaarheid (i.e. een precisiemaat) van het examen, omdat het van belang is dat een examen uit een voldoende aantal vragen bestaat om toevalsfactoren uit te sluiten bij het vaststellen of studenten de materie voldoende beheersen, betrouwbaarheid die nog verder ondermijnd wordt doordat de interne beroepsinstantie dan nog een vraag geëlimineerd heeft (zodat voor de studenten die deze vraag verkeerd hadden beantwoord weliswaar de aftrek van 1 punt wegviel, maar zij voor het overige slechts op hun antwoorden op de resterende negen vragen werden beoordeeld);

(2) de inhoudelijke expert was van oordeel dat van die negen vragen er twee waren – de tweede en de tiende – waarop meer dan één goed antwoord mogelijk was, maar blijkbaar rekening moest worden gehouden met de stelling van de examinerator, waarbij de Raad aantekent dat dit strijdt met het systeem zelf van de meerkeuzevragen, waarbij maar één antwoord 'goed' mag zijn, of anders de twee of meer als 'goed' in aanmerking komende antwoorden eveneens positief beoordeeld moeten worden, wat hier klaarblijkelijk niet gebeurd is; en

(3) het in vergelijking met de andere opleidingsonderdelen ongewoon hoge aantal studenten dat een onvoldoende behaald heeft voor dit opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van een master na master, waar doorgaans toch betere resultaten behaald worden;

is de Raad van oordeel dat het examen niet met de vereiste zorgvuldigheid werd ingericht zodat de evaluatie van de kennis van de verzoekende partij niet voldoende betrouwbaar is.

Het examen zal opnieuw worden ingericht rekening houdend met de in het beschikkende gedeelte van deze beslissing weergegeven instructies.

De middelen zijn gegrond.

5.4. Aangezien de vierde en vijfde door de verzoekende partij ingeroepen middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven zij niet onderzocht te worden.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

Er zal een nieuw examen over het betrokken opleidingsonderdeel worden ingericht dat zal gelden als eerste examenkans, waarbij de bevoegde instanties van de verwerende partij erover zullen waken dat, ongeacht de wijze van evaluatie, deze een voldoende betrouwbaar beeld geeft van de kennis van de student. Dit examen zal worden ingericht niet eerder dan 20 mei 2009 en niet later dan 27 mei 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 7 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

^[2] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Zitting van 20 mei 2009

Rolnr. 2009/017 - 20 mei 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

met als raadsman meester [REDACTED]

kantoor houdende te [REDACTED], [REDACTED], waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van woensdag 20 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: meester [REDACTED]

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 14 april 2009 waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij studeerde de afgelopen jaren onder het statuut van werkstudent aan de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de [REDACTED]. Zij behaalde daar het diploma van kandidaat in de economische wetenschappen.

Tijdens het academiejaar 2006-2007 schreef verzoekende partij zich met een creditcontract tevens in aan de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) van de [REDACTED] voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Verzoekende partij behaalde hiervoor een creditbewijs.

Verzoekende partij vroeg op basis van dit creditbewijs een vrijstelling aan voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' dat zij volgde in de tweede licentie economische wetenschappen aan de [REDACTED]. Dit opleidingsonderdeel betreft het interpreteren van het beleid van de centrale banken.

De betrokken faculteit van de [REDACTED] besliste om de vrijstelling te weigeren.

De verzoekende partij behaalde tot op heden geen bachelor-, noch een licentie-, noch een masterdiploma aan de instelling in kwestie.

3.2. Verzoekende partij diende op 14 januari 2009 per e-mail een verzoek in bij de [REDACTED] tot rechtstreekse toekenning van een diploma toegepaste economische wetenschappen (TEW), hetzij licentiaat, hetzij master, op basis van EVC en dat op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet¹¹.

3.3. Verwerende partij beantwoordde de aanvraag met de melding dat dit dossier behandeld zou worden op grond van EVK, gezien de aanvraag is gesteund op eerder verworven studiebewijzen.

Verwerende partij behandelde de aanvraag als een vraag om het 'licentiaatsdiploma' te bekomen. Om een masterdiploma te bekomen, voldoet verzoekende partij volgens de verwerende partij niet aan de algemene toelatingsvoorwaarde, met name het bezit van een bachelordiploma.

Vervolgens heeft de verwerende partij op basis van de beschikbare gegevens een inhoudelijk onderzoek gevoerd in hoeverre aan de verzoekende partij het betreffende licentiaatsdiploma kon worden toegekend.

Verwerende partij merkt op dat verzoekende partij aan de [REDACTED] was ingeschreven voor de opleiding economische wetenschappen die evenwel aan de [REDACTED] niet bestaat. De aanvraag tot rechtstreekse diplomering bij de [REDACTED] betrof evenwel het diploma in de toegepaste economische wetenschappen – wat een ander diploma is –, waardoor het onderzoek van de voorgelegde studiebewijzen grondiger diende te gebeuren.

3.4. Bij beslissing van de Commissie [REDACTED] van de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen van 6 februari 2009 werd het verzoek na onderzoek afgewezen.

De commissie concludeerde dat volgende opleidingsonderdelen van het curriculum toegepaste economische wetenschappen, voor een totaal van 30 studiepunten, ontbraken in de aanvraag die verzoekende partij voorlegde:

- '[REDACTED]' (6 studiepunten);
- '[REDACTED]' (6 stp.);
- '[REDACTED]' (aan het onderdeel '[REDACTED]' werd voldaan) (6 stp);
- '[REDACTED]' (3stp);
- '[REDACTED]' (Frans en Engels op niveau 3 en Duits en Spaans op niveau 2) (9 stp).

De commissie stelde bovendien dat op basis van de afgeleverde puntenlijsten de verzoekende partij niet de decretaal vereiste totale studieomvang van 120 studiepunten behaald had, maar slechts 102 studiepunten, en 11 studiepunten via creditbewijzen, verworven had.

3.5. Verzoekende partij stelde op datum van 9 februari 2009 een intern beroep in bij de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen van de onderwijsinstelling.

Verzoekende partij weerlegde in haar intern beroep de door verwerende partij aangehaalde argumenten door per opleidingsonderdeel aan te geven op welke wijze de competenties bereikt werden via andere opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker reeds geslaagd is verklaard of welke via de weg van vrijstellingen zijn verworven:

- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via het opleidingsonderdeel '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via het opleidingsonderdeel '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via de opleidingsonderdelen '.....', '.....' en '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven via het opleidingsonderdeel '.....' aan de
- de competenties van het opleidingsonderdeel '.....' zijn verworven op grond van opleidingsonderdelen uit de opleiding Ingenieurswetenschappen waardoor een programma met vrijstellingen opgesteld werd waarin de taalvakken vervielen.

Het ontbreken van het aantal studiepunten uit het onderwijsprogramma van 120 studiepunten schreef de verzoekende partij toe aan het feit dat de puntenlijsten niet vermelden voor welke opleidingsonderdelen reeds vrijstellingen werden behaald op grond van een eerder behaald kandidaatsdiploma van ingenieur. Verzoekende partij meende in totaal zelfs 128 studiepunten behaald te hebben.

Verzoekende partij stelde verder dat zij, één competentie uitgezonderd, met name het beleid van de centrale banken kunnen interpreteren (deze competentie zou verworven zijn via het creditbewijs voor het opleidingsonderdeel '.....' aan de), alle competenties heeft verworven via de opleiding economische wetenschappen aan de

3.6. De verwerende partij ging op dit verzoek tot heroverweging niet in omdat ze enerzijds de beslissing van 6 februari 2009 niet als een studievoortgangsbeslissing beschouwde en anderzijds het onderwijs- en examenreglement niet in een interne beroepsprocedure voorzag.

3.7. Bij aangetekend schrijven van 2 maart 2009 diende verzoekende partij een eerste maal een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij besluit nr. 2009/013 van 19 maart 2009 besliste de Raad het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren.

Naar het oordeel van de Raad werd het eerste verzoekschrift door de instelling behandeld als ware het een verzoek tot toekenning van vrijstellingen.

De Raad stelde ten eerste vast dat de Commissieenkel vermeldt dat bepaalde opleidingsonderdelen niet in het door de verzoekende partij doorlopen curriculum voorkwamen, maar daarbij geen verdere uitleg geeft. In haar verzoek tot heroverweging duidt de verzoekende partij de door haar gevolgde opleidingsonderdelen aan die volgens haar aantonen dat zij wel aanspraak kon maken op de geweigerde vrijstellingen, maar bij gebreke aan een beslissing op intern beroep verstrekt de verwerende partij geen motivering die de weigering kan ondersteunen.

De Raad stelde ten tweede dat – terwijl de verwerende partij aanvoerde dat de opleidingsonderdelen die de verzoekende partij gevolgd heeft aan de andere instelling en bij de verwerende partij, minder dan de 120 decretaal vereiste studiepunten telden – er geen rechtsregel is die bepaalt dat een licentiaatsdiploma maar behaald kan worden als men een opleiding van 120 studiepunten heeft gevolgd. Er is wel een rechtsregel, meer bepaald artikel 49, eerste lid, 2° van het Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, die bepaalt dat het volgen van ten minste twee academiejaren vereist is voor het behalen van de academische graad van licentiaat, maar deze bepaling vereist niet een minimum aantal studiepunten.^[2]

De bestreden beslissing kon derhalve niet in stand blijven.

De bevoegde instantie van de verwerende partij diende bovendien uiterlijk op 26 maart 2009 te beslissen over de aanvraag van verzoekende partij.

3.8. Na het besluit nr. 2009/013 van de Raad behandelde de Commissie de aanvraag van verzoekende partij tot toekenning van een licentiaatsdiploma in de TEW: algemene economie of een masterdiploma in de TEW: economisch beleid.

Op datum van 26 maart 2009 besliste de Commissie om het diploma van licentiaat in de TEW: algemene economie noch het diploma van master in de TEW: economisch beleid toe te kennen.

Met betrekking tot het diploma van licentiaat in de TEW: algemene economie somde de beslissing – op basis van een vergelijking met de door verzoekende partij opgeworpen opleidingsonderdelen – de ontbrekende competenties op, verbonden aan de opleidingsonderdelen,,, en Major.....

Bijgevolg beschikte verzoekende partij volgens verwerende partij onvoldoende over een aantal – in de beslissing opgesomde – eindcompetenties van de licentiaatsopleiding TEW: algemene economie.

Met betrekking tot het masterdiploma in de TEW: economisch beleid somde de beslissing de eindcompetenties van de bachelor in de TEW: economisch beleid op die niet werden verworven en de deelcompetenties van de master in de TEW: economisch beleid die niet werden bereikt.

Ten slotte vermeldde de beslissing een studieprogramma met de te volgen ontbrekende opleidingsonderdelen met het oog op het behalen van het bachelor- en masterdiploma in de TEW: economisch beleid.

3.9. Verzoekende partij stelde op datum van 31 maart 2009 een intern beroep in bij de Commissie van de faculteit TEW van de onderwijsinstelling.

3.10. Bij beslissing van de Commissie op datum van 14 april 2009 werd het intern beroep afgewezen en derhalve ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde vast dat verzoekende partij niet de motivering inzake de ontbrekende eindcompetenties van de licentiaatsopleiding in de TEW: algemene economie noch deze inzake de ontbrekende eindcompetenties van de bacheloropleiding in de TEW: economisch beleid betwist.

De interne beroepsbeslissing stelt tevens vast dat verzoekende partij, gelet op het feit dat de Commissie verschillende aan de bekomen vrijstellingen weigert te erkennen waardoor verzoekende partij niet voldoet aan het decretaal vereiste aantal studiepunten om een diploma van bachelor of master in de TEW: economisch beleid te kunnen toekennen, het voorgestelde aangepaste studieprogramma niet betwist.

De interne beroepsbeslissing gaat vervolgens in op de door de verzoekende partij aangehaalde grieven.

Met betrekking tot de eerste grief, met name dat de in de initiële beslissing vermelde ontbrekende eindcompetenties van de master in de TEW: economisch beleid wel bereikt zijn, herhaalt de interne beroepsbeslissing de volgende ontbrekende deelcompetenties van de masteropleiding in de TEW: economisch beleid:

1. De master kent de grondbegrippen en theorieën van de disciplinespecifieke opleidingsonderdelen waarin hij of zij zich specialiseert (arbeidseconomie, gezondheidseconomie, monetaire economie, ...) en kan de stand van de internationale wetenschappelijke discussie en de nieuwste ontwikkelingen beschrijven.
2. Op basis van zijn analytisch inzicht en methodologische vorming kan de master zelfstandig of in groepsverband, op een wetenschappelijke wijze een onderzoeksvraag formuleren, een onderzoeksopzet uittekenen, (empirische) gegevens verzamelen, verwerken en tot onderbouwde conclusies komen. Hij of zij kent de mogelijkheden en beperkingen van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden.
3. De master kan zowel schriftelijk als mondeling doelgericht communiceren en rapporteren en dit zowel interpersoonlijk als in groep.
4. De master integreert ethische reflecties in zijn onderzoek en beleidsadviezen. De master is in staat zijn reflecties te vertalen in constructieve activiteiten voor de organisatie.
5. De master is in staat om op een positieve manier om te gaan met het multiculturele, internationale of multinationale karakter van de organisatie waarbinnen hij/zij functioneert.

De interne beroepsbeslissing specificeert, wat punt 1 betreft, dat een specialisatie in 5 opleidingsonderdelen – wat geldt voor alle studenten – dient bereikt te worden, terwijl verzoekende partij maximum 4 specialisaties kan aantonen en dat het duidelijk is dat verzoekende partij de grondbegrippen en theorieën, alsook de internationale wetenschappelijke discussie en de nieuwste ontwikkelingen op dit ontbrekende specialisatieterrein niet kan bewijzen.

De interne beroepsbeslissing stelt, wat punt 2 betreft, dat op basis van de beschikbare vakbeschrijvingen en wegens het ontbreken van cursusmateriaal onvoldoende kan worden aangetoond dat de verzoekende partij eenzelfde bekwaamheid bezit om geavanceerde oefeningen en toepassingen inzake econometrie uit te werken.

Op basis van de beschikbare vakbeschrijvingen en wegens het ontbreken van de kennis van een aantal opleidingsonderdelen is er, wat punt 3 betreft, twijfel over de competentie om op alle vlakken, waaronder in minimum twee vreemde talen, doelgericht te communiceren.

Vermits verzoekende partij geen cursus zakenethiek gevolgd heeft, het onduidelijk is in welke opleidingsonderdelen de verzoeker beleidsadviezen heeft moeten formuleren en kennis van een aantal opleidingsonderdelen ontbreekt, wordt, wat punt 4 betreft, verwacht dat verzoekende partij niet op alle vlakken beleidsadviezen kan formuleren.

Wegens het ontbreken van een talenopleiding wordt eraan getwijfeld, wat punt 5 betreft, of de verzoekende partij in staat is om te gaan met het multinationale karakter van een organisatie.

Met betrekking tot de tweede grief, met name dat de Commissie [REDACTED] geen rekening heeft gehouden met het feit dat niet alle opleidingsonderdelen dienen gevolgd te worden om een diploma te kunnen behalen, stelt de interne beroepsbeslissing dat wel degelijk geredeneerd is in termen van eindcompetenties die via bepaalde opleidingsonderdelen aangetoond kunnen worden en niet in termen van een lijst van niet door verzoekende partij gevolgde opleidingsonderdelen.

Bovendien verschilt de opleiding economische wetenschappen ([REDACTED]) van de opleiding TEW: algemene economie of economisch beleid ([REDACTED]), omdat elke opleiding naast de generieke competenties die gelden voor alle opleidingen, de vrijheid heeft om een aantal competenties apart in te vullen.

Met betrekking tot de derde grief, met name dat verzoekende partij meent dat zij alle competenties verbonden aan het kandidaatsdiploma bereikt heeft, stelt de interne beroepsbeslissing dat in de initiële beslissing vastgesteld is dat een aantal competenties van de licentie-, bachelor- of masteropleiding niet bereikt werden.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 14 april 2009 en per schrijven van 14 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.11. Bij aangetekend schrijven van 16 april 2004 diende verzoekende partij een tweede maal een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van donderdag 16 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 14 april 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van dinsdag 14 april 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op woensdag 15 april 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 16 april 2009.

Het beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Bevoegdheid van de Raad

Verwerende partij behandelde in de thans bestreden beslissing van 14 april 2009 de aanvraag van 14 januari 2009 die uitdrukkelijk gebaseerd is op artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet, conform de in artikel 51 voorziene voorschriften, als een vraag om een licentiaats- of een masterdiploma te verwerven rechtstreeks zonder inschrijving voor de betrokken opleiding.

Wat het licentiaatsdiploma betreft, heeft de instelling op grond van artikel 51, aldus de verworven competenties onderzoekend, geconcludeerd dat de verzoekende partij niet in aanmerking komt voor de rechtstreekse toekenning van het diploma van licentiaat in de TEW omdat zij twee eindcompetenties niet heeft bereikt.

De bevoegde commissie heeft verder ook onderzocht of de verzoekende partij in aanmerking komt voor een rechtstreekse diplomering op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet voor het bachelor- en het masterdiploma in de TEW. De eindcompetenties van de bacheloropleiding en de eindcompetenties van de masteropleiding werden vergeleken met de eindcompetenties eigen aan de door de verzoekende partij behaalde diploma's en creditbewijzen. De conclusie was dat noch het bachelordiploma noch het masterdiploma in de TEW kon worden toegekend en dat verzoekende partij niet in aanmerking komt voor een rechtstreekse diplomering op grond van artikel 51.

Door het voorwerp van de aanvraag, gesteund op artikel 51, en de behandeling daarvan door de instelling als een competentieonderzoek op grond van voormeld artikel, dient de Raad zich thans uit te spreken over zijn bevoegdheid inzake beslissingen genomen op grond van bedoeld artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet.

De Raad is bevoegd voor het beoordelen van studievoortgangsbepalingen. Artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet bepaalt limitatief wat een studievoortgangsbepaling is. Het betreft een examenbeslissing, een examentuchtbeslissing, de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, de toekenning van een vrijstelling, een beslissing over het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma, het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals bepaald in artikel 52 van het Flexibiliseringsdecreet.

Daarnaast beschikt de Raad ook over de bevoegdheid krachtens artikel II.15, derde lid van het Aanvullingsdecreet om te oordelen over beslissingen genomen door een instellingsbestuur of door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs die een invloed hebben op het leercrediet.

Artikel 51 voorziet in de mogelijkheid om op grond van een bewijs van bekwaamheid en/of eerder verworven kwalificaties (EVK's) aan een persoon rechtstreeks het diploma uit te reiken zonder dat een inschrijving is vereist. Ingeval het instellingsbestuur beslist om niet over te gaan tot het uitreiken van het betrokken diploma maar het volgen van bepaalde opleidingsonderdelen voorschrijft, geldt een bijzondere motiveringsplicht en dient in dat geval een substantieel verschil te worden aangetoond tussen de eindcompetenties van de betreffende EVK/bewijs van bekwaamheid en de door de instelling gehanteerde eindcompetenties van de opleiding.

Het is mogelijk dat iemand de eindcompetenties van een bepaalde opleiding heeft bereikt, ook al heeft hij niet de specifieke competenties van alle opleidingsonderdelen behaald. Een onderzoek of iemand globaal in aanmerking komt voor een rechtstreekse diplomering, gebeurt op basis van een vergelijking tussen de competenties die voorgelegd worden en de leerresultaten/einddoelstellingen van een opleiding, zonder alle competenties van de individuele opleidingsonderdelen in ogenschouw te nemen.

Beslissingen genomen in uitvoering van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet behoren niet tot de door de decreetgever limitatief opgesomde bevoegdheden van de Raad.

De Raad is voorts van oordeel dat de voorliggende beslissing van verwerende partij niet beschouwd kan worden als een onderzoek tot het toekennen van vrijstellingen. In de bestreden beslissing wordt immers geen oordeel gegeven over het al dan niet toekennen van vrijstellingen, maar wordt geconcludeerd dat bepaalde eindcompetenties eigen aan de opleiding niet zijn bereikt. Voor het overige wordt toepassing gemaakt van artikel 51, § 1, tweede lid waar verwerende partij stelt welk studieprogramma wordt opgelegd met het oog op nog te verwerven eindcompetenties in de mate dat verzoekende partij het diploma wil verwerven.

De Raad stelt bijgevolg dat het beroep van verzoekende partij niet ontvankelijk is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van onontvankelijk is.

De beslissing van 14 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op woensdag 20 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Kaat Leus

Jacqueline Hellemans

Luc Van de Velde

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

^[2] Artikel 19, § 2 van het Structuurdecreet bepaalt dat de studieomvang van een masteropleiding ten minste 60 studiepunten bedraagt. Men kan aannemen dat voor een tweejarige masteropleiding 120 studiepunten vereist zijn, maar die regel geldt niet voor licentieprogramma's.

Rolnr. 2009/033 - 20 mei 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van woensdag 20 mei 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep, waarbij het intern beroep deels onontvankelijk en deels ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

Verzoekende partij studeerde vanaf het academiejaar 2000-2001 tot en met het academiejaar 2007-2008 onder het statuut van werkstudent aan de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de [REDACTED]. Op basis van haar kandidaatsdiploma van burgerlijk ingenieur werd zij op grond van artikel 50 van het Universiteitsdecreet toegelaten tot het verkort programma in de opleiding in de economische wetenschappen. Zij behaalde in het academiejaar 2003-2004 het diploma van kandidaat in de economische wetenschappen. Verzoekende partij schreef zich vervolgens in voor een gecombineerd programma met opleidingsonderdelen uit de eerste en tweede licentie. Zij slaagde in het academiejaar 2006-2007 voor het eerste licentieprogramma.

Tijdens het academiejaar 2006-2007 schreef verzoekende partij zich met een creditcontract tevens in aan de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) van de [REDACTED] voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'. Verzoekende partij behaalde hiervoor een creditbewijs.

Verzoekende partij vroeg op basis van dit creditbewijs een vrijstelling aan voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' dat zij volgde in de tweede licentie economische wetenschappen aan de [REDACTED]. De betrokken faculteit van de [REDACTED] besliste om de vrijstelling te weigeren.

Voor de tweede licentie economische wetenschappen werd verzoekende partij in het academiejaar 2007-2008 als niet geslaagd geproclameerd wegens het ontbreken van één

creditbewijs. Op het examen voor het opleidingsonderdeel '.....' bleef zij namelijk ongewettigd afwezig.

Zij behaalde tot op heden geen bachelor-, noch een licentie-, noch een masterdiploma aan de instelling in kwestie.

3.2. Het lopende academiejaar heeft verzoekende partij zich niet opnieuw ingeschreven aan de, Ze diende wel op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet^[1] een aanvraag in tot rechtstreekse diplomering waarbij geen inschrijving is vereist:

- op 22 januari 2009 vroeg zij per e-mail aan de trajectbegeleider van de faculteit Economie en Bedrijfskunde en de facultaire dienst studentenadministratie om het diploma van bachelor in de economische wetenschappen te bekomen op basis van haar kandidaatsdiploma in de economische wetenschappen en de *"andere credits sindsdien behaald"*;
- bij e-mail van 9 februari 2009 stelde verzoekende partij dat ze de ingediende aanvraag wenste uit te breiden met de vraag tot het bekomen van het diploma van master in de algemene economie.

3.3. Voor wat betreft aanvragen op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet heeft verwerende partij een gescheiden procedure. Deze aanvragen worden niet door de-commissie behandeld, maar door de

Verzoekende partij stelde evenwel bij e-mail van 27 februari 2009, gericht aan de institutionele ombudsman, dat, op basis van een interpretatie die zij aan eerdere besluiten van de Raad geeft, dat de door haar ingediende aanvraag beschouwd dient te worden als een aanvraag tot het bekomen van vrijstellingen. Bijgevolg werd het dossier alsnog toevertrouwd aan de-commissie op basis van artikel 46 van het Flexibiliseringsdecreet en stelde dede behandeling van het dossier op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet uit tot dat er een beslissing over de vrijstellingen van opleidingsonderdelen werd genomen.

3.4. Op 13 maart 2009 besliste de-commissie, voor wat de aanvraag met betrekking tot het verlenen van vrijstellingen voor de bacheloropleiding betreft, dat op basis van de stukken waarover zij beschikte, een vrijstelling kon worden verleend voor 17 opleidingsonderdelen voor een totaal van 77 studiepunten, omdat de verzoekende partij heeft aangetoond de eindcompetenties te hebben bereikt van die opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding die equivalente eindcompetenties nastreven.

De-commissie stelde tevens dat over de mogelijkheid om een gedeeltelijke of gehele vrijstelling te geven voor andere opleidingsonderdelen, er nog geen uitspraak werd gedaan, vermits zij voor deze opleidingsonderdelen nog niet over voldoende informatie beschikte. De beslissing over deze opleidingsonderdelen werd uitgesteld in afwachting van bijkomend materiaal op basis waarvan een verder onderzoek zal gebeuren.

De aanvraag met betrekking tot het verlenen van vrijstellingen voor de masteropleiding werd niet behandeld, omdat verzoekende partij niet voldeed aan de toelatingsvoorwaarden en bijgevolg het vrijstellingsonderzoek voorbarig was.

3.5. Verzoekende partij stelde op datum van 18 maart 2009 een intern beroep in.

Het beroep werd op 2 april 2009 behandeld. De initiële beslissing werd in al haar onderdelen bevestigd. Het intern beroep van verzoekende partij werd gedeeltelijk ontvankelijk en gedeeltelijk ongegrond verklaard.

Het intern beroep werd gedeeltelijk onontvankelijk verklaard, omdat over de opleidingsonderdelen die nog niet door de-commissie werden onderzocht, op dat ogenblik nog geen uitspraak was gedaan.

Ook de aanvraag met betrekking tot de masteropleiding werd niet ontvankelijk verklaard, omdat er nog geen initieel onderzoek gevoerd werd en nog geen initiële beslissing genomen werd. De interne beroepscommissie bevestigde tevens dat verzoekende partij niet aan de toelatingsvoorwaarden voor de masteropleiding voldoet.

3.6. De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 24 april 2009 aan de verzoekende partij bezorgd.

3.7. Bij aangetekend schrijven van 27 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft een intern beroep ingesteld. De interne beroepscommissie heeft het beroep behandeld en op 2 april 2009 een uitspraak gedaan.

Of het besluit op intern beroep dit beroep terecht als gedeeltelijk onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak behandeld.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 27 april 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 april 2009. De beslissing werd op 24 april 2009 per e-mail ter kennis gebracht. Verzoekende partij heeft op diezelfde dag kennis gekregen van deze beslissing. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 25 april 2009.

Het beroep van 27 april 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De Raad onderzoekt vooreerst of de beslissing op intern beroep van 2 april 2009 het intern beroep terecht gedeeltelijk niet ontvankelijk heeft verklaard.

5.1.1. Argumenten van de partijen

De verwerende partij stelt dat zij de aanvraag van verzoekende partij via een dubbele procedure heeft behandeld: vooreerst als een aanvraag om vrijstellingen te bekomen voor alle opleidingsonderdelen van de betrokken opleiding, en vervolgens als een vraag om te onderzoeken of de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt, met andere woorden als een aanvraag tot rechtstreekse diplomering.

Het onderzoek naar de mogelijkheid van rechtstreekse diplomering gebeurt door de [REDACTED], op advies van de betrokken faculteit. De [REDACTED]-commissie is niet bevoegd om een uitspraak te doen of de eindcompetenties van een opleiding globaal zijn bereikt. De interne beroepscommissie kan dat evenmin, vermits haar bevoegdheid zich beperkt tot de bevoegdheid van het orgaan tegen wiens beslissing intern beroep werd ingesteld.

Verwerende partij stelt dat thans dus enkel de vraag open ligt of de [REDACTED]-commissie het onderzoek naar de competenties van verzoekende partij in vergelijking met de eindcompetenties van de verschillende opleidingsonderdelen op een correcte wijze heeft gevoerd en de juiste beslissing heeft genomen over het toekennen van vrijstellingen.

De interne beroepscommissie heeft zich ook noodgedwongen moeten beperken tot de opleidingsonderdelen die zijn onderzocht en waarover een beslissing is genomen. Het gedeelte van de aanvraag dat werd uitgesteld voor behandeling, kon nog niet door de interne beroepscommissie worden bekeken, omdat er hieromtrent nog geen initiële beslissing voorhanden is.

Verwerende partij stelt dat bijgevolg, wat betreft het extern beroep bij de Raad, voorliggend verzoekschrift slechts ontvankelijk is voor zover de beslissing de aanvraag voor vrijstellingen betreft voor die opleidingsonderdelen die zijn onderzocht en toegekend. Het verzoekschrift is niet ontvankelijk voor zover middelen worden aangevoerd tegen de beslissing tot 'weigering van vrijstelling' voor opleidingsonderdelen. Een dergelijke beslissing werd immers niet genomen.

Wat de opleiding tot master in de economische wetenschappen betreft, stelt verwerende partij dat geen uitspraak werd gedaan over de vrijstellingsaanvraag. Deze behandeling werd uitgesteld omdat verzoekende partij niet aantoonde dat zij aan de toelatingsvoorwaarden voldoet voor deze masteropleiding. Dergelijke beslissing is geen studievoortgangsbepaling in de zin van artikel II.1, 15° *bis* van het Aanvullingsdecreet^[2].

De verzoekende partij diende haar aanvraag oorspronkelijk in op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet, doch heeft daar later aan toegevoegd, zoals hoger vermeld, dat het dossier als een vrijstellingsaanvraag moet worden beschouwd.

De verzoekende partij gaat echter niet akkoord met de stelling van verwerende partij dat slechts een zuiver vrijstellingsonderzoek mag gebeuren. Verzoekende partij stelt ondermeer het volgende:

- om een vrijstelling te krijgen voor een individueel opleidingsonderdeel dienen de specifieke competenties substantieel te overlappen;
- in het kader van art 51 van het Flexibiliseringsdecreet dient daarentegen, eerst en vooral, een *"substantieel verschil met de door de instelling gehanteerde competenties te worden aangetoond"*.

In dit geval volgt een ontheffing van de verplichting om examens af te leggen dus niet zoeer uit het overlappen van competenties, maar wel uit het ontbreken van het kunnen aantonen van een substantieel verschil.

De schending van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet en de schending van de motiveringsplicht waren volgens verzoekende partij wel degelijk middelen in het intern beroep. De interne beroepscommissie moet het onderzoek dan ook volledig overdoen.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in haar e-mail van 27 februari 2009, toegevoegd als stuk 3 van voorliggend dossier ingediend door de instelling, te kennen heeft gegeven dat haar vraag aan de instelling behandeld kan worden door de-commissie als een verzoek tot vrijstelling van alle opleidingsonderdelen.

De verwerende partij heeft vervolgens in eerste instantie de aanvraag onderzocht als een onderzoek naar vrijstelling voor de verschillende opleidingsonderdelen, een onderzoek waarvoor de-commissie bevoegd is. De vrijstellingsaanvraag werd verder ook beperkt tot de opleidingsonderdelen waarvoor zij reeds over de nodige informatie beschikte en uitgesteld wat de overige opleidingsonderdelen betreft.

De interne beroepscommissie heeft zich in haar beslissing van 2 april 2009, welke door voorliggend beroep wordt aangevochten, ook beperkt tot een onderzoek naar vrijstellingen in

de mate dat dit reeds door de ██████-commissie is gebeurd. Het intern beroep werd in die zin als gedeeltelijk onontvankelijk verklaard.

De Raad is op grond van artikel II.15 van het Aanvullingsdecreet enkel bevoegd om uitspraak te doen over beroepen tegen studievoortgangsbeslissingen waarvan de interne beroepsprocedure is uitgeput.

Wat de aanvraag tot rechtstreekse diplomering van zowel de bachelor- als de masteropleiding betreft, werd er door verzoekende partij nog geen regelmatig intern beroep ingesteld. Om die reden kan het beroep, voor zover het de aanvraag tot rechtstreekse diplomering op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet van zowel de bachelor- als de masteropleiding betreft, niet door de Raad behandeld worden.

Wat de aanvraag van verzoekende partij betreft tot vrijstelling van alle opleidingsonderdelen van de bacheloropleiding, werd de vrijstellingsaanvraag nog niet volledig door de ██████-commissie behandeld, gelet op het feit dat de instelling verklaarde dat de gegevens waarover ze beschikt, onvoldoende informatie bevatten over verschillende opleidingsonderdelen uit het bachelorprogramma. Over deze opleidingsonderdelen nam de instelling derhalve nog geen eindbeslissing. Er is *a fortiori* geen beslissing tot weigering van vrijstellingen. De behandeling van initiële vrijstellingsaanvragen zijn in tegenstelling tot aanvragen in het kader van het intern beroep aan geen decretaal opgelegde termijn verbonden, in zoverre uiteraard geen afbreuk wordt gedaan aan de redelijke termijn. De instelling kan de behandeling uitstellen wegens gebrek aan informatie. Zolang er in voorkomend geval geen initiële studievoortgangsbeslissing genomen is, kan er desbetreffend geen intern beroep worden ingesteld. Het staat verzoekende partij uiteraard vrij om, evenzeer met inachtneming van een redelijke termijn, het nodige bewijsmateriaal ter zake voor te leggen en de ██████-commissie alsnog te vragen hierover een uitspraak te doen, dan wel mee te delen niet over bijkomende bewijzen te beschikken.

De aanvraag tot vrijstellingen van verzoekende partij met betrekking tot de masteropleiding werd door de instelling nog niet op initieel niveau noch in het kader van het intern beroep onderzocht, omdat verzoekende partij niet over een bachelordiploma beschikte, noodzakelijk om te kunnen toegelaten worden tot de masteropleiding. Het onderzoek werd wegens voorbarigheid uitgesteld.

Bij gebrek aan een initiële studievoortgangsbeslissing kon er geen regelmatig intern beroep ingesteld worden, waardoor ook huidig beroep bij de Raad in die mate niet regelmatig is ingesteld.

Het voorwerp van huidig verzoekschrift wordt derhalve beperkt tot een behandeling van een aanvraag tot vrijstelling van de opleidingsonderdelen waarover de ██████-commissie zich reeds heeft uitgesproken en welke vervolgens ook door de interne beroepscommissie zijn onderzocht. Dit beroep kan slechts in die mate ten gronde worden behandeld.

5.2. Belang bij de overige aangehaalde middelen

Voor wat betreft al de opleidingsonderdelen waarover de ██████-commissie zich reeds heeft uitgesproken en welke vervolgens ook door de interne beroepscommissie zijn onderzocht, bevestigt de interne beroepscommissie bij beslissing van 2 april 2009 de initiële beslissing van de ██████-commissie en verleent ze vrijstelling voor 17 opleidingsonderdelen voor een totaal van 77 studiepunten, omdat verzoekende partij heeft aangetoond de eindcompetenties te hebben bereikt van opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding die equivalente eindcompetenties nastreven.

Vermits verzoekende partij voor wat betreft het gedeelte van haar vrijstellingsaanvraag dat de Raad ten gronde kan onderzoeken, zowel door de initiële studievoortgangsbeslissing als de interne beroepsbeslissing vrijstellingen bekomen heeft, kan de Raad niet anders dan

vaststellen dat de door verzoekende partij aangehaalde middelen zonder belang zijn geworden en derhalve door de Raad niet dienen te worden onderzocht.

5.3. De Raad beslist op basis van voorgaande overwegingen dat het beroep van verzoekende partij deels ontvankelijk en niet gegrond is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van deels ontvankelijk en niet gegrond is.

De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op woensdag 20 mei 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Kaat Leus

Jacqueline Hellemans

Luc Van de Velde

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

^[2] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Zitting van 17 juni 2009

Rolnr. 2009/036 - 17 juni 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van woensdag 17 juni 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing genomen in het kader van het intern beroep van 18 mei 2009 waarbij het intern beroep, volgend op de examentuchtbeslissing van 27 april 2009, ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is als tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het derde jaar bachelor en het eerste jaar master in de opleiding in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (TEW: HIR).

Voor het opleidingsonderdeel '.....' van de eerste master diende verzoekende partij in het kader van de niet-periodegebonden evaluatie groepsopdrachten te maken. Verzoekende partij heeft niet deelgenomen aan deze groepswerken. Haar werd evenwel als gunstmaatregel toegestaan om voor de niet-periodegebonden evaluatie een individuele opdracht te vervullen om alsnog een quotering te behalen. Na onderzoek bleek dat een substantieel deel van de ingediende paper zonder voet- of eindnoten overgenomen was uit diverse internetbronnen. De gebruikte bronnen werden wel vermeld in een bibliografie.

Plagiaat wordt door artikel van het onderwijs- en examenreglement van de instelling beschouwd als een vorm van examenfraude. De examencommissie per opleiding moet op grond van artikel in een sluitende definitie het begrip 'plagiaat' voor die opleiding vastleggen. Binnen de faculteit in kwestie wordt 'plagiaat' als volgt gedefinieerd:

"1) Inzake plagiaat gelden volgende regels:

- *plagiaat is het gebruik van andermans teksten zonder vermelding van de bron onmiddellijk na elke betrokken passage. Verduidelijking :*
 - *het wijzigen van enkele woorden of zinnen in de overgenomen tekst doet geen afbreuk aan het plagiaat;*
 - *de bronvermelding gebeurt voor elke overgenomen passage; globale bronvermeldingen (bv. voor een volledig deel of hoofdstuk) verschonen het plagiaat t.a.v. afzonderlijke passages niet.*
- *plagiaat is tevens het niet tussen aanhalingstekens plaatsen van letterlijke of bijna letterlijke citaten, zelfs indien de bronvermelding correct is.*
- *het vermelden van een bron in de lijst van geraadpleegde werken verschoont het plagiaat vernoemd onder de twee voorgaande punten niet en kan dus niet als verzachtende omstandigheid worden ingeroepen."*

Artikel bepaalt tevens de mogelijke examentuchtbeslissingen: hetzij de melding van 'bedrog' voor het betrokken opleidingsonderdeel, hetzij de melding van 'bedrog' en het verbod om voor de overige opleidingsonderdelen in (hetzelfde deel van) dezelfde examenperiode een creditbewijs te behalen.

De examentuchtbeslissing van 27 april 2009, genomen door de verenigde examencommissies van de bachelor- en masteropleiding van de TEW: HIR, stelde dat de verzoekende partij de melding 'bedrog' krijgt voor het betrokken opleidingsonderdeel – wat betekent dat ze voor de betrokken examenperiode geen punten behaalt voor het betrokken opleidingsonderdeel – en voor de overige opleidingsonderdelen van haar deliberatiepakket van de eerste master in de TEW: HIR die tijdens de examenperiode van januari 2008-09 werden geëvalueerd, geen creditbewijs kon verwerven. Het is verzoekende partij wel toegestaan om deel te nemen aan de overige examens in de eerste examenperiode. Ze behoudt tevens haar tweede examenkans.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 14 mei 2009 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat de initiële examentuchtbeslissing gebaseerd werd op onvolledige en verkeerde informatie, enerzijds omdat de bronvermelding wel volledig was en anderzijds omdat er een verkeerd beeld over haar opgehangen werd, met name dat zij zich zou verstoppen tijdens groepswerken. De bestreden examentuchtbeslissing zou aldus te zwaar zijn.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 18 mei 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard en werd de initiële examentuchtbeslissing bevestigd.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de werkwijze van de verzoekende partij wel degelijk als plagiaat – en dus examenfraude – moet worden beschouwd, wat volgens haar door de verzoekende partij ook niet wordt betwist. De verzoekende partij meent enkel dat zij te zwaar werd gesanctioneerd.

De interne beroepscommissie stelde dat het vermelden van de gebruikte bronnen in een bibliografie het plagiaat op geen enkele wijze verschoont, vermits de overgenomen tekst niet tussen aanhalingstekens wordt geplaatst en er niet onmiddellijk een bronvermelding op volgt. Bovendien stelde de interne beroepscommissie vast dat 27 % van de paper letterlijk is overgenomen van een webpagina die niet vermeld wordt in de referentielijst.

De interne beroepscommissie stelde dat het vermeende element inzake het gedrag van verzoekende partij tijdens een ander opleidingsonderdeel niet opgenomen werd in de motivering van de uiteindelijke examentuchtbeslissing en dat uit niets blijkt dat dit element zou hebben meegespeeld bij het bepalen van de strafmaat.

De interne beroepscommissie was bovendien van mening dat een sanctie, beperkt tot het betrokken opleidingsonderdeel, niet in verhouding is tot de ernst van de gepleegde inbreuk en dat een zwaardere sanctie verantwoord is omdat de verzoekende partij, door een substantieel deel (78 %) van haar werk letterlijk over te nemen, duidelijk de bedoeling heeft gehad om zich te onttrekken aan de individuele opdracht en omdat ze gepoogd heeft het plagiaat te verdoezelen door de referenties van de citaten op een andere wijze te vermelden dan opgelegd, of zelfs niet te vermelden. De commissie verwijst tevens naar het feit dat de verzoekende partij niet meegewerkt heeft aan het initieel opgelegde groepswork en dat zij door het plegen van plagiaat duidelijke onwil getoond heeft om de individuele opdracht die haar als gunstmaatregel toegekend werd, uit te werken.

De beslissing op intern beroep werd bij e-mail van 25 mei 2009 en per aangetekend schrijven van 26 mei 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 2 juni 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van dinsdag 2 juni 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 18 mei 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van dinsdag 26 mei 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op woensdag 27 mei 2009. *In casu* begon de beroepstermijn van vijf kalenderdagen te lopen vanaf donderdag 28 mei 2009, zijnde de dag na die van de kennisname, en verstreek op maandag 1 juni 2009 (Pinkstermaandag). Ingeval de laatste dag van de beroepstermijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag betreft, wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Het beroep van dinsdag 2 juni 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste en enig middel beroept op de schending van het proportionaliteitsbeginsel. De verzoekende partij haalt daartoe vier te onderscheiden argumenten aan.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de examentuchtbeslissing te zwaar is.

Verzoekende partij stelt ten eerste dat een bepaalde webpagina, in tegenstelling tot wat in de interne beroepsbeslissing wordt vermeld, wel terug te vinden is in de referentielijst van de paper.

Verzoekende partij meent ten tweede dat de examentuchtbeslissing genomen is mede op grond van elementen die geen rechtstreeks verband houden met de feiten. Dit zou tevens geleid hebben tot een zwaardere tuchtsanctie.

Verzoekende partij stelt ten derde dat het hoge percentage van plagiaat bevestigt dat zij de verwijzingsregels onvoldoende beheerste en dat zij overtuigd was dat ze op een correcte manier handelde. Dit wordt volgens verzoekende partij bevestigd door het feit dat ze niets probeerde te verdoezelen door referenties weg te laten of zinsconstructies aan te passen.

Verzoekende partij stelt ten vierde dat er op geen enkel ogenblik een intentie tot bedrog is geweest.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij nooit betwist heeft dat haar werkwijze valt onder de kwalificatie 'plagiat'.

Verwerende partij bevestigt, met betrekking tot het eerste argument, dat de bepaalde webpagina wel in de bibliografie opgenomen is, maar herhaalt dat verzoekende partij plagiaat pleegt, niet door het al dan niet vermelden van een bron in de bibliografie, maar wel door tekst letterlijk over te nemen zonder deze tussen aanhalingstekens te plaatsen en zonder bij de desbetreffende passages zelf de bron te vermelden.

Verwerende partij verwijst, wat het tweede argument betreft, naar de interne beroepsbeslissing en stelt dat daaruit blijkt dat voor de interne beroepscommissie het gebrek aan medewerking van verzoekende partij in het kader van een ander opleidingsonderdeel irrelevant was voor de beoordeling van de voorliggende onregelmatigheid.

Verwerende partij stelt ten derde dat de vraag of de student de regels in verband met plagiaat al dan niet voldoende kende, geen afbreuk doet aan het feit dat plagiaat gepleegd werd.

Verwerende partij stelt ten slotte ter verantwoording van de strafmaat dat 78 % van de paper geplagieerd is en dat verwerende partij in alle redelijkheid kon oordelen dat deze inbreuk zeer ernstig is en dat een zwaardere sanctie dan de loutere vermelding van bedrog kennelijk gerechtvaardigd is. Verwerende partij verwijst naar het besluit nr. 2007/059 van de Raad van 9 november 2007. Ook het feit dat verzoekende partij de haar toegekende gunstmaatregel en tweede kans, na zonder een geldige reden niet deelgenomen te hebben aan het groepswork, links heeft laten liggen door een paper in te leveren die kennelijk als plagiaat bestempeld diende te worden, heeft geleid tot een zwaardere sanctie. Bijgevolg is de opgelegde strafmaat niet onredelijk zwaar.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat hij niet zelf dient te oordelen of er al dan niet examenfraude werd gepleegd, maar enkel of de verwerende partij, op grond van de gegevens van het dossier, redelijkerwijze tot de conclusie is kunnen komen dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft.

Het komt aan de verwerende partij toe te beslissen welke straf moet worden opgelegd op grond van de door haar vastgestelde feiten. Alleen wanneer er een kennelijke wanverhouding zou zijn tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de straf is er sprake van een onrechtmatige beslissing.

Het komt de Raad ook toe om na te gaan of de verwerende partij zich niet vergist heeft over de omvang van haar beoordelingsbevoegdheid bij het opleggen van de sanctie.^[1]

Geen van de vier argumenten die de verzoekende partij inroept is van aard, noch individueel, noch samengenomen, aan te tonen dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is.

Dat een welbepaalde webpagina, in tegenstelling tot wat de bestreden beslissing vermeldt, wel terug te vinden is in de referentielijst, doet er niet aan af dat het niet vermelden van deze bron op de plaats waar zij geciteerd wordt en het niet tussen aanhalingstekens plaatsen van het citaat, wel degelijk plagiaat is in de zin van de hiervoor geciteerde reglementaire omschrijving. Het enkele feit dat deze bron wel vermeld wordt in de referentielijst weegt onvoldoende zwaar, gelet op het geheel van de andere door de verwerende partij vastgestelde en door de verzoekende partij niet betwiste overtredingen, om tot de conclusie te leiden dat de opgelegde sanctie kennelijk onredelijk is.

Het tweede argument, namelijk dat de bestreden beslissing mede genomen is op grond van elementen die geen rechtstreeks verband houden met de feiten, elementen die dan geleid hebben tot een zwaardere sanctie, is niet gegrond. De verzoekende partij betwist niet dat zij reeds van een gunstmaatregel genoot om op de in dit geval bepaalde wijze te worden geëvalueerd, en het is dan niet onredelijk dat de verwerende partij daarom ook dit element in overweging neemt wanneer zij vaststelt dat de verzoekende partij ernstig te kort is geschoten in haar academische verplichtingen.

Het derde argument, dat het hoge percentage van plagiaat bevestigt dat de verwerende partij de verwijzingsregels niet voldoende beheerste, is evenmin gegrond. Het was de zaak van de verzoekende partij om zich te informeren over de verwijzingsregels, en als zij dat niet gedaan heeft kan zij de gevolgen van haar eigen tekortkoming in dat verband niet afwentelen op de verwerende partij.

Tot slot stelt de verzoekende partij dat het op geen enkel ogenblik haar intentie is geweest om bedrog te plegen. De vraag of de verzoekende partij de intentie had om plagiaat te plegen, is niet relevant. Artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt immers dat plagiaat ook zonder de intentie bedrog te plegen als examenfraude wordt beschouwd. Het is niet kennelijk onredelijk dat een zwaardere sanctie werd uitgesproken gelet op de omvang van het plagiaat.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De beslissing van 18 mei 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op woensdag 17 juni 2009 te Brussel.

Rolnr. 2009/036 - 17 juni 2009

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Luc Van de Velde

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) R. Stvb. nr. 2008/012.

Zitting van 23 juni 2009

Rolnr. 2009/035 - 23 juni 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van dinsdag 23 juni 2009.

De partijen zijn om gewettigde redenen niet ter zitting verschenen. De Raad heeft de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 24 april 2009 in verband met de toekenning van een vrijstelling.

In weerwil van de bestreden beslissing die de aanvraag heeft behandeld als een vrijstellingsaanvraag in de zin van artikel 46 van het Flexibiliseringsdecreet^[1], blijft verzoekende partij in haar geschreven stukken onderstrepen dat het wel degelijk een aanvraag tot rechtstreekse diplomering betreft op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet.

De Raad kan in dit stadium van de procedure geen definitief standpunt innemen over het voorwerp van dit beroep, omdat verzoekende partij om gewettigde redenen niet is kunnen verschijnen.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij studeerde vanaf het academiejaar 2000-2001 tot en met het academiejaar 2007-2008 onder het statuut van werkstudent aan de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Op basis van haar kandidaatsdiploma van burgerlijk ingenieur werd zij op grond van artikel 50 van het Universiteitsdecreet toegelaten tot het verkort programma in de opleiding in de economische wetenschappen. Zij behaalde in het academiejaar 2003-2004 het diploma van kandidaat in de economische wetenschappen. Verzoekende partij schreef zich vervolgens in voor een gecombineerd programma met opleidingsonderdelen uit de eerste en tweede licentie. Zij slaagde in het academiejaar 2006-2007 voor het eerste licentieprogramma.

Tijdens het academiejaar 2006-2007 schreef verzoekende partij zich met een creditcontract tevens in aan de faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) van de voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde hiervoor een creditbewijs.

3.2. Verzoekende partij vroeg op basis van dit creditbewijs een vrijstelling aan voor het opleidingsonderdeel '.....' dat zij volgde in de tweede licentie economische wetenschappen aan de De betrokken faculteit van de besliste om de vrijstelling te weigeren.

De Raad heeft zich hierover verschillende malen uitgesproken.

Verzoekende partij diende op 31 juli 2007 een eerste verzoekschrift ter zake in bij de Raad. De Raad besliste met het besluit nr. 2007/032 van 21 augustus 2007 dat het beroep ontvankelijk en gegrond was en dat de beslissing van de tot weigering van een vrijstelling en de beslissing genomen in het kader van het intern beroep vernietigd werden. De Raad oordeelde dat het laten wachten van een aanvraag tot toekenning van een vrijstelling tot een volgend academiejaar onterecht was.

Verzoekende partij stelde bij aangetekend schrijven van 27 september 2007 een tweede maal beroep ter zake in bij de Raad. De Raad besliste met het besluit nr. 2007/048 van 23 oktober 2007 dat het beroep van de verzoekende partij ontvankelijk en gegrond was. De beslissing in kwestie van de tot weigering van een vrijstelling en de daaropvolgende beslissing genomen in het kader van het intern beroep werden vernietigd. De Raad was deze maal van oordeel dat de beslissingen niet deugdelijk gemotiveerd waren.

Verzoekende partij stelde bij aangetekend schrijven van 7 december 2007 een derde keer beroep in bij de Raad. De Raad besliste met het besluit nr. 2007/087 van 21 december 2007 dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk doch ongegrond was. De Raad was immers van oordeel dat de instelling het besluit nr. 2007/048 van de Raad van 23 oktober 2007 had uitgevoerd en dat er geen reden was om aan te nemen dat de interne beroepscommissie bij de uitvoering ervan de grenzen van de redelijkheid had overschreden.

3.3. Tijdens het academiejaar 2007-2008 schreef verzoekende partij zich opnieuw in voor het tweede licentieprogramma.

Vermits deze opleiding vanaf dat academiejaar niet langer werd aangeboden, kreeg verzoekende partij een transitprogramma waarin het verplichte opleidingsonderdeel '.....' dat ingevolge de bachelor-masterhervormingen niet langer werd aangeboden, vervangen werd door het opleidingsonderdeel '.....'.

Voor de tweede licentie in de economische wetenschappen werd verzoekende partij in het academiejaar 2007-2008 evenwel als niet geslaagd geproclameerd wegens het ontbreken van één creditbewijs. Op het examen voor het opleidingsonderdeel '.....' bleef zij namelijk ongewettigd afwezig.

Verzoekende partij vroeg op basis van het creditbewijs, behaald voor het opleidingsonderdeel '.....' aan de een vrijstelling aan, deze maal voor het opleidingsonderdeel '.....'. De instelling besliste om de vrijstelling te weigeren.

De Raad heeft zich ook in deze uitgesproken. De Raad besliste met het besluit nr. 2008/006 van 6 mei 2008 dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk en deels gegrond was. De beslissing in kwestie, genomen in het kader van het intern beroep, werd vernietigd in de mate waarin geen onderzoek was gebeurd naar het al dan niet toekennen van een deelvrijstelling.

In uitvoering van het besluit nr. 2008/006 van de Raad besliste de instelling dat ook geen deelvrijstelling toegekend kon worden.

De Raad heeft zich ook in deze uitgesproken. De Raad besliste met het besluit nr. 2008/010 van 19 juni 2008 dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk doch ongegrond was.

Tegen de besluiten nr. 2008/006 en nr. 2008/010 diende verzoekende partij een cassatieberoep in bij de Raad van State. Bij tussenarresten nr. 193.810 en nr. 193.809, beiden van 4 juni 2009, heeft de Raad van State evenwel de verdere afhandeling van beide

cassatieberoepen geschorst tot na afloop van het door verzoekende partij ingestelde strafgeding.

3.4. Verzoekende partij behaalde tot op heden geen bachelor-, noch een licentie-, noch een masterdiploma aan de instelling in kwestie.

3.5. Het lopende academiejaar heeft verzoekende partij zich niet opnieuw ingeschreven aan de Ze diende wel op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet een aanvraag in tot rechtstreekse diplomering waarbij geen inschrijving is vereist:

- op 22 januari 2009 vroeg zij per e-mail aan de trajectbegeleider van de faculteit Economie en Bedrijfskunde en de facultaire dienst studentenadministratie om het diploma van bachelor in de economische wetenschappen te bekomen op basis van haar kandidaatsdiploma in de economische wetenschappen en de *"andere credits sindsdien behaald"*;
- bij e-mail van 9 februari 2009 stelde verzoekende partij dat ze de ingediende aanvraag wenste uit te breiden met de vraag tot het bekomen van het diploma van master in de algemene economie.

3.6. Voor wat betreft aanvragen op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet heeft verwerende partij een gescheiden procedure. Deze aanvragen worden niet door de-commissie behandeld, maar door de

Verzoekende partij stelde evenwel bij e-mail van 27 februari 2009, gericht aan de institutionele ombudsman, dat, op basis van een interpretatie die zij aan eerdere besluiten van de Raad geeft, dat de door haar ingediende aanvraag beschouwd dient te worden als een aanvraag tot het bekomen van vrijstellingen. Bijgevolg werd het dossier alsnog toevertrouwd aan de-commissie op basis van artikel 46 van het Flexibiliseringsdecreet en stelde de-commissie de behandeling van het dossier op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet uit tot dat er een beslissing over de vrijstellingen van opleidingsonderdelen werd genomen.

3.7. Op 13 maart 2009 besliste de-commissie, voor wat de aanvraag met betrekking tot het verlenen van vrijstellingen voor de bacheloropleiding betreft.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 maart 2009 een intern beroep in. Het beroep werd op 2 april 2009 behandeld. De initiële beslissing werd in al haar onderdelen bevestigd. Het intern beroep van verzoekende partij werd gedeeltelijk ontvankelijk en gedeeltelijk ongegrond verklaard.

Bij aangetekend schrijven van 27 april 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad. De Raad besliste in zijn besluit nr. 2009/033 van 20 mei 2009 dat het beroep van verzoekende partij deels ontvankelijk en niet gegrond was. De beslissing van 2 april 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft derhalve gehandhaafd.

3.8. Op 31 maart 2009 diende verzoekende partij intussen, opnieuw op grond van artikel 51 van het Flexibiliseringsdecreet, tevens een aanvraag in om het diploma van licentiaat in de economische wetenschappen te bekomen.

Gelet op de hierboven vermelde e-mail van 27 februari 2009 van verzoekende partij behandelde verwerende partij de aanvraag opnieuw dubbel, met name enerzijds als een aanvraag tot het bekomen van vrijstellingen voor alle opleidingsonderdelen binnen de huidige licentieopleiding in de economische wetenschappen en anderzijds als een aanvraag tot rechtstreekse diplomering.

3.9. Op 24 april 2009 besliste de-commissie dat verzoekende partij voor alle opleidingsonderdelen van het licentiaatsprogramma ofwel over een vrijstelling, ofwel over een

creditbewijs beschikt, met uitzondering voor het opleidingsonderdeel '.....' dat deel uitmaakt van het transitprogramma van de studenten in de licentiaatsopleiding in de economische wetenschappen die geen creditbewijs behaalden voor het verplichte opleidingsonderdeel '.....'.

De commissie stelde dat ze reeds eerder besliste om geen (deel-)vrijstelling toe te kennen voor het opleidingsonderdeel '.....' noch voor het opleidingsonderdeel '.....' en dat de betrokken beslissingen werden bevestigd door de interne beroepscommissie en door de Raad in zijn besluiten nr. 2007/087, nr. 2008/006 en nr. 2008/010. De commissie stelde tevens vast dat verzoekende partij geen nieuwe informatie aanbrengt waaruit zou moeten blijken dat hij inmiddels de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel in kwestie zou hebben bereikt.

De commissie besliste om aan verzoekende partij geen vrijstelling of deelvrijstelling te verlenen voor het opleidingsonderdeel '.....'.

De beslissing werd bij e-mail van 29 april 2009 en per aangetekend schrijven van 28 april 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.10. Verzoekende partij stelde op datum van 30 april 2009 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.11. Bij aangetekend schrijven van 19 mei 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad betreffende de beslissing van de van 24 april 2009.

3.12. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 18 mei 2009 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De beslissing op intern beroep werd pas bij e-mail van 2 juni 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

4. Tussenbesluit

De Raad neemt akte van de arresten nr. 193.810 en nr. 193.809, beiden van 4 juni 2009, van de Raad van State die hem door de Raad van State bij aangetekend schrijven van 5 juni 2009 zijn bezorgd.

Met beide arresten schorst de Raad van State de verdere afhandeling van beide cassatieberoepen tot na afloop van het door verzoekende partij ingestelde strafgeding.

De Raad leest in het overwegend gedeelte van de arresten van de Raad van State dat de strafklacht die verzoekende partij met burgerlijke partijstelling heeft ingediend bij J. Poppe, onderzoeksrechter te Gent, onder meer gericht zou zijn tegen de beslissingen in intern beroep van 13 maart 2008 en 2 juni 2008 van de interne beroepscommissie en tegen de beslissing nr. 2008/010 van 19 juni 2008 van deze Raad.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat in de wederantwoordnota van verzoekende partij meermaals wordt verwezen naar voormelde stukken om haar argumentatie gericht tegen de thans bestreden beslissing te ondersteunen en dat tevens verwerende partij van deze stukken gebruik maakt en ze neerlegt in het administratief dossier.

Op basis van de informatie waarover de Raad thans beschikt, blijkt het onduidelijk of voormelde stukken de enige stukken zijn die van valsheid worden beticht, blijkt evenmin wat de draagwijdte van de strafklacht is en in welke mate de stukken vereist zijn om tot een besluit te komen.

Gelet op het voorgaande kan het onderzoek van de zaak slechts worden voortgezet na afloop van het strafgeding.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging om het beroep van [REDACTED] te schorsen tot na afloop van het strafgeding om het nadien voort te zetten.

Aldus beslist op dinsdag 23 juni 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Kaat Leus

Daniël Cuypers

Luc Van de Velde

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen, *B.S.* 12 oktober 2004.

Zitting van 2 juli 2009

Rolnr. 2009/037 - 2 juli 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 2 juli 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 18 mei 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep, volgend op de examentuchtbeslissing van 20 april 2009, ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor in de opleiding rechten.

Voor het opleidingsonderdeel diende verzoekende partij in het kader van de niet-periodegebonden evaluatie oefeningen te maken tijdens verschillende groepssessies die telkens afgesloten worden met een evaluatiemoment. Aanwezigheid op de gequoteerde oefeningen was verplicht.

Verzoekende partij was op dinsdag 10 maart 2009 tijdens een oefening aanwezig, terwijl ze reeds op 5 maart 2009 dezelfde oefening gevolgd had.

23 studenten ondertekenden de aanwezigheidslijst, terwijl de begeleidende assistent vaststelde dat 24 studenten aanwezig waren. Niemand maakte zich kenbaar op de herhaalde vraag van de assistent wie de lijst nog niet ondertekend had.

De oefening werd afgesloten met een test waarbij de studenten per twee aan eenzelfde computer verschillende opgaven dienden op te lossen. Verzoekende partij zat naast een medestudent die de test aflegde. Op het afgegeven antwoordformulier stond enkel de naam van de medestudent in kwestie. Achteraf bleek ook dat het verzoekende partij was die de aanwezigheidslijst niet had ondertekend.

Tijdens een gesprek met de verantwoordelijke lesgever van het opleidingsonderdeel bleek dat verzoekende partij een vriend was van de medestudent in kwestie en dat verzoekende partij de oefening en bijhorende test reeds met een eerdere groep op een vroegere datum had afgelegd. Verwerende partij stelde vast dat bij vergelijking van de antwoorden van beide tests gelijkaardige fouten gemaakt werden.

Op 20 april 2009 hoorde de examencommissie beide studenten eerst afzonderlijk, daarna gezamenlijk. De examencommissie stelde in haar verslag dat de medestudent in kwestie verklaarde dat hij tijdens de test met verzoekende partij gesproken heeft en dat de vragen van de test daarbij aan bod waren gekomen.

De daaropvolgende examentuchtbeslissing van 20 april 2009 stelde met toepassing van artikel van het onderwijs- en examenreglement dat de verzoekende partij de melding 'bedrog' krijgt voor het betrokken opleidingsonderdeel – wat betekent dat ze voor de betrokken examenperiode geen punten behaalt voor het betrokken opleidingsonderdeel – en voor de overige opleidingsonderdelen van haar deliberatiepakket die tijdens het tweede deel van de eerste examenperiode werden geëvalueerd, geen creditbewijs kon verwerven. Verzoekende partij behoudt wel haar tweede examenkans.

Artikel van het onderwijs- en examenreglement van de instelling bepaalt de mogelijke examentuchtbeslissingen: hetzij de melding van 'bedrog' voor het betrokken opleidingsonderdeel, hetzij de melding van 'bedrog' en het verbod om voor de overige opleidingsonderdelen in (hetzelfde deel van) dezelfde examenperiode een creditbewijs te behalen.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 14 mei 2009 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 18 mei 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard en werd de beslissing van de examencommissie dat de gedragswijze onder 'fraude' valt en de bijhorende sanctie bevestigd.

De interne beroepscommissie motiveerde de beslissing om niet te kiezen voor de minst verregaande sanctie als volgt:

- verzoekende partij is herhaaldelijk niet ingegaan op aanwijzingen van de assistent dat iemand zich op de test niet kenbaar had gemaakt;
- verzoekende partij wist dat ze niet aanwezig mocht zijn, wat wijst op een vooraf geplande fraude;
- verzoekende partij heeft pas tijdens de confrontatie de feiten tot op zekere hoogte toegegeven.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 5 juni 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 12 juni 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van vrijdag 12 juni 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 18 mei 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 5 juni 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 8 juni 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf dinsdag 9 juni 2009.

Het beroep van vrijdag 12 juni 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste en enig middel beroept op de schending van het proportionaliteitsbeginsel.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat ze de medestudent in kwestie inhoudelijk niet geholpen heeft. Verzoekende partij heeft de medestudent enkel de vragen "lukt het ?" en "waar zit je ?" gesteld, waarop de medestudent "het zijn dezelfde vragen" geantwoord zou hebben.

Verzoekende partij stelt dat uit het feit enerzijds dat ze wist dat ze niet op de oefening aanwezig mocht zijn en anderzijds dat ze ervan uitging dat de medestudent haar naam niet zou verklappen, niet afgeleid kan worden dat ze de intentie had om fraude te plegen. Volgens verzoekende partij toont het feit dat ze zich niet gemeld heeft bij de begeleidende assistent enkel aan dat haar aanwezigheid onregelmatig was en niet dat er sprake was van fraude.

Verzoekende partij aanvaardt een sanctie maar meent dat het opleggen van de strengste sanctie onterecht is. Ze stelt dat er enkel vermoedens en dus geen bewijzen zijn dat er fraude gepleegd is en dat de interne beroepsbeslissing onvoldoende gemotiveerd is.

Verwerende partij stelt dat de bewering van verzoekende partij dat zij tijdens de test niet over de inhoud van de test zou hebben gesproken met de medestudent, niet strookt met de verklaringen die ze eerder voor de verantwoordelijke lesgever afgelegd heeft en niet strookt met de verklaring van de begeleidende assistent dat de studenten de opgave samen hadden gekregen en dat de verzoekende partij bij het afgeven van de oefening verwees naar de medestudent die het antwoordblad zou afgeven. Bovendien heeft de medestudent gelijkaardige fouten gemaakt als verzoekende partij op haar eerder afgelegde test.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie met recht kon afleiden dat er een intentie tot fraude bestond in hoofde van verzoekende partij, vermits ze wist dat een derde niet op de oefening aanwezig mocht zijn, dat ze niet reageerde op de herhaalde vraag van de begeleidende assistent om de aanwezigheidslijst te ondertekenen, dat haar naam niet op het antwoordblad van de test voorkwam en dat ze met de medestudent gepraat heeft tijdens het testmoment.

Verwerende partij stelt dat alle feiten in de richting van fraude wijzen, waardoor minstens een sterk vermoeden bestaat dat er sprake is van fraude, waarbij het bewijs door vermoedens een aan te wenden bewijstechniek is. Verzoekende partij en de medestudent zouden hebben aanvaard de oefening samen te maken en de antwoorden van beide studenten vertonen opvallende gelijkenissen.

Verwerende partij stelt ten slotte dat de opgelegde sanctie niet kennelijk onredelijk zwaar is, waarbij ze verwijst naar de hierboven aangehaalde motivering van de interne beroepscommissie.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad stelt voorafgaand met spijt vast dat tussen de onderliggende feiten, daterend van 10 maart 2009, en de kennisgeving van de interne beroepsbeslissing aan verzoekende partij bij aangetekend schrijven van 5 juni 2009 een tijdsperiode van vier maand ligt, waardoor het tweede deel van de eerste examenperiode waarop de bestreden examentuchtbeslissing betrekking heeft, op datum van de zitting *de facto* reeds verstreken is.

De Raad herinnert er vervolgens aan dat hij niet zelf dient te oordelen of er al dan niet examenfraude werd gepleegd, maar enkel of de verwerende partij, op grond van de gegevens van het dossier, redelijkerwijze tot de conclusie is kunnen komen dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft.

In het licht van de feiten zoals ze hiervoor werden uiteengezet kan niet gezegd worden dat de conclusie van de verwerende partij dat er fraude werd gepleegd, kennelijk onredelijk is.

Wat de strafmaat betreft, komt het aan de verwerende partij toe te beslissen welke straf moet worden opgelegd op grond van de vastgestelde feiten. Alleen wanneer er een kennelijke wanverhouding zou zijn tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de straf is er sprake van een onrechtmatige beslissing.

Het komt de Raad ook toe om na te gaan of de verwerende partij zich niet vergist heeft over de omvang van haar beoordelingsbevoegdheid bij het opleggen van de sanctie.^[1]

In deze zaak kan niet gesteld worden dat er een kennelijke wanverhouding is tussen de feiten en de opgelegde straf, noch dat de verwerende partij zich vergist heeft over de omvang van haar beoordelingsbevoegdheid wat de te op te leggen straf betreft.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De beslissing van 18 mei 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 2 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Jan Geens

De secretaris,

Rolnr. 2009/037 - 2 juli 2009

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) R. Stvb. nr. 2008/012.

Rolnr. 2009/038 - 2 juli 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 2 juli 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 2 juni 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep, volgend op de examentuchtbeslissing van 20 april 2009, ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor in de opleiding rechten.

Voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' diende verzoekende partij in het kader van de niet-periodegebonden evaluatie oefeningen te maken tijdens verschillende groepssessies die telkens afgesloten worden met een evaluatiemoment. Aanwezigheid op de gequoteerde oefeningen was verplicht.

Verzoekende partij volgde op dinsdag 10 maart 2009 een oefening.

23 studenten ondertekenden de aanwezigheidslijst, terwijl de begeleidende assistent vaststelde dat 24 studenten aanwezig waren. Niemand maakte zich kenbaar op de herhaalde vraag van de assistent wie de lijst nog niet ondertekend had.

De oefening werd afgesloten met een test waarbij de studenten per twee aan eenzelfde computer verschillende opgaven dienden op te lossen. Verzoekende partij legde de test af met naast haar een medestudent. Op het afgegeven antwoordformulier stond evenwel maar één naam. Achteraf bleek dat het deze medestudent was die de aanwezigheidslijst niet had ondertekend.

Tijdens een gesprek met de verantwoordelijke lesgever van het opleidingsonderdeel bleek dat de medestudent een vriend was van verzoekende partij en dat de medestudent de oefening en bijhorende test reeds met een eerdere groep op een vroegere datum had afgelegd. Verwerende partij stelde vast dat bij vergelijking van de antwoorden van beide tests gelijkaardige fouten gemaakt werden.

Op 20 april 2009 hoorde de examencommissie beide studenten eerst afzonderlijk, daarna gezamenlijk. De examencommissie stelde in haar verslag dat verzoekende partij verklaarde dat ze tijdens de test met de medestudent gesproken heeft en dat de vragen van de test daarbij aan bod waren gekomen.

De daaropvolgende examentuchtbeslissing van 20 april 2009 stelde met toepassing van artikel van het onderwijs- en examenreglement dat de verzoekende partij de melding 'bedrog' krijgt voor het betrokken opleidingsonderdeel – wat betekent dat ze voor de betrokken examenperiode geen punten behaalt voor het betrokken opleidingsonderdeel – en voor de overige opleidingsonderdelen van haar deliberatiepakket die tijdens het tweede deel van de eerste examenperiode werden geëvalueerd, geen creditbewijs kon verwerven. Verzoekende partij behoudt wel haar tweede examenkans.

Artikel van het onderwijs- en examenreglement van de instelling bepaalt de mogelijke examentuchtbeslissingen: hetzij de melding van 'bedrog' voor het betrokken opleidingsonderdeel, hetzij de melding van 'bedrog' en het verbod om voor de overige opleidingsonderdelen in (hetzelfde deel van) dezelfde examenperiode een creditbewijs te behalen.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 12 mei 2009 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 2 juni 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard en werd de beslissing van de examencommissie dat de gedragswijze onder 'fraude' valt en de bijhorende sanctie bevestigd.

De interne beroepscommissie motiveerde de beslissing om niet te kiezen voor de minst verregaande sanctie als volgt:

- verzoekende partij wist dat ze zich niet mocht vergezellen van een derde wat wijst op een vooraf geplande fraude. De organisatie van de praktische oefening voorziet dat studenten per twee of per drie samenwerken. Hun gezamenlijke aanwezigheid alleen al toont aan dat het de bedoeling was van de studente om zich te laten helpen;
- de medestudent heeft de herhaalde aanwijzingen van de assistent dat iemand zich op de test niet kenbaar had gemaakt, genegeerd en daarmee een kans om de onregelmatigheid op te heffen niet aangegrepen.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 5 juni 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 15 juni 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van maandag 15 juni 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 2 juni 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 5 juni 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 8 juni 2009. *In casu* begon de beroepstermijn van vijf kalenderdagen te lopen vanaf dinsdag 9 juni 2009, zijnde de dag na die van de kennisname, en verstreek op zaterdag 13 juni 2009. Ingeval de laatste dag van de beroepstermijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag betreft, wordt de termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Het beroep van maandag 15 juni 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste en enig middel beroept op de schending van het proportionaliteitsbeginsel.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de medestudent in kwestie haar inhoudelijk niet geholpen heeft en dat ze beiden niet de intentie hadden om fraude te plegen. De medestudent heeft verzoekende partij enkel gezelschap gehouden, waarbij deze enkel de vragen "lukt het ?" en "waar zit je ?" zou gesteld hebben.

Verzoekende partij aanvaardt een sanctie maar meent dat het opleggen van de strengste sanctie onterecht is. Ze stelt dat er geen bewijzen zijn dat er fraude gepleegd is en dat de interne beroepsbeslissing onvoldoende gemotiveerd is.

Verwerende partij stelt dat de bewering van verzoekende partij dat zij tijdens de test niet over de inhoud van de test zou hebben gesproken met de medestudent, niet strookt met de verklaringen die ze eerder voor de verantwoordelijke lesgever afgelegd heeft en niet strookt met de verklaring van de begeleidende assistent dat de studenten de opgave samen hadden gekregen en dat de medestudent bij het afgeven van de oefening verwees naar verzoekende partij die het antwoordblad zou afgeven. Bovendien heeft verzoekende partij gelijkaardige fouten gemaakt als de medestudent op zijn eerder afgelegde test.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie met recht kon afleiden dat er een intentie tot fraude bestond in hoofde van verzoekende partij, vermits ze wist dat een derde niet op de oefening aanwezig mocht zijn, dat ze niet reageerde op de herhaalde vraag van de begeleidende assistent dat de student die de aanwezigheidslijst nog niet ondertekend had, zich kenbaar zou maken, dat de naam van de medestudent niet op het antwoordblad van de test voorkwam en dat ze met de medestudent gepraat heeft tijdens het testmoment.

Verwerende partij stelt dat alle feiten in de richting van fraude wijzen, waardoor minstens een sterk vermoeden bestaat dat er sprake is van fraude, waarbij het bewijs door vermoedens een aan te wenden bewijstechniek is. Verzoekende partij en de medestudent zouden hebben aanvaard de oefening samen te maken en de antwoorden van beide studenten vertonen opvallende gelijkenissen.

Verwerende partij stelt ten slotte dat de opgelegde sanctie niet kennelijk onredelijk zwaar is, waarbij ze verwijst naar de hierboven aangehaalde motivering van de interne beroepscommissie.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad stelt voorafgaand met spijt vast dat tussen de onderliggende feiten, daterend van 10 maart 2009, en de kennisgeving van de interne beroepsbeslissing aan verzoekende partij bij aangetekend schrijven van 5 juni 2009 een tijdsperiode van vier maand ligt, waardoor het tweede deel van de eerste examenperiode waarop de bestreden examentuchtbeslissing betrekking heeft, op datum van de zitting *de facto* reeds verstreken is.

De Raad herinnert er vervolgens aan dat hij niet zelf dient te oordelen of er al dan niet examenfraude werd gepleegd, maar enkel of de verwerende partij, op grond van de gegevens van het dossier, redelijkerwijze tot de conclusie is kunnen komen dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft.

Het komt aan de verwerende partij toe te beslissen welke straf moet worden opgelegd op grond van de door haar vastgestelde feiten. Alleen wanneer er een kennelijke wanverhouding zou zijn tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de straf is er sprake van een onrechtmatige beslissing.

In het licht van de feiten zoals ze hiervoor werden uiteengezet kan niet gezegd worden dat de conclusie van de verwerende partij dat er fraude werd gepleegd, kennelijk onredelijk is.

Wat de strafmaat betreft, komt het aan de verwerende partij toe te beslissen welke straf moet worden opgelegd op grond van de vastgestelde feiten. Alleen wanneer er een kennelijke wanverhouding zou zijn tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de straf is er sprake van een onrechtmatige beslissing.

Het komt de Raad ook toe om na te gaan of de verwerende partij zich niet vergist heeft over de omvang van haar beoordelingsbevoegdheid bij het opleggen van de sanctie.^[1]

In deze zaak kan niet gesteld worden dat er een kennelijke wanverhouding is tussen de feiten en de opgelegde straf, noch dat de verwerende partij zich vergist heeft over de omvang van haar beoordelingsbevoegdheid wat de te op te leggen straf betreft.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar niet gegrond is.

De beslissing van 2 juni 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 2 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Rolnr. 2009/038 - 2 juli 2009

Marc Boes

Daniël Cuypers

Jan Geens

De secretaris,

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) R. Stvb. nr. 2008/012.

Zitting van 9 juli 2009

Rolnr. 2009/039 - 9 juli 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, bij wie woonstkeuze wordt gedaan

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 9 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 19 juni 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep, volgend op de examentuchtbeslissing van 25 mei 2009, ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de opleiding bachelor in de handelswetenschappen. Ze volgt een geïndividualiseerd traject met opleidingsonderdelen uit het eerste, tweede en derde bachelorjaar.

Het beroep betreft het opleidingsonderdeel '.....' uit het eerste jaar bachelor. Verzoekende partij behaalde hiervoor tijdens het eerste deel van de eerste examenperiode 9 op 20. Het betrof een meerkeuze-examen.

Verzoekende partij was aanwezig op de door de instelling georganiseerde feedbacksessie van 18 februari 2009, waar ze haar examenkopij kon inkijken en vergelijken met de modelantwoorden.

Na de examens, maar voor het feedbackmoment werd reeds een neutraal vragenformulier samen met de modelantwoorden via het intranet van de instelling toegankelijk gemaakt voor de studenten.

Verzoekende partij ontving samen met een medestudent een modelantwoord. Beiden vergeleken hun eigen examenkopij met datzelfde modelantwoord.

Na inzage meende verzoekende partij dat zij 29 op 60 had behaald. De aanwezige docent die hiervan kennis kreeg, stelde dat met de door hem gehanteerde afrondingsregel dat een 10 op 20 zou betekenen. Verzoekende partij hertelde, samen met de medestudent, haar punten en kwam opnieuw tot het resultaat van 29 op 60.

Volgens verwerende partij stelde de docent vast dat het bolletje 14 minder volledig en anders ingekleurd was dan alle andere bolletjes op de examenkopij van verzoekende partij.

In het excel-bestand waarin de resultaten van het meerkeuze-examen automatisch geregistreerd waren op basis van de ingescande antwoordformulieren, werd geen antwoord geregistreerd op vraag 14. Op de ingescande examenkopij zelf was het bolletje 14 niet ingekleurd.

De docent in kwestie heeft de voorzitter van de examencommissie op de hoogte gebracht, waarna verzoekende partij door de voorzitter gehoord werd op 31 maart 2009 en, samen met haar raadsman, op 20 mei 2009.

Met een examentuchtbeslissing van 25 mei 2009 oordeelde de examencommissie, in buitengewone zitting, dat het bewezen is dat verzoekende partij de haar voorgelegde examenkopij vervalst heeft met het oog op het inroepen van een materiële vergissing om op deze wijze haar quotering te laten wijzigen naar 10 op 20. Gelet op de ernst van de feiten, het schaden van het vertrouwen dat in verzoekende partij gelegd was bij het overhandigen van de examenkopij en het ontkennen van de feiten, besliste de examencommissie om in toepassing van artikel van het onderwijs- en examenreglement verzoekende partij de sanctie van het niet deelnemen aan de eerstvolgende examenzittijd op te leggen.

Beide partijen zijn het ermee eens dat met de eerstvolgende examenzittijd de tweede examenkans wordt bedoeld.

Artikel van het onderwijs- en examenreglement van de instelling bepaalt de mogelijke examentuchtbeslissingen: hetzij de notering van het cijfer '0' voor het opleidingsonderdeel, hetzij de notering van 'bedrog' voor het opleidingsonderdeel, hetzij de notering 'bedrog' voor het opleidingsonderdeel en het verbod om deel te nemen aan de eerstvolgende examenzittijd voor dit opleidingsonderdeel, hetzij het verbod om deel te nemen aan de eerstvolgende examenzittijd.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 5 juni 2009 een intern beroep in bij de voorzitter van de betrokken examencommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie, zetelend in buitengewone zitting, op datum van 19 juni 2009 werd, na het horen van verzoekende partij en haar raadsman op 15 juni 2009, het intern beroep afgewezen en werd de sanctie bevestigd.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekende partij gefraudeerd heeft of betrokken was bij fraude met de examenkopij die haar was toevertrouwd ter gelegenheid van de feedbacksessie van 18 februari 2009 met het oog op het inroepen van een materiële vergissing om op deze wijze haar evaluatie te laten wijzigen van 9 op 20 naar 10 op 20.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 20 juni 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 23 juni 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van dinsdag 23 juni 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 19 juni 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van zaterdag 20 juni 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 22 juni 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf dinsdag 23 juni 2009.

Het beroep van dinsdag 23 juni 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Voorwerp van verzoekschrift

De partijen zijn het er over eens de bestreden beslissing te omschrijven als een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten. Dit is een studievoortgangsbepaling waarvoor de Raad op grond van artikel II.1, 15° bis, b) van het Aanvullingsdecreet^[1] bevoegd is.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De Raad stelt voorafgaand met spijt vast dat tussen de onderliggende feiten, daterend van 18 februari 2009, en de kennisgeving van de interne beroepsbeslissing aan verzoekende partij bij aangetekend schrijven van 20 juni 2009 een tijdsperiode van meer dan vier maanden ligt.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van de materiële motiveringsplicht en op de schending van artikel van het onderwijs- en examenreglement van de instelling.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing de normale regelen van bewijs en tegenbewijs schenden.

Verzoekende partij stelt dat zij geen fraude heeft begaan. Niemand heeft verzoekende partij fraude weten of zien stellen. Zonder enig feit of waarneming afleiden dat, vermits er een verschil bestaat tussen de ingescande examenkopij en de examenkopij van op de feedbacksessie, verzoekende partij een tuchtfeit zou hebben begaan, is strijdig met het examentuchtrecht. Er kan niet naar behoren van rechte bewezen worden dat zij een bedrieglijke daad gesteld heeft.

Verzoekende partij stelt dat niet 100% kan uitgesloten worden dat het scannen niet correct is verlopen. Bovendien blijkt uit geen enkel element dat de controlescan op identieke wijze is verlopen als de initiële scan.

Verzoekende partij stelt dat uit niets blijkt, indien het bolletje bij vraag 14 dan toch achteraf ingekleurd zou zijn, dat verzoekende partij gefraudeerd heeft of meegewerkt heeft aan fraude. Uit geen enkel element blijkt dat de examenkopijen met tegenstelbare zekerheid bewaard zijn zonder dat ze kunnen worden blootgesteld aan mogelijke wijzigingen door derden.

Verzoekende partij stelt dat verwerende partij geen rekening hield met de (geschreven) verklaringen van twee medestudenten, aanwezig tijdens de feedbacksessie, die stelden dat ze verzoekende partij geen fraude hebben zien begaan, waardoor de regelen van het bewijsrecht geschonden zijn.

Verzoekende partij stelt dat ze niet op de hoogte was dat een 29 op 60 afgerond werd naar een 10 op 20 en dat uit het dossier niet blijkt dat dit aan de studenten zou zijn meegedeeld.

Verzoekende partij stelt dat ze tijdens het verhoor inderdaad aangegeven heeft dat niemand anders tijdens de feedback met de examenkopij gefraudeerd kan hebben, maar stelt dat ze tijdens het verhoor evenzeer heeft aangegeven dat zij zelf niet gefraudeerd heeft.

Verzoekende partij stelt dat niet uitgegaan kan worden van de innerlijke overtuiging, aangehaald door de examencommissie, dat de verzoekende partij gefraudeerd heeft.

Verzoekende partij stelt ten slotte dat de onhoudbaarheid van de hypothese dat ze fraude gepleegd heeft, bevestigd wordt doordat in de bestreden beslissing plots een andere hypothese is opgenomen, waarbij derden met medeweten van verzoekende partij gefraudeerd zouden hebben.

Verwerende partij stelt dat het niet de wet, maar de rechter is die in deze de bewijswaarde van de bewijsmiddelen beoordeelt. Vermoedens van feitelijke aard kunnen als bewijsmiddel dienen in tuchtzaken. Wettelijke vermoedens en vermoedens in rechte zijn niet onverenigbaar met het vermoeden van onschuld, indien ze met redelijkheid worden toegepast gelet op de rechten van de verdediging.

Verwerende partij meent dat er gewichtige, precieze en met elkaar overeenstemmende vermoedens van schuld in hoofde van verzoekende partij zijn die er op wijzen dat verzoekende partij fraude heeft gepleegd, met name het feit dat het bolletje bij vraag 14 een verschillende kleur heeft, dat in het excel-bestand geen antwoord op vraag 14 geregistreerd is, dat het bolletje op de ingescande examenkopij niet ingekleurd is, dat verzoekende partij op de hoorzitting van 15 juni 2009 bevestigd heeft dat niemand anders tijdens de feedbacksessie de examenkopij gewijzigd kan hebben, dat er een motief voorhanden is, met name dat één juist antwoord meer zou leiden tot een 10 op 20 en dat verzoekende partij op de hoogte was van de gehanteerde afrondingsregel.

Verwerende partij stelt dat alle objectieve indicies de verklaring van verzoekende partij dat ze geen fraude heeft gepleegd, tegenspreken.

Verwerende partij stelt dat een aantal controlescans werden gedaan om na te gaan of de scansoftware technisch in orde is. Het systeem is bovendien zonder enige fout jarenlang in gebruik.

Verwerende partij stelt dat de mogelijkheid dat een derde krachtens om het even welk motief de examenkopij gewijzigd heeft, theoretisch is. Enkel verzoekende partij heeft er belang bij. De examenkopij werd bovendien in een afgesloten lokaal bewaard.

Verwerende partij stelt dat de examencommissie wel degelijk akte heeft genomen van de verklaringen van de medestudenten.

Verwerende partij stelt dat de beslissingen van 25 mei en 19 juni 2009 de formele en materiële motiveringsplicht respecteren. De bestrede interne beroepsbeslissing van 19 juni 2009 herneemt de motivering van de examentuchtbeslissing van 25 mei 2009, met name dat er geen reden is om te twijfelen aan het scanproces; dat de docent de examenkopijen heeft bewaard zonder dat ze konden worden blootgesteld aan mogelijke wijzigingen door derden, dat het inkleuren van het bolletje bij vraag veertien dus gebeurd moet zijn op de feedbacksessie, terwijl de examenkopij was toevertrouwd aan verzoekende partij; dat uit de verklaringen van de medestudenten niet blijkt dat de ene of de andere gedurende de volledige tijdspanne waarin de examenkopij was toevertrouwd aan verzoekende partij controle had op haar doen en laten; dat de afrondingsregel aan de studenten van het opleidingsonderdeel werd meegedeeld en dat ervan mag worden uitgegaan dat verzoekende partij de regel kende daar zij al meerdere keren heeft deelgenomen aan dit examen en aan de aansluitende feedbacksessies. Daaraan wordt toegevoegd dat de vastgestelde feiten en de verklaringen van verzoekende partij sterk laten vermoeden dat de examenkopij op onrechtmatige wijze is gewijzigd op de feedbacksessie, gedurende de tijdspanne waarin de examenkopij was toevertrouwd aan verzoekende partij en dat ze de wijziging zelf heeft aangebracht of getuige is geweest van het aanbrengen van de wijziging door een derde; dat de examencommissie de innerlijke overtuiging heeft dat verzoekende partij gefraudeerd heeft of bij examenfraude betrokken is.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

In deze zaak zijn er twee afzonderlijke vragen aan de orde: is het antwoord op vraag 14 achteraf – dat wil zeggen na het einde van het examen – ingevuld? Zo ja, is het de verzoekende partij die dit laattijdige antwoord heeft ingevuld of minstens laten invullen?

Bij het beantwoorden van deze vragen herinnert de Raad er op de eerste plaats aan dat het niet zijn bevoegdheid is om na te gaan of het antwoord achteraf werd ingevuld zodat er sprake is van fraude, en of die fraude gepleegd werd door of met medeweten van de verzoekende partij.

De Raad gaat na of de besluitvorming van de verwerende partij op rechtmatige wijze is gebeurd, en of haar oordeel dat er fraude is gepleegd en dat die kan worden toegeschreven aan de verzoekende partij, binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Wat de eerste vraag betreft, blijkt uit de uiteenzetting van de feiten dat er aanwijzingen zijn dat het antwoord op vraag 14 na afloop van het examen werd ingevuld: het bolletje was op een andere manier en met een andere kleur ingevuld dan de andere vragen, op de ingescande examenkopij was er geen antwoord ingevuld op vraag 14, en op het excel-bestand stond vraag 14 als niet beantwoord aangegeven. De argumenten van de verzoekende partij dat er mogelijk een fout is gebeurd bij het initieel inscannen van de examenkopij en dat mogelijk de controlescan anders is verlopen dan de initiële scan, zijn hypothetisch en worden door geen enkel feitelijk gegeven ondersteund.

Het oordeel van de verwerende partij dat het antwoord op vraag 14 na afloop van het examen werd ingevuld, ligt zeker binnen de grenzen van de redelijkheid.

Wat de tweede vraag betreft, voert de verwerende partij aan dat de examenkopijen in een gesloten lokaal bewaard werden, dat verzoekende partij zeker op de hoogte moest zijn van de berekeningswijze van het resultaat en van de afrondingsregel zodat zij wist dat zij met één goed antwoord meer een 10 op 20 zou behalen, en dat het inkleuren van het antwoord alleen tijdens de feedbacksessie kan zijn gebeurd toen de examenkopij aan de verzoekende partij werd overhandigd. Zij stelt verder dat zij wel degelijk rekening heeft gehouden met de verklaringen van de medestudenten.

Zoals de Raad reeds eerder heeft geoordeeld, komt het de onderwijsinstelling toe zorg te dragen voor het bewaren en bijhouden van de examenkopijen. Dat impliceert ook dat redelijke maatregelen genomen moeten worden om latere alteraties aan de examenkopijen te voorkomen. De verwerende partij stelt dat de examenkopijen, na afloop van het examen, in een afgesloten lokaal werden bewaard. Aangenomen mag worden dat dit opbergen in een afgesloten lokaal gebeurde nadat de resultaten waren ingescand. De verwerende partij leidt daaruit af dat de toevoeging van het antwoord op vraag 14 alleen maar kan gebeurd zijn nadat de examenkopij aan de verzoekende partij werd overhandigd tijdens de feedbacksessie, wat de verzoekende partij ten stelligste ontkent.

Rekening houdend met het feit dat de examenvorm van het beantwoorden van meerkeuzevragen bij uitstek fraudegevoelig is doordat de fraude op zeer korte tijd kan gepleegd worden, valt niet uit te sluiten dat in dit geval de toevoeging van het antwoord op vraag 14 gepleegd kan zijn op eender welk ogenblik, zelfs toen de examenkopijen opgeborgen waren in het lokaal waarvan niet beweerd werd dat alleen de docent in kwestie er toegang toe had en zeker ook toen de examenkopijen werden overgebracht naar het lokaal waar de feedbacksessie plaatsvond en ze aan de studenten werden gegeven. Uit het feit dat op verschillende momenten de fraude kan hebben plaatsgevonden en uit de korte tijd dat daarvoor nodig is, volgt ook dat er onvoldoende zekerheid is dat verzoekende partij deze toevoeging heeft aangebracht of laten aanbrengen.

Bovendien blijkt niet uit het examenreglement in welke richting de resultaten werden afgerond en blijkt evenmin dat de door de docent gehanteerde afrondingsregel op voorhand aan de studenten bekend was. Er was dus ook geen zekerheid dat de toevoeging van slechts één juist antwoord het resultaat positief zou beïnvloeden.

In het licht van het voorgaande kan het oordeel van de verwerende partij dat de verzoekende partij zelf de toevoeging heeft aangebracht of dat die met haar medeweten is gebeurd, niet overeind blijven.

Het middel is in die mate gegrond.

5.3. Aangezien de overige middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, worden deze niet onderzocht.

5.4. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond in de mate zoals hiervoor aangegeven.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van [REDACTED] ontvankelijk en gegrond is, met dien verstande dat de evaluatie voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] behouden blijft op 9/20.

De beslissing van 19 juni 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt, rekening houdend met die beperking, vernietigd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 9 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Jacqueline Hellemans

De secretaris,

Eddie Clybouw

^[1]Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Zitting van 30 juli 2009

Rolnr. 2009/041 - 30 juli 2009

Inzake

wonende,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:
- de verwerende partij: meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 3 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij de initiële examenbeslissing werd bevestigd.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar bacheloropleiding journalistiek. Verzoekende partij volgde een geïndividualiseerd programma met verschillende opleidingsonderdelen uit het tweede en het derde jaar. In totaal omvatte haar studieprogramma 75 studiepunten.

Het beroep betreft de examenbeslissing waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en meer specifiek voor de opleidingsonderdelen 'Stage' en het onderdeel 'Schrijvende pers' binnen de module'. Voor beide opleidingsonderdelen behaalde zij een 7/20.

Wat het opleidingsonderdeel 'Stage' betreft, werd door de examencommissie besloten om verzoekende partij uitzonderlijk toe te laten voor een tweede examenkans. De reden hiertoe was het feit dat, wat de stage semester 6 betrof, er één bezoek niet had plaats gevonden.

Het opleidingsonderdeel '.....' bestond uit drie gedeelten waarop verzoekende partij de deelscores kreeg van 10 voor 'radio', 11 voor 'tv', 11 voor 'dialogoog' en 7 voor 'schrijvende pers'. Het is het laatste gedeelte dat voorwerp uitmaakt van de betwisting. Overeenkomstig artikel van het onderwijs- en examenreglement werd de beoordeling in één examencijfer uitgedrukt. Bij de beoordeling werd er besloten om voor deze module 7 op 20 toe te kennen. Voor het opleidingsonderdeel '.....' was een tweede examenkans reeds voorzien.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 30 juni 2009 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat zij niet akkoord ging met de quoterings op de beide opleidingsonderdelen.

3.3. Op 3 juli 2009 besliste de interne beroepsinstantie om de initieel genomen examenbeslissing, wat beide resultaten op de opleidingsonderdelen, betreft te bevestigen.

Wat het opleidingsonderdeel 'Stage' betreft, bleef de score van 7/20 behouden en bevestigde de beroepscommissie uitzonderlijk een tweede examenkans. De stage werd bovendien beperkt tot een korte stage van vijf weken met speciale aandacht voor de deelcompetenties en de criteria die als zwak en onvoldoende werden beoordeeld in semester 1.

Wat het opleidingsonderdeel '.....' betreft, werd de score van 7/20 eveneens bevestigd, maar werd aangevuld dat de tweede examenkans geconcentreerd moest zijn op de opdrachten voor het onderdeel 'schrijvende pers' met duidelijke opdrachten en deadlines.

De beslissing op intern beroep werd bij per aangetekend schrijven van 3 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 7 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 7 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 3 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 3 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 6 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 7 juli 2009.

Het beroep van 7 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Substantiële vormvoorschriften

Verwerende partij stelt dat voorliggend verzoekschrift wegens schending van substantiële vormvoorschriften als niet ontvankelijk moet worden beschouwd.

3.1 Argumenten van de partijen

Verzoekende partij heeft geen opmerkingen gemaakt wat de ontvankelijkheid van haar verzoekschrift betreft.

Verwerende partij stelt vooreerst dat verzoekende partij geen kopie van het verzoekschrift heeft bezorgd aan de instelling wat op grond van artikel II.24, § 3 van het Aanvullingsdecreet^[1] een vereiste is.

Artikel II.24, § 2 van hetzelfde decreet schrijft voor dat in het verzoekschrift ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. Verwerende partij stelt dat het voorliggend verzoekschrift niet aan deze al vrij minimale gestelde eisen voldoet.

De verwerende partij stelt bovendien dat het verzoekschrift haar niet ter kennis is gebracht door verzoekende partij. Het verzoekschrift betreft namelijk enkel een herhaling van de grieven geformuleerd naar aanleiding van het interne beroep maar geeft niet duidelijk aan welke bezwaren verzoeker heeft ten aanzien van de oordeelsvorming door de interne beroepscommissie. Een dergelijk verzoek dient meteen als onontvankelijk te worden verworpen.

3.2 Beoordeling door de Raad

De verzoekende partij heeft geen afschrift van haar beroep toegestuurd aan de verwerende partij.

Dat heeft niet belet dat de verwerende partij een uitvoerige nota heeft ingediend waarin zij haar verweer ten gronde heeft gevoerd. Dit vormgebrek heeft haar rechten van verdediging niet geschaad. De exceptie wordt verworpen.

Wat de tweede exceptie betreft, namelijk dat de verzoekende partij haar grieven tegen de bestreden beslissingen niet uiteenzet, en enkel haar grieven van het intern beroep herhaalt, moet worden opgemerkt dat niets er zich tegen verzet dat een verzoekende partij de grieven die ze geformuleerd heeft, herhaalt in de procedure voor de Raad. Ook deze exceptie wordt verworpen.

Het beroep van verzoekende partij is ontvankelijk.

5. Grond van de zaak

5.1. Verzoekende partij gaat niet akkoord met de beoordeling op het opleidingsonderdeel 'Stage'.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de stageplaats allesbehalve professioneel was. Zij kreeg onvoldoende begeleiding.

Verwerende partij stelt dat op de stageplaats het er effectief af en toe hectisch zal aan toe gaan. Maar dit is nu eenmaal eigen aan de praktijk.

De stagehandleiding voorziet bovendien dat in geval van problemen zo snel mogelijk de stagecoördinator moet ingelicht worden door de student. Verzoekende partij heeft in dit verband niets ondernomen.

Verzoekende partij stelt dat haar docent haar slechts eenmaal had bezocht waar de stageplaats tweemaal moest worden bezocht.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie dit erkende en dat de interne beroepscommissie aangaf dat ze wilde geloven in een andere werkwijze en een andere attitude van verzoekende partij op een andere stageplaats.

Verzoekende partij heeft een bepaald potentieel en precies daarom was er door de examencommissie uitzonderlijk voorzien in een tweede examenkans.

De interne beroepscommissie ging nog iets verder en bevestigde niet alleen deze mogelijkheid van een tweede examenkans. De interne beroepscommissie oordeelde dat deze tweede examenkans dan realistisch moest worden gehouden en moest beperkt worden tot een stageperiode van 5 weken.

De interne beroepscommissie ging enerzijds uit van een begeleidingsmoment dat effectief niet was doorgegaan, waardoor verzoekende partij eventueel een kans op bijsturing had gemist. De beroepscommissie ging er ook van uit dat de attitudes van verzoekende partij toch zouden kunnen bijgestuurd worden, waar verzoeker een bepaald potentieel vertoont.

Verzoekende partij stelt hier tegenover dat het voor haar onmogelijk is om deze stage in de vakantieperiode nog af te leggen en om een geschikte stageplaats te vinden.

Verzoekende partij gaat niet akkoord met de toegekende quoteringen. Zij aanvaardt niet dat gesteld werd dat zij geen deadlines haalde; dat haar attitude niet voldeed (te laat komen op afspraken en dergelijke); dat zij geen initiatief nam; dat haar stagewerk inhoudelijk niet voldeed. Zij haalt een aantal feitelikheden en overwegingen aan om dit te weerleggen.

Verwerende partij stelt dat de argumenten van verzoekende partij enkel uitingen zijn van subjectieve gevoelens van tevredenheid over zichzelf, maar niet als afdoende kunnen beschouwd worden. De interne beroepscommissie heeft de verschillende overwegingen die aan de basis liggen van de score van 7 op 20 overlopen en heeft deze als volgt bijgetreden:

"Wat de beoordeling betreft kreeg u van de stagesupervisor bij de tussentijdse evaluatie een onvoldoende en in het eindverslag een voldoende. In 9 onderdelen, vooral over specifieke beroepsvaardigheden en attitudes, beoordeelt de stagesupervisor u als "zwak". Ook in zijn motivering en aanvullende opmerkingen wordt enerzijds naar uw kwaliteiten verwezen, maar anderzijds een attitudeprobleem vermeld.

Dit wordt beaamt door uw stagementor, los van het voorval van laattijdigheid bij het bezoek. Hij wijst ook op de laattijdige doorsturing van de minimale, soms gekopieerde invulling van de weekstaten. Ook het stageverslag is minimaal uitgewerkt en het ontbreken van literatuurlijsten. Alhoewel ook minimaal is de zelfevaluatie aan de hand van de vooropgestelde leerdoelen het best uitgewerkt. In overleg tussen de stagesupervisor en de stagementor haalde u een score van 7/20. De motivatie daarbij specificeert zowel de competenties die u in onvoldoende mate verworven hebt als feitelijke vaststellingen."

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie van de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

De verzoekende partij klaagt erover dat het er op de stageplaats hectisch aan toe ging en dat de begeleiding te wensen overliet, wat door de verwerende partij enigszins wordt erkend.

Zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, verantwoordt problemen in verband met het verloop van de stage in regel niet dat een als negatief geëvalueerde stage omwille van die problemen positief moet worden beoordeeld. In deze zaak ziet de Raad geen feiten die een afwijking van dat standpunt kunnen verantwoorden.

De verzoekende partij betwist verder een aantal negatieve elementen die door de betrokken docent werden vermeld. In haar verzoekschrift geeft de verzoekende partij wel toe dat een aantal van deze negatieve elementen deels juist zijn, en in ieder geval zijn de argumenten die zij aanbrengt niet van die aard om de conclusie te wettigen dat de evaluatie op onregelmatige wijze is tot stand gekomen of kennelijk onredelijk is.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Verzoekende partij gaat niet akkoord met het resultaat toegekend op het opleidingsonderdeel '.....' en meer bepaald het onderdeel 'schrijvende pers'. Zij meent dat dit te streng is beoordeeld..

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij wijst op het onzorgvuldig gedrag van de docent bij de beoordeling van haar artikels en het te weinig geven van feedback.

Verwerende partij stelt in verband met deze beoordeling dat het onderdeel 'schrijvende pers' binnen de module '.....' geen partim betreft en dus dat de beoordeling enkel op modulenniveau kan. De volgende deelscores 10 (radio), 11 (tv), 11 (Trialoog) en 7 (schrijvende pers) werden toegekend. Artikel van het onderwijs- en examenreglement 2008-2009 stelt het volgende:

"De beoordeling van de leerprestaties wordt uitgedrukt in één examencijfer. Dit examencijfer wordt uitgedrukt op een totaal van twintig punten en geeft de beheersingsgraad van de te verwerven competenties aan. (...)".

Hetzelfde artikel eindigt met:

"Het uiteindelijke examencijfer op het niveau van module is niet noodzakelijk de rekenkundige, gewogen som van de cijfers op partim- of deelniveau. Bij afwijking van die rekenkundige, gewogen som stelt het moduleteam via haar voorzitter een cijfer en een motivatie voor."

Dit is in voorliggend geval gebeurd. De motivatie verwijst naar de competenties die onvoldoende verworven zijn en de feitelijke analyse van het onderdeel 'schrijvende pers'. Wat de verschillende opdrachten betreft, is er een rode lijn van (spellings)slordigheden door haastig werk. De recensie "What happens in Vegas..." blijkt van het internet geplukt te zijn en foutief summier aangepast.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Zoals hiervoor reeds gesteld, het komt de Raad niet toe om zijn appreciatie van de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op regelmatige wijze tot stand is gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

De verzoekende partij stelt dat zij door de betrokken docente slecht begeleid werd voor het onderdeel 'schrijvende pers', maar brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat de evaluatie van haar prestaties op dit onderdeel op zichzelf genomen onterecht is, laat staan dat die kennelijk onredelijk is.

Het middel is niet gegrond.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De initiële examenbeslissing van juni 2009 en de beslissing van 3 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1]Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/042 - 30 juli 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan.

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: meester

.....

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing, betekend op 22 juni 2009, waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 6 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep niet ontvankelijk werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de bachelor in de verpleegkunde. Zij volgde een geïndividualiseerd traject waarbij zij opleidingsonderdelen van het eerste jaar en het tweede jaar combineert.

Het beroep betreft de examenbeslissing, betekend op 22 juni 2009, die de deliberatieraad heeft genomen met betrekking tot het geïndividualiseerd traject. Verzoekende partij behaalde een 9/20 op het opleidingsonderdeel '.....' en een 9/20 voor het opleidingsonderdeel '.....'.

3.2. Verzoekende partij stelde bij brief, gedateerd op 26 juni 2009, een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat zij op grond van het examenreglement van de instelling in aanmerking komt om te worden gedelibereerd.

3.3. Bij beslissing van 6 juli 2009 van de algemeen directeur werd het intern beroep niet ontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het intern beroep onontvankelijk was wegens niet tijdigheid.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 11 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

De verzoekende partij heeft een intern beroep ingesteld, waarop het bestreden besluit van 6 juli 2009 is genomen.

Of dit besluit het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak onderzocht.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 11 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 6 juli 2009. De Raad neemt aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op 7 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 8 juli 2009.

Het beroep van 11 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. Verwerende partij vraagt het beroep voor de Raad wegens het ontbreken van een regelmatig ingesteld interne beroepsprocedure als onontvankelijk te beschouwen. De Raad dient te onderzoeken of het besluit van 6 juli 2009 het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard.

Verzoekende partij heeft bij brief van 26 juni 2009 een intern beroep ingesteld. Verwerende partij stelt dat verzoekende partij het intern beroep niet conform artikel, § 2 van het examenreglement heeft ingesteld. Daarin staat vermeld dat een intern beroep binnen de zeven kalenderdagen dient te worden ingesteld vanaf de betekening van het rapport. Het rapport werd betekend op 22 juni 2009 en, aldus de verwerende partij, voor ontvangst door verzoekende partij ondertekend. Op het rapport werd de startdatum van de interne beroepstermijn, met name 23 juni 2009, opgegeven. De verwerende partij stelt dat het intern beroepschrift bij aangetekend schrijven op 1 juli 2009 werd verstuurd. Het bewijs van aangetekende zending werd aan het dossier toegevoegd.

De interne beroepstermijn werd, aldus verwerende partij, overschreden daar de verjaringstermijn volgens het examenreglement op 29 juni 2009 beëindigde.

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.24 en II 13 van het Aanvullingsdecreet^[1].

De interne beroepstermijn is decretaal vastgelegd in artikel II.13 van het Aanvullingsdecreet en bedraagt vijf kalenderdagen, een termijn die ingaat, ingeval van een examenbeslissing, de dag na de proclamatie. Met 'proclamatie' wordt de officiële bekendmaking van de resultaten bedoeld.

Het examenreglement van de instelling bepaalt dat de officiële betekening van de examenresultaten de beroepstermijn doet lopen. *In casu* werd, zoals hoger aangegeven, de examenbeslissing aan verzoekende partij betekend op 22 juni 2009. Het rapport werd voor ontvangst ondertekend. De verzoekende partij spreekt dit op geen enkele wijze tegen.

Het intern beroep werd ingesteld bij brief van 26 juni 2009, aangetekend verstuurd op 1 juli 2009 (waarvan bewijs toegevoegd aan het dossier). Ook dit wordt niet tegengesproken door verzoekende partij.

De Raad merkt op dat in tegenstelling tot wat verkeerdelijk in het examenreglement van de instelling is opgenomen het decreet een vervaltermijn voor het interne beroep van vijf kalenderdagen voorschrijft. Deze vervaltermijn van vijf kalenderdagen start derhalve op 23 juni 2009 en loopt af op 27 juni 2009.

Verzoekende partij stelde bij brief van 1 juli 2009 een intern beroep in dat derhalve als laattijdig moet beschouwd worden.

Zelfs in de veronderstelling dat het intern beroep binnen zeven dagen moest worden ingesteld, was het laattijdig.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ongegrond is.

De examenbeslissing van 22 juni 2009 en de beslissing van 6 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering in Vlaanderen.

Rolnr. 2009/050 - 30 juli 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, bij wie woonstkeuze wordt gedaan.

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan.

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij: meester

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het derde jaar professionele bachelor in het lager onderwijs.

Het beroep betreft de examenbeslissing waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Voorliggend verzoekschrift betreft specifiek het opleidingsonderdeel 'Project/Innovatie' waarvoor zij een resultaat van 7/20 behaalde.

3.2. Verzoekende partij stelde op 3 juli 2009 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling. Zij vroeg tevens om gehoord te worden.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat zij niet akkoord kon gaan met de quotering van 7/20 op het opleidingsonderdeel 'Project/innovatie' wegens gebrek aan instructies en informatie; het niet in kennis worden gesteld van de concrete evaluatiecriteria, evaluatiemodaliteiten of praktische afspraken inzake begeleiding; en wegens te weinig feedback. Zij stelde dat de quotering kennelijk onredelijk was en onvoldoende gemotiveerd.

3.3. Bij beslissing van de algemeen directeur op datum van 8 juli 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing weerlegde de gronden van verzoekende partij en was van oordeel dat de beslissing van de examencommissie, zoals initieel genomen, verdere uitwerking diende te hebben.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 13 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, *in casu* vanaf 14 juli 2009.

Het beroep werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in het enige middel in zeven onderdelen op de schending van de motiveringsplicht, van het redelijkheidsbeginsel en van de zorgvuldigheidsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

In het vijfde middelonderdeel betwist de verzoekende partij de motivering van de evaluatie. Verzoekende partij merkt op dat zij voor het opleidingsonderdeel 'Stage' een quotering van 16/20 behaalde. Verzoekende partij stelt dat het afzonderlijke opleidingsonderdelen betreft die strikt genomen los van elkaar staan, maar dat voor verzoekende partij er toch inhoudelijke verbanden waren doordat de eindstage volledig samenviel met de uitwerking van

het opleidingsonderdeel 'Project/innovatie' en dat uitdrukkelijk door de instelling de eindstage werd geprogrammeerd in dezelfde school opdat elementen van muzische vorming tijdens de stagelessen zouden kunnen worden meegenomen in de projectopdracht. Bijgevolg is het consensusverslag van de stageleraar wel relevant.

Verwerende partij stelt dat het perfect mogelijk is om een zeer goede stage te doen, wat op zich een apart opleidingsonderdeel is, terwijl tegelijkertijd, tijdens de stage, het opleidingsonderdeel 'Project/Innovatie' minder goed verloopt.

Het is niet omdat het resultaat van de stage en de beoordeling van de stage goed is dat dit impliceert dat de wijze waarop men tot het verwezenlijken van de stage is gekomen, - dit is dan het opleidingsonderdeel 'Project /Innovatie' - ook goed verlopen is.

Het opleidingsonderdeel 'Project /Innovatie' betreft een klein deeltje van wat er dient te gebeuren in de periode van de stage. Tijdens de stage dienen er vele zaken te gebeuren, bijvoorbeeld leren omgaan met kinderen, hen leren spelen, hen onderrichten en al wat inherent is aan het onderwijs. Los daarvan moet een project gemaakt worden, zoals bijvoorbeeld een toneeltje. Het is de wijze van het tot stand komen van dat toneeltje dat geëvalueerd wordt in 'Project/Innovatie'.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Er is aldus geen contradictie in het feit dat het opleidingsonderdeel stage goed gequoteerd wordt en het opleidingsonderdeel 'Project/Innovatie' minder goed gequoteerd wordt.

Tijdens de zitting is gebleken dat de zelfde lessen die beoordeeld werden in het kader van het opleidingsonderdeel 'Stage' ook in aanmerking kwamen voor de beoordeling van het deel 'voorbereiding' van het opleidingsonderdeel 'Project/Innovatie'. Ook al kan met de verwerende partij worden ingestemd dat het mogelijk is om voor beide opleidingsonderdelen een verschillende beoordeling uit te brengen, dan vereist deze samenloop een versterkte motivering wanneer voor het ene opleidingsonderdeel uiteindelijk een evaluatie van 16 op 20 wordt behaald en voor het andere 2 op 5. In de mate dat de voorbereiding doorwerkt naar de uitvoering dient ook de motivering van de evaluatie van het onderdeel 'uitvoering' (3 op 10) en het onderdeel 'product en mondelinge bevraging' (2 op 5) afdoende te zijn. Wat de motivering betreft, treft men in de stukken die door de verwerende partij zijn overgemaakt enkel de volgende motivering aan:

"Onvoldoende muzisch uitgewerkt/niet alle muzische gebieden komen aan bod of onvoldoende. geen rode draad in geheel om het MUHKA-volk te doen leven. Onvoldoende literatuuronderzoek. Niveau lessen ondermaats. Er worden vakinhoudelijke fouten gemaakt. Ondoordachte werking. Niet innoverend. Niet creatief."

Deze beperkte motivatie wordt op onvoldoende wijze teruggekoppeld naar de andere elementen die in het dossier aanwezig zijn en met name de lesfiches.

Daarenboven blijkt uit het document 'Project en innovatie richtlijnen' (stuk 4 van de verzoekende partij) dat de evaluatie van zowel de voorbereidende als de uitvoerende fase mede steunt op de verslagen van de externe partner. Ook daarvan blijkt niets in dit dossier.

De overige onderdelen van dit enig middel kunnen niet tot een ruimere vernietiging leiden en hoeven niet te worden onderzocht.

Het middelonderdeel is gegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De examenbeslissing van juni 2009 en de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep worden vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij neemt een nieuwe beslissing uiterlijk op 11 augustus 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/052 - 30 juli 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, bij wie woonstkeuze wordt gedaan

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij: meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examentuchtbeslissing van 26 juni 2009 van de examencommissie bijeengekomen in bijzondere zitting en tegen de beslissing van de examencommissie bijeengekomen in bijzondere zitting van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij deze examentuchtbeslissing als terecht werd beschouwd.

Verzoekende partij vraagt in eerste instantie om de beslissing van de examencommissie te herzien en de daadwerkelijk door haar behaalde punten op het examen toe te kennen.

In ondergeschikte orde vraagt verzoekende partij de Raad om de sanctie enkel te beperken tot het examen

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het voorlaatste jaar van de professionele bachelor in de opleiding Office Management-medical Management Assistent in het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde.

Het beroep betreft de examentuchtbeslissing van 26 juni 2009 van de examencommissie waarbij zij van oordeel was dat de verzoekende partij fraude had gepleegd en als sanctie besloot om verzoekende partij voor het gehele opleidingsonderdeel '.....' een examenresultaat van 0/20 toe te kennen en hiervoor werd doorverwezen naar een volgende examenkans. Zodoende werd verzoekende partij als niet geslaagd verklaard omdat zij niet aan de deliberatiecriteria voldeed.

Op 17 juni 2009 nam verzoekende partij deel aan het examen '.....'. Dit betreft een gedeelte van het opleidingsonderdeel '.....'. Het eerste gedeelte van het opleidingsonderdeel legde de verzoekende partij met succes af in november 2008 en behaalde een resultaat van 14,6 op 20.

Tijdens het examen '.....' in juni werd toegestaan dat de studenten een kافت gebruikten met daarin een aantal bijlagen welke gedrukt waren op blauwe bladen. Verzoekende partij had deze bladen in een doorschijnende blauwe map gestoken. Achteraan in de map bevonden zich twee A4 geruite witte bladen waarop enkele bijkomende nota's stonden. Verzoekende partij stelt dat zij op het ogenblik van het afleggen van het examen zich niet bewust was van het feit dat deze nota's in de informatiemap zaten. Het betrof een vergetelheid.

De examencommissie beschouwde deze nota's als spiekinformatie en kwalificeerde het voorval als een vorm van fraude.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 26 juni 2009 een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie, zetelend in bijzonder zitting, op datum van 8 juli 2009 werd, na het horen van verzoekende partij in aanwezigheid van haar advocaat en de ombuds, het intern beroep afgewezen en werd de sanctie bevestigd.

In de interne beroepsbeslissing werd gesteld dat de sanctie gehandhaafd bleef omdat:

1. de student nota's bij had op het examen en dit niet toegelaten is;
2. de minimumsanctie in verhouding is tot het vergrijp. De minimumsanctie voor een onregelmatigheid is 0/20 voor het opleidingsonderdeel. Niettegenstaande dat de onregelmatigheid vaststaat, heeft de commissie de minimumsanctie toegekend;
3. de inhoud van de pagina's relevant is voor het examen;
4. op het moment dat de student zijn verklaring bij de ombuds heeft afgelegd, lag de kافت op tafel. De student heeft samen met de ombuds de inhoud van de kافت bekeken.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 9 juli 2009 aan verzoekende partij verzonden op 10 juli 2009.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Verwerende partij heeft geen opmerkingen bij de ontvankelijkheid van het verzoekschrift.

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 9 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven op vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 13 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 14 juli 2009.

Het beroep van 14 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Voorwerp van verzoekschrift

De partijen zijn het er over eens de bestreden beslissing te omschrijven als een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten. Dit is een studievoortgangsbepaling waarvoor de Raad op grond van artikel II.1, 15° bis, b) van het Aanvullingsdecreet^[1] bevoegd is.

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet, het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de waarde van verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur of enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid om zelf de daadwerkelijk door verzoekende partij behaalde punten op het examen [REDACTED] toe te kennen of om in ondergeschikte orde de sanctie te beperken tot het examen [REDACTED]. De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid. De instelling zelf dient in voorkomend geval een nieuwe beslissing te nemen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is voor zover het kan begrepen worden als een verzoek tot nietigverklaring van de examentuchtbeslissing van 26 juni 2009 en van de beslissing genomen op intern beroep van 9 juli 2009.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij in die mate ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij stelt in het eerste middel dat er in hoofde van de verzoekende partij geen opzet aanwezig was. Zij stelt dat op voldoende wijze kan aangetoond worden dat de morele elementen noodzakelijk om van opzet /fraude te spreken niet aanwezig waren tijdens het examen en dat het bijgevolg onmogelijk is om iemand van fraude te beschuldigen en te veroordelen zonder dit aan te tonen. De examentuchtsanctie kan bijgevolg niet gerechtvaardigd worden.

Dit middel betreft de schending van artikel [REDACTED] van het hogeschoolonderwijs- en examenreglement zoals aangevuld door het artikel [REDACTED] van departementaal onderwijs- en examenreglement. Deze bepaling stelt dat:

"Bij een vastgestelde onregelmatigheid tijdens een (deel)examen wordt de student minimaal doorverwezen naar een volgende examenperiode voor het betrokken opleidingsonderdeel. De sanctie kan gaan tot volledige afwijzing".

Verwerende partij stelt dat de bestreden beslissing genomen is conform de regels en de door verzoekende partij ingeroepen middelen daaraan geen afbreuk doen.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij baseert zich op volgende argumenten om aan te tonen dat geen opzet tot spieken aanwezig was.

Verzoekende partij stelt ten eerste, wat de vorm van de bewuste bladen betreft, dat het geenszins ging om gelijkaardig papier en de bladen in achteraan in de kaft gestoken zijn met name achteraan in de doorschijnende kaft waardoor ze duidelijk opvielen.

De verwerende partij stelt dat het echter niet is omdat verzoekende partij thans nog veel inventievere manieren zou kunnen bedenken dan diegene die zij heeft gehanteerd, dat het om die enkele reden niet om examenfraude zou gaan.

De verzoekende partij meent ten tweede dat de inhoud van de teruggevonden papieren erop wijst dat die informatie niet relevant zou zijn voor het examen. De inhoud vormde geen meerwaarde voor het oplossen van de vragen.

Verwerende partij stelt dat deze bladen wel heel duidelijk zeer concrete en examenrelevante informatie bevatte, o.m. de formule Claey's. Zij stelt dat het argument van verzoekende partij voor het overige niet echt te begrijpen is, daar waar een student vooraf niet noodzakelijk weet welke vragen er gesteld zullen worden, en zich bezwaarlijk achteraf kan verweren door te stellen dat de effectief gestelde vragen over iets anders gingen.

Verzoekende partij stelt ten derde dat op geen enkele wijze kan aangetoond worden dat deze bladen ook effectief werden gebruikt werden. Dit werd ook niet voorgehouden door de betrokken leerkracht.

Verwerende partij verwijst hiervoor naar haar onder het ten tweede aangehaalde argument.

Verzoekende partij stelt ten vierde dat het voor haar helemaal niet nodig was om te spieken, omdat zij in het examen van november reeds 14,5/20 haalde op het deexamen [REDACTED], en dat zij voor het tweede deexamen [REDACTED] dus slechts 5,5/20 diende te halen om voor het betreffende opleidingsonderdeel.

Verwerende partij stelt dat deze redenering van weinig positieve ambitie getuigt en dat mogelijks dit integendeel juist heeft bijgedragen tot de gewraakte handelwijze. Zij stelt dat omdat een student het niet nodig heeft om te frauderen, het dat daarom ook zou toegelaten zijn.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Artikel [REDACTED] van het Hogeschoolonderwijs- en examenreglement definieert niet wat onder een 'onregelmatigheid' tijdens een examen moet worden verstaan.

De verzoekende partij erkent dat er in de farde die gebruikt mocht worden bij het afleggen van het examen twee bladen aanwezig waren die daar niet mochten zijn.

Dit kan beschouwd worden als een onregelmatigheid in de zin van het voornoemde reglement.

Ook al kan in dit geval worden aangenomen dat deze bladen bij vergetelheid niet uit de farde waren verwijderd, volstaat het loutere feit op zich dat die bladen aanwezig waren in de farde om van een onregelmatigheid te kunnen gewagen. Noch de vorm, noch de inhoud, noch het

al dan niet gebruiken van de informatie die op die bladen was opgenomen, noch het al dan niet noodzakelijk zijn van spieken veranderen daar iets aan.

Het is aan de student ervoor te zorgen dat hij geen niet toegelaten materiaal in zijn bezit heeft tijdens een examen, en desnoods, in geval van twijfel, bij het begin van het examen te vragen of bepaald materiaal al dan niet gebruikt mag worden.

Het middel is niet gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op het feit dat als gevolg van nalatigheid de bladen in de farde aanwezig waren.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat het een vergetelheid betreft. Na de herhalingsles zijn deze bladen in de farde blijven steken. Verzoekende partij heeft onvoldoende aandacht gehad en in die zin wel een fout gemaakt, doch deze fout staat niet gelijk aan kwaadwillig opzet.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij zelf erkent dat zij op zijn minst nalatig geweest is wat op zich echter reeds voldoende is voor de sanctie. Indien een student bij een examen bepaalde informatie mag gebruiken, spreekt het voor zich dat die informatie niet meer mag bevatten dan toegelaten, en dat er geen nota's of documenten aan mogen worden toegevoegd, zelfs al zou dit slechts het gevolg zijn van een vergetelheid.

Verwerende partij stelt dat de bewering evenmin geloofwaardig is. Als zouden die bladen slechts bij vergetelheid in de bewuste farde zijn blijven steken. Een student die zijn examen terdege voorbereidt en daarbij van deze farde gebruik heeft gemaakt, zou deze bladen ongetwijfeld hebben zien zitten en ze verwijderd hebben.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Zoals gesteld bij de bespreking van het eerste middel, is het de verantwoordelijkheid van de student om ervoor te zorgen dat hij geen materialen bij zich heeft die niet zijn toegelaten. Hij kan zijn eigen nalatigheid niet inroepen om de wettelijkheid van de bestreden beslissingen te betwisten.

Het middel is niet gegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde en vierde middel op het feit dat de doelstelling van de sanctie niet voor ogen is gehouden en dat het proportionaliteitsprincipe is geschonden.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat een dergelijk zware sanctie geenszins gerechtvaardigd is voor iemand die niet de bedoeling heeft om te spieken. Verzoekende partij heeft effectief gestudeerd. Dit beantwoordt niet aan de definitie van een spieker.

Verzoekende partij stelt dat de aan deze inbreuk, met name 'nalatigheid', verbonden sanctie geenszins in verhouding staat tot de gevolgen.

Door het toekennen van een nul op het gehele opleidingsonderdeel dient zij ook het eerste gedeelte opnieuw af te leggen waarop zij een onderscheiding behaalde.

Verzoekende partij kan door dit voorval ook niet gedelibereerd worden waardoor zij bijgevolg eveneens het opleidingsonderdeel 'Excel' opnieuw dient af te leggen waarvoor zij een 8/20 behaalde.

Verwerende partij stelt dat de schending van het proportionaliteitsbeginsel niet aan de orde is vermits in casu slechts de lichtste sanctie werd toegepast, nl. de doorverwijzing van verzoekende partij naar een volgende examenperiode van het betrokken opleidingsonderdeel. Verwerende partij stelt dat vermits het om één opleidingsonderdeel gaat, die sanctie noodzakelijkerwijze ook betrekking heeft op alle deelexamens ervan. Indien verzoeker voor het deelexamen het resultaat 14,5/20 behouden zou hebben en enkel het deelexamen met een 0/20 zou zijn gewaardeerd, dan maakt dit trouwens geen enkel verschil uit. Immers, hij zou ook dan een tekort hebben gehad voor het opleidingsonderdeel als geheel en dus ook dan de twee deelexamens opnieuw hebben moeten doen. Voor een deliberatie zou verzoeker zeker niet in aanmerking komen, vermits het cijfer te laag is en het vermits het gaat om fraude.

Indien verzoeker kan wijzen op sterke punten die hij bij andere vakken heeft gescoord, dan is dit geen argument in het kader van onderhavige beroepsprocedure, maar kan hij daaruit wel moed putten voor zijn deelname aan de tweede examenkans.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

Het komt aan de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling toe om te bepalen welke sanctie aangepast is aan de ernst van de feiten. De Raad ziet er alleen op toe dat er geen kennelijke wanverhouding is tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de sanctie.

In dit geval stelt de Raad vast dat de lichtste sanctie werd uitgesproken. Dat de verzoekende partij ook over het eerste deel van het opleidingsonderdeel (.....) opnieuw examen moet afleggen, maakt de sanctie nog niet kennelijk onredelijk.

Dat de verzoekende partij ook het examen Excel opnieuw moet afleggen is niet relevant voor de beoordeling van deze middelen, aangezien, zoals de verwerende partij terecht opmerkt, zelfs met alleen een 0/20 voor het deel, de verzoekende partij voor het opleidingsonderdeel in zijn geheel een onvoldoende zou hebben en dus in ieder geval ook het examen Excel opnieuw zou moeten afleggen.

De middelen zijn niet gegrond.

5.4. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar niet gegrond is.

De initiële examentuchtbeslissing van 26 juni 2009 en de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/053 - 30 juli 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: [REDACTED]

- de verwerende partij: [REDACTED]

[REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 juli 2009 waarbij het intern beroep ontvankelijk en ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar Bachelor in het onderwijs, kleuteronderwijs.

Het beroep betreft de beslissing van 7 juli 2009 van de interne beroepscommissie waarbij het beroep van verzoekende partij niet gegrond werd verklaard.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2009 een intern beroep in bij de voorzitter van de examencommissie. Het beroep werd ingesteld tegen de initiële examenbeslissing van de deliberatiecommissie van 26 juni 2009. De betwisting betreft specifiek het opleidingsonderdeel [REDACTED] waarop verzoekende partij een 9/20 behaalde. Zij volgde dit opleidingsonderdeel voor de tweede maal.

Verzoekende partij vroeg in haar verzoekschrift om de punten stage te herbeoordelen en om haar de kans te geven de stage van het tweede jaar aan te vangen.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 7 juli 2009 werd het intern beroep ontvankelijk en ongegrond verklaard.

Verzoekende partij werd uitgenodigd voor een gesprek maar kon niet aanwezig zijn. De ombuds van de opleiding werd gehoord.

De interne beroepscommissie stelde na onderzoek van de stukken en beoordelingsdocumenten dat zij de motivatie en inzet van verzoekende partij erkende, maar stelde vast dat uit de beoordelingen bleek dat specifieke praktijkcompetenties ontbraken.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep genomen op 7 juli 2009. Verzoekende partij stelt op 10 juli 2009 kennis te hebben gekregen van deze beslissing. De verwerende partij deelt niet mee hoe en wanneer de beslissing ter kennis werd gebracht. Zij betwist de ontvankelijkheid niet. De Raad neemt aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op vrijdag 10 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 11 juli 2009.

Het beroep van 13 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de grief dat zij verplicht was om een andere praktijkpedagoog te nemen en dat deze regel niet voor iedereen werd toegepast.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat iedereen wat dit betreft de vrije keuze moet hebben. Zij stelt dat er een gebrek aan stagebegeleiding was het afgelopen academiejaar. Zij diende meestal zelf het initiatief te nemen en aan te dringen op een persoonlijk gesprek.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie oordeelde dat het principieel wisselen van praktijkpedagoog ingegeven is vanuit de zorg voor de persoonsafhankelijkheid van beoordelingen. Zoals vermeld is in de programmafiche (ECTS-fiche), is er ook om die reden geen vrije keuze van praktijkpedagoog.

De verwerende partij stelde dat verzoekende partij in de loop van het jaar vier bezoeken heeft gekregen. Er is aan de studenten duidelijk medegedeeld dat initiatief voor specifieke begeleiding van hen uit moet komen. Er is in april een bijkomend gesprek geweest met de verzoekende partij en haar moeder. Het is uiteindelijk de verzoekende partij die haar werkpunten onder ogen moet zien en ze voldoende moet aanpakken.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Het staat aan de onderwijsinstelling te bepalen of voor een bepaald opleidingsonderdeel dat door een student opnieuw gevolgd moet worden, dezelfde dan wel een andere docent of, zoals in dit geval, praktijkpedagoog, voor de begeleiding van de student instaat.

Geen regel noch enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur vereist dat de student recht heeft om door dezelfde docent begeleid te worden, of dat hij het recht heeft de docent te kiezen die hem begeleidt.

Het middel is niet gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de grief dat in eindbeoordeling onvoldoende werd rekening gehouden met de positieve notities in het stageschrift.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat in het syntheseverslag door de praktijkpedagoog enkel de negatieve punten in de kijker werden gesteld.

Zij stelt dat een buitenstaander, een 'ervaren kleuteronderwijzeres', stelt dat wat er in de stagebeoordeling genoteerd werd, niet overeenkomt met wat er in het stageschrift geschreven werd.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie oordeelde dat het normaal is dat in een begeleidingsinstrument meer positieve elementen benadrukt worden. De fundamenteel negatieve elementen zijn er ook vermeld en zijn eveneens terug te vinden in de beoordeling. De commentaar van de externe ervaren kleuteronderwijzeres kan getoetst worden aan de feitelijkheid van de voorliggende teksten. De interne beroepscommissie oordeelde dat er in het verslag ook positieve punten staan, maar dat het algemene beeld inderdaad negatief is, wat de quotering verklaart.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

De verzoekende partij stelt dat een ervaren kleuteronderwijzeres haar stagenotities heeft gelezen. Die was van oordeel dat de stagebeoordeling niet overeenkwam met wat er in het stageschrift geschreven was. Nadere toelichting wordt niet gegeven.

Een dergelijke vage en niet onderbouwde kritiek op de evaluatie van het opleidingsonderdeel kan geenszins tot de conclusie leiden dat de evaluatie op onregelmatige wijze tot stand is gekomen of kennelijk onredelijk is.

Het middel is niet gegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de grief dat zij tijdens de tweede stageperiode ziek voor de klas stond.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat met dit feit onvoldoende werd rekening gehouden in de beoordeling. Haar ziekte was de reden dat zij minder speels was met de kinderen.

Verwerende partij stelt dat deze ziekte was gekend en de beoordeling niet heeft beïnvloed omdat het niet enkel bij dit waarnemingsmoment was dat studente "minder speels" overkwam. In de begeleidingsdocumenten komt steeds weer naar voren dat zij niet dynamisch of gedreven overkomt, een opvallend gebrek aan mimiek vertoont en niet expressief optreedt. De interne beroepscommissie oordeelde dat ondanks de aansporingen

om hieraan te werken als haalbare doelstelling een echte verbetering in de praktijk niet gehaald werd.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

De verwerende partij ontkent niet dat de verzoekende partij ziek was, maar stelt in haar verweer dat dit niet de reden is van de negatieve evaluatie.

Wat er ook van zij, zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, zijn problemen in het verloop van de stage op zich geen reden om te verantwoorden dat een negatieve evaluatie positief zou moeten worden.

Het middel is niet gegrond.

5.4. De verzoekende partij vraagt ten slotte om haar een kans te geven om haar opleiding verder te zetten aan een andere school en om daar te kunnen starten in het tweede jaar.

5.4.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat er een groot verschil zit in de indeling van de vakken zodat het voor haar van groot belang is om te mogen starten voor een stage in het tweede jaar. Zij vraagt om haar beoordeling te herzien of om eventueel in september een tweede kans te krijgen voor een herkansing van de stage.

Verwerende partij stelt dat de beroepscommissie oordeelde dat ze dit verzoek niet kan steunen omdat een voorwaarde om 'stage 3+4' te mogen lopen, er in bestaat dat men slaagt voor 'stage 1+2'. De commissie stelde vast dat er geen indicatie is dat de verzoekende partij voor het opleidingsonderdeel 'stage 3+4' zou kunnen slagen op grond van de geëvalueerde competenties in het opleidingsonderdeel 'stage 1+2' (bv. met betrekking tot speelsheid en expressiviteit).

De commissie erkent de motivatie en inzet van de verzoekende partij, maar stelde vast dat uit de beoordelingen blijkt dat specifieke praktijkcompetenties ontbreken. De deliberatiecommissie kon niet attesteren wat feitelijk blijkt te ontbreken.

Bij het voortzetten van de studie aan een andere hogeschool zal er in elk geval een specifiek geïndividualiseerd opleidingsprogramma moeten opgesteld worden volgens de principes van de betrokken hogeschool.

5.4.2. Beoordeling door de Raad

Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Raad om een student een kans te geven zijn opleiding verder te zetten in het tweede jaar aan een andere school.

Het middel is niet ontvankelijk.

5.5. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De beslissing van de interne beroepscommissie van 7 juli 2009 blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/054 - 30 juli 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: meester

- de verwerende partij: meester

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 1 juli 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en impliciet de beslissing van 9 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep niet ontvankelijk werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven aanderde jaar bacheloropleiding – instrument viool.

Het beroep betreft de initiële examenbeslissing waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Het beroep betreft specifiek het resultaat van 9/20 voor het opleidingsonderdeel 'projecten' (6 ECTS studiepunten). Verzoekende partij behaalde in totaal voor het betreffende opleidingsonderdeel een resultaat van 28/60 voor drie projecten (14/2, 14/20 en 0/20). Het

resultaat van 0/20 voor één van de projecten werd gegeven wegens 'afwezigheid'. Dit resulteerde in een 9,3 op 20, afgerond naar beneden naar 9/20. Voor dit opleidingsonderdeel krijgt verzoekende partij geen tweede examenkans.

3.2. Op datum van 6 juli 2009 werd een intern beroep ingediend bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

Verzoekende partij stelde dat een 0/20 voor het derde project een veel te zware bestraffing was voor zijn afwezigheid op één repetitie. Verzoekende partij stelde op 6 van de zeven repetities aanwezig te zijn. Zij was ook aanwezig op twee concerten. Zijn afwezigheid was te wijten aan een privéles viool van een bekend concertmeester die op die dag doorging in Amsterdam. De datum was reeds in maart vastgelegd vooraleer het repetitieschema bekend was. Verzoekende partij had zich voorafgaandelijk verontschuldigd voor haar afwezigheid.

3.3. Bij beslissing van de algemeen directeur in het kader van het intern beroep op datum van 9 juli 2009 werd het intern beroep niet ontvankelijk verklaard.

Hij stelde in de interne beroepsbeslissing dat het beroep niet ontvankelijk was omdat het niet ingesteld was door de correcte persoon, zijnde de student.

Hij oordeelde dat gezien de student meerderjarig was; gezien de ouders de klacht hebben ingediend, niet medeondertekend door de student; gezien geen mandaat hiertoe werd gegeven, minstens aangetoond; het normatief onmogelijk is om de klacht te behandelen als deze niet geleid wordt door de betrokkenen of door zijn raadsman of zijn gemandateerde.

De beslissing op intern beroep werd bij per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2007 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij heeft nagelaten om 'zelf' het intern beroep uit te putten en dat, wegens het 'zelf' niet uitputten van de interne beroepsprocedure, het extern beroep bij de Raad als niet ontvankelijk moet beschouwd worden. Zij verwijst hiertoe naar de rechtspraak van de Raad, met name naar het besluit nr. 2008/068.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota dat de verwerende partij niet in haar stelling kan worden gevolgd en dat het beroep bij de Raad wel degelijk ontvankelijk is.

Zij ontkent niet dat artikel II.15 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student voorschrijft dat de Raad als administratief rechtscollege uitspraak doet over de beroepen die door de student worden ingesteld tegen examenbeslissingen, na uitputting van de in onderafdeling 1 bedoelde interne beroepsprocedure.

Zij betwist wel dat het niet uitputten van de interne beroepsprocedure gesanctioneerd wordt met een onontvankelijkheid van het externe beroep. In het desbetreffende artikel kan dit als sanctie nergens worden teruggevonden.

Een vordering kan maar gesanctioneerd worden met een onontvankelijkheid als dit uitdrukkelijk is voorgeschreven. Dit ligt in de zin van de principes inzake de nietigheden, met name pas de nullité sans grief.

In de betreffende uitspraak van de Raad werd het externe beroep niet onontvankelijk verklaard. Integendeel, het externe beroep werd in voornoemde zaak wel degelijk onontvankelijk verklaard, ook al werd het interne beroep niet regelmatig ingesteld.

Het niet respecteren van de voorschriften van artikel II.15 van het decreet kan leiden tot een ongegrondheid van het externe beroep.

Er werd wel degelijk een interne beroepsprocedure ingesteld en uitgeput.

De Raad is van oordeel dat er wel degelijk een intern beroep werd 'ingesteld' waarop het bestreden besluit van 6 juli 2009 is genomen. Of het interne beroep, door de ouders van verzoekende partij ingesteld, als regelmatig dient beschouwd te worden wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak onderzocht.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 9 juli 2009, aangetekend verstuurd op vrijdag 10 juli 2009. Verzoekende partij heeft op maandag 13 juli 2009 kennis gekregen van deze beslissing. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 14 juli 2009.

Het beroep van 14 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. Verwerende partij vraagt het beroep voor de Raad wegens het niet instellen van het intern beroep door verzoekende partij zelf als onontvankelijk te beschouwen. De Raad dient te onderzoeken of het besluit van 6 juli 2009, het intern beroep, terecht onontvankelijk heeft verklaard.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verwerende partij stelt dat het aantekenen dient te geschieden door de verzoekende partij zelf of haar wettelijke vertegenwoordiger. Nergens is naar aanleiding van het aantekenen van het intern beroep voorgehouden dat de ouders van verzoekende partij volmacht hadden om haar te vertegenwoordigen in de interne beroepsprocedure.

Zulks kan niet gecorrigeerd worden door een postfactum verklaring van de verzoekende partij zoals verklaard in het voorliggend verzoekschrift bij de Raad waar verzoekende partij verklaart:

"Ik wil er wel de nadruk op leggen dat dit beroep door mijn ouders werd ingediend in samenspraak met mezelf. We zijn echter leken op het gebied van procedures en maakten hier dan ook een fout."

Het bewijs van de vertegenwoordigingsbevoegdheid dient voor te liggen op het ogenblik van het aantekenen van het intern beroep, gezien dat het tijdstip is waarop de algemene directeur in de mogelijkheid moet zijn de voorgeschreven procedurevoorschriften te toetsen aan het neergelegde verzoekschrift intern beroep.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota dat de verzoekende partij wel degelijk de interne beroepsprocedure heeft uitgeput, doch niet ten persoonlijke titel doch wel bij monde van haar ouders. Maar dit maakt het interne beroep niet onontvankelijk.

Artikel 59 §2 van het onderwijsreglement met departementale bijlagen bepaalt enkel:

"in geval van ernstige betwistingen bij examenregeling kan de student intern beroep tegen deze beslissing aantekenen bij de algemene directeur door middel van een aangetekende brief en dit binnen 7 kalenderdagen te rekenen vanaf de betekening."

Wel nu, *in casu* tekende de verzoekende partij intern beroep aan bij de algemene directeur bij monde van haar ouders. Haar ouders tekenden op verzoek van verzoekende partij per aangetekende post van 6 juli 2009 beroep aan.

Verzoekende partij stelt dat het desbetreffende artikel nergens voorschrijft dat als de student dit via haar ouders doet, de student haar ouders daartoe moet machtigen bij volmacht. Evenmin bepaalt het artikel dat als een andere partij, bijvoorbeeld de ouders van de student, interne beroep aantekent, dit de onontvankelijkheid van het interne beroep met zich meebrengt.

Verzoekende partij concludeert dat zij wel degelijk de interne beroepsprocedure persoonlijk heeft uitgeput.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Het voorwerp van het beroep is de vraag of het intern beroep rechtsgeldig kon worden ingesteld door de ouders van de student.

De regel is dat een meerderjarige en handelingsbekwame persoon voor zijn rechten opkomt, zelf dan wel door middel van een aangestelde vertegenwoordiger. Voor wat betreft advocaten mag naar analogie met artikel 440 van het Gerechtelijk Wetboek, worden vermoed dat zij een volmacht hebben. Voor andere personen geldt dit vermoeden niet, zodat zij moeten doen blijken gevolmachtigd te zijn.

De ouders van de verzoekende partij konden derhalve een rechtsgeldig beroep instellen voor zover, ten laatste op het ogenblik dat dit beroep behandeld werd, zij deden blijken van een volmacht.

Dat was niet het geval.

De interne beroepsinstantie heeft het interne beroep terecht niet ontvankelijk verklaard.

Het middel is niet gegrond.

5.2. De andere door de verzoekende partij voorgestelde middelen zijn maar ontvankelijk in zoverre het eerste middel gegrond werd bevonden.

Dat is niet het geval, met als gevolg dat de andere middelen niet onderzocht hoeven te worden.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De initiële examenbeslissing van 1 juli 2009 en de beslissing van 9 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/056 - 30 juli 2009

Inzake

wonende,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 30 juli 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

- de verwerende partij: meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 25 juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing genomen op 7 juli 2009 en bekendgemaakt op 9 juli 2009, in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt de Raad om over haar resultaat te oordelen en haar punten voor het opleidingsonderdeel 'Atelier reclamevorming 2' te herzien.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het tweede jaar in de opleiding bachelor in de beeldende kunsten 'Grafisch ontwerp-reclamevormgeving'.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 25 juni 2009.

Verzoekende partij behaalde een 9/20 voor het opleidingsonderdeel 'Inleiding in de filosofie '. Voor dit opleidingsonderdeel heeft zij nog een tweede examenkans.

Voor het opleidingsonderdeel 'Atelier reclamevorming 2' behaalde zij een score van 9/20. Voor dit opleidingsonderdeel is geen tweede examenkans mogelijk en dit dient bijgevolg het volgende academiejaar hernomen te worden. Het is dit opleidingsonderdeel dat het voorwerp uitmaakt van voorliggend verzoekschrift.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 26 juni 2009 een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling met de vraag om het betreffende resultaat te herzien.

Zij stelde in haar intern beroepschrift dat de leerdoelen en competenties wat betreft het opleidingsonderdeel 'Atelier reclamevorming 2' wel degelijk behaald zijn.

3.3. Verzoekende partij werd uitgenodigd voor een gesprek op 3 juli 2009 met het hoofd studentenzaken.

Op 7 juli 2009 werd de examencommissie in buitengewone zitting bijeengeroepen. De verzoekende partij en de ombuds waren aanwezig.

Na beraadslaging besliste deze examencommissie in consensus om het resultaat van 9/20 niet te herzien. Verzoekende partij werd niet geslaagd verklaard. Voor de examencommissie was het duidelijk dat verzoekende partij binnen deze studierichtingen haar limieten had bereikt. Er werd haar geadviseerd om een professionele bachelor te volgen.

Bij beslissing van 9 juli 2009 door de examencommissie bijeengekomen in buitengewone zitting werd de verzoekende partij bijgevolg niet geslaagd verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 9 juli 2009, verzonden op 10 juli 2009, aan verzoekende partij ter kennis gebracht.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 9 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 13 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 14 juli 2009.

Het beroep van 14 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Voorwerp van verzoekschrift

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet^[1], het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de waarde van verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur of enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid om zelf de daadwerkelijk door verzoekende partij geleverde resultaten te beoordelen en de punten voor het opleidingsonderdeel 'Atelier reclamevorming 2' te herzien. De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid. De instelling zelf dient in voorkomend geval een nieuwe beslissing te nemen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is voor zover het kan begrepen worden als een verzoek tot nietigverklaring van de beslissing van 25 juni 2009 en van de beslissing genomen op intern beroep van 9 juli 2009.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich op volgende middelen beroept.

Het eerste middel betreft het gebrek aan objectiviteit en de partijdigheid bij het nemen van de beslissingen.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de interne beroepsbeslissing niet met de nodige objectiviteit werd genomen omdat de interne beroepscommissie grotendeels uit dezelfde docenten bestond. Het zijn deze mensen die ook de initiële examenbeslissing hebben genomen, die haar ook te woord hebben gestaan tijdens het inzagemoment en tijdens de feedback.

Verzoekende partij stelt eveneens dat de ombudsman als gewezen docent muziek niet de nodige objectiviteit heeft om haar te vertegenwoordigen tijdens de interne beroepsprocedure en dat hij onvoldoende heeft geantwoord op de mails.

Verwerende partij stelt dat het inherent is aan een interne beroepsprocedure waarbij een beslissing wordt heroverwogen, dat enkel dezelfde mensen de beslissing kunnen heroverwegen. Dit is noodzakelijk om een representatieve samengestelde examencommissie te hebben die noodzakelijkerwijze moet samengesteld worden uit het betrokken onderwijzend personeel. Zo niet kan deze niet rechtsgeldig jureren.

Verwerende partij stelt dat een ombuds geen examinerator kan zijn en bij voorkeur uit een andere opleiding dient te komen, dat het feit dat het gaat om iemand met gelijkaardige ervaring juist positief is en dat de ombuds een bemiddelingsfunctie heeft en geen vertegenwoordiger is.

Verwerende partij stelt dat de ombuds wel voldoende feedback heeft gegeven, ondermeer tijdens een uitgebreid gesprek met verzoekende partij en zijn moeder.

Verwerende partij stelt bovendien dat het gebrek aan objectiviteit niet werd naar voren gebracht in het intern beroepschrift, noch tijdens de interne beroepsprocedure en dat bijgevolg deze argumenten niet ingeroepen kunnen worden.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De onderwijsinstellingen bepalen zelf op welke wijze zij het intern beroep organiseren en welke personen daarbij betrokken worden.

Een systeem van heroverweging, waarvoor de verwerende partij heeft gekozen, is aanvaardbaar. Hoewel er een risico bestaat van vooringenomenheid bij de personen die ook bij de beroepen beslissing betrokken waren, mag aangenomen worden dat deze personen voldoende kritische zin hebben om op objectieve wijze de bezwaren die tegen de

oorspronkelijke beslissing zijn geformuleerd te beoordelen. Overigens, een beroep bij een orgaan dat anders is samengesteld, heeft als nadeel dat de personen die daarvan deel uitmaken, allicht minder goed vertrouwd zijn met de opleidingsonderdelen en met de prestaties van de student.

Wat de rol van de ombudsman betreft merkt de verwerende partij terecht op dat die niet de vertegenwoordiger is van de student, wel een bemiddelaar, en dat de ombudsman niet stemgerechtigd is.

Het middel is niet gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op het feit dat zij wel degelijk de in de studiegids aangehaalde einddoelen en competenties heeft gehaald.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij verwerpt ten stelligste dat zij de vier essentiële eindcompetenties niet behaald zou hebben, zeker in vergelijking met andere studenten. In zijn beroepsschrift geeft zij op diverse wijze aan op welke wijze ze voldoet aan deze competenties.

Verwerende partij stelt dat het echter niet is omdat de verzoekende partij van zichzelf vindt dat zij de vereiste doelstellingen en competenties heeft bereikt, dat zij om die reden moet slagen. Voor de examencommissie was het duidelijk dat verzoekende partij binnen deze studierichting haar limieten heeft bereikt. Zij werd geadviseerd om een professionele bachelor te volgen.

Verwerende partij wijst verder op de beperkte bevoegdheid van de Raad die zich niet in de plaats kan stellen van de instelling en de beslissingen enkel kan toetsen op hun regelmatigheid en in hoeverre ze niet kennelijk onredelijk zijn.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie van de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet er wel op toe dat de evaluatie op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

De verzoekende partij stelt wel dat zij de vier basiscompetenties heeft bereikt, maar deze stelling wordt niet gestaafd door gegevens die zouden kunnen doen besluiten tot de onregelmatigheid van de evaluatie of tot de kennelijke onredelijkheid ervan.

Het middel is niet gegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde middel op het feit dat door de verwerende partij in de beroepsbeslissing bijkomende elementen zijn aangehaald ter ondersteuning van de beslissing die nooit voorheen zijn besproken.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat enkel zou zijn meegedeeld dat er uitschieters ontbreken en de docenten zich voortdurend tegenspreken. Zij verwijt de docenten een grote nalatigheid in de evaluatie.

Verwerende partij stelt dat uit de stukken van het verzoekschrift blijkt dat duidelijk aan verzoeker gedurende het jaar input is gegeven vanuit het oogpunt om ondersteuning, aanmoediging en motivering te geven.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

De verwijten van de verzoekende partij over tegenstrijdige of onvolledige informatie gegeven na de evaluatie zijn zonder invloed op de evaluatie zelf.

Voor het overige verwijt de verzoekende partij dat zij in de loop van de opleiding te weinig informatie heeft gekregen.

Dit verwijt, ook al zou het gegrond zijn – de verwerende partij betwist dat – kan niet leiden tot de vernietiging van de aangevochten beslissingen; een gebrekkige begeleiding kan niet verantwoorden dat een negatieve evaluatie om die reden positief zou moeten worden.

Het middel is niet gegrond.

5.4. De verzoekende partij beroept zich in een vierde middel op een gebrek aan feedback.

5.4.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat zij niet permanent werd gecoacht en niet op regelmatige wijze feedback kreeg. Er werd onvoldoende gecommuniceerd. De instelling is in die zin haar plichten ten aanzien van verzoekende partij voortvloeiend uit het ondertekende studiecontract niet nagekomen.

Verwerende partij stelt dat dit argument niet ontvankelijk is wegens het feit dat het vooreerst in het kader van het extern beroep werd ingeroepen.

Verwerende partij betwist het gebrek aan feedback en wijst op de tegenstrijdigheid in de beweringen van verzoekende partij die stelt dat zij altijd te horen kreeg dat ze goed bezig was.

5.4.2. Beoordeling door de Raad

Het middel is niet gegrond om de redenen die zijn gegeven bij de bespreking van het vorige middel.

5.5. Het vijfde middel van de verzoekende partij heeft betrekking op de samenstelling van de examencommissie.

5.5.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij beroept zich wat dit betreft op het feit dat twee docenten die haar veel hebben geleerd over bepaalde deelaspecten met een goede beoordeling tot gevolg, geen deel uitmaakten van de examencommissie die haar heeft beoordeeld.

Verwerende partij stelt dat vooreerst de beoordeling een groepsgebeuren is, bekeken over het gehele presteren van een student; dat het argument niet werd aangehaald in het interne beroep en derhalve niet ontvankelijk is; dat verzoekende partij tegenstrijdig is in haar beweringen als het over de representativiteit van de examencommissie gaat.

5.5.2. Beoordeling door de Raad

Zoals de Raad reeds eerder heeft geoordeeld, maakt de afwezigheid van leden van een examencommissie de beslissingen van die commissie niet onrechtmatig, zolang het door het examenreglement voorgeschreven quorum bereikt is, met minimaal een meerderheid van de leden van de examencommissie.

De verzoekende partij houdt niet voor dat de examencommissie niet in aantal was.

Het middel is niet gegrond.

5.6. De verzoekende partij haalt in een zesde middel aan dat zij ten onrechte geen vrijstelling kreeg voor het opleidingsonderdeel 'Inleiding in de filosofie'.

5.6.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij merkt in dit verband op dat zij verkeerdelijk werd ingelicht over een mogelijke vrijstelling over dit opleidingsonderdeel. De betrokken persoon heeft de verzoekende partij niet gewezen op de mogelijkheid om een gedeeltelijke vrijstelling aan te vragen waarvoor zij in aanmerking zou kunnen komen en de mogelijkheid van beroep in dit verband.

Verwerende partij stelt dat, gezien verzoekende partij de beoordeling van dit opleidingsonderdeel niet betwist, het aangehaalde element, dat voorwerp dient uit te maken van een aparte studievoortgangsbeslissing, niet relevant is. Dit aanvechten kan niet op het ogenblik dat blijkt dat men niet geslaagd is voor het betreffende opleidingsonderdeel.

5.6.2. Beoordeling door de Raad

De verzoekende partij is van mening dat zij recht had op een gedeeltelijke vrijstelling voor het opleidingsonderdeel 'Inleiding in de filosofie'.

De bestreden beslissingen hebben geen betrekking op een gedeeltelijke vrijstelling van dit opleidingsonderdeel.

Het middel is niet ontvankelijk.

5.7. De verzoekende partij beroept zich ten slotte op het feit dat zij werd gediscrimineerd.

5.7.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de instelling niet aanvaardt dat zij dure studies aanvangt terwijl zij dit moeilijk kan bekostigen en dat door dit feit zij voor haar werk niet telkens kwaliteitspapier kan gebruiken en hierdoor de tussenstappen niet telkens kon afdrukken.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij wel degelijk is beoordeeld op de inhoud van haar werk en niet omwille van de kwaliteit van het gebruikte papier; dat voor alle studenten de te bereiken competenties en doelstellingen van de opleiding gelijk zijn.

5.7.2. Beoordeling door de Raad

De Raad heeft begrip voor de moeilijke omstandigheden waaronder de verzoekende partij studeert, maar de gegevens die zij voorlegt laten niet toe te concluderen dat zij gediscrimineerd werd. Zij laten met name niet toe te besluiten dat de negatieve evaluatie het gevolg zou zijn van het gebruiken van papier van mindere kwaliteit en het niet afdrukken van de tussenstappen.

Het middel is niet gegrond.

5.8. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk maar niet gegrond is.

De initiële examenbeslissing van 25 juni 2009 en de beslissing van 9 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 30 juli 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Jan Geens

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Zitting van 6 augustus 2009

Rolnr. 2008/044 - 6 augustus 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 26 juni 2009 en tegen de beslissing van 7 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep onontvankelijk werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt om een herziening van de aan haar toegekende quoterings. In ondergeschikte orde vraagt verzoekende partij om een overzicht van de quoterings van de individuele vakken in plaats van een quoterings per cluster.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het derde jaar bachelor in het onderwijs - secundair onderwijs (Muzikale opvoeding – Geschiedenis).

Het beroep betreft de examenbeslissing van 26 juni 2009 waarbij verzoekende partij voor het derde modeltraject van de bacheloropleiding niet geslaagd werd verklaard en een 8 op 20 behaalde voor het opleidingsonderdeel '.....' en een 8 op 20 voor het opleidingsonderdeel '.....'.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 4 juli 2009 een intern beroep in bij de departementale ombudsdienst van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van het departementshoofd op datum van 7 juli 2009 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat op basis van artikel van het onderwijs- en examenreglement een klacht ten laatste vijf kalenderdagen volgend op de dag na deze van de proclamatie aangetekend verstuurd moet worden (de datum van de poststempel geldt als bewijs), of in tweevoud afgegeven moet worden op het examensecretariaat, waarbij een exemplaar wordt afgestempeld en ondertekend door het secretariaat en terugbezorgd aan de student.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 7 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 11 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of het besluit op intern beroep dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak onderzocht.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van zaterdag 11 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 7 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van dinsdag 7 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op woensdag 8 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf donderdag 9 juli 2009.

Het beroep van zaterdag 11 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Vormvoorschriften

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij geen kopie van het verzoekschrift heeft bezorgd aan de instelling wat op grond van artikel II.24, § 3 van het Aanvullingsdecreet^[1] een vereiste is.

Verwerende partij stelt derhalve dat voorliggend verzoekschrift wegens het niet naleven van de vormvereiste van het gelijktijdig bezorgen van een kopie van het verzoekschrift aan de instelling onontvankelijk is.

Verzoekende partij heeft geen opmerkingen gemaakt wat de ontvankelijkheid van haar verzoekschrift betreft.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partij geen afschrift van haar verzoekschrift bij aangetekend schrijven aan de verwerende partij heeft overgemaakt. Dat heeft niet belet dat de verwerende partij een uitvoerige nota heeft ingediend waarin zij haar verweer ten gronde

heeft gevoerd. Dit vormgebrek heeft bijgevolg niet belet dat verwerende partij zich naar behoren heeft kunnen verdedigen. Haar rechten van verdediging zijn niet geschaad.

4. Voorwerp van verzoekschrift

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de waarde van verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur of enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid om verzoekende partij een herziening van haar quoterings toe te kennen, noch om haar een overzicht van de quoterings van de individuele opleidingsonderdelen te bezorgen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is voor zover het beschouwd kan worden als een verzoek tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 26 juni 2009 en van de beslissing genomen op intern beroep van 7 juli 2009.

5. Grond van de zaak

5.1. Verwerende partij vraagt het beroep bij de Raad – wegens het laattijdig instellen van het intern beroep door verzoekende partij – als onontvankelijk, minstens ongegrond, te beschouwen.

De Raad dient derhalve vooreerst te onderzoeken of het besluit van 7 juli 2009 het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verwerende partij stelt dat artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat een klacht ten laatste binnen een vervalltermijn van vijf kalenderdagen volgend op de dag na deze van de proclamatie dient ingediend te worden.

Verwerende partij stelt dat de proclamatie plaats had op 26 juni 2009, zodat het intern beroep uiterlijk op 1 juli 2009 moest worden ingediend, terwijl het intern beroep per aangetekend schrijven van 4 juli 2009 werd verstuurd en dus laattijdig is. Verzoekende partij kan geen overmacht invoeren betreffende het tijdstip van de kennisname, vermits ze op de proclamatie aanwezig was.

Verwerende partij stelt daarnaast dat hoewel het intern beroep behandeld is geweest, het intern beroep niet aan de juiste persoon conform artikel van het onderwijs- en examenreglement was gericht.

Verzoekende partij heeft hieromtrent geen argumenten aangehaald.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.24 en II.13 van het Aanvullingsdecreet.

Artikel II.13, tweede lid van het Aanvullingsdecreet bepaalt op dwingende wijze dat het intern beroep binnen een vervalltermijn van vijf kalenderdagen moet worden ingesteld. Deze termijn gaat in, ingeval van een examenbeslissing, de dag na de proclamatie. Met 'proclamatie' wordt de officiële bekendmaking van de resultaten bedoeld.

Het onderwijs- en examenreglement van de instelling bepaalt in artikel dat het intern beroep tegen een examenbeslissing ten laatste vijf kalenderdagen volgend op de dag na deze van de proclamatie moet worden ingediend.

Daar in voorliggend geval de uitslag op vrijdag 26 juni 2009 werd geproclameerd, diende het intern beroep te worden ingesteld uiterlijk op woensdag 1 juli 2009. Dit is een vervalltermijn.

Daargelaten de vraag of verzoekende partij het beroepschrift aan de juiste instantie heeft geadresseerd, stelt de Raad vast dat het intern beroep werd ingesteld met een brief die ter post aangetekend werd verstuurd op 4 juli 2009 en dat het intern beroep derhalve als laattijdig moet worden beschouwd.

De interne beroepsinstantie heeft het interne beroep terecht niet ontvankelijk verklaard.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar ongegrond is.

De examenbeslissing van 26 juni 2009 en de beslissing van 7 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/049 - 6 augustus 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman

kantoor houdende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

meester

- de verwerende partij: meester

meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 23 juni 2009 en tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep onontvankelijk werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt daarnaast aan de Raad om aan de onderwijsinstelling te bevelen om een nieuwe studievoortgangsbeslissing te nemen aangaande de score behaald door verzoekende partij op het onderdeel 'stage' en aansluitend aangaande de resultaten van de eerste examenkans van het eerste bachelorjaar.

Verzoekende partij vraagt aan de Raad minstens te bevelen dat de onderwijsinstelling een nieuwe examenkans voor het onderdeel 'stage' aan verzoekende partij moet geven.

Verzoekende partij vraagt de Raad om alvorens een beslissing te nemen de stagementor te horen aangaande de bekwaamheid van verzoekende partij om te voldoen aan de stage.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor in het onderwijs - kleuteronderwijs.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 23 juni 2009 voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde hiervoor 9 op 20. Voor het onderdeel '.....' behaalde verzoekende partij 11 op 20, waarvoor een tweede examenkans mogelijk is. Voor het onderdeel 'stage' behaalde verzoekende partij 9 op 20. Voor dit onderdeel bestaat geen tweede examenkans.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 1 juli 2009 per e-mail en per gewone brief een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing op datum van 8 juli 2009 van het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde het volgende:

"In navolging van het [...]onderwijs- en examenreglement 2008-2009, artikel, is de vervaltermijn van indienen van het verzoekschrift vijf kalenderdagen die ingaat de dag na de proclamatie.

Omdat de proclamatie van de examenbeslissingen van [...] plaatsvond op 23 juni 2009 diende het verzoekschrift uiterlijk op 28 juni 2009 ingediend te worden."

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 8 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

Dezelfde beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 9 juli 2009 nogmaals aan verzoekende partij overgemaakt, ditmaal met vermelding van de beroepsmodaliteiten.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of het besluit op intern beroep dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de beoordeling van de grond van de zaak onderzocht.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van maandag 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van donderdag 9 juli 2009 werd verstuurd, neemt de

Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op vrijdag 10 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf zaterdag 11 juli 2009.

Het beroep van maandag 13 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van het vertrouwensbeginsel, de zorgvuldigheidsplicht, het beginsel van de fair play en de rechten van verdediging.

Verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing op intern beroep het intern beroep ten onrechte onontvankelijk heeft verklaard, omdat het niet binnen de vijf kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag na de proclamatie, zou zijn ingediend.

Verwerende partij vraagt het beroep bij de Raad – wegens het laattijdig instellen van het intern beroep door verzoekende partij – als onontvankelijk te beschouwen.

De Raad dient derhalve vooreerst te onderzoeken of het besluit van 8 juli 2009 het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat uit diverse e-mails, telefonische contacten en persoonlijke gesprekken, zoals hieronder uiteengezet, het voor de onderwijsinstelling ab initio duidelijk behoorde te zijn dat verzoekende partij de examenbeslissing betwistte en alles gedaan heeft waarvan zij meende dat mogelijk was om deze beslissing te laten herzien. De initiatieven zoals hieronder uiteengezet, zijn volgens verzoekende partij redelijkerwijze niet anders te interpreteren dan herhaalde vragen om de stagebeslissing te herzien. Vrijwel al deze initiatieven vonden plaats binnen een termijn van vijf kalenderdagen vanaf de dag na de bestreden beslissing.

Verzoekende partij meende eerst dat een tweede examenkans mogelijk was, vermits op de examenbeslissing bij het opleidingsonderdeel '.....' 'tweede examenkans' vermeld staat en omdat het departementshoofd verzoekende partij bevestigd zou hebben de stage opnieuw te kunnen doen. Op 26 juni 2009 vernam verzoekende partij evenwel van de ombudsdienst dat een herkansing voor de stage tijdens hetzelfde academiejaar niet mogelijk was. De mogelijkheid tot intern beroep werd haar niet meegedeeld. Dezelfde dag telefoneerde verzoekende partij – met het oog op advies over de haar resterende mogelijkheden – met haar stagebegeleider die bereid was tot een vergadering op 30 juni 2009, maar geen melding maakte van de mogelijkheid tot intern beroep. Op 27 juni 2009 contacteerde verzoekende partij de stagecoördinator telefonisch die haar zou meegedeeld hebben dat verzoekende partij zich erbij moest neerleggen. Op 30 juni 2009 vernam verzoekende partij via een andere onderwijsinstelling dat er een mogelijkheid was tot intern beroep binnen de vijf dagen.

Verzoekende partij stuurde diezelfde dag, op 30 juni, een e-mail naar het adjunct-departementshoofd Academische Zaken, waarbij in de personeelsgegevens 2008-2009 'studentenzaken' vermeld staat. In haar e-mail schrijft ze het volgende:

"Graag wil ik vragen om de eindbeslissing ivm mijn stage te herzien. Mijn klacht werd door mijn moeder reeds per emailberichten op 11 juni en 15 juni meegedeeld aan het departementshoofd."

Op 1 juli 2009 reageerde het adjunct-departementshoofd Academische Zaken met de vermelding van de interne beroepsmodaliteiten en de gegevens van het hoofd studentenzaken van de instelling. Verzoekende partij e-mailt haar verzoekschrift vervolgens dezelfde dag naar het hoofd studentenzaken. Verzoekende partij verduidelijkt in een tweede mail op 1 juli 2009 aan het hoofd studentenzaken dat ze dacht dat ze zich moest neerleggen bij het cijfer en dat ze de voorbije dagen via e-mail en telefonisch verschillende personeelsleden van de instelling gecontacteerd heeft met de vraag welke stappen ondernomen kunnen worden.

Verzoekende partij stelt dat in de bestreden examenbeslissing de opmerking in vette letters 'tweede examenkans' naast het opleidingsonderdeel '.....' de opmerking in kleinere letters 'geen tweede examenkans mogelijk' naast het onderdeel 'stage 1' overruled en dat de verzoekende partij vanaf dat moment meende nog een tweede examenkans te hebben, wat ook door het departementshoofd zou zijn meegedeeld. Bijgevolg stelt verzoekende partij dat door de instelling het vertrouwen is gewekt dat zij nog een tweede examenkans voor haar stage kreeg, zodat verzoekende partij meende dat een onvoldoende score nog kon worden aangevochten na die tweede examenkans.

Verzoekende partij stelt dat het vertrouwensbeginsel eveneens is geschonden doordat aan verzoekende partij ab initio de indruk werd gegeven dat haar klacht ontvangen, opgevolgd en behandeld werd door de instelling. Verzoekende partij stelt dat het vertrouwen gewekt werd dat haar klacht op de op 30 juni 2009 geplande vergadering behandeld zou worden.

Verzoekende partij stelt dat vermits de instelling formeel niet verplicht is de interne beroepsmodaliteiten in de examenbeslissing te vermelden, de instelling de zorgvuldigheidsplicht en minstens de plicht tot fair play heeft om, van zodra het voor de instelling duidelijk was dat verzoekende partij een klacht had, verzoekende partij in te lichten over de te volgen procedure en dat het ontoelaatbaar is dat de instelling deze informatie achterhoudt tot nadat de termijn verstreken is.

Verzoekende partij stelt dat, vermits dit wettelijk niet bepaald is voor de interne beroepsprocedure, er een zwaardere verantwoordelijkheid bij de instelling ligt ter bescherming van de rechten van verdediging en dat de instelling haar rechten van verdediging heeft geschonden door haar niet tijdig op de hoogte te brengen van de mogelijkheid tot intern beroep.

Verwerende partij betwist dat zij verzoekende partij niet of minstens niet tijdig op de hoogte heeft gebracht van de mogelijkheid tot intern beroep:

- in het onderwijs- en examenreglement van de instelling worden de beroepsmodaliteiten duidelijk vermeld;
- bij de inschrijving heeft verzoekende partij onderschreven dat zij de inhoud van het onderwijs- en examenreglement aanvaardt;
- het onderwijs- en examenreglement is te raadplegen via de website van de instelling;
- op de examenbeslissing zelf of bij de proclamatie moeten de modaliteiten voor de interne beroepsprocedure niet vermeld worden;
- de ombudsdienst heeft tijdens de eerste gesprekken een eventuele interne beroepsprocedure reeds toegelicht;
- de beslissing nr. 2008/052 waarnaar verzoekende partij verwijst, heeft niets gemeenschappelijk met onderhavige zaak.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.24 en II.13 van het Aanvullingsdecreet^[1].

Artikel II.13, tweede lid van het Aanvullingsdecreet bepaalt op dwingende wijze dat het intern beroep binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen moet worden ingesteld. Deze termijn gaat in, ingeval van een examenbeslissing, de dag na de proclamatie. Met 'proclamatie' wordt de officiële bekendmaking van de resultaten bedoeld.

Het onderwijs- en examenreglement van de instelling bepaalt in artikel dat het intern beroep ten laatste vijf kalenderdagen volgend op de dag na deze van de proclamatie moet worden ingediend. Daar in voorliggend geval de uitslag op 23 juni 2009 werd medegedeeld, diende het intern beroep te worden ingesteld uiterlijk op 28 juni 2009.

De beroepstermijn van vijf kalenderdagen is een vervaltermijn die, ongeacht de contacten die er na de proclamatie zijn geweest met de ombudsdienst en met een of meer docenten, niet kan verlengd worden. Dit is – in de huidige stand van de decreetgeving – ook het geval bij het ontbreken van de interne beroepsmogelijkheid op het bericht waarmee de student in kennis wordt gesteld van de examenbeslissing.

De Raad merkt op dat de vermeldingen op de examenbeslissing, inzonderheid de vermelding van 'tweede examenkans' bij het opleidingsonderdeel en de vermelding 'geen tweede examenkans mogelijk' bij het onderdeel 'stage', niet eenduidig kunnen worden begrepen en aanleiding geven tot misvattingen. De wijze van vermelding is in de gegeven omstandigheden echter niet van aard dat deze handelswijze toelaat dat de decretaal vastgelegde interne beroepstermijn wordt overschreden.

Het oordeel van de verwerende partij dat de verschillende contacten via telefoon en e-mail niet beschouwd kunnen worden als het instellen van een intern beroep, is niet onredelijk. Dit klemmt temeer nu de verzoekende partij zelf op 1 juli 2009 een door haar als zodanig betiteld bezwaarschrift heeft ingediend, en daardoor zelf de indruk wekt dat haar vroegere e-mails niet als een intern beroep in de zin van het onderwijs- en examenreglement bedoeld zijn.

Daargelaten de vraag of verzoekende partij het beroepschrift aan de juiste instantie heeft geadresseerd, stelt de Raad vast dat het intern beroep werd ingesteld op 1 juli 2009 en dat het intern beroep derhalve als laattijdig moet worden beschouwd.

Het middel is ongegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar ongegrond is.

De examenbeslissing van 23 juni 2009 en de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/057 - 6 augustus 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: meester

meester

De zitting werd voor tien minuten geschorst, zodat de raadsman van de verwerende partij op vraag van de Raad aanvullende informatie kon bekomen van de onderwijsinstelling.

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 26 juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij de initieel genomen studievoortgangsbepaling werd bevestigd.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar van een bachelor in het bedrijfsmanagement.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 26 juni 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard.

Voorliggend verzoekschrift betreft het opleidingsonderdeel 'Afstudeerproject' dat een omvang heeft van 24 studiepunten. Het afstudeerproject dat het sluitstuk vormt van de opleiding,

betreft een stage van 19 weken in een bedrijf in het buitenland. Verzoekende partij volgde deze stage bij een onderneming in Luxemburg.

Verzoekende partij behaalde een score van 9/20 op dit opleidingsonderdeel. Voor dit opleidingsonderdeel is volgens het onderwijs- en examenreglement geen tweede examenkans mogelijk.

Zowel voor het schriftelijk werk waarvoor zij 54,50/100 haalde, als voor de mondelinge presentatie waarvoor verzoekende partij 55/100 haalde, was zij dus geslaagd. In totaal gaf dit een resultaat van 11/20.

Op het rapport zelf staat 9/20 vermeld. Dit komt omdat het afstudeerproject niet alleen op zich in orde moet zijn, maar ook binnen een welbepaalde tijdslijn met tussentijdse deadlines moest worden afgewerkt. De studenten dienden tegen 15 oktober een voorstel tot opdracht uit te werken. Een voorstel dat pas tegen 5 november werd binnengebracht, resulteerde in een vermindering van 2 punten. Een voorstel dat pas tegen 24 november werd binnengebracht, resulteerde in een vermindering van 4 punten. Een voorstel dat pas tegen 15 december werd binnengebracht, resulteerde in een vermindering van 6 punten. Deze vermindering werd aangerekend op het totaal aantal punten (op 20).

Verzoekende partij was te laat. Haar werd daarom op 25 november 2008 meegedeeld dat 2 punten werden afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde bij brief van 30 juni 2009, verstuurd op datum van 1 juli 2009, een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling.

Verzoekende partij was niet akkoord met de beoordeling. Zij stelde dat zij onvoldoende werd begeleid gedurende het project en dat er een discrepantie was tussen de uiteindelijke beoordeling van de docent van de hogeschool en deze van de bedrijfsmentor.

Verzoekende partij werd bij e-mail van 3 juli 2009 uitgenodigd voor een gesprek.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie, zetelend in bijzonder zitting, op datum van 8 juli 2009 werd, na het horen van verzoekende partij en in aanwezigheid van de ombuds, het intern beroep afgewezen en werd de beslissing bevestigd. Verzoekende partij werd niet geslaagd verklaard omdat zij niet voldeed aan de deliberatiecriteria.

In de interne beroepsbeslissing werd ter ondersteuning van de beslissing gesteld dat: "

- 1. De studenten maken een voorstel hoe ze het project inhoudelijk gaan aanpakken (Quickscan). De bedoeling is dat ze worden begeleid doorheen het project door de bedrijfsmentor. Als er problemen zijn kunnen zij terecht bij de lector afstudeerprojectbegeleider. Er werden door de student geen problemen gemeld aan afstudeerprojectbegeleider.*
- 2. Contact tussen student en de afstudeerprojectbegeleider was enerzijds mogelijk tijdens de terugkomdag in april die voor de studenten georganiseerd werd. De student woonde deze dag niet bij. Anderzijds verliep het contact elektronisch via 3 reports.*
- 3. Contact tussen de afstudeerprojectbegeleider en de bedrijfsmentor verloopt elektronisch via 2 company reports.*
- 4. De bedrijfsmentor mag, maar moet niet aanwezig zijn op de mondelinge verdediging. De bedrijfsmentor is enkel als waarnemer aanwezig, niet als evaluator.*
- 5. Vermits er één week is tussen de draft en de finale versie is het niet de bedoeling dat de afstudeerprojectbegeleider inhoudelijk bijstuurt.*

6. Het bedrijf was inderdaad tevreden over de student. Dit resulteert in een beoordeling die voor 10% wordt meegenomen in het totale resultaat. De puntenverdeling is voor alle studenten dezelfde."

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij bezorgd.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 15 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 15 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009. Verzoekende partij heeft op 10 juli 2009 kennis gekregen van deze beslissing. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 11 juli 2009.

Het beroep van 15 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan begrepen worden dat verzoekende partij zich in een enig middel in vier onderdelen beroept op de schending van de zorgvuldigheidsplicht en van de motiveringsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt in een *eerste onderdeel* dat zij onvoldoende begeleid werd gedurende het gehele project. Haar bezwaren betreffen onvoldoende feedback en onvoldoende contact tussen student en de afstudeerprojectbegeleider en tussen de afstudeerbegeleider en de bedrijfsmentor.

Verzoekende partij stelt, wat betreft het contact, dat verwerende partij de bepalingen van het afstudeerleaflet in dit verband heeft geschonden heeft en dat dit wel degelijk invloed heeft op het gegeven resultaat. Volgens artikel 3.3 van het afstudeerleaflet werd aan een aantal verplichtingen door de afstudeerbegeleider niet voldaan:

- Hij/zij neemt af en toe contact op met het projectbedrijf;
- Hij/zij leest/beoordeelt je eindrapport;
- Hij/zij mag je steeds contacteren bij problemen of met vragen voor advies.

Verwerende partij stelt dat er tussen student en de afstudeerprojectbegeleider contact mogelijk was op de twee georganiseerde terugkomdagen. Verzoekende partij was niet aanwezig op de eerste terugkomdag. Verzoekende partij woonde deze dag niet bij wegens verblijf in het buitenland ondanks het feit dat het een verplichting betrof, tenzij voor studenten die verbleven in een ver continent. Verzoekende partij heeft hierdoor een belangrijk contactmoment gemist.

Verwerende partij stelt, wat betreft het contact tussen de afstudeerprojectbegeleider en de bedrijfsmentor, dat dit elektronisch is verlopen via twee company reports en via drie reports.

Verzoekende partij stelt, wat betreft de feedback op reports en afstudeerproject, dat zij van de lector afstudeerprojectbegeleider totaal geen feedback ontving aangaande de ontwikkelingen van haar afstudeerproject, noch op de tijdig doorgestuurde drie reports, noch in verband met de company reports. Op het argument van verwerende partij dat er door verzoekende partij ook geen problemen zijn gemeld aan de afstudeerprojectbegeleider, antwoordt verzoekende partij dat er ook geen problemen waren omdat het bedrijf tevreden was. Het is aan de lector afstudeerprojectbegeleider om feedback te leveren op de ingediende reports. Dit is echter geen enkele maal gebeurd.

Verzoekende partij geeft aan dat ook op de ingediende draft van haar afstudeerproject, één week voor indiening van de finale versie zoals voorzien door de instelling, de feedback volstrekt verwaarloosbaar was. Een eventuele verbetering van haar definitief report bleek dan ook niet mogelijk. Ook al wordt gesteld dat inhoudelijk niets bijgestuurd mag worden, een minimum aan degelijke feedback had wel gemogen.

Verwerende partij stelt dat, vermits er één week is tussen de draft en de finale versie, het niet de bedoeling is dat de afstudeerprojectbegeleider inhoudelijk bijstuurt. Het spreekt voor zich dat op die termijn het werk niet meer kan worden overgedaan, maar dat er hoogstens nog wat randbemerkingen kunnen worden verwerkt. Het leidt er alleszins niet toe dat om die reden de mondelinge presentatie van werk succesvol zal zijn.

Verzoekende partij geeft *in een tweede onderdeel* drie elementen aan die betrekking hebben op de wijze waarop de beoordeling is gebeurd.

Verzoekende partij stelt ten eerste dat wanneer de bedrijfsmentor aanwezig was geweest op het moment van de verdediging van het afstudeerproject, dit voor de verzoekende partij een troef en surplus had betekend. Door de lector afstudeerprojectbegeleider werd op geen enkel moment hier naar verwezen of de nadruk op gelegd. Ook de externe juryleden die bij de verdediging aanwezig waren, begrepen niet dat sommige bedrijfsmentors niet aanwezig waren. Bovendien werd gesteld dat een bedrijfsmentor wel degelijk invloed heeft op de beoordeling.

Verwerende partij stelt dat de bedrijfsmentor mag maar niet moet aanwezig zijn op de mondelinge verdediging. De bedrijfsmentor is enkel als waarnemer aanwezig, niet als evaluator. De aanwezigheid van de bedrijfsmentor is immers niet voorzien, maar is daarom ook niet verboden. Het is niet aan verwerende partij om deze bedrijfsmentor uit te nodigen. Daartoe kan de student, indien hij dat wenst, eventueel zelf het initiatief nemen. Verzoekende partij heeft dat niet gedaan. Zij kan desbetreffend aan verwerende partij niets verwijten.

Verzoekende partij stelt ten tweede dat er een grote discrepantie is tussen de beoordeling van de bedrijfsmentor en de eindbeoordeling van de instelling.

Verwerende partij stelt dat deze opmerking irrelevant is. Het bedrijf was inderdaad tevreden over de student. Het feit dat het bedrijf waarvoor het afstudeerproject werd gerealiseerd, tevreden was over de resultaten van het dit werk, betekent nog niet dat dit voldoende is voor een positieve beoordeling. De beoordeling door het bedrijf telt slechts voor een kleinpercentage, met name 10 %, mee in het totale resultaat, hetgeen door verzoekende partij uitdrukkelijk wordt erkend. De puntenverdeling is voor alle studenten dezelfde. In casu hebben ook de jury en de afstudeerprojectbegeleider het werk als voldoende beoordeeld.

Verzoekende partij heeft geen kritiek op de puntenverdeling zelf, maar stelt ten derde dat een persoon die geen respons levert op de ingediende reports en op geen enkel moment contact heeft met het bedrijf en met de desbetreffende bedrijfsmentor, niet over de juiste informatie kan beschikken om nadien een grondige beoordeling op te stellen.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij niet aangeeft welke informatie er dan zou ontbreken voor de beoordeling. Verwerende partij stelt verder dat het niet is omdat er op basis van de rapportering geen noodzaak tot ingrijpen vanwege de afstudeerprojectbegeleider is, dat de eindbeoordeling van het afstudeerproject – die voornamelijk gebaseerd is op de evaluatie van het eindrapport en de mondelinge presentatie – om die enkele reden zeer positief zou moeten zijn.

Verzoekende partij geeft *in een derde onderdeel* aan dat zij niet akkoord gaat met de samenstelling van de commissie op intern beroep. Zij stelt dat deze beslissing genomen is door mensen die geen kennis hadden van haar afstudeerproject.

De verzoekende partij beroept zich *in een vierde onderdeel* op de schending van de motiveringsplicht. Verzoekende partij kan niet akkoord gaan met de motivering van de beroepscommissie die in zes punten haar argumentatie weerlegt. Verzoekende partij stelt tevens dat zij nog steeds geen weet heeft van enige gegronde motieven waarop de studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2009 gebaseerd is.

Verwerende partij stelt dat dit een nieuw argument betreft dat door verzoekende partij niet eerder was ingeroepen, noch in haar beroepschrift voor het intern beroep, noch tijdens de hoorzitting van 8 juli 2009. Het spreekt voor zich dat de examencommissie in buitengewone zitting in het kader van het intern beroep de argumenten van verzoeker behandelt en beantwoordt. Het argument van gebrekkige motivering is, voor zover het geen betrekking heeft op de argumentatie zoals ingeroepen tijdens het intern beroep, een nieuw en derhalve onontvankelijk middel.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Verzoekende partij betwist de score (9/20) die haar werd toegekend voor het afstudeerproject voor de bacheloropleiding. Zij betwist, globaal genomen, de motivering die aan de basis ligt van de beslissing van 10 juli 2009 die werd genomen na het intern beroep.

Verzoekende partij klaagt in een eerste onderdeel over een onvoldoende begeleiding en gebrekkige communicatie met de afstudeerprojectbegeleider.

De Raad doet hierbij opmerken dat hij niet bevoegd is om kennis te nemen van klachten die te maken hebben met slechte begeleiding of gebrek aan communicatie omdat die klachten op zichzelf niet van aard zijn om de gegeven evaluatie te beïnvloeden, tenzij in zeer uitzonderlijke omstandigheden die in voorliggend geval door verzoekende partij niet worden aangebracht.

Uit de voorgelegde stukken blijkt voorts dat de geplande contactmomenten en 'terugkomdagen' volgens de infobrochure 'Afstudeerproject' werden ingericht en verzoekende partij op één terugkomdag afwezig was.

Verzoekende partij heeft vervolgens kritiek op de communicatie tussen de afstudeerprojectbegeleider en de bedrijfsmentor.

Ook hier moet de Raad vaststellen dat de contacten zijn verlopen op de wijze en volgens het schema vermeld in de infobrochure.

De Raad vestigt er de aandacht op dat verzoekende partij in eerste instantie geslaagd was voor het afstudeerproject met een score van 11/20 maar dat deze score met 2 punten werd verminderd wegens het niet tijdig inleveren van een 'voorstel tot opdracht'. Deze penalisatieregels is eveneens vermeld in de infobrochure en is door de studenten genoegzaam bekend. Verzoekende partij betwist ook niet de toepassing van deze penalisatieregels.

De Raad wijst erop, wat betreft de overige onderdelen, dat, gelet op artikel II.21, tweede lid, van het Aanvullingsdecreet, het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de

evaluatie in de plaats te stellen van die van de examencommissie of van enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij. Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid een eigen oordeel in de plaats te stellen van de bestreden beslissing.

De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid.

De Raad is van oordeel dat in voorliggend geval een juiste toepassing is gemaakt van de bepalingen van de ter zake geldende reglementering en dat de motivering van de beslissing niet kennelijk onredelijk is.

Het middel in al zijn onderdelen is ongegrond.

5.2. De Raad merkt zorgvuldigheidshalve op dat in de bestreden examenbeslissing bij het opleidingsonderdeel 'Afstudeerproject' de vermelding 'tweede examenkans' enkel begrepen kan worden als een verwijzing naar artikel....., tweede lid van het departementaal onderwijs- en examenreglement. De wijze van vermelding is in de gegeven omstandigheden echter niet van aard dat de examenbeslissing dient te worden vernietigd.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en ongegrond is.

De examenbeslissing van 26 juni 2009 en de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/058 - 6 augustus 2009

Inzake

wonende te

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: meester

meester

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 26 juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij de initieel genomen studievoortgangsbepaling werd bevestigd.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar van een bachelor in het bedrijfsmanagement.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 26 juni 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard met een tweede examenkans.

Voorliggend verzoekschrift betreft het opleidingsonderdeel 'Afstudeerproject' dat een omvang heeft van 24 studiepunten. Het afstudeerproject dat het sluitstuk vormt van de opleiding, betreft een stage van 19 weken in een bedrijf in het buitenland. Verzoekende partij volgde deze stage bij een onderneming in Luxemburg.

Verzoekende partij behaalde een score van 7/20 op dit opleidingsonderdeel. Voor dit opleidingsonderdeel is volgens het onderwijs- en examenreglement geen tweede examenkans mogelijk.

Voor het deelaspect schriftelijk verslag ontving verzoekende partij een score van 57,88/100 en was zij dus geslaagd. Zij faalde vooral omwille van haar presentatie voor de eindjury, waarvoor zij 32/100 haalde. De beide deelaspecten wegen even zwaar door. In totaal gaf dit een resultaat van 9/20.

Op het rapport zelf staat 7/20 vermeld. Dit komt omdat het afstudeerproject niet alleen op zich in orde moet zijn, maar ook binnen een welbepaalde tijdslijn met tussentijdse deadlines moest worden afgewerkt. De studenten dienden tegen 15 oktober een voorstel tot opdracht uit te werken. Een voorstel dat pas tegen 5 november werd binnengebracht, resulteerde in een vermindering van 2 punten. Een voorstel dat pas tegen 24 november werd binnengebracht, resulteerde in een vermindering van 4 punten. Een voorstel dat pas tegen 15 december werd binnengebracht, resulteerde in een vermindering van 6 punten. Deze vermindering werd aangerekend op het totaal aantal punten (op 20).

Verzoekende partij was te laat. Haar werd daarom op 25 november 2008 meegedeeld dat 2 punten werden afgetrokken.

3.2. Verzoekende partij stelde bij brief van 30 juni 2009, verstuurd op datum van 1 juli 2009, een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling.

Verzoekende partij was niet akkoord met de beoordeling. Zij stelde dat zij onvoldoende werd begeleid gedurende het project en dat er een discrepantie was tussen de uiteindelijke beoordeling van de docent van de hogeschool en deze van de bedrijfsmentor.

Verzoekende partij werd bij mail van 3 juli 2009 uitgenodigd voor een gesprek.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie, zetelend in bijzonder zitting, op datum van 8 juli 2009 werd, na het horen van verzoekende partij en in aanwezigheid van de ombuds, het intern beroep afgewezen en werd de beslissing bevestigd. Verzoekende partij werd niet geslaagd verklaard omdat zij niet voldeed aan de deliberatiecriteria.

In de interne beroepsbeslissing werd ter ondersteuning van de beslissing gesteld dat: "

- 1. De studenten maken een voorstel hoe ze het project inhoudelijk gaan aanpakken (Quickscan). De bedoeling is dat ze worden begeleid doorheen het project door de bedrijfsmentor. Als er problemen zijn kunnen zij terecht bij de lector afstudeerprojectbegeleider. Er werden door de student geen problemen gemeld aan afstudeerprojectbegeleider.*
- 2. Contact tussen student en de afstudeerprojectbegeleider was enerzijds mogelijk tijdens de terugkomdag in april die voor de studenten georganiseerd werd. De student woonde deze dag niet bij. Anderzijds verliep het contact elektronisch via 3 reports.*
- 3. Contact tussen de afstudeerprojectbegeleider en de bedrijfsmentor verloopt elektronisch via 2 company reports.*
- 4. De bedrijfsmentor mag, maar moet niet aanwezig zijn op de mondelinge verdediging. De bedrijfsmentor is enkel als waarnemer aanwezig, niet als evaluator.*
- 5. Vermits er één week is tussen de draft en de finale versie is het niet de bedoeling dat de afstudeerprojectbegeleider inhoudelijk bijstuurt.*

6. *Het bedrijf was inderdaad tevreden over de student. Dit resulteert in een beoordeling die voor 10% wordt meegenomen in het totale resultaat. De puntenverdeling is voor alle studenten dezelfde."*

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij bezorgd.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 15 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 15 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009. Verzoekende partij heeft op 10 juli 2009 kennis gekregen van deze beslissing. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf 11 juli 2009.

Het beroep van 15 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan begrepen worden dat verzoekende partij zich in een enig middel, in vier onderdelen, beroept op de schending van de zorgvuldigheidsplicht en van de motiveringsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *in een eerste onderdeel* dat zij onvoldoende begeleid werd gedurende het gehele project. Haar bezwaren betreffen onvoldoende feedback en onvoldoende contact tussen student en de afstudeerprojectbegeleider.

Verzoekende partij stelt, wat betreft het contact, dat verwerende partij de bepalingen van het afstudeerleaflet in dit verband heeft geschonden en dat dit wel degelijk invloed heeft op het gegeven resultaat. Gelet op artikel 3.3 van het afstudeerleaflet werd door de afstudeerbegeleider aan een aantal verplichtingen niet voldaan:

- Hij/zij neemt af en toe contact op met het projectbedrijf;
- Hij/zij leest/beoordeelt je eindrapport;
- Hij/zij mag je steeds contacteren bij problemen of met vragen voor advies.

Verwerende partij stelt dat er tussen student en de afstudeerprojectbegeleider contact mogelijk was op de twee georganiseerde terugkomdagen. Verzoekende partij was niet aanwezig op de eerste terugkomdag. Verzoekende partij woonde deze dag niet bij wegens verblijf in het buitenland ondanks het feit dat het een verplichting betrof, tenzij voor studenten die verbleven in een ver continent. Verzoekende partij heeft hierdoor een belangrijk contactmoment gemist.

Verwerende partij stelt, wat betreft het contact tussen de afstudeerprojectbegeleider en de bedrijfsmentor, dat dit elektronisch is verlopen via twee company reports en via drie reports.

Verzoekende partij stelt, wat betreft de feedback op reports en afstudeerproject, dat zij van de lector afstudeerprojectbegeleider totaal geen feedback ontving aangaande de ontwikkelingen van haar afstudeerproject, noch op de tijdig doorgestuurde drie reports noch in verband met de company reports. Op het argument van verwerende partij dat er door verzoekende partij ook geen problemen zijn gemeld aan de afstudeerprojectbegeleider, antwoordt verzoekende partij dat er ook geen problemen waren omdat het bedrijf tevreden was. Het is aan de lector afstudeerprojectbegeleider om feedback te leveren op de ingediende reports. Dit is echter geen enkele maal gebeurd.

Verzoekende partij geeft aan dat ook op de ingediende draft van haar afstudeerproject, één week voor indiening van de finale versie zoals voorzien door de instelling, de feedback volstrekt verwaarloosbaar was. Een eventuele verbetering van haar definitief report bleek dan ook niet mogelijk. Ook al wordt gesteld dat inhoudelijk niets bijgestuurd mag worden, een minimum aan degelijke feedback had wel gemogen.

Verwerende partij stelt dat, vermits er één week is tussen de draft en de finale versie, het niet de bedoeling is dat de afstudeerprojectbegeleider inhoudelijk bijstuurt. Het spreekt voor zich dat op die termijn het werk niet meer kan worden overgedaan, maar dat er hoogstens nog wat randbemerkingen kunnen worden verwerkt. Het leidt er alleszins niet toe dat om die reden de mondelinge presentatie van werk succesvol zal zijn.

Verzoekende partij geeft *in een tweede onderdeel* drie elementen aan die betrekking hebben op de wijze waarop de beoordeling is gebeurd.

Verzoekende partij stelt ten eerste dat wanneer de bedrijfsmentor aanwezig was geweest op het moment van de verdediging van het afstudeerproject, dit voor de verzoekende partij een troef en surplus had betekend. Door de lector afstudeerprojectbegeleider werd op geen enkel moment hier naar verwezen of de nadruk op gelegd. Ook de externe juryleden die bij de verdediging aanwezig waren, begrepen niet dat sommige bedrijfsmentors niet aanwezig waren. Bovendien werd gesteld dat een bedrijfsmentor wel degelijk invloed heeft op de beoordeling.

Verwerende partij stelt dat de bedrijfsmentor mag maar niet moet aanwezig zijn op de mondelinge verdediging. De bedrijfsmentor is enkel als waarnemer aanwezig, niet als evaluator. De aanwezigheid van de bedrijfsmentor is immers niet voorzien, maar is daarom ook niet verboden. Het is niet aan verwerende partij om deze bedrijfsmentor uit te nodigen. Daartoe kan de student, indien hij dat wenst, eventueel zelf het initiatief nemen. Verzoekende partij heeft dat niet gedaan. Zij kan desbetreffend aan verwerende partij niets verwijten.

Verzoekende partij stelt ten tweede dat er een grote discrepantie is tussen de beoordeling van de bedrijfsmentor en de eindbeoordeling van de instelling.

Verwerende partij stelt dat deze opmerking irrelevant is. Het bedrijf was inderdaad tevreden over de student. Het feit dat het bedrijf waarvoor het afstudeerproject werd gerealiseerd, tevreden was over de resultaten van het dit werk, betekent nog niet dat dit voldoende is voor een positieve beoordeling. De beoordeling door het bedrijf telt slechts voor een kleinpercentage, met name 10 %, mee in het totale resultaat, hetgeen door verzoekende partij uitdrukkelijk wordt erkend. De puntenverdeling is voor alle studenten dezelfde. In casu hebben ook de jury en de afstudeerprojectbegeleider het werk op zich als voldoende beoordeeld. Verzoekende partij heeft gefaald door de mondelinge presentatie.

Verzoekende partij heeft geen kritiek op de puntenverdeling zelf, maar stelt ten derde dat een persoon die geen respons levert op de ingediende reports en op geen enkel moment contact heeft met het bedrijf en met de desbetreffende bedrijfsmentor, niet over de juiste informatie kan beschikken om nadien een grondige beoordeling op te stellen.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij niet aangeeft welke informatie er dan zou ontbreken voor de beoordeling.

Verwerende partij stelt verder dat het niet is omdat er op basis van de rapportering geen noodzaak tot ingrijpen vanwege de afstudeerprojectbegeleider is, dat de eindbeoordeling van het afstudeerproject – die voornamelijk gebaseerd is op de evaluatie van het eindrapport en de mondelinge presentatie – om die enkele reden zeer positief zou moeten zijn.

Verzoekende partij geeft *in een derde onderdeel* aan dat zij niet akkoord gaat met de samenstelling van de commissie op intern beroep. Zij stelt dat deze beslissing genomen is door mensen die geen kennis hadden van haar afstudeerproject.

De verzoekende partij beroept zich *in een vierde onderdeel* op de schending van de motiveringsplicht. Verzoekende partij kan niet akkoord gaan met de motivering van de beroepscommissie die in zes punten haar argumentatie weerlegt. Verzoekende partij stelt tevens dat zij nog steeds geen weet heeft van enige gegronde motieven waarop de studievoortgangsbepaling van 26 juni 2009 gebaseerd is.

Verwerende partij stelt dat dit een nieuw argument betreft dat door verzoekende partij niet eerder was ingeroepen, noch in haar beroepsschrift voor het intern beroep, noch tijdens de hoorzitting van 8 juli 2009. Het spreekt voor zich dat de examencommissie in buitengewone zitting in het kader van het intern beroep de argumenten van verzoeker behandelt en beantwoordt. Het argument van gebrekkige motivering is, voor zover het geen betrekking heeft op de argumentatie zoals ingeroepen tijdens het intern beroep, een nieuw en derhalve onontvankelijk middel.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Verzoekende partij betwist de score (7/20) die haar werd toegekend voor het afstudeerproject voor de bacheloropleiding. Zij betwist, globaal genomen, de motivering die aan de basis ligt van de beslissing van 10 juli 2009 die werd genomen na het intern beroep.

Verzoekende partij klaagt in een eerste onderdeel over een onvoldoende begeleiding en gebrekkige communicatie met de afstudeerprojectbegeleider.

De Raad doet hierbij opmerken dat hij niet bevoegd is om kennis te nemen van klachten die te maken hebben met slechte begeleiding of gebrek aan communicatie omdat die klachten op zichzelf niet van aard zijn om de gegeven evaluatie te beïnvloeden, tenzij in zeer uitzonderlijke omstandigheden die in voorliggend geval door verzoekende partij niet worden aangebracht.

Uit de voorgelegde stukken blijkt voorts dat de geplande contactmomenten en 'terugkomdagen' volgens de infobrochure 'Afstudeerproject' zijn verlopen en verzoekende partij op één terugkomdag afwezig was.

Verzoekende partij heeft vervolgens kritiek op de communicatie tussen de afstudeerprojectbegeleider en de bedrijfsmentor.

Ook hier moet de Raad vaststellen dat de contacten zijn verlopen op de wijze en volgens het schema vermeld in de infobrochure.

De Raad vestigt er de aandacht op dat verzoekende partij in eerste instantie voor het afstudeerproject een score van 9/20 behaalde maar dat deze score met 2 punten werd verminderd wegens het niet tijdig inleveren van een 'voorstel tot opdracht'. Deze penalisatieregeling is eveneens vermeld in de infobrochure en is door de studenten genoegzaam bekend. Verzoekende partij betwist ook niet de toepassing van deze penalisatieregeling.

De Raad wijst erop, wat betreft de overige onderdelen, dat, gelet op artikel II.21, tweede lid, van het Aanvullingsdecreet, het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de evaluatie in de plaats te stellen van die van de examencommissie of van enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij. Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid een eigen oordeel in de plaats te stellen van de bestreden beslissing.

De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid.

De Raad is van oordeel dat in voorliggend geval een juiste toepassing is gemaakt van de bepalingen van de ter zake geldende reglementering en dat de motivering van de beslissing niet kennelijk onredelijk is.

Het middel in al zijn onderdelen is ongegrond.

5.2. De Raad merkt zorgvuldigheidshalve op dat in de bestreden examenbeslissing bij het opleidingsonderdeel 'Afstudeerproject' de vermelding 'tweede examenkans' enkel begrepen kan worden als een verwijzing naar artikel....., tweede lid van het departementaal onderwijs- en examenreglement. De wijze van vermelding is in de gegeven omstandigheden echter niet van aard dat de examenbeslissing dient te worden vernietigd.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar ongegrond is.

De examenbeslissing van 26 juni 2009 en de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/060 - 6 augustus 2009

Inzake

wonende te

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij: meester

meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroepongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt voor het bestreden opleidingsonderdeel ten eerste dat de 0 op 10 voor het reflectieverslag wegens afwezigheid wordt verwijderd, ten tweede dat de quotering van 5 op 20 voor het examen wordt gewijzigd in een 12 op 20 en ten derde dat de quotering van de groepspresentaties van 5,3 op 10 en 4 op 10 aangepast worden naar 8,5 op 10 respectievelijk 7 op 10.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor in de opleiding bedrijfsmanagement.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 26 juni 2009 voor het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekende partij behaalde een 9 op 20.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2009 een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken van de onderwijsinstelling. Verzoekende partij vulde op 1 juli 2009 het intern beroep aan.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie, in bijzondere zitting samen, op datum van 8 juli 2009 werd het intern beroep ongegrond verklaard en werd de beslissing om de student niet geslaagd te verklaren, bevestigd.

In de interne beroepsbeslissing werd de volgende motivatie opgenomen:

"Motivatie van de beslissing

1. Reflectieverslag 'Cradle to Cradle' lezing van 18/05/2009:

Er werd geen verslag afgegeven, in tegenstelling tot de gemaakte afspraken. Dit betekent 0/5 voor dit onderdeel. Zie vakwijzer p.5 voor de afspraken.

Hij toont, een door het studentensecretariaat gewettigd briefje, voor de periode 13 tot en met 15 mei 2009. De reportage 'Cradle to cradle' werd klassikaal bekeken op 18/05/2009. Dit blijkt bovendien uit de reflectieverslagen van andere studenten. Dit betekent dat de student ongewettigd afwezig was op 18/05/09.

2. Op het examen heeft [verzoekende partij] geen bronnenlijst bij zich. Een samenvatting ontbreekt en wat [verzoekende partij] persoonlijke meerwaarde noemt, kan niet beschouwd worden als dusdanig. Alhoewel in de coachingmomenten werd gewezen op het verschil tussen inhoud en meerwaarde. De persoonlijke topic map is een productevaluatie die intensief gecoacht wordt tijdens het jaar. De student heeft geen gebruik gemaakt van deze intensieve coaching.

3. De vakwijzer vermeldt duidelijke criteria voor groepspresentaties. De lector heeft de criteria gevolgd.

4. Hij kan niet antwoorden op een aantal belangrijke zaken:

- Wat de EGKS is en wat het doel hiervan was.*
- Hij behandelt de oprichting en de groei van de EU niet*
- Hij somt wel een aantal instellingen op maar weet niet welke organen de regering uitmaken van EU."*

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 15 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van woensdag 15 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 13 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf dinsdag 14 juli 2009.

Het beroep van woensdag 15 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Voorwerp van verzoekschrift

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet^[1] het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de waarde van verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur of enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid om verzoekende partij een herziening van haar quoterings toe te kennen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is voor zover het beschouwd kan worden als een verzoek tot nietigverklaring van de beslissing genomen op intern beroep van 8 juli 2009.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste en enig middel, in vier onderdelen, op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *in een eerste onderdeel*, wat het reflectieverslag 'Cradle to Cradle' betreft, dat haar afwezigheid gemotiveerd is door een afwezigheidsattest van de arts waarbij de afwezigheidsperiode verder liep dan 18 mei 2009.

Verzoekende partij wenst dat de 0 op 10 wegens afwezigheid wordt verwijderd.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij enkel voor het reflectieverslag over de reportage 'Cradle to Cradle' 0 op 5 kreeg, terwijl ze voor het andere reflectieverslag 3 op 5 kreeg. Aan het puntenresultaat van het tweede verslag wordt geen afbreuk gedaan.

Verwerende partij stelt evenwel dat verzoekende partij op grond van artikel van het onderwijs- en examenreglement van de instelling, voor wat het eerste reflectieverslag betreft, ongewettigd afwezig was op 18 mei 2009 en ook geen reflectieverslag 'Cradle to Cradle' indiende. Het afwezigheidsattest heeft louter betrekking op de periode van 13 tot 15 mei 2009 en strekte zich dus niet uit tot 18 mei 2009. Ook in het attest, opgemaakt op 10 juli 2009, waarvan de examencommissie geen kennis kon hebben, bevestigt de arts de drie dagen schoolverlet. De arts voegde daar enkel aan toe dat *"het zeker niet onwaarschijnlijk [is] dat de virale infectie hem langer dan 3 dagen dysfunctioneel maakte"*. Het is niet omdat de arts het niet uitsluit, dat het ook zo was. Bijgevolg was een bijkomend attest voor 18 mei 2009 noodzakelijk.

Verzoekende partij verwijst *in een tweede onderdeel*, wat de afwezigheid van een bronnenlijst op het examen betreft, naar een map met artikels en duidelijke tabelleninhoud. Bovendien zou verzoekende partij op alle vragen van de docent zeer precies geantwoord hebben.

Verzoekende partij vraagt dat de quotering van 5 op 20 voor het examen wordt gewijzigd in een 12 op 20.

Verwerende partij stelt dat het examen in het kader van het extern beroep niet opnieuw gequoteerd kan worden.

Verwerende partij stelt dat de studenten met het oog op een permanente evaluatie vanaf het begin van het academiejaar een persoonlijke topic-map dienden aan te leggen, dat verzoekende partij zelden aanwezig was tijdens de coachingsmomenten om een topic-map samen te stellen, dat zij pas tijdens de laatste les een verzameling artikels had en pas op het examen een lijst daarvan. Deze lijst bevatte evenwel geen bronvermelding en nauwelijks een omschrijving van de artikels die ook geen blijk gaf van een persoonlijke verwerking van de teksten.

Verzoekende partij stelt *in een derde onderdeel*, wat de groepspresentaties betreft, dat de presentatie geleverd werd door slechts 2 personen en dat de presentatie naar vorm zeer behoorlijk was. Bovendien stelt verzoekende partij de criteria voor groepspresentaties nooit ontvangen te hebben.

Verzoekende partij vraagt dat de quotering van de groepspresentaties van 5,3 op 10 en 4 op 10 aangepast worden naar 8,5 op 10 respectievelijk 7 op 10.

Verwerende partij stelt dat de groepspresentaties in het kader van het extern beroep niet opnieuw gequoteerd kunnen worden. Bovendien werden de presentaties beoordeeld op grond van duidelijke criteria. Deze criteria staan vermeld in de vakwijzer.

Verzoekende partij stelt *in een vierde onderdeel*, wat het argument betreft dat de student op een aantal vragen niet kon antwoorden, dat de docent vergeet te vermelden dat bij het mondeling examen veel meer vragen zijn gesteld die naar behoren werden beantwoord.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij op de eerste vraag niet wist wat de EGKS is en wat het doel hiervan was, ze behandelde de oprichting en de groei van de EU niet, ze somde wel een aantal instellingen op, maar wist niet hoe de EU bestuurd wordt. Bij de tweede vraag gaf verzoekende partij een creatief antwoord dat evenwel niet beantwoordde aan wat verwacht werd vanuit de cursus. In die omstandigheden is de toegekende beoordeling niet onterecht.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet, het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de evaluatie in de plaats te stellen van die van de examencommissie of van enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid een eigen oordeel in de plaats te stellen van de bestreden beslissing. De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid.

Wat het eerste onderdeel betreft, met name de evaluatie van het onderdeel reflectieverslag 'Cradle to Cradle', stelt de Raad vast dat verzoekende partij afwezig was op 18 mei 2009, hoewel een geneeskundig getuigschrift slechts een afwezigheid van 13 tot 15 mei 2009 verantwoordt. De verklaring die op 10 juli 2009 door de behandelende geneesheer werd opgemaakt, kan niet gelijkgesteld worden met een attest van ziekte op 18 mei 2009.

Verzoekende partij was dus, naar de bewoordingen van het onderwijs- en examenreglement, ongewettigd afwezig tijdens de reportage op 18 mei 2009.

De overige onderdelen omvatten kritiek op de evaluatiecriteria betreffende de inhoudelijke beoordeling van de examenonderdelen. Zoals gezegd, heeft de Raad geen bevoegdheid om zich in de plaats te stellen van de examinerator of van enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van de instelling, terwijl de verzoekende partij geen argumenten aanbrengt die, naar het oordeel van de Raad, niet in overeenstemming zouden zijn met de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement of die de evaluatie kennelijk onredelijk maken.

Het middel is in al zijn onderdelen ongegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk maar ongegrond is.

De beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/061 - 6 augustus 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

hebbende als raadsman meester [REDACTED],

kantoor houdende te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: [REDACTED]

- de verwerende partij: meester [REDACTED]

[REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 2 juli 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij de initieel genomen examenbeslissing werd bevestigd.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar van de masteropleiding in de handelswetenschappen – financieel management.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 2 juli 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Verzoekende partij behaalde voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] reeds in de januarizittijd een 7/20. Het betrof het enige tekort van verzoekende partij. Voor het opleidingsonderdeel 'masterproef' behaalde zij 12/20. In totaal behaalde verzoekende partij een score van 61%.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2009 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar intern beroepsschrift dat zij op grond van het artikel van het examenreglement recht had op een deliberatie.

3.3. Op 7 juli 2009 werd verzoekende partij uitgenodigd voor een bespreking op 8 juli 2009. Verzoekende partij kon wegens vakantie in het buitenland niet aanwezig zijn.

Bij beslissing van 8 juli 2009 werd het intern beroep ongegrond verklaard en de initieel genomen examenbeslissing bevestigd.

De interne beroepsbeslissing stelde in haar beslissing:

"De directeur academische diensten heeft u op 8 juli in kennis gesteld van het feit dat uw beroep rust op een onnauwkeurige interpretatie van het onderwijs- en examenreglement. In dit reglement (art.) wordt een onderscheid gemaakt tussen de voorwaarden onder de welke een student slaagt (eerste lid), en de voorwaarden onder de welke een student KAN slagen (tweede lid). De beslissing om een student te laten slagen met een tekort van 6 of 7 komt in elk geval aan de examencommissie toe.

Het gaat hierbij om een aanpassing van het examenreglement die is besproken met de studentenvertegenwoordiging in de bevoegde overlegorganen en goedgekeurd door de Academische Raad in mei 2008. Het gewijzigde examenreglement werd vanaf het begin van het academiejaar 2008-2009 ter beschikking gesteld van de studenten.

In uw specifiek geval heeft de examencommissie van de master [...] na stemming beslist om, op basis van de motivatie van het tekort, u als niet geslaagd te beschouwen. De commissie is van oordeel dat u de eindcompetenties van dit opleidingsonderdeel niet verworven heeft en dat het tekort van fundamentele aard is."

De beslissing op intern beroep werd per brief, gedateerd op 8 juli 2009, aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 16 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 16 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009.

De Raad stelt vast dat in de beslissing op intern beroep geen melding wordt gemaakt van de externe beroepsmogelijkheid bij de Raad noch van enige beroepsmodaliteiten. De beroepstermijn is derhalve niet aangevangen.

Het beroep ingesteld door verzoekende partij op datum van 16 juli 2009 is derhalve tijdig.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste en enige middel op de schending van artikel van het examenreglement.

Verzoekende partij betwist de punten niet die zij heeft behaald maar stelt dat een 7/20 aldus het examenreglement een delibereerbaar cijfer is.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat de interpretatie die de examencommissie aan artikel van het examenreglement geeft, niet in overeenstemming is met de letterlijke tekst ervan.

Verzoekende partij stelt dat de ombudsdienst beweert dat een 7/20 enkel gedelibereerd wordt indien dit cijfer tot stand kwam door overmacht (bv. bij overlijden van een naast familielid).

Verzoekende partij stelt dat wat in het examenreglement als de regel wordt vooropgesteld, namelijk deliberatie van een 7/20 indien gemiddeld 60% en geslaagd op de masterpaper, door de examencommissie in de initiële studievoortgangbeslissing als de uitzondering wordt beschouwd, namelijk dat een deliberatie van een 7/20 enkel mogelijk is bij een score van gemiddeld 60%, het geslaagd zijn op de masterpaper en indien de student in een overmachtsituatie verkeert. Uit de bewoordingen van het examenreglement valt af te leiden dat de examencommissie enkel in uitzonderlijke gevallen niet zal delibereren, terwijl uit de bijgevoegde initiële studievoortgangbeslissing juist blijkt dat de commissie enkel in uitzonderlijke gevallen wel zinnens is te delibereren.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat de interpretatie die de examencommissie aan artikel geeft, niet in overeenstemming is met de ratio legis ervan en dat de achterliggende bedoeling van artikel bestaat in het toelaten van deliberatie indien aan de vermelde voorwaarden voldaan is, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden voorhanden zijn. Dit kan afgeleid worden uit de praktijk van de afgelopen jaren. Het was namelijk tot vorig jaar de gewoonte om, op basis van, een 7/20 te delibereren indien voldaan werd aan bovenstaande voorwaarden, zonder dat daar enige vereiste van overmacht kwam bij kijken.

Verzoekende partij stelt *ten derde* dat de cijfers voor het betreffende opleidingsonderdeel sowieso gemiddeld al aanzienlijk lager liggen dan vorig academiejaar. Hoewel dit op zich absoluut geen reden is om 'studentvriendelijker' te delibereren, lijkt het met dit gegeven in het achterhoofd evenmin onaanvaardbaar dat deliberatie plots de uitzondering wordt.

Verzoekende partij stelt *ten vierde* dat het opleidingsonderdeel in kwestie met 6 studiepunten niet zwaarder of minder zwaar weegt dan alle ander vakken uit het mastercurriculum. Indien men dit vak dus niet kan of wil delibereren omwille van het relatieve belang of gewicht in dat curriculum, kan men geen enkel vak delibereren.

Verzoekende partij stelt *ten vijfde* dat zij het gevoel heeft dat de verwerende partij reeds het nieuwe reglement van 2009-2010 heeft ingevoerd. Hieruit is inderdaad artikel verwijderd. Dit jaar is echter nog steeds het academiejaar 2008-2009. Door sowieso geen 7/20 meer te delibereren kan er moeilijk sprake zijn van een overgangsmaatregel. Dit is niets anders dan het reglement van 2009-2010 reeds in het huidige academiejaar toe te passen.

Verwerende partij stelt dat in artikel van het examenreglement 2008-2009 een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de voorwaarden in het eerste lid waaronder een student slaagt en de voorwaarden in het tweede lid waaronder een student 'kan' slagen.

De examencommissie heeft in het geval van verzoekende partij die een tekort van 6 of 7 en meer dan 60% behaalde, de autonome bevoegdheid om een beslissing te nemen, die niet noodzakelijk tot het slagen van de student leidt.

De verwerende partij stelt dat de examencommissie wel degelijk over dit dossier heeft gedelibereerd. In het geval van de verzoekende partij is zij, na het horen van de motivatie voor het tekort door de docenten, overgegaan tot een stemming met het gekende resultaat. De commissie heeft de procedures nageleefd. De beslissing is gebaseerd op een evaluatie van het tekort en de impact ervan op het behalen van de eindcompetenties van de opleiding.

Verwerende partij stelt dat de mondelinge toelichting door de ombudsdienst van de beslissing over het niet slagen van de verzoekende partij in die zin onvolledig wordt weergegeven en dat enkel gewag wordt gemaakt van redenen die in een ander geval er wel toe geleid hebben om een student met een gelijkaardig tekort te laten slagen.

Dit is volstrekt verzoenbaar met artikel van het examenreglement vermits de examencommissie om redenen die eigen zijn aan het betrokken dossier, de ene student dus wel en de andere niet als geslaagd kan aanduiden.

Verwerende partij stelt dat de motivatie voor het niet slagen van de verzoekende partij niet ligt in het ontbreken van uitzonderlijke omstandigheden, maar in de evaluatie van het tekort door de examencommissie.

De examencommissie oordeelde het volgende:

"Het OO [...] bestaat uit 2 leeractiviteiten: '.....' (LA1) en '.....' (LA2). Voor beide leeractiviteiten is er een schriftelijk examen op 20 punten, elk bestaande uit een aantal theorievragen en een aantal toepassingsvragen. De leeractiviteiten zijn elk goed voor 50% van de score voor het OO. [verzoekende partij] haalde een onvoldoende op beide onderdelen: 6/20 op LA1 en 7,33/20 op LA2, wat leidde tot een totaal van 6,67/20 voor het OO, afgerond naar 7/20. In beide delen waren vooral de scores op de toepassingsvragen bijzonder laag: 2/14 voor LA1 en 2/10 voor LA2. De score op de theorievragen was voldoende voor LA1 (4/6) en net voldoende voor LA2 (5,33/10)."

Verwerende partij stelt tot slot dat de beslissingen uit voorgaande jaren helemaal geen precedent scheppen, omdat artikel het voorwerp is geweest van een aanpassing die het 'automatisch' slagen met een tekort van 6 of 7 teniet heeft gedaan. Deze aanpassing die werd gedaan als overgangsmaatregel naar het opleidingsmodel dat vanaf volgend academiejaar in voege zal treden, en waarbij enkel nog cijfers van 8 of 9 tolereerbaar zullen zijn, is het voorwerp geweest van besprekingen met de studentenvertegenwoordiging, is goedgekeurd op de academische raad van mei 2008, en het aangepaste reglement is ter beschikking gesteld van de studenten vanaf het begin van het academiejaar.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Verzoekende partij beklagt er zich over dat zij niet als geslaagd werd geproclameerd hoewel verzoekende partij maar één tekort had van 7/20 en voor het geheel van de opleidingsonderdelen een globale uitslag van 61 % behaalde.

Gelet op de toelichting door verwerende partij op de zitting is gebleken dat de deliberatiecriteria, opgenomen in het onderwijs- en examenreglement, op een permanente wijze door de studenten, dus ook door verzoekende partij, geraadpleegd konden worden op de website van de instelling. Dit is volledig in overeenstemming met artikel 76 van het Structuurdecreet.^[1]

Artikel van het examenreglement dat in de instelling van toepassing is voor het academiejaar 2008-2009, somt in het eerste lid de gevallen op waarin een student automatisch geslaagd is, terwijl het tweede lid het geval aangeeft waarbij een student kan slagen met één onvoldoende, ofwel 7/20 ofwel 6/20, en hij voor het geheel van de opleidingsonderdelen van dat programmajaar ten minste 60 % behaalde en voor elk van de voor de opleiding relevante subtotalen 50 behaalde.

Verzoekende partij bevindt zich in de situatie zoals omschreven in artikel [REDACTED], tweede lid, d.w.z. dat de examencommissie, na deliberatie, kan besluiten de student als geslaagd te beschouwen. Het is dus geen automatisme dat voortvloeit uit de loutere toepassing van het examenreglement.

In voorliggend geval heeft de examencommissie over het al dan niet slagen van verzoekende partij beraadslaagd en heeft geoordeeld dat de student als niet-geslaagd diende te worden beschouwd om de volgende redenen:

"Het OO [...] bestaat uit 2 leeractiviteiten: '[REDACTED]' (LA1) en '[REDACTED]' (LA2). Voor beide leeractiviteiten is er een schriftelijk examen op 20 punten, elk bestaande uit een aantal theorievragen en een aantal toepassingsvragen. De leeractiviteiten zijn elk goed voor 50% van de score voor het OO. [verzoekende partij] haalde een onvoldoende op beide onderdelen: 6/20 op LA1 en 7,33/20 op LA2, wat leidde tot een totaal van 6,67/20 voor het OO, afgerond naar 7/20. In beide delen waren vooral de scores op de toepassingsvragen bijzonder laag: 2/14 voor LA1 en 2/10 voor LA2. De score op de theorievragen was voldoende voor LA1 (4/6) en net voldoende voor LA2 (5,33/10)."

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid, van het Aanvullingsdecreet, het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de evaluatie in de plaats te stellen van die van de examencommissie of van enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij. Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid een eigen oordeel in de plaats te stellen van de bestreden beslissing.

De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid.

De Raad is in voorliggend geval van oordeel dat een juiste toepassing is gemaakt van de bepalingen van het examenreglement en dat de motivering van de beslissing niet kennelijk onredelijk is.

Het middel is ongegrond.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van de heer [REDACTED] ontvankelijk maar ongegrond is.

De initiële examenbeslissing van 2 juli 2009 en de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 14 augustus 2003.

Rolnr. 2009/064 - 6 augustus 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 6 augustus 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij: [REDACTED]

[REDACTED]

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 26 juni 2009.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het tweede jaar bachelor in het onderwijs – secundair onderwijs (Lichamelijke Opvoeding en Bewegingsrecreatie).

Het beroep betreft de examenbeslissing van 26 juni 2009 waarbij verzoekende partij voor de opleidingsonderdelen '[REDACTED]' en '[REDACTED]' twee keer een 'afwezig' kreeg.

3.2. Bij aangetekend schrijven van 17 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft geen intern beroep ingesteld.

1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de instelling haar onvoldoende heeft geïnformeerd over de manier waarop een klacht neergelegd moest worden.

Verzoekende partij stelt bovendien een intern beroep te hebben ingesteld door middel van een e-mail aan de ombudsman op datum van 1 juli 2009, waarop enkel gereageerd werd met een antwoord per mail.

Verwerende partij stelt dat het verzoekschrift onontvankelijk is wegens het niet voorafgaandelijk instellen van een intern beroep. De e-mail van 1 juli 2009, gericht aan de departementale ombudsman, voldoet niet, conform artikel van het onderwijs- en examenreglement, aan de vormvoorwaarden van een intern beroep, is niet gericht aan de bevoegde persoon en is niet gericht tegen een examenbeslissing.

2. Beoordeling door de Raad

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.24 en II.13 van het Aanvullingsdecreet^[1].

Artikel II.13, tweede lid van het Aanvullingsdecreet bepaalt op dwingende wijze dat het intern beroep binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen moet worden ingesteld. Deze termijn gaat in, ingeval van een examenbeslissing, de dag na de proclamatie. Met 'proclamatie' wordt de officiële bekendmaking van de resultaten bedoeld.

Het onderwijs- en examenreglement van de instelling bepaalt in artikel dat het intern beroep tegen een examenbeslissing binnen de termijn van vijf kalenderdagen volgend op de dag na deze van de proclamatie, moet worden ingesteld door middel van een gemotiveerd beroepschrift dat in tweevoud dient te worden afgegeven op het studentensecretariaat of aangetekend dient te worden verstuurd.

Uit de voorgelegde stukken blijkt dat de verzoekende partij op 1 juli 2009 een e-mail heeft gestuurd aan de ombudsman waarin een aantal vragen worden gesteld i.v.m. de stage. De inhoud van het bericht kan volgens de Raad niet worden begrepen als een gemotiveerde klacht tegen een studievoortgangsbepaling.

In tegenstelling met de gedachtegang van verzoekende partij dat het e-mailbericht als de aanzet van een intern beroep moet worden beschouwd, stelt de Raad vast dat het beroep niet werd ingesteld met een beroepschrift dat op het studentensecretariaat werd afgegeven en evenmin met een ter post aangetekende brief werd verstuurd.

De Raad beslist derhalve dat het beroep van verzoekende partij onontvankelijk is wegens het niet uitputten van het intern beroep.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van onontvankelijk is.

De examenbeslissing van 26 juni 2009 blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 6 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Jean Dujardin

Jacqueline Hellemans

Henri Verhaaren

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1]Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Zitting van 13 augustus 2009

Na bemiddeling liet de ombudsdienst op 13 februari 2009 per e-mail aan verzoekende partij weten dat de docent de behaalde quoterings niet wijzigde.

3.2. Verzoekende partij diende op datum van 25 juni 2009 een klacht in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

Zij stelde in haar bezwaarschrift dat na bemiddeling van de ombuds de docent haar examen in zijn totaliteit heeft bekeken en niet genoeg vond om te slagen. Verzoekende partij verwijst daarbij naar artikel van het examenreglement en vraagt om een aanpassing van haar behaalde resultaat.

3.3. Bij beslissing van de examencommissie op datum van 30 juni 2009 werd de klacht op basis van artikel van het examenreglement behandeld.

De beslissing van de examencommissie stelde dat het cijfer voor het betreffende opleidingsonderdeel werd gewijzigd van 7/20 naar 9/20. Dit cijfer is als volgt tot stand gekomen: vraag I 2/4 ; vraag II 2/4; vraag III 0/4 0/2 ; vraag IV 1/3 werd gewijzigd in 2/3 en vraag V 2/3 werd gewijzigd in 3/3.

De beslissing van de examencommissie van 30 juni 2009 bleef evenwel niet geslaagd met creditbewijzen.

De beslissing werd per aangetekend schrijven van 30 juni 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 6 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verwerende partij vraagt het beroep bij de Raad – wegens het niet instellen van het intern beroep door verzoekende partij – als onontvankelijk te beschouwen.

De Raad dient derhalve vooreerst te onderzoeken of verzoekende partij een intern beroep heeft ingesteld.

1. Argumenten van de partijen

Verwerende partij verduidelijkt dat artikel van het examenreglement van toepassing is op klachten n.a.v. materiële vergissingen, terwijl artikel van toepassing is op klachten van studenten die een nieuw beraadslaging vereisen, met name de interne beroepsprocedure.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij niet alle in het examenreglement voorziene interne rechtsmiddelen regelmatig heeft ingesteld en uitgeput.

Verzoekende partij legde immers conform artikel op 25 juni 2009 klacht neer bij de voorzitter van de examencommissie. Gelet op datzelfde artikel heeft de voorzitter, na vaststelling van een materiële vergissing waarvan hij oordeelde dat die een invloed had op het door verzoekende partij behaalde resultaat, beslist om de examencommissie terug samen te roepen. De examencommissie heeft vervolgens op 30 juni 2009 een nieuwe beslissing genomen en het door verzoekende partij behaalde cijfer gewijzigd.

Artikel voorziet dat een student tegen een beslissing van de examencommissie in beroep kan gaan conform artikel e.v. Deze interne beroepsprocedure is verplicht. Verzoekende partij heeft evenwel onmiddellijk beroep aangetekend bij de Raad.

Verzoekende partij stelt dat ze op 25 juni 2009 wel degelijk intern beroep heeft aangetekend bij de algemeen directeur conform artikel van het examenreglement en dat ingevolge deze klacht de beslissing van de algemeen directeur op 30 juni 2009 aan verzoekende partij werd meegedeeld.

2. Beoordeling door de Raad

De Raad dient ambtshalve voorafgaand zijn eigen bevoegdheid te onderzoeken.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in haar verzoekschrift aan de Raad zelf melding maakt van de rechtsgrond waarop haar initiële klacht gebaseerd is. Verzoekende partij verwijst naar artikel van het examenreglement. Deze bepaling regelt de klachten naar aanleiding van materiële vergissingen.

De procedure om studievoortgangsbepalingen die door materiële vergissingen aangetast zijn, te herzien, wordt krachtens artikel II.12 van het Aanvullingsdecreet^[1] autonoom door de instelling in het onderwijs- en examenreglement bepaald. Hiertegen kan – in tegenstelling tot studievoortgangsbepalingen die door een onregelmatigheid zijn aangetast – geen beroep ingesteld worden bij de Raad.

De Raad beslist derhalve dat het beroep van verzoekende partij onontvankelijk is.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van onontvankelijk is.

De examenbeslissing van 30 juni 2009 en de beslissing van 30 juni 2009 genomen in het kader van de klachtenprocedure n.a.v. materiële vergissingen blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/045 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werd:

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de verwerende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten, behalve het laatste bij de wederantwoordnota toegevoegde document waarvan de verwerende partij stelt geen exemplaar te hebben ontvangen of in bezit te hebben.

De verwerende partij stelt verder de wederantwoordnota en de bijhorende stukken niet te hebben ontvangen, maar geen bezwaar te hebben tegen het opnemen ervan in het dossier. Daar de verzoekende partij niet op de zitting aanwezig was, noch vertegenwoordigd, gaat de Raad ervan uit dat de verklaring van de verwerende partij dat ze deze stukken niet ontvangen heeft, met de werkelijkheid strookt.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 25 juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard tegen de beslissing van 1 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in de bachelor in het onderwijs – lager onderwijs.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 25 juni 2009 en meer specifiek het resultaat van 9/20 behaald voor het opleidingsonderdeel

3.2. Verzoekende partij stelde op 29 juni 2009 bij aangetekend schrijven een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van 1 juli 2009 werd het intern beroep door de algemeen directeur ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

Het administratief dossier van de verwerende partij bevat een document 'motivatie interne beroepsbeslissing' waarin het volgende wordt gesteld:

"Aangezien geen nieuwe feiten kunnen toegevoegd worden aan het dossier [.....] van [...] is de klacht ongegrond.

Het tot stand komen van het eindcijfer [.....] met betrokken docenten op 11 mei 2009 (9 uur) werd bevestigd in de resultatenbespreking met het volledige docentenkorps op 23 juni 2009 (14 uur) en de examencommissie op 24 juni 2009 (10.30 uur).

Het eindverslag [.....] geeft duidelijk aan dat het eindcijfer niet gestoeld is op momentopnames maar een totaalbeeld geeft waarin zowel de sterke als werkpunten van [...] opgesomd worden.

Uit de klacht wordt vaststelling 2 geweerd aangezien die geen betrekking heeft op dit opleidingsonderdeel gaat maar over een ander opleidingsonderdeel van semester 1 waarvoor in januari 2009 reeds een beslissing genomen.

Uit de klacht wordt vaststelling 1 gecorrigeerd: tijdens dit opleidingsonderdeel dient de student minimaal 55 lesuren voor de klas te staan.

Het opleidingsonderdeel omvat in zijn totaliteit:

- *Deelname aan atelierdagen en -sessies:*
 - *leerwandeling op 29 januari;*
 - *technocircus op 19 maart;*
 - *thema op 2 april 2009;*
 - *reflectie atelier op 16 maart en 28 mei 2009.*
- *aanwezigheid bij en uitvoeren van stagevoorbereiding op 12 februari, 2-6 maart, 23 april, 4-12 mei;*
- *uitvoeren van stage 2 van 9 tot en met 13 maart 2009 (minimaal 25 x 50 minuten);*
- *uitvoeren van stage 3 van 14 tot en met 20 mei 2009 (minimaal 20 x 50 minuten);*
- *uitvoeren van leerwandeling op 11 mei 2009 en technocircus op 25 mei 2009 (4 halve dagen).".*

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 1 juli 2009 aan het adres van verzoekende partij gestuurd.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift bij de Raad in bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 1 juli 2009.

2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de beslissing op intern beroep verkeerdelijk op het adres van de moeder van verzoekende partij is bezorgd, terwijl duidelijk was aangegeven dat de vader als raadsman in de procedure op intern beroep optrad en dat expliciet werd gevraagd om de briefwisseling naar zijn adres te sturen.

Verwerende partij stelt dat het schrijven zelf gedateerd is op 10 juli maar de instelling pas bereikte op 14 juli met als poststempel 13 juli. Overeenkomstig artikel II.24, § 1 van het Aanvullingsdecreet^[1] is dit buiten termijn en dus niet ontvankelijk.

2.2. Beoordeling door de Raad

De Raad stelt vast dat in de beslissing op intern beroep geen melding wordt gemaakt van de externe beroepsmogelijkheid bij de Raad noch van enige beroepsmodaliteiten. De beroepstermijn is daarom niet aangevangen.

Het beroep ingesteld door verzoekende partij op datum van 13 juli 2009 is tijdig.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van de motiveringsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat artikel [REDACTED] van het examenreglement werd geschonden doordat het antwoord van de interne beroepsprocedure, dat onontvankelijk en/of ongegrond is, een gemotiveerde beslissing moet bevatten. Een motivatie wordt niet vermeld.

Verwerende partij stelt dat het verzoek bij de interne beroepsprocedure door de algemeen directeur ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard. Er waren immers geen bijkomende nieuwe elementen die de beslissing van 25 juni 2009 konden doen veranderen. Buiten de reeds gekende motivatie van 25 juni 2009 was derhalve geen bijkomende motivering voor het ongegrond verklaren van het verzoek noodzakelijk.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

In tegenstelling tot wat de verzoekende partij beweert, is de bestreden beslissing wel gemotiveerd: er wordt gesteld dat geen nieuwe feiten kunnen toegevoegd worden aan het dossier, dat het eindcijfer [REDACTED] van de betrokken student werd bevestigd in de resultatenbespreking met het volledige lerarenkorps, dat het eindcijfer niet gestoeld is op momentopnames maar een totaalbeeld geeft, dat een deel van klacht betrekking heeft op een ander opleidingsonderdeel, en dat de student in totaal 55 uren en niet 78 uren stage heeft gedaan.

De verwerende partij heeft dus voldaan aan de eis van formele motivering.

Vervolgens moet beoordeeld worden of de motivering ook een afdoend antwoord geeft op de klachten geformuleerd in het interne beroep.

Een eerste klacht heeft betrekking op de beperkte tijd van de observatie van de lectoren (6 uur) op een totaal van 78 uur (volgens de verzoekende partij) waarbij de mentoren die al deze uren hebben geobserveerd, heel tevreden waren.

Uit het door de verwerende partij meegedeelde 'Eindevaluatiedossier' blijkt dat bij het vaststellen van het eindcijfer met het verslag van de mentor van 'stage 2' en 'stage 3' rekening werd gehouden. De laatste zin luidt als volgt: *"Op basis van alle stagegegevens (twee stages, technocircus, leerwandeling, en ateliers) wordt een eindcijfer van 9/20 toegekend (zie syntheseverslag in bijlage 14)."*. Deze evaluatie vindt steun in de bij dit document gevoegde en aan de verzoekende partij bekende bijlagen. De beslissing op intern beroep verwijst naar deze stukken en dat volstaat als motivering.

Een tweede klacht heeft betrekking op een ziekte waardoor de eerste stage later plaatsvond en er blijkbaar een communicatieprobleem met de leerlingen is geweest dat, zo stelt de verzoekende partij, niet alleen aan haar kan aangerekend worden. De beslissing op intern beroep stelt dat dit element betrekking heeft op een ander opleidingonderdeel dat reeds in januari geëvalueerd werd. De verzoekende partij betwist de juistheid van dit motief niet. De beslissing is afdoende gemotiveerd.

De drie volgende klachten hebben betrekking op specifieke moeilijkheden die zich tijdens de stage hebben voorgedaan. De verzoekende partij toont niet aan dat deze specifieke en beperkte klachten van die aard zijn dat een verwijzing naar de gegevens van het 'Eindevaluatiedossier' niet als een afdoende antwoord kunnen dienen.

Een laatste klacht heeft betrekking op het oordeel van de docenten dat de verzoekende partij te gespannen is en dit naar de kinderen uitstraalt. Zij vindt dit een subjectief oordeel, dat ook niet met de werkelijkheid strookt. In het hiervoor reeds geciteerde 'Eindevaluatiedossier' wordt ook gemeld dat de verzoekende partij doorverwezen werd om een faalangstraining te volgen, en aan de docente toegaf dat zij steeds blokkeerde.

De verzoekende partij spreekt de juistheid van deze vermeldingen niet tegen. Ook op dit punt volstaat de verwijzing naar dit dossier om te voldoen aan de eis van afdoende motivering.

Het middel is niet gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in tweede middel op het niet naleven van gemaakte afspraken en het maken van procedurefouten wat het interne beroep betreft.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat op 30 juni 2009 een procedurefout zich heeft voorgedaan tijdens het onderhoud met de stagebegeleidster. Het dossier werd toen besproken met de moeder van de verzoekende partij, wat niet kon gezien intussen de interne beroepsprocedure liep en er nog geen beslissing was genomen. De vader van verzoekende partij trad op als raadsman in deze procedure. De moeder van verzoekende partij wenste niets te maken te hebben met de procedure, gezien zij zelf als mentor met de verwerende partij samenwerkte. Dit betreft een belangenconflict.

Verwerende partij begrijpt niet waarom een onderhoud met de moeder van verzoekende partij een procedurefout zou zijn.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat de stagebegeleidster nota had genomen van het feit dat de vader van verzoekende partij optrad als raadsman en dat de beslissing op intern beroep niet naar de moeder zou worden verstuurd. Daarom werd het adres van de vader, gezien het belangenconflict, opgegeven als correspondentieadres voor het verder verloop van de procedure. De stagebegeleidster zou dit bezorgen aan de examencommissie. De raadsman van verzoekende partij heeft nooit de beslissing ontvangen en heeft zichzelf moeten informeren.

Verzoekende partij stelt dat de beslissing reeds bleek toegekomen, echter zonder de verplichte bijkomende motivatie, terwijl de examencommissie pas op 3 juli zou samenkomen. De tekst van de brief luidde als volgt: *"wij hebben uw schrijven van 29 juni 2009 in goede orde ontvangen. Uw klacht is ontvankelijk maar ongegrond verklaard"*.

Verzoekende partij stelt dat de motivatie voor het ongegrond verklaren van de klacht niet werd doorgestuurd met het antwoord op de interne beroepsprocedure, maar pas via e-mail op 20 juli, weliswaar gedateerd op 1 juli.

Verwerende partij stelt dat het antwoord van de algemeen directeur werd verstuurd naar het adres van de verzoekende partij, omdat zij in eigen naam zelf het intern beroepschrift heeft verstuurd en in dat schrijven geen gewag maakte van een raadsman.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

De bespreking van het dossier, terwijl de beslissing op intern beroep nog hangende was, met de moeder van de verzoekende partij, die zich overigens niet met deze zaak wilde moeien, heeft geen invloed op de regelmatigheid van de beslissing op intern beroep.

Dat de verwerende partij geen contact heeft opgenomen met de raadsman van de verzoekende partij, heeft niet belet dat de verzoekende partij en haar raadsman op een normale manier van hun procedurele rechten gebruik hebben kunnen maken. Dat de beslissing zelf niet gevoegd was bij de brief waarin gemeld werd dat het intern beroep ongegrond werd verklaard, is evenmin van aard de bestreden beslissing onregelmatig te maken. Een gebrekkige bekendmaking heeft geen invloed op de regelmatigheid van de beslissing zelf.

Het middel is niet gegrond.

5.3. Verzoekende partij gaat in een derde middel niet akkoord met het toegekende resultaat. De toegekende beoordelingen getuigen van een subjectief karakter.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat er een discrepantie bestaat tussen de stageverslagen van de mentoren en de toegekende score van 9/20 afkomstig van de lectoren. Verzoekende partij stelt dat de lectoren slechts 6 uur aanwezig waren (7,6% van de totale tijd), wat een momentopname is. Haar stageopdrachten waar zij effectief als leerkracht zelf optrad, duurden in totaal 78 uur. De mentoren die de gehele tijd aanwezig waren, bleken zeer tevreden zoals uit de stageverslagen blijkt. Zij hebben een duidelijk zicht op wat de studenten aan vooruitgang boeken.

Verzoekende partij stelt dat uit een analyse van de eindbeoordelingen duidelijk blijkt dat er minimaal rekening is gehouden met de positieve evaluaties en commentaren van de mentoren, doch maximaal met de opmerkingen van de docenten.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat uit de objectieve cijfermatige gegevens afgeleid kan worden dat de eindbeoordeling ingegeven is door vooringenomenheid en subjectiviteit.

Verwerende partij heeft nagelaten het 'heen en weerschriftje' op te vragen aangezien er in het eindevaluatiedossier geen rekening mee werd gehouden. Dit getuigt van een grote nalatigheid. Verzoekende partij staat dit verder aan de hand van de beoordeling op het onderdeel '.....' en '.....'.

Verzoekende partij stelt *ten derde* dat zij niet akkoord gaat met de motivering dat verzoekende partij slecht presteerde bij de controle door de docenten en dat zij volgens de lectoren gespannen zou zijn en dit zou uitstralen naar de kinderen toe. Verzoekende partij stelt dat ze verschillende jaren ervaring heeft met het leiden van kinderen in jeugdbeweging en speelpleinwerking en voldoende maturiteit bezit om voor een klas te staan. Dit is, samen met haar enthousiasme, zeker merkbaar, vermits zij heel spontaan les geeft wanneer de lectoren niet aanwezig zijn. De verslagen van de mentoren bevestigen dat zij vooruitgang boekt.

Wat de vermeende faalangst betreft, verwijst verzoekende partij naar het feit dat zij afstudeerde aan de muziekacademie met 81%. Dit neemt niet weg dat zij in haar derde jaar tijdens de stageperiodes nog kan groeien om meer ontspannen te functioneren tijdens de aanwezigheid van de lectoren. Bij studenten is er altijd enige stress wanneer er toetsen worden afgenomen. Deze normale emotie kan volgens verzoekende partij niet gesanctioneerd worden als 'niet voldoende les kunnen geven'.

Verwerende partij stelt dat het cijfer 9/20 een totaalcijfer is, gebaseerd op alle gegevens waarover de examencommissie beschikte en zoals in het eindevaluatiedossier is vermeld. De volledige examencommissie was akkoord met de beslissing.

Verwerende partij stelt dat, als verzoekende partij telkens slecht presteert wanneer er een controle is bij het lesgeven, de beoordelaars bezwaarlijk tot een positieve evaluatie kunnen komen.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

Het komt de Raad niet toe om zijn oordeel over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar de Raad ziet wel erop toe dat de evaluatie op regelmatige wijze tot stand is gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Bij de bespreking van het eerste middel is gebleken dat het 'Eindevaluatiedossier' uitlegt op welke wijze de evaluatie tot stand is gekomen. Daarbij is gebleken dat ook rekening werd gehouden met de verslagen van de mentoren. Dat deze verslagen niet doorslaggevend zijn, zoals de verzoekende partij het wil, is in het licht van de andere elementen die bij de evaluatie in aanmerking zijn genomen, niet onredelijk.

Uit het 'Eindevaluatiedossier' blijkt ook niet dat de bevoegde instanties van de verwerende partij de verzoekende partij op subjectieve wijze en met vooringenomenheid hebben beoordeeld. Wat betreft het 'heen-en-weer schriftje', dit is een document dat in principe uitsluitend gebruikt wordt in de relatie tussen de student en de mentor, en niet aan de verwerende partij bekend is. Als de verzoekende partij van oordeel was dat dit document van belang was bij haar evaluatie, belette niets haar om dit zelf mee te delen aan de verwerende partij. Zij kan de verwerende partij niet kwalijk nemen dat die daar niet zelf het initiatief toe genomen heeft.

Wat het derde onderdeel betreft, geeft de verzoekende partij toe dat ze gestresseerd presteert in aanwezigheid van de lectoren. Men kan die niet ten kwade duiden dat ze daarmee rekening houden bij de evaluatie zoals zij dit ook hebben gedaan.

Het middel is niet gegrond.

5.4. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk doch niet gegrond is.

De beslissing van 25 juni 2009 en de beslissing van 1 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/046 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 3 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroepontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het tweede jaar bachelor in de verpleegkunde.

Het beroep betreft de examentuchtbeslissing van 23 juni 2009 voor de opleidingsonderdelen 'Pathologie 2' en '.....'. Op grond van artikel van het onderwijs- en examenreglement werd verzoekende partij schuldig bevonden aan bedrog of poging tot bedrog en ontving voor beide opleidingsonderdelen een examencijfer van 0 op 20. Verzoekende partij behoudt evenwel haar tweede examenkans.

De examencommissie concludeerde dat verzoekende partij met een medestudent mondeling informatie uitwisselde tijdens de schriftelijke examens.

Het dossier werd geopend na het ontvangen van een e-mail van een medestudent op zaterdag 6 juni 2009 die – in eerste instantie zonder namen te vermelden – aangaf dat twee studenten tijdens de schriftelijke examens samenwerkten. Ook in een tweede schrijven

meldden studenten anoniem dat de twee studenten samenwerkten. Bij dat schrijven werd een fragment vanop de sociale netwerksite 'facebook' toegevoegd.

Op 3 juni 2009, de dag van de schriftelijke examens voor de onderdelen 'Psychopathologie' en '.....' van het opleidingsonderdeel 'Pathologie 2', wisselden beide studenten vóór het examen de volgende reacties uit:

- verzoekende partij: *"[...] Dussss da wil zegn ik pneumo gij de psychopatho... safe !! :p"*
- medestudent: *"ja cava das goe wi, ik kan psychopatho nog tamelijk goe, chill we gaan da goewd doen ! ;)"*
- verzoekende partij: *"ik ken ut eigenlijk ook nog redelijk :p! joam joam, examen alleen maken???? Moh ! das lik groepswork..."*
- medestudent: *"tuurlijk ! e mo meneer, wil je zeggen da we dan ni mogen overleggen fzo? allee ej da nu al geweten :D"*
- verzoekende partij: *"kheb gezien daj soms wat praat, dat zou jammer zijn van je zomervakantie hé", dwoaze kerel eigenlijk ! phaha"*
- medestudent: *"jaaaaa idd! khoop dat ie da ni were is wi vandage, of we zien de choco !"*
- andere student: *"Haha da wos teegn joen ofwa? : -D Twa idd stom : -P"*
- verzoekende partij: *"joat da was tegen ik... eb je da gehoord mss? en ut ergste was khad lik voor één keer nog nx gezegd tijdens ut examen!! alst weer em is é vandaag, gaank da egt nie cool vindn!"*
- andere student: *"Jaak koorde em da zegn, mo kwist nie tegn wien... Mo jat lik nogmo 5 sec je examen ofzo... Stoom : -D"*
- verzoekende partij: *"nene da was in de helft van me examen ofzo :-), mo vandaag gak da wel subtieler aanpakn :D"*
- medestudent: *"gaat dan nog maar een keer een examen of twee gaan maken zeker"*
- verzoekende partij: *"tza! wel zijn !!"*
- medestudent: *"elpt je mee ?"*
- verzoekende partij: *"altijd é :)"*
- medestudent (na het examen): *"wen da were vre goe gedaan ! ;)"*

Diezelfde dag wisselden beide studenten tevens de volgende reacties uit ná het afleggen van de examens in kwestie:

- verzoekende partij: *"als da geen samenwerking was opt examen !! :p"*
- medestudent: *"echt wel zalig wi :D"*
- verzoekende partij: *"meeega ! :p"*
- andere student: *"hoho, ik hoop dat ze ook facebook hebben"*

-verzoekende partij: "naaaaaah :-) kpeis da wel nie"

Twee toezichthouders meldde schriftelijk op 11 juni 2009 dat ze tijdens een examen op 2 juni 2009 respectievelijk 5 juni 2009 beide studenten hadden gewaarschuwd m.b.t. tot praten met de hand voor de mond, maar dat ze geen bewijs van bedrog konden voorleggen.

Na het schriftelijk examen van 11 juni 2009 van het onderdeel 'Recht 2' van het opleidingsonderdeel '.....' rapporteerden de twee toezichthouders schriftelijk dat ze vastgesteld hadden dat op verschillende drukkere momenten – bij het indienen van examens door andere studenten – een duidelijk verbaal contact was tussen de twee studenten, dat zoekgedrag in de zin van rondkijken waar de toezichthouders zich bevonden, merkbaar was, maar dat geen uitwisseling van kladbladen of andere documenten werd vastgesteld.

Op 17 juni 2009 volgde een gesprek tussen het departementshoofd, de jaarcoördinator en beide studenten. Na het gesprek ondertekenden beide studenten een verklaring dat ze zich tijdens de schriftelijke examens voor 'Psychopathologie', '.....' en 'Recht 2' schuldig hebben gemaakt aan het ongeoorloofd uitwisselen van informatie.

Op 19 juni 2009 ontvingen beide studenten het verslag van het departementshoofd die van oordeel was dat in hoofde van beide studenten er tijdens de vermelde examens sprake was geweest van bedrog of een poging tot bedrog.

Beide studenten hebben gebruik gemaakt van hun recht om bedenkingen bij dit verslag te formuleren. In hun verklaring, gedateerd op 19 juni 2009, ontkenden beide studenten de beschuldiging van bedrog en voerden ze aan dat ze zich gedwongen voelden om de schriftelijke bekentenis van 17 juni 2009 te ondertekenen.

Het departementshoofd stelde vervolgens de examencommissie in kennis van het dossier.

Op 23 juni 2009 volgde de beraadslaging en, na geheime stemming, de examentuchtbeslissing van de examencommissie.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2009 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

3.3. Verzoekende partij werd op 1 juli 2009 gehoord om haar beroep mondeling toe te lichten.

Bij beslissing van de algemeen directeur op datum van 3 juli 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar niet gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekende partij tijdens het gesprek op 1 juli 2009 toegegeven heeft tijdens schriftelijke examens met de medestudent gepraat te hebben, maar dat verzoekende partij eraan toegevoegd heeft dat dit geen betrekking had op het examen zelf.

De interne beroepsbeslissing werd tevens als volgt gemotiveerd:

"Hoewel het algemeen geweten is dat praten met een andere student tijdens een examen niet geoorloofd en ontoelaatbaar is, en u tijdens ons gesprek ook hebt bevestigd dat u zelf ook wel beseft dat zoiets niet kan, verwacht u eigenlijk dat ik u op uw woord zou geloven. Gelet evenwel op de diverse getuigenissen van medestudenten en docenten en mede gelet op uw eigen Facebookgesprekken (o.a. het expliciete "als dat geen samenwerking was op het examen") kom ik tot het besluit dat de examencommissie u terecht schuldig heeft bevonden aan bedrog of poging tot bedrog."

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven, gedateerd op 3 juli 2009, aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad. Het verzoekschrift werd aangevuld met een schrijven waarop de poststempel ontbrak.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van maandag 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van vrijdag 3 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname van de beslissing genomen op intern beroep.

De beslissing op intern beroep werd per schrijven, gedateerd op 3 juli 2009, aan verzoekende partij overgemaakt. Uit de stukken blijkt evenwel niet op welke datum dit schrijven aangetekend aan verzoekende partij ter kennis is gebracht. De verwerende partij betwist ook niet dat het beroep bij de Raad tijdig is ingesteld.

Onder die omstandigheden neemt de Raad derhalve aan dat het beroep van 13 juli 2009 tijdig werd ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van de materiële motiveringsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat er geen enkel tastbaar bewijs van bedrog of poging tot bedrog tijdens de examens werd aangetoond. Het gaat enkel om sterke vermoedens en aanwijzingen.

Verzoekende partij stelt dat ze tijdens het gesprek met het departementshoofd de feiten mondeling ontkende, maar gedwongen werd om een schriftelijke bekentenis te ondertekenen.

Verzoekende partij stelt dat ze de examens in kwestie vergeleken heeft tijdens het inzagemoment. Er zou daarbij geen enkele aanwijzing van bedrog terug te vinden zijn.

Verwerende partij stelt dat bij de uiteindelijke beoordeling geen rekening werd gehouden met de e-mail van de medestudent, noch met de anonieme brief van één of meer medestudenten, noch met de verklaringen van de toezichthouders van de examens op 2 en 5 juni 2009.

Er is wel rekening gehouden met de eigen verklaringen van de beide studenten op facebook op 3 juni 2009 waaruit blijkt dat de studenten samenwerkten "*opt examen*" en af te leiden valt dat het niet de eerste keer is ("*en ut ergste was khad lik voor één keer nog nx gezegd tijdens ut examen*" over het examen op 2 juni 2006). Er werd tevens rekening gehouden met de verklaring van de toezichthouders tijdens het examen op 11 juni 2009. Op basis hiervan besliste het departementshoofd aan de examencommissie voor te stellen artikel van

het onderwijs- en examenreglement toe te passen voor de examens afgelegd op 3 en 11 juni 2009.

Verwerende partij stelt dat de examencommissie op 23 juni 2006 uitgebreid kennis nam van zowel het verslag van het departementshoofd als de aanvullende verklaringen van de studenten die werden voorgelezen.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij een andere interpretatie geeft aan haar uitlatingen op facebook, maar niet ontkent dat de geciteerde uitwisselingen wel degelijk plaatsgevonden hebben. Verwerende partij stelt bovendien dat de uitlatingen "*elpt je mee*", "*altijd é*", "*wen da were vre goe gedaan!*" en "*als da geen samenwerking was opt examen*" slechts voor één interpretatie vatbaar zijn.

Verwerende partij stelt dat beide studenten hebben toegegeven tijdens het gesprek van 1 juli 2009 met de algemeen directeur dat ze tijdens schriftelijke examens gepraat hebben en beseffen dat zoiets niet kan.

Verwerende partij spreekt uitdrukkelijk tegen dat beide studenten de verklaring van 17 juni 2009 onder dwang hebben ondertekend. Verwerende partij wijst er bovendien op dat door voorlezing van de aanvullende verklaringen van 19 juni 2009 van beide studenten tijdens de zitting van de examencommissie, de leden van de examencommissie ingelicht werden over het feit dat beide studenten afstand namen van hun eerdere bekentenis van 17 juni 2009.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Het is niet aan de Raad om te oordelen of verzoekende partij fraude gepleegd heeft, maar wel om na te gaan of de verwerende partij haar oordeel dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft, heeft doen steunen op feiten die naar genoegen van recht bewezen zijn, en op grond waarvan de verwerende partij redelijkerwijze heeft kunnen oordelen dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft.

De verzoekende partij ontkent niet de juistheid van de op facebook uitgewisselde informatie. Het argument dat zij op 17 juni 2009 de verklaring dat zij met een medestudente tijdens het examen gepraat heeft, onder dwang heeft ondertekend, wordt door geen enkel gegeven gestaafd.

Deze feiten zijn van aard dat de verwerende partij redelijkerwijze heeft kunnen aannemen dat de verzoekende partij fraude heeft gepleegd, en motiveren meteen afdoende dat oordeel.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op de schending van artikel van het onderwijs- en examenreglement.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat elke poging tot bedrog onmiddellijk dient te worden gemeld. De conversatie op facebook dateert van 3 juni 2009, terwijl verzoekende partij pas op 17 juni 2009 op de hoogte werd gesteld. Bovendien zou de examenombuds pas achteraf op de hoogte zijn gesteld.

Verwerende partij stelt dat zowel de toezichthouder tijdens het examen van 29 mei 2009 als deze tijdens het examen van 2 juni 2009 de studenten tijdens het examen aanspraken over hun ongeoorloofd gedrag. Dit blijkt uit de schriftelijke verklaringen van de toezichthouders,

maar ook uit de reacties van beide studenten op facebook op 3 juni 2009 waar ze bevestigen dat ze aangesproken en gewaarschuwd werden door een docent.

Verwerende partij stelt dat de beslissing van het departementshoofd om beide studenten te horen op 17 juni 2009, gebaseerd was op het samenbrengen van een aantal verschillende indicaties en bewijzen die gaandeweg in de richting van eenzelfde vast patroon van ongeoorloofd gedrag wezen. Zodra voldoende betrouwbaar geacht materiaal voorlag, heeft het departementshoofd conform artikel van het onderwijs- en examenreglement alle partijen, inclusief de examenombuds, ingelicht en de betrokken studenten geconfronteerd met de feiten.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat negatief werd gereageerd op haar vraag om bijstand tijdens het gesprek met het departementshoofd, terwijl het examenreglement stelt dat een student bijgestaan kan worden.

Verwerende partij stelt dat de rechten van verdediging van verzoekende partij niet geschonden zijn. Beide studenten hebben tijdens het gesprek op 17 juni 2009 te kennen gegeven op de hoogte te zijn van de bepalingen van artikel van het onderwijs- en examenreglement. Verwerende partij stelt dat het departementshoofd en de jaarcoördinator formeel ontkennen dat een bijkomend gesprek in aanwezigheid van een raadsman geweigerd zou zijn. Bovendien zou het departementshoofd op 19 juni 2009 beide studenten nogmaals ontvangen hebben, deze maal vergezeld van hun vader. Tijdens dit gesprek hebben beide studenten hun aanvullende verklaring ingediend, die toegevoegd werd aan het verslag van het departementshoofd.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat elke poging tot bedrog onmiddellijk dient te worden gemeld.

Het oordeel dat de verzoekende partij zich schuldig gemaakt heeft aan fraude, steunt echter niet alleen op het praten met een medestudent tijdens examens, maar ook op andere informatie zoals berichten van medestudenten en de kennisname van de op facebook uitgewisselde informatie. Het is pas door het samenbrengen van deze verschillende elementen dat de verwerende partij kon vermoeden dat er mogelijk fraude was gepleegd. Van zodra deze gegevens haar bekend waren, heeft de tegenpartij zonder talmen de procedure aangevat en verder gezet. Het eerste middelonderdeel is niet gegrond.

Wat betreft het verwijt dat de verzoekende partij de bijstand van een raadsman werd geweigerd, blijkt uit de feiten dat de verzoekende partij twee dagen na het eerste onderhoud met het departementshoofd opnieuw gehoord werd in aanwezigheid van haar raadsman. Het middelonderdeel mist feitelijke grondslag.

Het middel is niet gegrond.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk niet gegrond is.

De beslissing van 3 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/047 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

- de verwerende partij:

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

De verzoekende partij vraagt om de antwoordnota uit de procedure te weren wegens het laattijdig ontvangen ervan.

De procedurekalender schrijft voor dat ten laatste op vrijdag 7 augustus 2009 de verwerende partij aan de Raad en aan de tegenpartij een antwoordnota diende te bezorgen.

Artikel II.32, § 3 van het Aanvullingsdecreet^[1] schrijft enkel voor dat een buiten de gestelde termijn aan de Raad overgemaakte antwoordnota uit de procedure wordt geweerd. De Raad heeft op vrijdag 7 augustus 2009 per e-mail de antwoordnota tijdig ontvangen.

Verzoekende partij kon de bijlage bij de e-mail in kwestie niet openen. Het secretariaat van de Raad heeft op maandag 10 augustus 2009 per e-mail de antwoordnota aan verzoekende partij bezorgd. Verzoekende partij heeft gemeld dat ze de antwoordnota in goede orde ontvangen heeft en dat ze de wederantwoordnota tijdig zou indienen. Dit is ook gebeurd.

De Raad is van oordeel dat verzoekende partij zich bijgevolg naar behoren heeft kunnen verdedigen.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 9 juli 2009 genomen door de examencommissie, bijeengekomen in buitengewone zitting, in uitvoering van de beslissing van de interne beroepscommissie van 6 juli 2009.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor na bachelor in de

Het beroep betreft de examenbeslissing van 19 juni 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Het beroep betreft specifiek de leereenheid 'Praktijk groepstherapie' van het opleidingsonderdeel 'Groepstherapie' waarop verzoekende partij 8/20 behaalde. Voor deze leereenheid is geen tweede examenkans mogelijk.

3.2. Verzoekende partij stelde op 25 juni 2009 een intern beroep in bij de voorzitter van de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

3.3. Het intern beroep verliep in getrapte vorm.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie van 6 juli 2009 werd het beroep ontvankelijk en gegrond verklaard en werd aan de examencommissie gevraagd om haar beslissing concreter te motiveren. Gelet op de beoordelingscriteria die bij de aanvang van de cursus waren opgegeven, was het voor de interne beroepscommissie onvoldoende duidelijk hoe de score tot stand was gekomen.

Op 9 juli 2009 kwam, in opvolging van de beslissing van de interne beroepscommissie, de examencommissie in buitengewone zitting bijeen en werd nagegaan of de toegekende score een correcte weergave was van de geëxamineerde competenties van verzoekende partij. Na onderzoek stelde de examencommissie dat verzoekende partij er baat bij had om binnen het opleidingsonderdeel 'Groepstherapie' de leereenheid 'Praktijk van de groepstherapie' opnieuw af te leggen. De examencommissie was van oordeel dat, gezien de vorige bevindingen, er geen onregelmatigheid was gebeurd bij het toekennen van de punten, noch bij het nemen van de beslissing van de examencommissie in de tweede examenperiode.

De beslissing van 9 juli 2009 van de examencommissie waarbij de procedure op intern beroep werd afgerond, werd per e-mail op datum van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van maandag 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 9 juli 2009. De beslissing werd per e-mail van 10 juli 2009 aan verzoekende partij ter kennis gebracht. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf zaterdag 11 juli 2009.

Het beroep van 13 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel, in acht onderdelen, beroept op de schending van de motiveringsplicht, de zorgvuldigheidsplicht, het redelijkheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de schending van de voorgeschreven procedures zowel wat het tot stand komen van het resultaat betreft als wat het verloop van de procedure op intern beroep betreft.

Verzoekende partij stelt dat haar onterecht een onvoldoende score werd gegeven, dat de motivatie onvoldoende is, dat negatieve elementen kennelijk onredelijk benadrukt werden en dat positieve elementen in de verantwoording weggelaten werden.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij herhaalt *in een eerste onderdeel* de argumenten aangehaald tijdens de interne beroepsprocedure in verband met de toegekende score.

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat zij geen objectieve kans heeft gekregen om haar competenties te bewijzen. De betrokken docent heeft haar tijdens de lessen gevisieerd en niet altijd rechtvaardig behandeld.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat de toegekende score totaal afwijkt van de quoterings op andere vakken.

Zij stelt *ten derde* dat de gevolgen van het gegeven cijfer, met name een de facto uitsluiting van mogelijkheid tot voortzetting van de opleiding en de onmogelijkheid tot tweede zitting voor het betrokken opleidingsonderdeel, onevenredig zijn met het gewicht van het opleidingsonderdeel (4 studiepunten op een totaal van 37 of 10,8%).

Zij stelt *ten vierde* dat haar universitair diploma, behaald met onderscheiding, reeds getuigt van enig opleidings- en evaluatievermogen. Dit betekent geenszins dat zij al per definitie over de vereiste competenties voor het opleidingsonderdeel 'Praktijk groepstherapie' beschikt, wel dat ze voor andere competenties een zeker niveau heeft gehaald en dat dit zeker ook geen uitsluiting vormt tot het verwerven van de gevraagde competenties.

Verzoekende partij stelt *ten vijfde* dat de beoordelingscriteria bij aanvang van de cursus opgegeven waren. In het feedbackgesprek na het examen zijn een uiterst beperkt aantal elementen van deze criteria als verklaring gemeld, evenwel zonder concrete ondersteuning en enkel met de algemene omschrijving 'voldoet niet', wat dus niet kan leiden tot een objectieve evaluatie.

Verwerende partij verwijst naar de beslissing van de interne beroepscommissie. Daarin werden de eerste middelen van verzoekende partij als ongegrond afgewezen.

Verwerende partij stelt *ten eerste* dat verzoekende partij geen enkel bewijs aandraagt dat ze tijdens de lessen gevisieerd werd en niet rechtvaardig behandeld werd.

Verwerende partij stelt *ten tweede* dat de evaluatiemethode die tijdens de lessen werd gehanteerd, die van onmiddellijke feedback tijdens de bijeenkomsten van de leergroep zelf was, dit omdat de lesgever groeikansen wou bieden aan de studenten. Aan verzoekende partij werd daarbij inderdaad regelmatig te kennen gegeven dat een aantal prestaties op dat moment onvoldoende waren, wat door haar erkend werd. Deze vorm van feedback was op voorhand door verzoekende partij gekend, want dit werd duidelijk op de ECTS-fiche vermeld.

Verwerende partij meent *ten derde* dat verzoekende partij blijkbaar niet om kan met de feedback die door haar als partijdig wordt gekwalificeerd. Nochtans toont de beslissing van de examencommissie van 9 juli 2009 aan dat deze beslissing genomen werd conform de

evaluatiecriteria die duidelijk gekend waren. Verzoekende partij scoorde op 5 van de 7 criteria een onvoldoende.

Verwerende partij erkent *ten vierde* dat verzoekende partij inderdaad een afwijkende score behaalde in vergelijking met een aantal theoretische opleidingsonderdelen (of delen daarvan) die ze aflegde. Verwerende partij begrijpt evenwel niet wat hiermee moet worden aangetoond. Ook het behaalde universitair diploma heeft niets te maken met het opleidingsonderdeel en meer bepaald met 'Praktijk groepstherapie'. Elk opleidingsonderdeel dient op zich geëvalueerd te worden.

Verwerende partij meent *ten vijfde* dat verzoekende partij via gezagsargumenten tracht te bewijzen dat haar tekort voor het gedeelte 'Praktijk groepstherapie' niet klopt, gelet op haar licentiaatsdiploma en de creditbewijzen behaald voor de theoretische vakken van de bachelor na bachelor in de Verwerende partij mag enkel spreken voor datgene waarvoor zij in haar positie als lesgever verantwoordelijkheid draagt, namelijk het opleidingsonderdeel 'Groepstherapie'.

Verzoekende partij stelt *in een tweede en derde onderdeel*, wat de procedure op intern beroep betreft, dat er geen uitspraak werd gedaan door de beroepscommissie over haar vraag om de objectiviteit van de criteria en de toegekende evaluaties te onderzoeken en te toetsen aan de inhoud van het persoonlijk dossier.

Verzoekende partij stelt dat de beroepscommissie geen uitspraak heeft gedaan over haar vraag tot inzage in de evaluaties zoals ze tot op heden zijn opgenomen in haar persoonlijk dossier voor 'Praktijk groepstherapie'.

Verwerende partij stelt dat de interne beroepscommissie geen verdere uitspraak diende te doen, nadat ze de initiële beslissing van de examencommissie vernietigde en de examencommissie vroeg om concreter te motiveren.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekende partij enkel telefonisch feedback gevraagd heeft en een eenzijdig verslag van dit gesprek geeft. Verzoekende partij heeft geen vraag gesteld voor een mondelinge feedback op de campus. Verwerende partij merkt bovendien op dat verzoekende partij niet aanwezig was op de bijeenkomst van de interne beroepscommissie waardoor ze een volgende kans op reflectie gemist heeft.

Wat het opleidingsonderdeel 'Groepstherapie' betreft, stelt verwerende partij dat geen persoonlijk dossier per student wordt bijgehouden. Het opleidingsonderdeel is opgevat als een leergroep. Feedback en bijsturing gebeurt, conform de afspraken in de ECTS-fiche, onmiddellijk en openbaar tijdens de leergroepbijeenkomsten zelf. Verwerende partij stelt dat verzoekende partij in haar verzoekschrift bevestigt dat er feedback tijdens de les was.

Verzoekende partij stelt *in een vierde onderdeel* dat er onduidelijkheid was over de procedure en dat de contacten met de instelling gebrekkig waren, waardoor haar rechten als student niet zijn gevrijwaard.

Verwerende partij stelt dat de gebrekkige contacten te wijten zijn aan het feit dat verzoekende partij op vakantie was tussen 2 en 12 juli. Verwerende partij meent dat van een student die tegen een beslissing van de examencommissie in beroep gaat, verwacht mag worden dat deze de bepalingen van het studiecontract nauwkeurig naleest. Verwerende partij stelt dat ten overvloede uitleg werd verschaft door de instelling, dat de beslissing duidelijk kenbaar is gemaakt per brief en per e-mail, dat de uitnodiging duidelijk is verstuurd en ontvangen door alle betrokkenen en dat de interne beroepscommissie op het (schriftelijk) verzoek van verzoekende partij is ingegaan, in die zin dat ze de examencommissie vroeg opnieuw samen te komen om concreter haar beslissing te motiveren.

Verzoekende partij stelt *in een vijfde onderdeel* dat tijdens de interne beroepsprocedure de examencommissie niet op een eenduidige wijze heeft aangetoond hoe de globale beoordeling van 8/20 tot stand is gekomen vanuit de zeven beoordelingscriteria.

Verzoekende partij gaat ervan uit dat deze zeven criteria voor een gelijk aandeel meetellen om tot de globale beoordeling te komen, aangezien de zeven criteria op dezelfde manier worden opgesomd in de ECTS-fiche. Abstractie makend van de vraag of de motivering objectief en correct tot stand is gekomen, wordt volgens verzoekende partij op geen enkele wijze aangetoond hoe de score van 8/20 tot stand is gekomen. Bij de verschillende deelcriteria wordt enkel 'voldoet' of 'voldoet niet' aangegeven, terwijl geen score wordt vermeld. Met dezelfde motivering kan evenzeer een score van 10/20 gerechtvaardigd worden.

Verwerende partij stelt dat artikel [REDACTED] van het studiecontract 2008-2009 bepaalt dat het examenresultaat de mate uitdrukt waarin de competenties bereikt werden. Een toegekende quoterings stemt daarbij niet noodzakelijk overeen met een mathematische optelsom. Uiteraard moeten wel de regels van een zorgvuldige motivering in acht genomen worden.

Verzoekende partij stelt *in een zesde onderdeel* dat de garantie voor een objectieve en correcte beoordeling en zorgvuldige totstandkoming van de globale evaluatie niet voor alle studenten in dezelfde mate aanwezig was, zoals uit de gegeven motivering bij de tweede beslissing van de examencommissie kan worden afgeleid.

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat overeenkomstig het examenreglement de evaluaties zo dienen te worden georganiseerd dat de student op een zo objectief mogelijke wijze de kans krijgt om zijn competenties te bewijzen. De redenering in het vorig onderdeel toont aan dat deze handelwijze niet gevolgd werd voor het betrokken opleidingsonderdeel, wat aanleiding kan geven tot willekeur.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat de beoordelingscriteria voor de praktijklessen groepstherapie gebaseerd zijn op de te behalen eindcompetenties. De praktijklessen zijn te bezien als een leergroep, een zelfanalytische klas waarin de student zowel participant als observator is. In de beoordeling haalt de examencommissie het subjectieve karakter aan van dit opleidingsonderdeel, wat duidelijk in tegenspraak is met de objectiviteit die bij de beoordeling gegarandeerd moet worden. Ondanks het subjectieve karakter van het opleidingsonderdeel mag de examencommissie zich niet laten leiden door subjectieve criteria en moet deze objectiveren bij de beoordeling van studenten.

Verzoekende partij stelt *ten derde* dat het opleidingsonderdeel, voor wat betreft het gedeelte 'Praktijk groepstherapie', gedoceerd wordt door twee verschillende docenten. Verzoekende partij meent dat het feit dat bij de ene docent geen enkele student van de 20 een onvoldoende kreeg, terwijl bij de andere docent 5 van de 30 studenten een onvoldoende kregen, doet vermoeden dat beide docenten niet dezelfde normen hanteren voor het quoteren van eenzelfde opleidingsonderdeel, wat in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Verzoekende partij stelt dat de instelling noch de betrokken docenten maatregelen hebben genomen om de objectiviteit van de evaluaties te verzekeren.

Verwerende partij stelt dat niet valt te begrijpen hoe deze beoordelingsvorm subjectief zou zijn, gelet op het feit dat de studenten op voorhand wisten wat de beoordelingscriteria waren en dat er klassikaal en openbaar feedback werd gegeven, bijgestuurd en dus permanent werd geëvalueerd.

Verwerende partij meent dat ook het gelijkheidsbeginsel niet wordt geschonden. Alle studenten van dezelfde klasgroep werden op dezelfde manier en door dezelfde docent beoordeeld.

Verzoekende partij stelt *in een zevende onderdeel* dat de evaluatie niet conform de voorgeschreven procedure is gebeurd.

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat het betrokken opleidingsonderdeel geëvalueerd werd via het systeem van permanente evaluatie. Volgens het examenreglement houdt een permanente evaluatie in dat er een regelmatige evaluatie gebeurt van de (studie)prestaties. Dat de eindcompetenties bij de beoordelingscriteria voor de praktijklessen in de groepstherapie vooral voor ogen worden gehouden is volgens verzoekende partij evident, doch de evolutie en de documentatie hiervan moeten de globale evaluatie ondersteunen.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat op geen enkele wijze gerefereerd werd naar het bestaan van een evaluatiedocument inzake de zeven competenties dat op het ogenblik van de eerste beslissing van de examencommissie bestond. Verzoekende partij stelt dat, ondanks haar vraag daartoe, deze criteria in de interne beroepsprocedure niet getoetst werden.

Verzoekende partij stelt *ten derde* dat in de motivatie van de nieuwe beslissing van de examencommissie haar een rationaliserende en defensieve houding wordt verweten. Zelfs indien dit terecht zou zijn, behoort deze houding niet tot één van de zeven beoordelingscriteria die voor dit opleidingsonderdeel vooropgesteld worden als rechtvaardiging voor de gegeven negatieve beoordeling. Dit element wordt evenwel in de motivering van de beslissing gemeld en als ernstig tekort omschreven. Er wordt op geen enkele wijze een link gemaakt met de positieve resultaten voor de eveneens enkel via groepstherapie gedoeerde vakken van de opleiding.

Verwerende partij stelt dat er inderdaad geen evaluatiedocument op zich is. De evaluatie gebeurde permanent en tijdens de 'Praktijk groepstherapie' zelf, zoals vermeld op de ECTS-fiche en volgens de beoordelingscriteria die bij aanvang van de cursus opgegeven waren. De evaluatie gebeurde volgens verwerende partij wel conform de beoordelingscriteria die door verzoekende partij gekend waren.

Verzoekende partij stelt *in een achtste onderdeel* dat de motivering van de interne beroepsbeslissing een aantal elementen bevat die inhoudelijk niet correct of onvolledig zijn. Verzoekende partij stelt onder meer dat er een wanverhouding is tussen de feedback gegeven na het examen en deze motivering; dat haar uitspraak tijdens een aanvangssessie dat de opleidingssetting 'kunstmatig en bijgevolg ongegrond' was, niet in de beoordeling gebruikt kan worden; dat nergens melding wordt gemaakt van de gevolgde aanpak in de betrokken sessies; dat de goede elementen van haar participatie niet of beperkt werden opgenomen; dat de twee laatste sessies feedbacksessies waren waarbij iedere student door de anderen werd beoordeeld en dat in het evaluatieverslag enkel de genoemde minpunten werden vermeld; dat de gegeven motivatie geen correcte en objectieve beoordeling is van haar competenties.

Verwerende partij stelt dat uit het laatste onderdeel afgeleid kan worden dat er wel degelijk op systematische basis tijdens de lessen werd geëvalueerd. Verwerende partij werpt op dat verzoekende partij zichzelf beoordeelt. De motivering van de examencommissie van 9 juli 2009 is evenwel uitgebreid en gedocumenteerd.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

In het zevende middelonderdeel stelt verzoekende partij dat de evaluatie niet conform de voorgeschreven procedure is gebeurd. Verzoekende partij stelt dat het betrokken opleidingsonderdeel geëvalueerd werd via het systeem van permanente evaluatie. Volgens het examenreglement houdt een permanente evaluatie in dat er een regelmatige evaluatie gebeurt van de (studie)prestaties. Dat de eindcompetenties bij de beoordelingscriteria voor de praktijklessen in de groepstherapie vooral voor ogen worden gehouden is volgens verzoekende partij evident, doch de evolutie en de documentatie hiervan moeten de globale evaluatie ondersteunen.

Artikel van het examenreglement zegt onder meer het volgende:

"Onder permanente evaluatie wordt begrepen: een regelmatige evaluatie van de studieprestaties verbonden aan een opleidingsonderdeel, in de periodes voorbehouden voor onderwijs- en studieactiviteiten zoals voorzien in de opleidingskalender."

Dergelijke vorm van onderwijsevaluatie is vanzelfsprekend toegestaan maar veronderstelt wel dat deze permanente evaluatie behoorlijk en tijdig gedocumenteerd wordt. In voorliggende zaak is komen vast te staan dat de permanente evaluatie uitsluitend mondeling gebeurde en op geen enkele traceerbare wijze gedocumenteerd werd. Met de motieven die in de tweede beslissing van de examencommissie zijn opgegeven, kan omwille van het lange tijdsverloop en de oncontroleerbaarheid daarvan derhalve geen rekening worden gehouden. De prestaties van de verzoekende partij in het kader van het betwist opleidingsonderdeel zullen derhalve opnieuw geëvalueerd moeten worden, in voorkomend geval via een andere evaluatievorm.

Het middelonderdeel is gegrond.

Daar de andere middelonderdelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, hoeven ze niet onderzocht te worden.

5.2. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep vanontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 9 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen, uiterlijk op 15 september 2009 maar niet voor 1 september 2009, nadat een nieuwe evaluatie, desgevallend in gewijzigde vorm, in die periode zal zijn gebeurd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/048 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoorhoudende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

meester

- de verwerende partij: meester

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 27 juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard en tegen de beslissing van 9 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar master in de architectuur.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 27 juni 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Verzoekende partij behaalde voor het opleidingsonderdeel 'Masterproef' een resultaat van 9 op 20.

Het opleidingsonderdeel in kwestie bestaat uit twee onderdelen, met name een 'Masterproject' waarvoor verzoekende partij 8/20 behaalde en een 'Masterscriptie' waarvoor verzoekende partij 12/20 scoorde. Na weging van de verschillende onderdelen behaalde verzoekende partij een 9 op 20 voor het opleidingsonderdeel.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 31 juni 2009 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

3.3. Met een schrijven van 7 juli 2009 deelde de algemeen directeur verzoekende partij mee dat haar intern beroep ontvankelijk was. De verzoekende partij werd conform het examenreglement uitgenodigd voor een intern overleg op 9 juli 2009.

Bij beslissing van de algemeen directeur op datum van 9 juli 2009 werd de interne beroepsprocedure beëindigd, werd geen verder gevolg gegeven aan de klacht van verzoekende partij en werd beslist dat er geen redenen waren om de examencommissie in bijzondere zitting opnieuw bijeen te roepen.

In de interne beroepsbeslissing werd de volgende motivering opgenomen:

"Uit de stukken van uw dossier en uit de standpunten geformuleerd tijdens het intern overleg konden m.i. geen argumenten worden weerhouden die de beslissing van de examencommissie in het gedrang brengen.

Ik concludeer uit de toegelichte standpunten en de voorgelegde stukken dat er gegronde argumenten en motieven bestaan die de gegeven beoordeling 8/20 voor de rubriek masterproject van de masterproef rechtvaardigen. Ik verwijs hierbij naar de schriftelijke evaluatie van zowel de interne als de externe jury (in bijlage).

De door u behaalde resultaten namelijk 7, 8 en 8 voor respectievelijk de jury voorontwerp, intern jury en externe jury tonen duidelijk aan dat het door u ingediende eindproject niet voldoet.

Er is eveneens voldoende begeleiding en feedback door de betrokken docent gegeven. U heeft dit ook zelf verklaard tijdens het interne overleg.

Tijdens deze beoordeling in het atelier en feedbackmomenten bent u ook op de hoogte gebracht van de gehanteerde beoordelingscriteria.

Bovendien worden de leerinhouden voor de rubriek masterproject net zoals voor alle andere opleidingsonderdelen duidelijk omschreven.

Ik dien bijgevolg uw argumentatie waarbij u de beoordeling door de interne en de externe jury in vraag stelt af te wijzen.

Voor wat betreft de door u aangehaalde schending van het gelijkheidsbeginsel verwijs ik naar het verslag van het intern overleg waaruit duidelijk blijkt dat er op geen enkel ogenblik sprake kan zijn geweest van een schending van het gelijkheidsbeginsel. De gepresenteerde projecten werden opgelijst en bewaard in een afgesloten lokaal.

Ook is duidelijk gebleken tijdens het overleg dat het initiatief tot uitstel van de eerste zitting voor dit opleidingsonderdeel steeds moet uitgaan van de betrokken student.

U heeft ook steeds van deze mogelijkheid gebruik kunnen maken maar u heeft deze mogelijkheid niet benut.

Voor wat betreft uw argumentatie met betrekking tot het u ontnemen van uw kans op deliberatie verwijs ik naar het verslag van het interne overleg waarin duidelijk werd gesteld dat voor het opleidingsonderdeel masterproef geen onvoldoende wordt getolereerd waardoor het onmogelijk is dat een student voor deliberatie in aanmerking komt met een onvoldoende op dit opleidingsonderdeel. Bovendien worden er conform de hogeschoolbrede criteria slechts 10 gewogen tekortpunten getolereerd. U overschreed deze norm ruim met 33 gewogen tekortpunten.

Bijgevolg beslis ik dat er geen redenen zijn om de examencommissie in bijzondere zitting opnieuw samen te roepen waardoor de interne beroepsprocedure wordt beëindigd."

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van maandag 13 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 9 juli 2009. Vermits de beslissing per e-mail van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op zaterdag 11 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf zondag 12 juli 2009.

Het beroep van 13 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het rechtszekerheidsbeginsel.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de evaluatie- en deliberatiecriteria niet voorafgaandelijk op een permanente en schriftelijke wijze door de onderwijsinstelling aan de studenten, waaronder verzoekende partij, werden meegedeeld. Verzoekende partij verwijst naar het besluit nr. 2008/040 van de Raad.

Verzoekende partij stelt dat bij het begin van het academiejaar de deelscores en een uitgebreide uitleg over het onderdeel 'Masterproject' op de website van de instelling ontbraken.

Verzoekende partij stelt dat niet zou vaststaan welke beoordelingscriteria gehanteerd werden voor de evaluatie door de eindjury.

Verwerende partij stelt dat de omstandigheden van het besluit nr. 2008/040 geheel verschillend zijn van de omstandigheden in het voorliggende geval. Verzoekende partij werd wel degelijk voorafgaandelijk in kennis gesteld. Verwerende partij stelt dat de evaluatiecriteria duidelijk omschreven zijn in de opdrachtomschrijving die door de stagebegeleider aan de verzoekende partij wordt bezorgd en die bij aanvang van het project werd toegelicht. Verwerende partij verwijst naar een presentatie voor de studenten bij het begin van het academiejaar, waarin alle criteria op basis waarvan de studenten zouden worden beoordeeld, aan bod zijn gekomen, naar de opgave van het masterproject voor het academiejaar 2008-2009 en de bijhorende richtlijnen en naar de studiegids op de website van de instelling.

Wat de deliberatiecriteria betreft, verwijst verwerende partij naar artikel van het examenreglement.

Verwerende partij stelt dat ook het juryverslag uitdrukkelijk verwijst naar de verschillende criteria.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

De inhoud en werkvormen van het masterproject staan als volgt beschreven in de studiegids 2008-2009 van de verwerende partij:

"Inhoud en werkvormen

In deze rubriek komen volgende leerinhouden en/of leeractiviteiten aan bod:

Complexe architectuuropdracht met belangrijke stedenbouwkundige implicaties.

Stedenbouwkundige analyse, interpretatie, conceptvorming, structuurschets.

Architectuurvisie, concept en ontwerp

Bouwkundige vertaling i.f.v. stabiliteit, bouwfysische eisen en technische installaties

Presentatie en communicatie."

Deze informatie kon geconsulteerd worden op de website van de verwerende partij en de verzoekende partij ontkent niet dat ze er kennis van had kunnen nemen.

Op grond van deze informatie wist de verzoekende partij op voldoende duidelijke wijze wat precies van haar verwacht werd bij het uitwerken van het onderwerp van haar masterproject en op grond van welke objectieve elementen het beoordeeld zou worden.

De opmerking van de verwerende partij die verwijst naar een presentatie voor de studenten bij het begin van het academiejaar, waarin alle criteria op basis waarvan de studenten zouden worden beoordeeld, aan bod zijn gekomen, werd noch in de wederantwoordnota noch ter zitting door verzoekende partij tegengesproken.

Het middel is niet gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van artikel van het examenreglement.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de bekendmaking van de namen van de juryleden niet gebeurd is voorafgaandelijk aan de indiening door de studenten van hun project op 15 juni 2009, noch ad valvas, noch elektronisch, noch op enige andere wijze. De namen werden enkel geafficheerd op 15 juni 2009, zijnde de dag van de afgifte van de projecten.

Verzoekende partij stelt dat derhalve artikel [REDACTED], in fine van het examenreglement is geschonden. Deze bepaling stelt dat de namen van de externe en interne juryleden die mee instaan voor de quotering, uiterlijk 1 week voor het begin van de examenperiode ad valvas en via de gebruikelijke elektronische communicatiekanalen worden bekend gemaakt.

Verwerende partij stelt dat de namen van de juryleden conform de examenregeling voorafgaandelijk ad valvas werden bekendgemaakt en dat de affiche waarnaar verzoekende partij verwijst, slechts als een aanwijzer voor de studenten diende en geen officieel aankondigingsdocument was.

Verwerende partij stelt in ondergeschikte orde, indien de Raad van oordeel zou zijn dat verwerende partij er niet in slaagt aan te tonen dat de namen van de juryleden voorafgaandelijk werden meegedeeld, dat enkel op basis hiervan niet kan worden geoordeeld dat de bestreden beslissingen kennelijk onredelijk zouden zijn.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

De verzoekende partij bewijst geenszins dat een eventuele laattijdige bekendmaking van de namen van de leden van de jury enige invloed heeft gehad op de regelmatigheid van de evaluatie van haar masterproject.

Het middel is ongegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat het essentieel is dat de interne jury en de externe jury volledig onafhankelijk van elkaar oordelen om de nodige objectiviteit te waarborgen. Verzoekende partij meent dat dit in casu niet gebeurd is, omdat een intern jurylid en een extern jurylid beiden deel uitmaken van eenzelfde architectenbureau.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij geen juridische grondslag aanvoert voor die bewering en dat er geen enkele regel bestaat dewelke een dergelijke samenstelling verbiedt.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij niet aannemelijk maakt dat de objectiviteit niet gegarandeerd zou zijn.

Verwerende partij merkt op dat de interne jury en de externe jury los van elkaar oordelen zonder op de hoogte te zijn van elkaars quotatie.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

Er valt niet in te zien waarom de aanwezigheid van een extern jurylid dat behoort tot hetzelfde kantoor als één van de interne leden van aard is om te doen twijfelen aan de onpartijdigheid van één of beide juryleden. Verder stelt de Raad vast dat verzoekende partij geen enkel objectief element aanbrengt waaruit in concreto blijkt dat in dit geval het onpartijdigheidsbeginsel zou zijn geschonden.

Het middel is ongegrond.

5.4. De verzoekende partij beroept zich in een vierde middel op de schending van het gelijkheidsbeginsel.

5.4.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat het gelijkheidsbeginsel werd geschonden doordat andere studenten – ook zonder gebruik te maken van de uitzonderingsregeling – op 15 juni 2009 na 17u hun project zonder sanctie hebben ingediend, terwijl dit in principe moest tussen 16u en 17u, wat verzoekende partij gedaan heeft.

Verzoekende partij stelt dat bovendien sommige studenten na indiening opmerkingen hebben gekregen over hun project zodat zij in de mogelijkheid werden gesteld om hun project aan te passen vooraleer de externe jury kennis van de projecten nam, terwijl verzoekende partij deze mogelijkheid niet heeft gehad. Verzoekende partij stelt dat de lokalen waar de projecten stonden, open waren en er geen controle was of studenten hun projecten naar huis meenamen en aanpasten. Verzoekende partij verwijst naar de bijgebrachte verklaring van een medestudent die verklaart dit ook gedaan te hebben.

Verzoekende partij brengt ter staving van beide elementen schriftelijke verklaringen van drie medestudenten aan.

Verwerende partij werpt op dat de bijgebrachte verklaringen moeten worden geweerd, omdat de getuigen een door de verzoekende partij zelf opgestelde verklaring hebben ondertekend, wat niet als objectief kan worden beschouwd.

Verwerende partij betwist deze beweringen ook. Wat betreft het later indienen van projecten, verwijst verwerende partij naar de regeling om uitstel te verkrijgen die enkele studenten effectief gevolgd hebben.

Wat betreft de mogelijkheid voor andere studenten om hun project aan te passen, stelt de verwerende partij dat deze bewering niet op objectieve wijze wordt gestaafd. Bovendien stelt verwerende partij dat deze bewering niet strookt met de werkelijkheid, omdat tussen de interne en de externe jury in, de ingediende plannen en het maquette materiaal twee dagen bewaard werden in een afgesloten lokaal en de studenten dus niet verder konden werken aan hun project. Er konden derhalve enkel bijstellingen gebeuren in de mondelinge toelichting.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat de schending van het gelijkheidsbeginsel eveneens blijkt uit het feit dat t.a.v. verzoekende partij gemotiveerd werd dat er voor de masterproef geen tekort wordt getolereerd en dat het niet mogelijk was haar te delibereren wegens een te groot aantal tekortpunten, namelijk 33 waar er maximum 10 mogen zijn, terwijl een medestudent die eveneens een tekort van 8/20 op het onderdeel 'Masterproject' behaalde, wel gedeliberd werd en dat instrijd met het examenreglement en terwijl verzoekende partij een hogere totaalscore behaalde dan de medestudent.

Verwerende partij merkt op dat de examencommissie debiteert op grond van objectieve criteria die zijn vastgelegd in het examenreglement.

Verwerende partij werpt op dat het gelijkheidsbeginsel eveneens impliceert dat ongelijke situaties ongelijk worden behandeld. De vergelijking met de medestudent gaat uit van een foutieve interpretatie van het behaalde totaalcijfer. De medestudent behaalde een totaalcijfer dat voldoende was om te slagen, terwijl het totaalcijfer van verzoekende partij onvoldoende was om als geslaagd te worden geproclameerd.

Verzoekende partij stelt *ten derde* dat aan een aantal studenten de raad werd gegeven hun project uit te stellen tot de volgende examenperiode van augustus. Toen zij na de voorjury waar zij een 7 behaalde, vroeg wat zij moest doen om het project te verbeteren, volgde een nietszeggende antwoord, waardoor zij ongelijk behandeld werd t.a.v. de andere studenten die wel in de mogelijkheid waren om hun project uit te stellen en te verbeteren.

Verwerende partij stelt dat het de eigen keuze van de student is om het project uit te stellen naar de volgende zitting.

5.4.2. Beoordeling door de Raad

Het eerste middelonderdeel is niet gegrond. Ook al zou vaststaan dat laattijdig ingediende projecten van andere studenten toch aanvaard werden, of zij daarna nog wijzigingen mochten aanbrengen aan hun projecten – hetgeen de verwerende partij ontkent – dan volgt daar niet uit dat de besluitvorming met betrekking tot de evaluatie van het project van de verzoekende partij die haar project wel tijdig heeft ingediend, onregelmatig is verlopen, daargelaten de vraag of men een recht kan laten gelden op een behandeling die in strijd is met de geldende reglementen met als argument dat anderen een dergelijke behandeling hebben gekregen. Daar kan aan worden toegevoegd dat het enkele feit dat de projecten in een niet afgesloten lokaal bewaard zouden worden, op zich niet bewijst dat andere studenten van die omstandigheid hebben gebruik gemaakt om hun projecten aan te passen, en zelfs al zou dat gebeurd zijn, dan kan de verzoekende partij daar geen rechten uit putten. Om die reden heeft het ook geen zin om getuigen in dat verband te horen.

In het tweede middelonderdeel klaagt de verzoekende partij erover dat zij, in tegenstelling tot andere studenten die ook een onvoldoende hadden voor hun masterproject, niet gedelibereerd werd, hetgeen een schending van het gelijkheidsbeginsel inhoudt.

Ook al zou vaststaan dat de medestudent waarnaar verzoekende partij verwijst, met miskenning van het onderwijs- en examenreglement toch geslaagd werd verklaard, dat geeft dit aan de verzoekende partij niet het recht om aanspraak te maken op een soortgelijke onwettelijke behandeling. Het gelijkheidsbeginsel gaat niet zover dat men aanspraak kan maken op eenzelfde onwettelijke behandeling die een ander te beurt is gevallen.

Het middelonderdeel is ongegrond.

In het derde middelonderdeel klaagt de verzoekende partij erover dat ze na de voorjury onvoldoende werd ingelicht in vergelijking met andere studenten, om haar project met kennis van zaken uit te stellen naar de volgende examenperiode.

Het reglement verbiedt aan de docenten niet om studenten waarvan het project bij de voorjury niet goed geëvalueerd wordt, de raad te geven een project uit te stellen om het te verbeteren. Het spreekt daarbij vanzelf dat ze daarbij de redenen moeten kunnen vermelden die tot de slechte evaluatie hebben geleid zodat de student daarmee rekening kan houden bij de verbetering van zijn project.

De bewering van verzoekende partij dat aan andere studenten wel een dergelijke raad met richtlijnen werd gegeven en aan haar niet, werd door de verwerende partij niet tegengesproken.

Het middelonderdeel is gegrond.

Het middel is gegrond in zijn derde onderdeel.

5.5. De verzoekende partij beroept zich in een vijfde middel op de schending van de motiveringsplicht.

5.5.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat in de interne beroepsbeslissing verwezen wordt naar het gegeven dat verzoekende partij voor de jury 'voorontwerp' een 7 scoorde, terwijl dit enkel een deelscore betrof en verzoekende partij tevens de deelscores 11, 11 en 10 behaalde voor de andere jury's.

Verzoekende partij stelt bovendien dat ze niet vooraf werd meegedeeld in welke mate de deelscores van invloed waren op de eindscore en dat er niet gemotiveerd is hoe de eindscore tot stand is gekomen.

Verwerende partij verwijst naar de studiegids op de website van de instelling waarin duidelijk wordt aangegeven welke draagwijdte aan de verschillende onderdelen wordt toegekend.

5.5.2. Beoordeling door de Raad

Ongeacht of de verzoekende partij op de hoogte was van het gewicht van de verschillende evaluatiemomenten in het geheel, is dit niet van aard om een onvoldoende evaluatie op te waarderen naar een hoger cijfer.

Het middel is niet gegrond.

5.6. De verzoekende partij betwist in een zesde middel het verslag van het intern overleg, zoals gehecht aan de interne beroepsbeslissing van 9 juli 2009.

5.6.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat dit verslag formeel niet in orde is, onjuist is en onvolledig. Verzoekende partij stelt dat het verslag de naam van de verslaggever niet vermeldt, noch de hoedanigheid van de aanwezige personen, dat het verslag niet ondertekend werd en dat het verslag niet werd voorgelezen. Verzoekende partij meent dat het verslag een aantal feitelijke onjuistheden en verdraaide uitspraken bevat.

Verwerende partij verwijst naar artikel van het examenreglement dat enkel bepaalt dat de examenombuds een verslag opmaakt van het overleg waarin het verloop en het resultaat van het overleg wordt geformuleerd. Verwerende partij stelt dat verder geen vormvoorschriften, noch inhoudelijk voorschriften opgelegd worden waaraan het verslag moet voldoen.

5.6.2. Beoordeling door de Raad

Het verslag is enkel de weergave van het overleg dat plaatsgevonden heeft in het kader van de interne beroepsprocedure. Er zijn geen substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen met betrekking tot het opmaken van het verslag en de inhoud ervan. Het niet vermelden van de aanwezigen, het niet voorlezen ervan (wat veronderstelt dat het verslag ter plaatse zou worden opgemaakt, wat niet vereist is), en de niet ondertekening ervan hebben geen invloed op de regelmatigheid van de bestreden beslissingen. De onjuistheden (meer bepaald de lacunes) die het verslag volgens de verzoekende partij bevat, zijn, zelfs zo bewezen, eveneens zonder invloed op de regelmatigheid van de bestreden beslissingen.

Het middel is niet gegrond.

5.7. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een zevende middel beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.7.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat ze slechts beperkt advies en begeleiding van haar begeleider ontving, bovendien op een wijze die geen concrete invulling mogelijk maakte.

Verzoekende partij stelt dat de uitslagen van de jury's, voorgaand aan de voorjury, telkens positief waren. Verzoekende partij stelt dat ze bovendien na elke tussenjury aanpassingen heeft doorgevoerd, wat blijkt uit haar voldoende tot aan de voorjury. Tussen de voorjury en

eindjury (intern en extern) was dan niet meer veel tijd om fundamentele aanpassingen te doen.

Verzoekende partij stelt zij het advies net na de interne jury om het project uit te stellen tot augustus, niet gevolgd heeft, omdat niet duidelijk gesteld werd wat er dan precies gewijzigd zou moeten worden aan het project en omdat dit advies te laat werd gegeven. Haar begeleider heeft haar immers nooit daartoe geadviseerd.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij voldoende begeleiding heeft gekregen, hetgeen zij ook niet betwistte naar aanleiding van het intern overleg en dat zij voldoende feedback heeft gekregen over haar project en voldoende kansen om haar project aan te passen. De voorjury vond reeds plaats in mei, waarvoor verzoekende partij een onvoldoende behaalde (7/20) en waarna zij reeds wist dat haar project grondige aanpassingen vergde.

Verwerende partij stelt dat op diverse tijdstippen verzoekende partij werd aangeraden aanpassingen aan te brengen, doch dat zij steeds de resultaten van de tussentijdse jury's naast zich heeft neergelegd. Na de interne jury werd verzoekende partij bovendien aangeraden om de eindjury uit te stellen tot augustus. Zij heeft dit advies evenmin opgevolgd.

5.7.2. Beoordeling door de Raad

Zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, is een gebrekkige begeleiding niet van aard om te verantwoorden dat een onvoldoende daarom moet worden opgewaardeerd tot een hogere evaluatie.

Voor het overige komt het aan de Raad niet toe om zijn appreciatie over de verdiensten van een student in de plaats te stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad gaat wel na of de bestreden beslissingen regelmatig zijn tot stand gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen.

Geen van de in dit middel aangehaald argumenten tonen aan dat de bestreden beslissingen onregelmatig zijn of kennelijk onredelijk.

Het middel is niet gegrond.

5.8. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en gegrond is.

De examenbeslissing van 27 juni 2009 en de beslissing van 9 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep worden vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen uiterlijk op 1 oktober 2009, nadat de verzoekende partij haar project zal hebben kunnen verbeteren aan de hand van de richtlijnen van de bevoegde personen en dat vervolgens zal worden voorgelegd aan een interne en externe jury op data gekozen in overleg tussen de partijen, met dien verstande dat de verdediging voor de interne jury niet zal plaatsvinden voor 15 september 2009 en niet later dan 30 september 2009.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30

november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/051 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester.....

kantoor houdende te,, bij wie woonstkeuze wordt gedaan

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester.....

kantoor houdende te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij: meester

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing van 24 juni 2009 en tegen de beslissing van 1 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard.

Verzoekende partij vraagt dat de Raad voor recht zegt dat de verwerende partij een foutieve beoordeling heeft gegeven van de taak, het mondeling contactexamen en de stagelessen van het opleidingsonderdeel in kwestie.

In ondergeschikte orde vraagt verzoekende partij dat zij toegelaten wordt tot deelname aan de herkansing in tweede zitting voor het contactexamen van het opleidingsonderdeel.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het eerste jaar bachelor in het onderwijs – secundair onderwijs – lichamelijke opvoeding.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 24 juni 2009 voor het opleidingsonderdeel '.....' waarvoor verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Verzoekende partij behaalde 8 op 20.

Het opleidingsonderdeel bestaat uit 'Stage LO' en 'Didactiek LO'.

Tijdens het eerste semester bestond de stage uit enkele kortere lesgeefmomenten aan medestudenten (microteaching), waarop een tussentijdse evaluatie volgde. Tijdens het tweede semester diende de verzoekende partij in mei een initiatiestage te doorlopen. Ze observeerde 2 lesuren en gaf zelf 8 lesuren. Hierop volgde de eindevaluatie.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 27 juni 2009 een intern beroep in bij het departementshoofd van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij aangetekend schrijven van 30 juni 2009 werd aan verzoekende partij meegedeeld dat haar klacht ontvankelijk was en dat de examencommissie in buitengewone vergadering samengeroepen werd op 1 juli 2009.

Bij beslissing van de examencommissie op datum van 1 juli 2009 werd de examenbeslissing van 24 juni 2009 bevestigd en het cijfer van 8 op 20 behouden.

In de interne beroepsbeslissing werden twee klachten onderscheiden: enerzijds het weinig transparant zijn van de wijze van samenstelling van het eindpunt op het opleidingsonderdeel, anderzijds de wijze van samenlegging van beoordeling bij het totstandkomen van het eindpunt voor de 'Stage LO'.

De examencommissie verwijst voor de totstandkoming van het eindpunt voor het opleidingsonderdeel naar de studiewijzer en de studiegids van de opleiding: het volledige opleidingsonderdeel staat op 140 punten en er zijn geen onderdelen; 70 punten daarvan kunnen gescoord worden op een mondeling contactexamen; 20 punten staan op een taak die geëvalueerd wordt via permanente evaluatie; de stage wordt gescoord op 50 punten; tekorten op de stage kunnen niet gecompenseerd worden door 'Didactiek LO'. Verzoekende partij behaalde 20/50 voor 'Stage LO', 28/70 voor het examen en 5/20 voor de taak. Dit is 53/140 ofwel 7,57/20, afgerond 8/20.

De verantwoording voor de quotering op het examen en de taak werd besproken op 30 juni 2009 met de betrokken docent.

De eindscore geeft duidelijk weer dat verzoekende partij over de ganse lijn een onvoldoende haalt.

Wat de tweede klacht betreft, is de volgende uitvoerige motivering in de interne beroepsbeslissing opgenomen:

"De examencommissie meent de tweede klacht als volgt te kunnen weerleggen: Totstandkoming van het eindpunt voor didactische stage LO.

[Verzoekende partij] behaalde na semester 1 een tussentijds stagepunt van 12/20. Ze behaalde dit na enkele kortere lesgeefmomenten aan eigen studenten (microteaching). Enkele opmerkingen geven tussentijdse werkpunten mee:

- '[Verzoekende partij] moet het hoofdstuk ivm doelen formuleren grondig herbekijken. Doelen moeten concreet, operationeel en in een zin geformuleerd worden.'*

- 'Reflecties tijdens de microteaching wekelijks zijn vaak knip-en plakwerk.'

Tijdens de initiatiestage in mei bleek dat [verzoekende partij] hierop sterk onvoldoende scoort. Ze heeft deze werkpunten niet opgenomen (bijlage 4: eindevaluatie onderwijspraktijk 1LO).

Begin mei (semester 2) liep [verzoekende partij] een initiatiestage in [...]. Ze observeerde 2 lesuren en ze gaf zelf 8 lesuren.

Externe stagebegeleiders observeren het lesgebeuren en vullen geobserveerde items in op een lesbesprekingsformulier. [Verzoekende partij] gaf lessen bij drie verschillende stagebegeleiders.

Het lesbesprekingsformulier is een begeleidingsinstrument dat een middel is om een begeleidingsgesprek te voeren met de student na het geven van een les.

De eerste stageles verliep ronduit slecht (zie stagebespreking Mevr. [...]). Tijdens de tweede les observeerde de stagebegeleider van DLO ([...]) en meldde Mevr. [...] aan [...] dat de eerste les zwaar onvoldoende was (zie voorblad lesbespreking [...]). De tweede les verliep eveneens niet goed (zie achterzijde lesbespreking [...]). De lessen bij Dhr. [...] waren duidelijk onvoldoende (zie lesbesprekingen van Dhr. [...]). De lesbesprekingen van Mevr. [...] zijn weinig gedocumenteerd en motiveren zeker geen duidelijke progressie (zie lesbespreking 5 mei van Mevr. [...]). De lesbesprekingen geven aan dat tekorten op verschillende werkpunten niet weggewerkt of goed gemaakt worden. Tevens kan een mogelijke progressie van [verzoekende partij] a.d.h.v. de lesbesprekingen niet aangetoond worden.

Het is aan [verzoekende partij] om zich na het krijgen van een lesthema grondig te informeren bij de externe stagebegeleider hoe een lesthema en de daarbij horende lesdoelen uitgewerkt moeten worden. We geven vanuit de opleiding de boodschap mee om een les balsporten zo spelgericht mogelijk aan leerlingen aan te bieden. Indien dit na bevraging van de vakmentor op deze wijze niet mag, dient de student zich aan te passen aan de eisen van de vakmentor. De betreffende les voetbal werd nooit voorgelegd aan dhr. [...] ter inzage of ter correctie zoals wordt aangegeven in de klacht. Bedenkingen die dhr. [...] bij deze lessen maakte, gaan bovendien en voornamelijk over:

- het niet georganiseerd geraken van de oefenruimte,*
- het niet gepast leiding nemen van [verzoekende partij], het niet begeleidend kunnen optreden,*
- te weinig inhoudelijke bagage over voetbal van [verzoekende partij] en beperken zich dus niet enkel tot de methode om leerstof aan te bieden.*

Op het einde van de stage vult de externe stagebegeleider een globaal evaluatieformulier in. Voor deze stage is het door de drie stagebegeleiders ingevuld en ondertekend (bijlage 5: eindevaluatie onderwijspraktijk 1LO). De drie stagebegeleiders geven hiermee aan dat ze een gemeenschappelijke negatieve eindbeoordeling geven.

Het evaluatieformulier geeft een globaal beeld van het functioneren van [verzoekende partij] als leerkracht LO en is dus meer dan een optelling van de verschillende lesgeefmomenten.

In de studiewijzer p 9 staat: 'Lesgeven is een complexe competentie waarin kennis, vaardigheden en attitudes ingezet worden vanuit een goed doordachte beginsituatie. Daarom kunnen we bij de evaluatie van lesgeven niet vertrekken vanuit een optelsom van deelcompetenties. Het geheel is meer dan de delen en wanneer het uitvallen van

bepaalde deelcompetenties niet gecompenseerd wordt door andere, voldoet het geheel niet meer.'

In het globaal eindverslag van de stagebegeleiders is te lezen dat [verzoekende partij]:

- inhoudelijke en inzichtelijke tekorten bij die didactische kaders heeft,*
- een tekort aan inhoudelijke kennis over LO-materie heeft,*
- de essentie van een te geven thema niet gedestilleerd krijgt in een lesvoorbereiding,*
- een leerproces onvoldoende kan begeleiden en sturen,*
- complexere activiteiten niet georganiseerd krijgt,*
- onvoldoende leiding neemt over leerlingen.*

Er doen zich dus duidelijke tekorten voor bij het plannen en realiseren van een krachtige leeromgeving (leraar als inhoudelijk expert, leraar als begeleider van leerprocessen, leraar als organisator). Voor meer uitleg i.v.m. evaluatie van stage verwijzen we naar het stagevademecum hoofdstuk 4: Evaluatie p 10-13 (bijlage 6: stagevademecum).

De stagebegeleider van de hogeschool neemt de stagemap van de student (lesvoorbereiding, observatieverslagen, reflecties) en de lesbesprekingen en het globaal evaluatieformulier van de externe stagebegeleider door. De geobserveerde les van de stagebegeleider van de hogeschool wordt eveneens mee in rekening gebracht. Op die lesrealisatie scoorde [verzoekende partij] nipt voldoende, op de lesvoorbereiding van deze les een onvoldoende (bijlage 7: lesbespreking stagebezoek door stagebegeleider).

De lector van de hogeschool is eindbeoordelaar m.b.t. de totstandkoming van het eindpunt voor stage LO. In zijn beoordeling houdt hij eveneens rekening met competenties en criteria waar tijdens didactieklessen grondig aan wordt gewerkt. Dit zijn competenties en criteria die gericht zijn op de complexe rol die een leerkracht lichamelijke opvoeding moet vervullen. Belangrijke onderdelen in de lessen didactiek in het eerste jaar als ondersteuning voor stage zijn bijvoorbeeld:

- het didactisch startpakket (vertaling van een didactisch model naar lesvoorbereidingen toe),*
- didactische kaders en modellen waar het ganse lesgebeuren aan wordt opgehangen.*

Dit verklaart waarom codes van een externe stagebegeleider niet zomaar als eindcode wordt overgenomen. De externe stagebegeleider heeft minder zicht op de eisen die we stellen op vlak van uitwerken van lesvoorbereidingen.

De scores op het eindverslag van [verzoekende partij] zijn niet allemaal naar omlaag gehaald door [...]. Op basis van de lesbesprekingen en het eindverslag van de drie stagebegeleiders kan duidelijk besloten worden dat [verzoekende partij] een aantal te bereiken competenties voor stage niet verworven heeft en bijgevolg onvoldoendes scoort op verschillende competenties.

Als antwoord op de vraag: 'dubbelzinnige beoordelingen BC en CD' kunnen we vaststellen dat in de eindevaluaties scores voorkomen die een combinatie zijn van 2 codes. Daarmee geven we te kennen dat sommige scores in het evaluatieformulier een middenpositie aangeven tussen 2 hoofdcategorieën. Een score B/C geeft bijvoorbeeld aan dat een competentie tussen voldoende en goed beoordeeld wordt afhankelijk van de context.'.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 9 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 1 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van donderdag 9 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op vrijdag 10 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf zaterdag 11 juli 2009.

Het beroep van dinsdag 14 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Voorwerp van verzoekschrift

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet^[1] het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de waarde van verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur of enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

De Raad merkt op dat niets de verzoekende partij belet om gebruik te maken van de tweede examenkans voor wat betreft het contactexamen. Dit wordt ook door de onderwijsinstelling bevestigd.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is voor zover het beschouwd kan worden als een verzoek tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 24 juni 2009 en de beslissing genomen op intern beroep van 1 juli 2009.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel van het onderwijs- en examenreglement.

Ter zitting heeft de verzoekende partij afstand gedaan van dit middel, zodat daar niet verder op moet worden ingegaan.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van artikel II.7 van het Aanvullingsdecreet en van artikel van het onderwijs- en examenreglement en meer bepaald op de schending van het inzagerecht.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat ze geen kennis heeft gekregen van de punten die via het examen en de taak zijn verleend. Ook tijdens de rapportuitdeling of het inzagemoment werden geen deelpunten meegedeeld. Op het examen stond geen quoteringsvermelding. Verzoekende partij stelt dat dit geen doel op zich is, maar een manier om na te gaan of de gegeven quoteringsvermelding zelf te verantwoorden is.

Verzoekende partij stelt dat het louter weergeven van punten achteraf, zonder kennis te kunnen nemen van het examen zelf, alleszins niet voldoende is om dit gebrek aan transparantie achteraf te compenseren.

Verwerende partij stelt *ten eerste* dat de grief van verzoekende partij niet gericht is tegen de beslissing over de resultaten, doch enkel tegen de wijze van kennis krijgen. Verwerende partij verwijst naar het besluit nr. 2008/042 van de Raad en stelt dat de Raad geoordeeld heeft dat gebreken die verband houden met het bekendmaken van informatie die van belang is voor de te nemen beslissing, op zichzelf geen invloed uitoefenen op de geldigheid van die beslissing.

Verwerende partij merkt in ondergeschikte orde op er geen gebrek aan transparantie is geweest met betrekking tot de deeltijds van het betrokken opleidingsonderdeel. Ze verwijst naar de interne beroepsbeslissing van 1 juli 2009 en naar de planning voorzien in de academische kalender. Verwerende partij stelt dat de deeltijds tevens aan de verzoekende partij bekend gemaakt werden tijdens de rapportuitdeling op 24 juni 2009. Verwerende partij verwijst ook naar de studiewijzer waar duidelijk wordt aangegeven hoe het eindpunt voor het betrokken opleidingsonderdeel op grond van de onderliggende scores tot stand komt. De studiewijzer maakt deel uit van de studiegids van de opleiding die overeenkomstig artikel van het onderwijs- en examenreglement vóór de start van het academiejaar aan de studenten wordt bekendgemaakt. Verwerende partij stelt dat artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat een opleidingsonderdeel steeds leidt tot één afzonderlijk beoordelingscijfer bij de beraadslaging. Bijgevolg was verzoekende partij voor het betrokken opleidingsonderdeel van bij de start van het academiejaar op de hoogte van de evaluatieprocedures, van de samenstelling van het eindpunt en van het feit dat er slechts één afzonderlijk beoordelingscijfer zou zijn.

Verwerende partij stelt dat de scores geheel conform het onderwijs- en examenreglement (in het bijzonder artikel) toegekend en verrekend werden en dat de eindscore van het betrokken opleidingsonderdeel duidelijk weergeeft dat de verzoekende partij over de ganse lijn een onvoldoende haalt.

Verwerende partij werpt op dat het feit dat de deelresultaten niet op het rapport genoteerd werden en dus niet schriftelijk gecommuniceerd werden, geen schending van het onderwijs- of examenreglement uitmaakt, noch van het Openbaarheidsdecreet.

Verwerende partij stelt *ten tweede* dat het recht op inzage van verzoekende partij, zoals gewaarborgd in artikel van het onderwijs- of examenreglement, geenszins werd geschonden. Verzoekende partij werd op dinsdag 30 juni 2009 inzage verleend in het examen van het betrokken opleidingsonderdeel en de deelresultaten die de verzoekende partij voor het mondeling examen en voor de taak behaalde, werden met de docent besproken.

Verwerende partij stelt dat de klacht van verzoekende partij dat zij bij inzage van het examen merkte dat daarop geen quoteringsvermelding stond, niet pertinent is, omdat geen enkele bepaling van het onderwijs- of examenreglement voorziet dat de quoteringsvermelding op het examen moet worden vermeld.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Ook al zou de verzoekende partij onvoldoende inzage hebben gekregen in de haar aanbelangende gegevens, een dergelijk gebrek heeft geen invloed op de regelmatigheid van

de bestreden beslissingen. Alleen wanneer zou zijn aangetoond dat een dergelijk gebrek de verzoekende partij belet heeft om op nuttige wijze voor haar rechten op te komen, in het kader van het interne beroep, zou het een weerslag kunnen hebben op de regelmatigheid van de beslissing op intern beroep. Een dergelijk gevolg ligt in deze zaak evenwel niet voor.

Het middel is niet gegrond.

5.3. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat uit niets blijkt dat de positieve tussentijdse evaluatie van januari 2009 mee in rekening is gebracht bij de eindbeoordeling, dat in de interne beroepsbeslissing enkel gewezen wordt op de aandachtspunten die trouwens enkel betrekking hadden op de lesvoorbereiding en dat verwerende partij aldus tegen de stukken in motiveert.

Verwerende partij stelt dat de tussentijdse evaluatie van januari 2009 wel degelijk in rekening werd gebracht bij de eindbeoordeling en verwijst naar de interne beroepsbeslissing die stelt dat verzoekende partij de werkpunten, opgesomd bij de tussentijdse beoordeling, niet heeft opgenomen tijdens de initiatiestage in mei en hierop sterk onvoldoende gescoord heeft.

Verwerende partij stelt dat de opmerking van verzoekende partij dat de interne beroepsbeslissing enkel verwijst naar de aandachtspunten uit de tussentijdse evaluatie en niet naar de goede vermeldingen, niet pertinent is. Verwerende partij verwijst naar de studiewijzer die stelt dat werkpunten die op het tussentijdse evaluatieverslag staan en die blijven terugkeren tijdens de volgende stageopdrachten, de kans op slagen in juni hypothekeren. De examencommissie kan dan ook rechtsgeldig naar de onvoldoende aanpak van de werkpunten verwijzen om tot een negatieve eindevaluatie te komen. Bovendien volstaan de positieve opmerkingen uit de tussentijdse evaluatie (op een moment dat de initiatiestage nog niet was aangevat) volgens verwerende partij niet om te zeggen dat de kerncompetenties (reeds) verworven waren. Dat de interne beroepsbeslissing deze opmerkingen niet herneemt, maakt haar geenszins ongeldig of onredelijk.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat in de motivering van de interne beroepsbeslissing enkel verwezen wordt naar negatieve opmerkingen, terwijl voor de positief beoordeelde lessen 3 en 4 ingeroepen werd dat de stagementor haar lesbesprekingen weinig documenteert. Verzoekende partij begrijpt niet waarom dit in haar nadeel wordt ingeroepen.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij niet aantoont dat zij tijdens de initiatiestage voldoende progressie heeft gemaakt. Verwerende partij verwijst naar de interne beroepsbeslissing die de lesbesprekingen door de 3 stagementoren en de interne stagecoördinator samenvat en naar de bijgebrachte stukken, waaruit afgeleid kan worden dat de stagelessen 1, 2, 5 en 6 overwegend negatief tot ronduit negatief waren en dat een globale positieve evolutie zeker niet valt af te leiden uit het commentaar van de stagementor bij stageles 3 en 4.

Verzoekende partij stelt *ten derde* dat er een communicatiestoornis was met de stagementor voor balsporten die vond dat verzoekende partij had moeten voorzien in één bal per twee leerlingen, terwijl in de opleiding gezegd werd dat de lessen in spelvorm moesten zijn. Dit wordt erkend in de interne beroepsbeslissing, maar daar wordt aan toegevoegd dat verzoekende partij zich had moeten aanpassen aan de stagementor. De stagementor had evenwel vooraf geen commentaar op de lesvoorbereiding, terwijl een andere stagementor de lesvoorbereiding goedgekeurd had. Bovendien erkende de stagementor dat verzoekende partij in de daaropvolgende les bijstuurde. De lessen werden eveneens aan de stagebegeleider in de onderwijsinstelling voorgelegd.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij geen argumenten kan putten uit het feit dat de instructies van één van de externe stagementoren anders zouden zijn geweest dan hetgeen tijdens de opleiding was opgegeven. Verwerende partij verwijst naar de interne beroepsbeslissing die stelt dat de student zich dient aan te passen aan de eisen van de stagementor. Dit wordt ook duidelijk vermeld in de opdrachtomschrijving volgens het stagevademecum.

Verwerende partij stelt dat de schriftelijke voorbereiding van de betrokken stagelessen voetbal nooit ter inzage of ter correctie werden voorgelegd en dat de negatieve beoordeling bij de betrokken stageles slechts in ondergeschikte orde te wijten was aan het feit dat de les niet in spelvorm was opgevat. De negatieve opmerkingen van de stagementor hadden voornamelijk betrekking op algemene leerinhoud. Verwerende partij verwijst hiervoor opnieuw naar de interne beroepsbeslissing. Het beweerd meningsverschil tussen stagementor en docent over de lesvorm was dus hoe dan ook niet doorslaggevend voor de negatieve beoordeling bij de betrokken stagelessen.

Verzoekende partij betwist *ten vierde* dat de drie externe stagementoren een gemeenschappelijke negatieve eindbeoordeling hebben gegeven.

Verzoekende partij stelt dat in de interne beroepsbeslissing zes negatieve beoordelingselementen zijn opgesomd die aan de externe stagementoren worden toegeschreven, terwijl die punten niet in hun eindbeoordeling vermeld staan.

Verwerende partij verwijst naar de interne beroepsbeslissing die stelt dat op het einde van de stage de drie stagementoren een globaal evaluatieformulier hebben ingevuld en ondertekend. De drie stagementoren geven hiermee aan dat ze een gemeenschappelijke negatieve eindbeoordeling geven.

Verwerende partij stelt dat het geenszins onredelijk is dat de externe stagementoren tot een negatieve eindbeoordeling komen, ook al werden bij enkele lesgeefmomenten bepaalde deelcompetenties van de verzoekende partij positief becommentarieerd. De eindbeoordeling is meer dan een optelsom van de afzonderlijke lesbesprekingen.

Verwerende partij meent dat de zes negatieve beoordelingselementen, opgesomd in de interne beroepsbeslissing, wel degelijk afgeleid kunnen worden uit het eindverslag van de externe stagementoren.

Verzoekende partij stelt *ten vijfde* dat in de interne beroepsbeslissing bevestigd wordt dat verscheidene beoordelingen van de externe stagementoren naar beneden getrokken werden. Dit vergt volgens verzoekende partij een grondige motivering die er niet is, zeker gelet op het feit dat de interne stagebegeleider slechts één les heeft bijgewoond zodat dit de evaluatie van de externe stagementoren bezwaarlijk zou mogen beïnvloeden.

Verwerende partij stelt dat de interne stagebegeleider bij zijn eindevaluatie sommige scores van de externe stagementoren rechtmatig kan verlagen. Verwerende partij verwijst naar het stagevademecum voor de evaluatiecriteria en hoe het eindcijfer voor de stage tot stand komt. Het eindcijfer, zoals toegekend door de interne stagebegeleider, dient niet enkel de onderwijsactiviteiten in strikte zin in rekening te brengen, maar is ook een beoordeling van de pedagogisch-didactische bekwaamheid van de student, van zijn vorderingen, zijn administratieve stiptheid en zijn attitudeontwikkeling. Verwerende partij verwijst naar de motivering in de interne beroepsbeslissing.

Verwerende partij stelt dat conform de richtlijnen van het stagevademecum de motivering van de eindscore voor de stage wordt weergegeven in het eindevaluatieverslag van de interne stagebegeleider. Voor elke deelcompetentie wordt een cijfer toegekend. Bovendien wordt de globale indruk over de student omschreven, alsook de voornaamste kwaliteiten en werkpunten. Zoals aangegeven is de beoordeling door de interne stagebegeleider veel ruimer dan deze van de externe stagementoren. De interne stagebegeleider heeft dan ook geenszins

de plicht om bijkomend te motiveren waarom sommige van de door hem toegekende cijfers lager zijn dan deze die toegekend zijn door de externe stagementoren.

Verwerende partij stelt dat de beoordeling van de externe stagebegeleiders en de interne stagebegeleider bovendien in dezelfde lijn ligt. Verwerende partij verwijst naar de interne beroepsbeslissing die aangeeft dat op basis van de lesbesprekingen en het eindverslag van de drie (externe) stagementoren duidelijk kan besloten worden dat de verzoekende partij een aantal te bereiken competenties voor de stage niet verworven heeft en bijgevolg onvoldoendes scoort op verschillende competenties.

Verzoekende partij stelt *ten zesde* dat in de interne beroepsbeslissing niet ontkend wordt dat er beoordelingen werden gegeven met dubbele codes. De mogelijkheid tot dubbele codes is door verwerend partij niet voorzien. Verzoekende partij vraagt zich af wat de beoordeling C/D (tussen voldoende en onvoldoende) is en wat de context is, waar verwerende partij naar verwijst.

Verwerende partij stelt dat de eindbeoordeling van de stage op afdoende wijze gemotiveerd werd, zowel in de interne beroepsbeslissing als in het verslag van de interne stagebegeleider, waar een uitvoerige globale beoordeling wordt gegeven, alsook een omschrijving van de voornaamste kwaliteiten en werkpunten.

Ondergeschikt merkt verwerende partij op dat de combinaties van 2 codes bij de eindevaluatie van de stage niet voor misverstanden vatbaar zijn. Hiermee wordt te kennen gegeven dat verzoekende partij voor sommige deelcompetenties een score wordt toegekend die het midden houdt tussen 2 hoofdcategorieën. De betekenis van de hoofdcategorieën (AA, A, B, C, D en E) wordt uitdrukkelijk uitgelegd op het evaluatieformulier. Iedere lezer kan redelijkerwijze begrijpen dat codes als B/C een bijkomende differentiatie tussen de omschreven hoofdcategorieën aangeeft. Dergelijke bijkomende differentiaties zijn niet tegenstrijdig, zelfs niet in het geval zij duiden op een categorie tussen voldoende en onvoldoende. Deze differentiaties duiden niet op een gebrek aan motivering, maar juist op een bijkomende motivering.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

Zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, is een gebrekkige begeleiding niet van aard om te verantwoorden dat een onvoldoende daarom moet worden opgewaardeerd tot een hogere evaluatie.

Voor het overige komt het aan de Raad niet toe om zijn appreciatie over de bereikte competenties van een student in de plaats te stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad gaat wel na of de bestreden beslissingen regelmatig zijn tot stand gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen.

Geen van de in dit middel aangehaald argumenten tonen aan dat de bestreden beslissingen onregelmatig zijn of kennelijk onredelijk, gelet op de door verwerende partij aangehaalde documenten die haar repliek staven.

Het middel is niet gegrond.

5.4. Het bij de Raad ingestelde beroep is niet gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk doch niet gegrond is.

De examenbeslissing van 24 juni 2009 en de beslissing van 1 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijven gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1]Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/059 - 13 augustus 2009

Inzake [REDACTED]

wonende te [REDACTED], [REDACTED]

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de [REDACTED]

met zetel te [REDACTED], [REDACTED]

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van [REDACTED] werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij: [REDACTED]

- de verwerende partij: [REDACTED]

[REDACTED]

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 3 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij het intern beroepontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het tweede jaar bachelor in de verpleegkunde.

Het beroep betreft de examentuchtbeslissing van 23 juni 2009 voor de opleidingsonderdelen 'Pathologie 2' en '[REDACTED]'. Op grond van artikel [REDACTED] van het onderwijs- en examenreglement werd verzoekende partij schuldig bevonden aan bedrog of poging tot bedrog en ontving voor beide opleidingsonderdelen een examencijfer van 0 op 20. Verzoekende partij behoudt evenwel haar tweede examenkans.

De examencommissie concludeerde dat verzoekende partij met een medestudent mondeling informatie uitwisselde tijdens de schriftelijke examens.

Het dossier werd geopend na het ontvangen van een e-mail van een medestudent op zaterdag 6 juni 2009 die – in eerste instantie zonder namen te vermelden – aangaf dat twee studenten tijdens de schriftelijke examens samenwerkten. Ook in een tweede schrijven

meldden studenten anoniem dat de twee studenten samenwerkten. Bij dat schrijven werd een fragment vanop de sociale netwerksite 'facebook' toegevoegd.

Op 3 juni 2009, de dag van de schriftelijke examens voor de onderdelen 'Psychopathologie' en '.....' van het opleidingsonderdeel 'Pathologie 2', wisselden beide studenten vóór het examen de volgende reacties uit:

- medestudent: *"[...] Dussss da wil zegn ik pneumo gij de psychopatho... safe !! :p"*
- verzoekende partij: *"Ja cava das goe wi, ik kan psychopatho nog tamelijk goe, chill we gaan da goewd doen ! ;)"*
- medestudent: *"ik ken ut eigenlijk ook nog redelijk :p! joam joam, examen alleen maken???? Moh ! das lik groepswork..."*
- verzoekende partij: *"tuurlijk ! e mo meneer, wil je zeggen da we dan ni mogen overleggen fzo? allee ej da nu al geweten :D"*
- medestudent: *"kheb gezien daj soms wat praat, dat zou jammer zijn van je zomervakantie hé", dwoaze kerel eigenlijk ! phaha"*
- verzoekende partij: *"jaaaaa idd! khoop dat ie da ni were is wi vandage, of we zien de choco !"*
- andere student: *"Haha da wos teegn joen ofwa? :-D Twa idd stom :-P"*
- medestudent: *"joat da was tegen ik... eb je da gehoord mss? en ut ergste was khad lik voor één keer nog nx gezegd tijdens ut examen!! alst weer em is é vandaag, gaank da egt nie cool vindn!"*
- andere student: *"Jaak koorde em da zegn, mo kwist nie tegn wien... Mo jat lik nogmo 5 sec je examen ofzo... Stooom :-D"*
- medestudent: *"nene da was in de helft van me examen ofzo :-), mo vandaag gak da wel subtieler aanpakn :D"*
- verzoekende partij: *"gaat dan nog maar een keer een examen of twee gaan maken zeker"*
- medestudent: *"tza! wel zijn !!"*
- verzoekende partij: *"elpt je mee ?"*
- medestudent: *"altijd é :)"*
- verzoekende partij (na het examen): *"wen da were vre goe gedaan ! ;)"*

Diezelfde dag wisselden beide studenten tevens de volgende reacties uit ná het afleggen van de examens in kwestie:

- medestudent: *"als da geen samenwerking was opt examen !! :p"*
- verzoekende partij: *"echt wel zalig wi :D"*
- medestudent: *"meeega ! :p"*

- andere student: *"hoho, ik hoop dat ze ook facebook hebben"*

- medestudent: *"naaaaaah :-) kpeis da wel nie"*

Twee toezichthouders meldde schriftelijk op 11 juni 2009 dat ze tijdens een examen op 2 juni 2009 respectievelijk 5 juni 2009 beide studenten hadden gewaarschuwd m.b.t. tot praten met de hand voor de mond, maar dat ze geen bewijs van bedrog konden voorleggen.

Na het schriftelijk examen van 11 juni 2009 van het onderdeel 'Recht 2' van het opleidingsonderdeel '.....' rapporteerden de twee toezichthouders schriftelijk dat ze vastgesteld hadden dat op verschillende drukkere momenten – bij het indienen van examens door andere studenten – een duidelijk verbaal contact was tussen de twee studenten, dat zoekgedrag in de zin van rondkijken waar de toezichthouders zich bevonden, merkbaar was, maar dat geen uitwisseling van kladbladen of andere documenten werd vastgesteld.

Op 17 juni 2009 volgde een gesprek tussen het departementshoofd, de jaarcoördinator en beide studenten. Na het gesprek ondertekenden beide studenten een verklaring dat ze zich tijdens de schriftelijke examens voor 'Psychopathologie', '.....' en 'Recht 2' schuldig hebben gemaakt aan het ongeoorloofd uitwisselen van informatie.

Op 19 juni 2009 ontvingen beide studenten het verslag van het departementshoofd die van oordeel was dat in hoofde van beide studenten er tijdens de vermelde examens sprake was geweest van bedrog of een poging tot bedrog.

Beide studenten hebben gebruik gemaakt van hun recht om bedenkingen bij dit verslag te formuleren. In hun verklaring, gedateerd op 19 juni 2009, ontkenden beide studenten de beschuldiging van bedrog en voerden ze aan dat ze zich gedwongen voelden om de schriftelijke bekentenis van 17 juni 2009 te ondertekenen.

Het departementshoofd stelde vervolgens de examencommissie in kennis van het dossier.

Op 23 juni 2009 volgde de beraadslaging en, na geheime stemming, de examentuchtbeslissing van de examencommissie.

3.2. Verzoekende partij stelde op 29 juni 2009 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

3.3. Verzoekende partij werd op 1 juli 2009 gehoord om haar beroep mondeling toe te lichten.

Bij beslissing van de algemeen directeur op datum van 3 juli 2009 werd het intern beroep ontvankelijk maar niet gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekende partij tijdens het gesprek op 1 juli 2009 toegegeven heeft tijdens schriftelijke examens met de medestudent gepraat te hebben, maar dat verzoekende partij eraan toegevoegd heeft dat dit geen betrekking had op het examen zelf.

De interne beroepsbeslissing werd tevens als volgt gemotiveerd:

"Hoewel het algemeen geweten is dat praten met een andere student tijdens een examen niet geoorloofd en ontoelaatbaar is, en u tijdens ons gesprek ook hebt bevestigd dat u zelf ook wel beseft dat zoiets niet kan, verwacht u eigenlijk dat ik u op uw woord zou geloven. Gelet evenwel op de diverse getuigenissen van medestudenten en docenten en mede gelet op uw eigen Facebookgesprekken (o.a. het expliciete "als dat geen samenwerking was op het examen") kom ik tot het besluit dat de

examencommissie u terecht schuldig heeft bevonden aan bedrog of poging tot bedrog."

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven, gedateerd op 3 juli 2009, aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad. Het verzoekschrift werd aangevuld met een schrijven waarop de poststempel ontbrak.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van maandag 14 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van vrijdag 3 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname van de beslissing genomen op intern beroep.

De beslissing op intern beroep werd per schrijven, gedateerd op 3 juli 2009, aan verzoekende partij overgemaakt. Uit de stukken blijkt evenwel niet op welke datum dit schrijven aangetekend aan verzoekende partij ter kennis is gebracht. De verwerende partij betwist ook niet dat het beroep bij de Raad tijdig is ingesteld.

Onder die omstandigheden neemt de Raad derhalve aan dat het beroep van 14 juli 2009 tijdig werd ingesteld.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van de materiële motiveringsplicht.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt niet akkoord te gaan met de beschuldiging van systematisch spieken tijdens drie verschillende examens.

Verwerende partij stelt dat bij de uiteindelijke beoordeling geen rekening werd gehouden met de e-mail van de medestudent, noch met de anonieme brief van één of meer medestudenten, noch met de verklaringen van de toezichthouders van de examens op 2 en 5 juni 2009.

Er is wel rekening gehouden met de eigen verklaringen van de beide studenten op facebook op 3 juni 2009 waaruit blijkt dat de studenten samenwerkten "*opt examen*" en af te leiden valt dat het niet de eerste keer is ("*en ut ergste was khad lik voor één keer nog nx gezegd tijdens ut examen*" over het examen op 2 juni 2006). Er werd tevens rekening gehouden met de verklaring van de toezichthouders tijdens het examen op 11 juni 2009. Op basis hiervan besliste het departementshoofd aan de examencommissie voor te stellen artikel van het onderwijs- en examenreglement toe te passen voor de examens afgelegd op 3 en 11 juni 2009.

Verwerende partij stelt dat de examencommissie op 23 juni 2006 uitgebreid kennis nam van zowel het verslag van het departementshoofd als de aanvullende verklaringen van de studenten die werden voorgelezen.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij een andere interpretatie geeft aan haar uitlatingen op facebook, maar niet ontkent dat de geciteerde uitwisselingen wel degelijk plaatsgevonden hebben. Verwerende partij stelt bovendien dat de uitlatingen "elpt je mee", "altijd é", "wen da were vre goe gedaan!" en "als da geen samenwerking was opt examen" slechts voor één interpretatie vatbaar zijn.

Verwerende partij stelt dat beide studenten hebben toegegeven tijdens het gesprek van 1 juli 2009 met de algemeen directeur dat ze tijdens schriftelijke examens gepraat hebben en beseffen dat zoiets niet kan.

Verwerende partij spreekt uitdrukkelijk tegen dat beide studenten de verklaring van 17 juni 2009 onder dwang hebben ondertekend. Verwerende partij wijst er bovendien op dat door voorlezing van de aanvullende verklaringen van 19 juni 2009 van beide studenten tijdens de zitting van de examencommissie, de leden van de examencommissie ingelicht werden over het feit dat beide studenten afstand namen van hun eerdere bekentenis van 17 juni 2009.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Het is niet aan de Raad om te oordelen of verzoekende partij fraude gepleegd heeft, maar wel om na te gaan of de verwerende partij haar oordeel dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft, heeft doen steunen op feiten die naar genoegen van recht bewezen zijn, en op grond waarvan de verwerende partij redelijkerwijze heeft kunnen oordelen dat de verzoekende partij fraude gepleegd heeft.

De verzoekende partij ontkent niet de juistheid van de op facebook uitgewisselde informatie. Het argument dat zij op 17 juni 2009 de verklaring dat zij met een medestudente tijdens het examen gepraat heeft, onder dwang heeft ondertekend, wordt door geen enkel gegeven gestaafd.

Deze feiten zijn van aard dat de verwerende partij redelijkerwijze heeft kunnen aannemen dat de verzoekende partij fraude heeft gepleegd, en motiveren meteen afdoende dat oordeel.

Het middel is niet gegrond.

5.2. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op de schending van artikel van het onderwijs- en examenreglement.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Uit het verzoekschrift kan afgeleid worden dat verzoekende partij stelt dat artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat elke poging tot bedrog onmiddellijk dient te worden gemeld. De beschuldiging van examenfraude dateert van 3 juni 2009, terwijl verzoekende partij pas op 17 juni 2009 op de hoogte werd gesteld.

Verwerende partij stelt dat zowel de toezichthouder tijdens het examen van 29 mei 2009 als deze tijdens het examen van 2 juni 2009 de studenten tijdens het examen aanspraken over hun ongeoorloofd gedrag. Dit blijkt uit de schriftelijke verklaringen van de toezichthouders, maar ook uit de reacties van beide studenten op facebook op 3 juni 2009 waar ze bevestigen dat ze aangesproken en gewaarschuwd werden door een docent.

Verwerende partij stelt dat de beslissing van het departementshoofd om beide studenten te horen op 17 juni 2009, gebaseerd was op het samenbrengen van een aantal verschillende

indicaties en bewijzen die gaandeweg in de richting van eenzelfde vast patroon van ongeoorloofd gedrag wezen. Zodra voldoende betrouwbaar geacht materiaal voorlag, heeft het departementshoofd conform artikel van het onderwijs- en examenreglement alle partijen, inclusief de examenombuds, ingelicht en de betrokken studenten geconfronteerd met de feiten.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Artikel van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat elke poging tot bedrog onmiddellijk dient te worden gemeld.

Het oordeel dat de verzoekende partij zich schuldig gemaakt heeft aan fraude, steunt echter niet alleen op het praten met een medestudent tijdens examens, maar ook op andere informatie zoals berichten van medestudenten en de kennisname van de op facebook uitgewisselde informatie. Het is pas door het samenbrengen van deze verschillende elementen dat de verwerende partij kon vermoeden dat er mogelijk fraude was gepleegd. Van zodra deze gegevens haar bekend waren, heeft de tegenpartij zonder talmen de procedure aangevat en verder gezet.

Het middel is niet gegrond.

5.3. Het bij de Raad ingestelde beroep is ongegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk doch ongegrond is.

De beslissing van 3 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep blijft gehandhaafd.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

Rolnr. 2009/062 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester.....

kantoor houdende te,

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van de heer werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

.....

- de verwerende partij: meester

.....

.....

Nadat de Raad de partijen heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift, de antwoordnota, de wederantwoordnota en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep waarbij bevestigd werd dat verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting marketing.

Het beroep betreft de examenbeslissing van 29 juni 2009 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Het beroep betreft specifiek het opleidingsonderdeel '.....' (6 studiepunten) waarvoor verzoekende partij een 9/20 behaalde na een vervroegde tweede examenkans in de junizittijd.

Verzoekende partij behaalde op het examen een score van 8/20, maar behield, conform het onderwijs- en examenreglement van de instelling, het hogere punt dat ze in de eerste examenperiode behaalde.

Verzoekende partij kreeg op 29 juni 2009 inzage in haar examen.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 2 juli 2009 een intern beroep in bij het departementshoofd van de onderwijsinstelling.

3.3. Het intern beroep verliep in getrapte vorm.

Bij beslissing van 7 juli 2009 werd, nadat verzoekende partij telefonisch werd gehoord, het beroep ontvankelijk verklaard. Omdat over de onvoldoende van verzoekende partij geen gegevens over de schriftelijke motivatie werden gevonden in het proces-verbaal van de bevoegde examencommissie voor het geheel van de opleiding, werd aan de examencommissie gevraagd om het dossier ten gronde te onderzoeken.

Op 8 juli 2009 kwam de examencommissie, in opvolging van de beslissing van de interne beroepscommissie, bijeen in buitengewone zitting en werd tot bevestiging van de eerder genomen beslissing en een behoud van het cijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel in kwestie besloten. Bij de beslissing werd een motivering gevoegd waarbij de vier klachten van verzoekende partij werden weerlegd.

De beslissing van de examencommissie van 8 juli 2009 waarbij de procedure op intern beroep werd afgerond, werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 16 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van donderdag 16 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 8 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op zaterdag 11 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf zondag 12 juli 2009.

Het beroep van 16 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

3. Bijstand door een raadsman

Verwerende partij merkt op dat verzoekende partij zich bij het verschijnen voor de Raad wil laten bijstaan door haar vader die zal optreden als haar raadsman.

Artikel II.39 van het Aanvullingsdecreet^[1] voorziet in de bijstand van een raadsman bij een procedure voor de Raad. Het begrip 'raadsman' wordt in artikel II.1, 14° van het Aanvullingsdecreet gedefinieerd als "een advocaat of een deskundige".

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij zal moeten aantonen of de door haar gekozen raadsman tot één van deze categorieën behoort.

De Raad heeft in het verleden reeds aanvaard dat een ouder, mits het voorleggen van een schriftelijke machtiging, ter zitting als raadsman van een verzoekende partij kan optreden.

In voorliggend geval is verzoekende partij zelf ter zitting verschenen. Een volmacht is derhalve niet nodig. De Raad heeft de ouder gehoord.

4. Voorwerp van het verzoekschrift

Verwerende partij stelt dat het verzoekschrift geen gekwalificeerde vordering omvat. Verzoekende partij stelt enkel dat zij het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel '.....' betwist en, na de interne beroepsprocedure te hebben doorlopen, een beroepsprocedure bij de Raad wenst op te starten. Verwerende partij stelt dat het dan ook onduidelijk is wat verzoekende partij precies wenst.

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid van het Aanvullingsdecreet het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de waarde van verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur of enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij.

De Raad beslist derhalve dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is voor zover het beschouwd kan worden als een verzoek tot nietigverklaring van de beslissing genomen op intern beroep van 8 juli 2009.

5. Grond van de zaak

5.1. Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekende partij zich op drie middelen beroept om de wijze waarop het resultaat op het opleidingsonderdeel in kwestie tot stand is gekomen, te betwisten.

Het eerste middel heeft betrekking op de punten behaald voor het gedeelte 'Permanente evaluatie'. Uit het verzoekschrift kan worden afgeleid dat verzoekende partij de schending inroep van het zorgvuldigheidsbeginsel, de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat haar paper voor de opdracht 'P2' bij het onderdeel 'Permanente evaluatie' tijdig en integraal werd afgegeven, maar niet volledig in het dossier van de instelling aanwezig was en dus foutief beoordeeld werd.

Voor de punten behaald op het onderdeel 'Permanente evaluatie' werd bij de opdracht 'P2' als resultaat '0' vermeld. Op het inzagemoment van 29 juni 2009 werd gemeld dat een nulscore betekent dat het werk niet afgegeven is. Nadat werd aangetoond dat het werk tijdig en volgens de voorschriften was afgegeven, bleek het werk niet volledig in het dossier aanwezig te zijn, terwijl volgens verzoekende partij en haar medestudent het werk wel volledig was afgegeven en na het indienen geen deel werd toegevoegd. Verzoekende partij heeft op geen enkel ogenblik de intentie gehad om bedrog te plegen zoals de verwerende partij beweert. Indien het werk niet volledig in het dossier aanwezig is, is dit geen fout van de studenten en is het logisch dat er een foute beoordeling is uitgevoerd.

Verwerende partij stelt dat de beoordeling van de opdracht 'P2' is gebaseerd op de paper zoals deze door de verzoekende partij werd ingediend. Deze paper was een groepswerk waaraan verzoekende partij met twee medestudenten gewerkt heeft. De opmerking van de verzoekende partij dat de beoordeelde paper niet de (volledige) paper was zoals deze aanvankelijk was ingediend, mist feitelijke grondslag.

Zoals de examencommissie in haar beslissing van 8 juli 2009 opmerkt, heeft de verzoekende partij bij het indienen van haar intern beroepsschrift een nieuw exemplaar van haar paper gevoegd. Deze versie stemt niet overeen met de paper zoals deze aanvankelijk was ingediend.

Dit gebeurde nadat de betrokken docente bij het inzagemoment per vergissing had gemeld dat de betrokken paper niet was ingediend. Verwerende partij stelt dat de verzoekende partij misbruik heeft gemaakt van deze vergissing, in de veronderstelling dat de ingediende en reeds verbeterde paper verloren was gegaan. Zij heeft de aanvankelijke versie van haar paper gewijzigd door een passage te verschuiven en door een kolom "Relevant: ja/nee" toe te voegen. Wellicht probeerde zij hiermee haar antwoorden meer in overeenstemming met de opdracht te brengen.

Tijdens de behandeling van de klacht door de interne beroepsinstantie werd de aanvankelijk ingediende en verbeterde paper wel degelijk teruggevonden in het dossier en kwam het bedrog van verzoekende partij aan het licht.

De bestreden beslissing vermeldt dan ook dat de docent per vergissing heeft meegedeeld dat de opdracht niet was ingediend en dat de bedoelde opdracht zich wel degelijk in het dossier van de instelling bevindt. Er werd dus geen onzorgvuldigheid begaan. De paper van verzoekende partij werd met kennis van zaken beoordeeld.

Verwerende partij merkt op dat de vergissing van de docent geen enkele invloed heeft gehad op de beoordeling van de betrokken paper door de docent en op de beslissingen van de examencommissie. De beoordeling van de paper had reeds plaatsgevonden vóór de examens van januari 2009 en bij de beslissingen van de examencommissie werd telkens de ingediende en verbeterde paper in beschouwing genomen.

De verwerende partij merkt ten slotte op dat de punten van de paper reeds vóór de examens in januari 2009 voor elke student beschikbaar waren op de elektronische leeromgeving. Bovendien werden in deze periode ook de verbeterde versies van de papers, voorzien van de nodige opmerkingen, aan de studenten overhandigd tijdens het werkcollege.

Voor zover verzoekende partij het resultaat van de paper inhoudelijk wenst te betwisten, merkt verwerende partij op dat de Raad zijn appreciatie betreffende de verdienste van verzoekende partij niet in de plaats kan stellen van die van de onderwijsinstelling. Verwerende partij stelt dat het cijfer voor de paper formeel en op afdoende wijze gemotiveerd is in de beslissing van de examencommissie en dat bij het toekennen van het cijfer geenszins onredelijk werd gehandeld.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Uit de vaststelling (1) dat de docent bij het inzagemoment verklaarde dat geen paper was ingeleverd, zoals bekend is door verwerende partij, en (2) dat achteraf slechts een onvolledig exemplaar werd aangetroffen, leidt de Raad af dat er onvoldoende zekerheid is over de vraag of er al dan niet van meet af aan een volledig exemplaar tijdig werd ingeleverd. Die onzekerheid moet worden uitgelegd in het voordeel van de verzoekende partij. Dit impliceert dat deze opdracht opnieuw zal moeten worden geëvalueerd aan de hand van het volledige exemplaar.

Het middel is gegrond.

5.2. In een tweede middel stelt verzoekende partij dat het resultaat behaald op het onderdeel 'Mondeling examen' en meer bepaald het cijfer behaald voor het antwoord op vraag 2 en vraag 3, onterecht is.

Uit het verzoekschrift kan afgeleid worden dat verzoekende partij de schending inroept van de motiveringsplicht.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat tijdens het inzagemoment de examiner aangaande het antwoord op vraag 2, welke degelijk voorbereid en uitgebreid toegelicht was, enkel verwezen zou hebben naar de schriftelijke voorbereiding waarop enkele summiere aantekeningen waren gemaakt. Deze aantekeningen zouden de motivering van de examencommissie niet kunnen verklaren.

Verzoekende partij stelt dat een schriftelijke voorbereiding slechts een leidraad voor het mondeling examen is en dat volgens artikel van het onderwijs- en examenreglement een schriftelijke voorbereiding van mondelinge examens niet ingeroepen kan worden om de beoordeling aan te vechten.

Ook wat de derde vraag betreft stelt verzoekende partij dat deze schriftelijk voorbereid was en nadien uitvoerig mondeling toegelicht. Het antwoord was wel volledig en stemde overeen met de leerstof in het handboek.

De examiner heeft zich volgens verzoekende partij bij de beoordeling laten beïnvloeden door de onvoldoende die verzoekende partij voor haar scriptie heeft gekregen. Verzoekende partij steunt zich hiervoor op een verklaring van de docent gemaakt tijdens het inzagemoment. Zij stelt dat de verdediging van de scriptie op 22 juni heeft plaatsgevonden. De interne beoordeling heeft echter vroeger plaatsgevonden. Er is dus wel degelijk een mogelijkheid dat de docent op de hoogte was dat de interne beoordeling onvoldoende was.

Verwerende partij herhaalt dat de Raad slechts een beperkte bevoegdheid heeft en zich niet in de plaats kan stellen van de instelling. De opmerking van verzoekende partij dat het antwoord op vraag 3 volledig was en overeenstemde met de leerstof in het handboek, is dan ook niet pertinent.

Verwerende partij voert aan dat inzake examenbeslissingen die geen betrekking hebben op praktische vaardigheden, het examencijfer op zich geacht wordt te volstaan als motivering.

Ondergeschikt merkt verwerende partij op dat het betrokken cijfer zeer uitvoerig gemotiveerd werd in de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2009 en dat afdoende geantwoord wordt op de klachten.

De verwerende partij stelt dat geen argumenten geput kunnen worden uit artikel van het onderwijs- en examenreglement, omdat deze bepaling juist voorziet dat bij de bespreking van een mondeling examen de schriftelijke voorbereiding door de student en examiner samen kan worden ingekeken en dat schriftelijke voorbereidingen van mondelinge examens door de student in geen geval kunnen worden ingeroepen om de beoordeling van de examiner aan te vechten.

Verwerende partij stelt dat de bewering van verzoekende partij dat de examiner zich bij de beoordeling van het onderdeel 'Mondeling examen' heeft laten beïnvloeden door de score die verzoekende partij voor het onderdeel 'Scriptie' heeft behaald, door geen enkel stuk wordt gestaafd. Ondergeschikt merkt verwerende partij op dat de beweerd beïnvloeding hoe dan ook niet mogelijk was, omdat de totale score voor het onderdeel 'Scriptie' nog niet bekend was op het ogenblik dat de punten voor het opleidingsonderdeel '.....' (waarop het bedoelde mondelinge examen betrekking heeft) werden ingediend.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

De Raad wijst erop dat, gelet op artikel II.21, tweede lid, van het Aanvullingsdecreet, het de Raad niet toekomt zijn appreciatie betreffende de evaluatie in de plaats te stellen van die van de examencommissie of van enig orgaan onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de verwerende partij. Bijgevolg beschikt de Raad niet over de bevoegdheid een eigen oordeel in de plaats te stellen van de bestreden beslissing.

De Raad kan een beslissing enkel vernietigen wanneer ze niet conform is met de reglementering ter zake of op grond van kennelijke onredelijkheid.

In dit geval blijkt uit de schriftelijke voorbereiding en de daarbij gemaakte notities en uit de motivering van de betrokken docent die gevoegd is bij de interne beroepsbeslissing, op welke motieven de evaluatie van dit onderdeel steunt. Die motieven blijken niet onjuist te zijn en de genomen beslissing binnen de grenzen van de redelijkheid te verantwoorden.

Het middel is niet gegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van de rechten van verdediging.

5.3.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat de beslissing van de examencommissie van 8 juli 2009 grotendeels gebaseerd is op de mondelinge verklaringen van de docent van het betrokken opleidingsonderdeel, die gehoord werd door de examencommissie, zonder dat verzoekende partij hierop heeft kunnen repliceren.

Verzoekende partij werd enkel telefonisch gehoord op 7 juli 2009 door het adjunct-departementshoofd die meldde dat de procedure was opgestart. De docent werd daarna eveneens op 7 juli gehoord. Het tweede telefonisch gesprek op 7 juli 2009 en na het horen van de docent duurde twintig minuten en werd niet aangekondigd als een hoorzitting waardoor verzoekende partij haar instemming niet heeft kunnen geven. Verzoekende partij stelt dat zij telkens en dus tweemaal aangeboden heeft om samen met haar raadsman naar de instelling te komen.

Verwerende partij verwijst naar artikel van het onderwijs- en examenreglement dat voorziet dat bij de behandeling van het intern beroep de student wordt gehoord door de beroepsinstantie en dat de beroepsinstantie verder de vraag naar eigen inzicht onderzoekt en onder meer bewijsmateriaal kan opvragen en verzamelen, alsook personen kan horen.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij op 7 juli 2009 door de interne beroepsinstantie telefonisch werd gehoord. De verschillende klachten van verzoekende partij werden één voor één overlopen en verzoekende partij heeft een bijkomende toelichting kunnen geven. Ook nadat de docent op 7 juli werd gehoord, werd opnieuw contact genomen met verzoekende partij.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij uitdrukkelijk instemde met dit telefonisch horen omdat zij anders van haar woonplaats naar de school moest komen. Uit geen enkele bepaling van het examenreglement volgt dat het telefonisch horen van een student ongeldig is.

Verwerende partij stelt verder dat het onderwijs- en examenreglement enkel voorziet in het horen van de student en van eventuele andere personen. Er wordt niet voorzien in een tegensprekelijk debat. De beslissing van de examencommissie van 8 juli 2009 werd dan ook genomen conform het examenreglement en met respect voor de rechten van verdediging.

5.3.2. Beoordeling door de Raad

Het recht om gehoord te worden zoals omschreven in het reglement, impliceert niet dat de student moet gehoord worden in aanwezigheid van de betrokken docent of op diens verklaringen moet kunnen reageren. Het volstaat dat verzoekende partij haar eigen standpunt heeft kunnen toelichten en in voorkomend geval de vragen van de leden van de examencommissie of de beroepsinstantie heeft kunnen beantwoorden.

Het middel is niet gegrond.

5.4. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk is gegrond.

De studievoortgangsbepaling van 8 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen ten laatste op 1 september 2009 nadat voorafgaandelijk de opdracht 'P2' opnieuw zal zijn geëvalueerd aan de hand van een volledig exemplaar.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

[\[1\]](#) Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, B.S. 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/067 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoorhoudende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoorhoudend te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Verwerende partij meldt in haar schrijven van 22 juli 2009, waarbij zij de stukken aan de Raad bezorgt, dat zij zich in dit dossier wenst te gedragen naar de wijsheid van de Raad.

Verwerende partij vraagt, ingeval de Raad het beroep gegrond zou verklaren, conform artikel II.40 van het Aanvullingsdecreet^[1] een schorsing van de werkzaamheden aan, omdat het tijdens de vakantieperiode nagenoeg onmogelijk is voor de instelling om de nodige maatregelen te nemen om de examencommissie samen te roepen.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij: meester

Nadat de Raad de verzoekende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van de examencommissie van 7 juli 2009, bijeengekomen in bijzondere zitting, in het kader van het intern beroep, waarbij de initiële examenbeslissing van 20 juni 2009 werd bevestigd.

Verzoekende partij vraagt aan de Raad de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing te vernietigen en te bevelen dat het bestuur, rekening houdend met door de Raad vastgestelde voorwaarden en termijnen, een nieuwe beslissing dient te nemen.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar van de masteropleiding in de

Het beroep betreft de examenbeslissing van 20 juni 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard zonder tweede examenkans. Het beroep betreft specifiek het opleidingsonderdeel 'Masterproef' waarvoor verzoekende partij een 9,5/ 20 behaalde. Zij behaalde een totaalscore van 67,5 %, wat volgens het reglement van de instelling een 'onderscheiding' inhoudt. De masterproef was haar enige tekort.

Het opleidingsonderdeel in kwestie heeft de hoogste wegingsfactor (30) binnen het opleidingsprogramma van de master en bestaat uit twee onderdelen: het deelopleidingsonderdeel 'Masterproef' (wegingsfactor 20) en het deelopleidingsonderdeel '.....' (wegingsfactor 10).

De beoordeling van de masterproef gebeurt aldus het onderwijs- en examenreglement als volgt:

"Voor de beoordeling van de masterproef en het onderliggende onderzoeksproces wordt een jury samengesteld uit een aantal lesgevers betrokken bij de begeleiding van dit onderzoek in de kunsten (interne juryleden) aangevuld met een aantal externe juryleden. De juryleden worden aangeduid door het departementshoofd of zijn gemandateerde in samenspraak met het hoofd van de afstudeerrichting. Een jury bestaat uit minimum zes juryleden en maximaal 10 juryleden. Het aantal externe juryleden mag niet hoger zijn dan het aantal interne juryleden."

Aanvullend bepaalt het departementaal onderwijs- en examenreglement wat de samenstelling van de jury betreft het volgende:

"Indien de student wenst te werken met een mentor voor de begeleiding van de masterproef, dan maakt deze laatste ook deel uit van de interne jury voor de betrokken student."

De jury wordt voorgezeten door het departementshoofd of zijn gemandateerde.

De samenstelling van de jury wordt aan de studenten medegedeeld, ten minste twee werkweken (waarin onderwijs- en studieactiviteiten gepland zijn) voor de aanvang van de evaluatie. Wijziging van de samenstelling van de jury kan uitsluitend in geval van overmacht."

De studiegids bepaalt dat de masterproef in haar beide onderdelen delibererbaar is. De deliberatiecriteria worden in het departementaal onderwijs en examenreglement als volgt vastgelegd:

"De gewogen tekorten mogen niet groter zijn dan 1,25% van het gewogen totaal van de opleidingsonderdelen waarvoor men ingeschreven is met als bijkomende voorwaarde een gewogen minimumpercentage van 50%. Bovendien worden maximum 3 tekorten getolereerd."

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 30 juni 2009 een intern beroep in bij het hoofd studentenzaken.

Deze nodigde haar uit voor een gesprek op donderdag 2 juli 2009.

3.3. Nadat de verzoekende partij werd gehoord en in bijzijn van de ombudsman, werd bij beslissing van de examencommissie, bijeengekomen in bijzondere zitting, op datum van 7 juli 2009 het intern beroep niet gegrond verklaard. De interne beroepsbeslissing bevestigde de initieel genomen examenbeslissing waarbij de student niet geslaagd werd verklaard.

De motivatie van de beslissing luidde:

"De examencommissie stelt vooraf dat de verhouding 'masterproef' (20stp) en (10stp) impliciet verwerkt werd in het eindcijfer. De interne juryleden spreken zich uit over proces (o.m. onderzoek) en masterproef (incl. eindpresentatie), de externe juryleden beoordelen enkel het eindproduct en de mondelinge presentatie van het onderzoeksproces.

De examencommissie verwijst in eerste instantie naar het document dat door de juryleden werd gebruikt bij de beoordeling van de masterproef en dat weergeeft waarom de student niet slaagde. De student kreeg een net voldoende (±) voor helderheid van de presentatie en evolutie van het onderzoek, een onvoldoende (-) voor vormelijke authenticiteit, toepasbaarheid en keuze van het medium, integratie van de gebruikte technieken, inhoudelijke relevantie en oplossingsgerichtheid.

De commissie is van oordeel dat deze beoordeling nog steeds in zijn geheel geldt. Er zijn immers geen nieuwe elementen opgedoken die het oordeel van deze student zou kunnen wijzigen.

De leden van de examencommissie halen nog volgende bijkomende feiten en argumenten aan:

- De examencommissie stelt dat een aantal opmerkingen van de studente niet al te ernstig moet genomen worden ("met een korrel zout te nemen").*
- Het project is communicatief erg zwak: welk doelpubliek wil studente hiermee bereiken? Op communicatief vlak sprak het werk niet voor zichzelf.*
- Het onderzoek werd veel te weinig belicht. Het boek, waarin het onderzoek werd toegelicht, was veel sterker dan de foto's die werden getoond. Het boek zou beter het eindproduct geweest zijn.*
- De jury heeft het werk heel objectief bekeken en beoordeeld. De jury was absoluut niet bevooroordeeld.*
- De examencommissie legt nogmaals omstandig uit hoe de jury van de masterproef werkt. De relatie tussen interne en externe jury. De verhouding tussen eindproduct, procesevaluatie en onderzoek.*
- De examencommissie is van oordeel dat er bij de studente een gevoel van onbegrip is.*

Zodoende ben je niet geslaagd omdat je niet binnen de deliberatiecriteria valt."

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 17 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 17 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 7 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 13 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf dinsdag 14 juli 2009.

Het beroep van vrijdag 17 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van de motiveringsplicht door de examencommissie.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat, in tegenstelling tot wat gesteld wordt in de interne beroepsbeslissing, verzoekende partij wel aan de deliberatiecriteria voldeed.

Verzoekende partij stelt dat overeenkomstig het departementaal onderwijs- en examenreglement en de studiegids de examencommissie beraadslaagt over de student en dat ze hierbij de bijgevoegde deliberatiecriteria hanteert, met name dat de gewogen tekorten niet groter mogen zijn dan 1,25% van het gewogen totaal met als bijkomende voorwaarde een gewogen minimumpercentage van 50% en dat het aantal tekorten dat kan getolereerd (gedelibereerd) worden, beperkt is tot maximaal 3 tekorten.

Verzoekende partij behaalde de volgende score:

Gewogen totaal van de masteropleiding = 60 studiepunten x 20 punten per vak = 1.200.

Verzoekster heeft 9,5/20 behaald en dus een tekort van 0,5 punten op het opleidingsonderdeel 'Masterproef' met wegingsfactor 30 (nl. 2 onderdelen: 20 voor het onderdeel 'Masterproef' en 10 voor het onderdeel '.....').

Haar gewogen tekort op dit opleidingsonderdeel bedraagt derhalve $0,5 \times 30 = 15$ gewogen punten tekort. Het gewogen tekort van 15 is 1,25% van het gewogen totaal van 1.200, zodat het gewogen tekort niet groter maar wel gelijk is aan de deliberatienorm van 1,25%.

De door de verzoekende partij behaalde resultaten vallen derhalve wel binnen de deliberatiecriteria zodat volgens verzoekende partij ten onrechte werd gesteld dat ze niet geslaagd was omdat ze niet binnen de deliberatiecriteria valt. Verzoekende partij stelt dat, hoewel de uitslag van verzoekster binnen de deliberatiecriteria valt, het vaststaat dat er geen deliberatie heeft plaats gehad.

Verzoekende partij stelt dat de motivatie van de examencommissie in strijd is met de bindende voorschriften opgenomen in het departementaal onderwijs- en examenreglement, de studiegids en artikel II.11 van het Aanvullingsdecreet. De beslissing is derhalve volgens verzoekende partij niet afdoende gemotiveerd.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Artikel van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij bepaalt wat volgt:

“Als richtlijn worden de volgende deliberatiecriteria gehanteerd:

De gewogen tekorten mogen niet groter zijn dan 1,25% van het gewogen totaal van de opleidingsonderdelen waarvoor men ingeschreven is met als bijkomende voorwaarde een gewogen minimumpercentage van 50%. Bovendien worden maximum 3 tekorten getolereerd.”.

Uit de hiervoor weergegeven feiten blijkt dat de verzoekende partij geen tekorten had die de norm van artikel van het reglement overschreden.

Daaruit volgt dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing dit reglementair voorschrift heeft miskend.

Het middel is gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van de interne regelgeving ter voorbereiding van de masterproef.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij verwijst naar haar intern beroepschrift en de daaraan gehechte bijlagen waaruit blijkt dat de regelgeving in verband met de begeleiding van de studenten in hun masterproef niet werd nageleefd en dat deze begeleiding zeer moeizaam is verlopen.

Het beoordelen van een masterproef door dezelfde personen die de student bij het uitwerken van deze masterproef gedurende het jaar moeten begeleiden, is een miskennis van een objectief examensysteem indien die personen, door het niet naleven van de regelgeving inzake begeleiding van de student, er zelf mede de aanleiding toe zijn dat de examinandus een onvoldoende eindwerk aanlevert.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, is een gebrekkige begeleiding bij een opleidingsonderdeel niet van aard om te verantwoorden dat een slechte evaluatie om die reden aangepast moet worden tot een voldoende evaluatie.

Het middel is niet gegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van de regelgeving bij de jurering van de masterproef.

5.3.1 Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt *ten eerste* dat, ter voorbereiding van de jurering, de studenten tegen uiterlijk 12 juni 2009 een beschrijving van de masterproef en vijf relevante beelden dienden

te bezorgen, zodat deze tijdig aan de juryleden zouden kunnen worden bezorgd. Verzoekende partij heeft hieraan voldaan.

De tijdige kennisgeving van de inhoud van de masterproef aan de externe juryleden is van cruciaal belang, vermits zij, in tegenstelling tot de interne juryleden, voor het eerst met het eindresultaat worden geconfronteerd.

Verzoekende partij stelt dat deze memo's niet tijdig aan de juryleden werden meegedeeld, maar slechts op de dag van de jurering zelf. Deze inbreuk had tot gevolg dat verzoekende partij de haar toegemeten tijd van 15 minuten ter verdediging van haar proef voor een deel heeft moeten gebruiken om de opzet van haar masterproef aan de externe juryleden uit te leggen, zodat er minder tijd overbleef voor bevraging door die externe juryleden.

Verzoekende partij stelt *ten tweede* dat bij de jurering de mentor van verzoekende partij, hoewel die dag aanwezig in de onderwijsinstelling, niet aanwezig was, niettegenstaande het examenreglement voorziet dat ze deel uitmaakt van de interne juryleden.

Verzoekende partij heeft, zoals in het departementaal onderwijs en examenreglement wordt toegestaan, gevraagd om een bijkomende persoon als mentor aan te stellen. Na heel wat interventies werd deze uiteindelijk toegestaan op de jury aanwezig te zijn.

Verzoekende partij heeft haar mentor gekozen in functie van de affiniteit die deze had met haar masterproef. De afwezigheid van de mentor heeft een negatieve invloed gehad op de quoterings.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.3.2 Beoordeling door de Raad

In het eerste middelonderdeel klaagt de verzoekende partij erover dat haar beschrijving van de masterproef en vijf relevante beelden te laat aan de externe leden van de jury werden meegedeeld, zodat zij daar onvoldoende kennis van konden nemen en de verzoekende partij bij de mondelinge verdediging vooralsnog toelichting bij haar project moest geven en er te weinig tijd was voor bevraging door de externe juryleden.

Ook al zou de relevante informatie over haar project wel tijdig aan de externe juryleden zijn meegedeeld, dan volgt daaruit niet dat de verzoekende partij geen toelichting bij haar project zou hebben moeten geven, en evenmin toont zij aan dat de tijd die er overbleef voor bevraging door de externe juryleden voor hen onvoldoende was om tot een verantwoorde evaluatie van haar project te komen.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

In het tweede middelonderdeel klaagt de verzoekende partij erover dat de door haar gekozen mentor niet aanwezig was.

Artikel van het aanvullend departementaal onderwijs- en examenreglement luiden als volgt:

"Indien de student wenst te werken met een mentor voor de begeleiding van de masterproef, dan maakt deze laatste ook deel uit van de interne jury voor de betrokken student.

De jury wordt voorgezeten door het departementshoofd of zijn gemandateerde.

De samenstelling van de jury wordt aan de studenten medegedeeld, ten minste twee werkweken (waarin onderwijs- en studieactiviteiten gepland zijn) voor de aanvang van

de evaluatie. Wijziging van de samenstelling van de jury kan uitsluitend in geval van overmacht.

Om geldig te kunnen jureren moeten er minstens drie lesgevers betrokken bij het OOaanwezig zijn.”.

Het blijkt dat de verzoekende partij bij e-mail van 4 februari 2009 gevraagd heeft om een bijkomende mentor aan te duiden (dossier verzoekende partij, stuk 14, bijlage 5), en dat de verwerende partij daarmee instemde (dossier verzoekende partij, stuk 9). Daarbij werd gemeld dat deze mentor wel aanwezig mocht zijn bij de jurering, maar geen quotering mocht geven.

De verwerende partij ontkent niet dat deze mentor niet aanwezig was bij de jurering, en zij was zeker niet aanwezig op de bijzondere zitting van de examencommissie van 7 juli 2009.

Het hiervoor aangehaald artikel van het departementaal onderwijs- en examenreglement is ongetwijfeld bedoeld als een waarborg voor de student. De aanwezigheid van de door hem of haar gekozen mentor bij de jurering is gericht op de bescherming van de belangen van de student. Het is duidelijk dat de mentor, zelfs als hij of zij niet stemgerechtigd is, door zijn of haar inbreng in de discussie kan bijdragen tot de besluitvorming. De aanwezigheid van de mentor is derhalve een substantiële formaliteit. Dat de jury in aantal was om rechtsgeldig te kunnen beslissen, doet daaraan niet af.

Het tweede middelonderdeel is gegrond.

Het middel is gegrond wat betreft de afwezigheid van de door de verzoekende partij gekozen en door de verwerende partij aanvaarde mentor bij de jurering van de masterproef.

5.4. De verzoekende partij beroept zich in een vierde middel op de schending van het gelijkheidsbeginsel.

5.4.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat er een grote discrepantie is tussen het aantal interne en externe juryleden op de twee dagen dat de twee reeksen van studenten werden beoordeeld, vermits er op 19 juni 2009 5 interne en 5 externe juryleden waren, terwijl er op 20 juni 2009 7 interne en 3 externe juryleden waren.

Verzoekende partij wijst op de frappante correlatie tussen het verschil in de samenstelling van de jury en de uitslagen van de studenten. Op 19 juni 2009 slaagden 17 van de 18 studenten (94,44% geslaagden), terwijl op 20 juni 2009 slechts 20 van de 28 studenten slaagden (71,42% geslaagden).

Verzoekende partij concludeert dat het overtal van interne juryleden en dus het onevenwicht tussen interne en externe juryleden op 20 juni 2009 – dag waarop verzoekster haar masterproef verdedigde – een negatieve invloed heeft gehad op de slaagkans van een student.

Verzoekende partij stelt dat vermits de samenstelling van de jury, wat de verhouding tussen de interne en de externe juryleden betreft, op de twee dagen fundamenteel verschillend was, er een schending van het gelijkheidsbeginsel is. Op grond van het gelijkheidsbeginsel dienen immers alle studenten die deelnemen aan een zelfde masterproef, op een gelijke wijze en met gelijke middelen beoordeeld en gequoteerd worden.

Verzoekende partij stelt dat de ongelijkheid in de samenstelling van de jury verstrekken heeft gevolgen. Dat blijkt uit de vergelijking van de resultaten. Bij een evenwicht tussen interne en externe juryleden slagen 94,44% van de studenten en bij een frappant

onevenwicht slagen slechts 71,42% van de studenten. Er is derhalve een schending van artikel II.6, § 1 van het Aanvullingsdecreet dat de gelijke behandeling van de student oplegt.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.4.2. Beoordeling door de Raad

Artikel van het aanvullend departementaal onderwijs- en examenreglement luiden als volgt:

"Een jury bestaat uit minstens zes juryleden en maximum tien juryleden.

Het aantal externe juryleden mag niet hoger zijn dat het aantal interne juryleden."

Het wordt niet betwist dat de jury's zowel op 19 juni als op 20 juni 2009 conform deze bepalingen waren samengesteld. Dat de verhouding tussen de interne en de externe juryleden op beide dagen niet dezelfde was, houdt geen schending van het gelijkheidsbeginsel in. Het percentage studenten dat geslaagd was op 19 juni, was weliswaar hoger dan het percentage dat op 20 juni geslaagd was, maar het verschil is niet in die mate significant dat het, in combinatie met een andere verhouding tussen interne en externe juryleden, tot de conclusie moet leiden dat het gelijkheidsbeginsel geschonden werd.

Het middel is niet gegrond.

5.5. De verzoekende partij beroept zich in een vijfde en laatste middel op de schending van de zorgvuldigheidsnorm.

5.5.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat in de studiegids wordt bepaald op hoeveel studiepunten en wegingspunten de twee onderdelen van de masterproef en de andere vakken worden gewoeteerd.

Het staat tevens vast dat de quoterings door de interne en externe juryleden elk voor 50% van het totaal telt, maar de wijze waarop de punten worden gegeven door de interne jury, is ondefinieerbaar. Externe juryleden quoteren op 10 studiepunten (van de 20) voor het onderdeel 'Masterproef'. Interne juryleden quoteren op 10 studiepunten (van de 20) voor de 'Masterproef' en op de 10 studiepunten voor het onderdeel'. De punten voor en 'Masterproef' zitten bij de internen vervat in één cijfer. Dit kan dus niet aangetoond worden in twee duidelijk omschreven cijfers. Verzoekende partij stelt bijgevolg dat de wijze waarop de interne juryleden hun quoterings bepalen, niet definieerbaar is zoals blijkt uit de tekst van het opleidingshoofd zelf.

Verzoekende partij stelt dat de afwezigheid van een regelgeving waarin duidelijk wordt aangegeven op welke wijze de quoterings dient te gebeuren, in strijd is met de zorgvuldigheidsnorm en met artikel II.3, § 2, 1° van het Aanvullingsdecreet dat aan het bestuur oplegt de examenregeling vast te leggen.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.5.2. Beoordeling door de Raad

Uit stuk 12 van de verzoekende partij blijkt dat de evaluatie van de interne juryleden in een cijfer wordt uitgedrukt, een cijfer dat zowel slaat op het deelopleidingsonderdeel als op de eigenlijke masterproef. Een dergelijke werkwijze is op zich niet verwerpelijk. Uit de door haar meegedeelde stukken blijkt dat de verzoekende partij wist dat er problemen waren met

het deelopleidingsonderdeel '.....', en verder blijken de evaluaties van de interne juryleden in de lijn te liggen, zelfs globaal genomen iets beter te zijn, dan die van de externe juryleden.

Hoewel het aangewezen is om het aandeel van elk van beide beoordelingsmomenten op een of andere manier duidelijk te maken, is de Raad van oordeel dat in dit geval het zorgvuldigheidsbeginsel niet geschonden werd.

Het middel is niet gegrond.

5.6. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 7 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen uiterlijk op 1 september 2009, waarbij de door de verzoekende partij gekozen mentor aanwezig zal zijn, en waarbij zal worden uitgegaan van de vaststelling dat het tekort van de verzoekende partij niet hoger is dan toegestaan door het onderwijs- en examenreglement.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.

Rolnr. 2009/068 - 13 augustus 2009

Inzake

wonende te,

hebbende als raadsman meester

kantoorhoudende te,

Verzoekende partij

Tegen een beslissing van de

met zetel te,

hebbende als raadsman meester

kantoor houdende te,, waar keuze van woonplaats wordt gedaan

Verwerende partij

1. Behandeling van de zaak

De zaak van werd behandeld op de openbare zitting van donderdag 13 augustus 2009.

Verwerende partij meldt in haar schrijven van 22 juli 2009, waarbij zij de stukken aan de Raad bezorgt, dat zij zich in dit dossier wenst te gedragen naar de wijsheid van de Raad.

Verwerende partij vraagt, ingeval de Raad het beroep gegrond zou verklaren, conform artikel II.40 van het Aanvullingsdecreet ^[1] een schorsing van de werkzaamheden aan, omdat het tijdens de vakantieperiode nagenoeg onmogelijk is voor de instelling om de nodige maatregelen te nemen om de examencommissie samen te roepen.

Gehoord werden:

- de verzoekende partij:

meester

- de verwerende partij: meester

Nadat de Raad de verzoekende partij heeft gehoord, heeft hij de zaak in beraad genomen.

De Raad heeft acht geslagen op het verzoekschrift en de bij deze stukken toegevoegde documenten.

2. Voorwerp van het verzoekschrift

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van de examencommissie van 7 juli 2009, bijeengekomen in bijzondere zitting, in het kader van het intern beroep, waarbij de initiële examenbeslissing van 20 juni 2009 werd bevestigd.

Verzoekende partij vraagt aan de Raad de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing te vernietigen en te bevelen dat het bestuur, rekening houdend met door de Raad vastgestelde voorwaarden en termijnen, een nieuwe beslissing dient te nemen.

3. Samenvatting van de feiten

3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2008-2009 ingeschreven in het laatste jaar van de masteropleiding in de

Het beroep betreft de examenbeslissing van 20 juni 2009 waarbij verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard zonder tweede examenkans. Het beroep betreft specifiek het opleidingsonderdeel 'masterproef' waarvoor verzoekende partij een 9,5/ 20 behaalde. Zij behaalde een totaalscore van 65,27%, wat volgens het reglement van de instelling een 'onderscheiding' inhoudt. De masterproef was haar enige tekort.

Het opleidingsonderdeel in kwestie heeft de hoogste wegingsfactor (30) binnen het opleidingsprogramma van de master en bestaat uit twee onderdelen: het deelopleidingsonderdeel 'Masterproef' (wegingsfactor 20) en het deelopleidingsonderdeel '.....' (wegingsfactor 10).

De beoordeling van de masterproef gebeurt aldus het onderwijs- en examenreglement als volgt:

"Voor de beoordeling van de masterproef en het onderliggende onderzoeksproces wordt een jury samengesteld uit een aantal lesgevers betrokken bij de begeleiding van dit onderzoek in de kunsten (interne juryleden) aangevuld met een aantal externe juryleden. De juryleden worden aangeduid door het departementshoofd of zijn gemandateerde in samenspraak met het hoofd van de afstudeerrichting. Een jury bestaat uit minimum zes juryleden en maximaal 10 juryleden. Het aantal externe juryleden mag niet hoger zijn dan het aantal interne juryleden."

Aanvullend bepaalt het departementaal onderwijs- en examenreglement wat de samenstelling van de jury betreft het volgende:

"Indien de student wenst te werken met een mentor voor de begeleiding van de masterproef, dan maakt deze laatste ook deel uit van de interne jury voor de betrokken student."

De jury wordt voorgezeten door het departementshoofd of zijn gemandateerde.

De samenstelling van de jury wordt aan de studenten medegedeeld, ten minste twee werkweken (waarin onderwijs- en studieactiviteiten gepland zijn) voor de aanvang van de evaluatie. Wijziging van de samenstelling van de jury kan uitsluitend in geval van overmacht."

De studiegids bepaalt dat de masterproef in haar beide onderdelen debatteerbaar is. De deliberatiecriteria worden in het departementaal onderwijs en examenreglement als volgt vastgelegd:

"De gewogen tekorten mogen niet groter zijn dan 1,25% van het gewogen totaal van de opleidingsonderdelen waarvoor men ingeschreven is met als bijkomende voorwaarde een gewogen minimumpercentage van 50%. Bovendien worden maximum 3 tekorten getolereerd."

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 30 juni 2009 een intern beroep in bij het hoofd Studentenzaken.

Deze nodigde haar uit voor een gesprek op donderdag 2 juli 2009.

3.3. Nadat de verzoekende partij werd gehoord en in bijzijn van de ombudsman, werd bij beslissing van de examencommissie, bijeengekomen in bijzondere zitting, op datum van 7 juli 2009 het intern beroep niet gegrond verklaard. De interne beroepsbeslissing bevestigde de initieel genomen examenbeslissing waarbij de student niet geslaagd werd verklaard.

De motivatie van de beslissing luidde:

"De examencommissie stelt vooraf dat de verhouding 'masterproef' (20stp) en (10stp) impliciet verwerkt werd in het eindcijfer. De interne juryleden spreken zich uit over proces (o.m. onderzoek) en masterproef (incl. eindpresentatie), de externe juryleden beoordelen enkel het eindproduct en de mondelinge presentatie van het onderzoeksproces.

De examencommissie verwijst in eerste instantie naar het document dat door de juryleden werd gebruikt bij de beoordeling van de masterproef en dat weergeeft waarom de student niet slaagde. De student kreeg een net voldoende (±) voor helderheid van de presentatie en evolutie van het onderzoek, een onvoldoende (-) voor vormelijke authenticiteit, toepasbaarheid en keuze van het medium, integratie van de gebruikte technieken, inhoudelijke relevantie en oplossingsgerichtheid.

De commissie is van oordeel dat deze beoordeling nog steeds in zijn geheel geldt. Er zijn immers geen nieuwe elementen opgedoken die het oordeel van deze student zou kunnen wijzigen.

De leden van de examencommissie halen nog volgende bijkomende feiten en argumenten aan:

- De examencommissie stelt dat een aantal opmerkingen van de studente niet al te ernstig moet genomen worden ("met een korrel zout te nemen").*
- Het project is communicatief erg zwak: welk doelpubliek wil studente hiermee bereiken? Op communicatief vlak sprak het werk niet voor zichzelf.*
- Het onderzoek werd veel te weinig belicht. Het boek, waarin het onderzoek werd toegelicht, was veel sterker dan de foto's die werden getoond. Het boek zou beter het eindproduct geweest zijn.*
- De jury heeft het werk heel objectief bekeken en beoordeeld. De jury was absoluut niet bevooroordeeld.*
- De examencommissie legt nogmaals omstandig uit hoe de jury van de masterproef werkt. De relatie tussen interne en externe jury. De verhouding tussen eindproduct, procesevaluatie en onderzoek.*
- De examencommissie is van oordeel dat er bij de studente een gevoel van onbegrip is. '*

Zodoende ben je niet geslaagd omdat je niet binnen de deliberatiecriteria valt. "

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 10 juli 2009 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 17 juli 2009 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

4. Ontvankelijkheid van het verzoekschrift

1. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep regelmatig ingesteld en uitgeput.

2. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 17 juli 2009 tegen de beslissing op intern beroep van 7 juli 2009. Vermits de beslissing per aangetekend schrijven van vrijdag 10 juli 2009 werd verstuurd, neemt de Raad aan dat de verzoekende partij kennis heeft kunnen nemen van deze beslissing op maandag 13 juli 2009. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname, in casu vanaf dinsdag 14 juli 2009.

Het beroep van vrijdag 17 juli 2009 werd derhalve tijdig binnen de vijf kalenderdagen na kennisname van de beslissing op intern beroep ingesteld.

5. Grond van de zaak

5.1. De verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van de motiveringsplicht door de examencommissie.

5.1.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat in tegenstelling tot wat gesteld wordt in de interne beroepsbeslissing verzoekende partij wel aan de deliberatiecriteria voldeed.

Verzoekende partij stelt dat overeenkomstig het departementaal onderwijs- en examenreglement en de studiegids de examencommissie beraadslaagt over de student en dat ze hierbij de bijgevoegde deliberatiecriteria hanteert, met name dat de gewogen tekorten niet groter mogen zijn dan 1,25% van het gewogen totaal met als bijkomende voorwaarde een gewogen minimumpercentage van 50% en dat het aantal tekorten dat kan getolereerd (gedelibereerd) worden, beperkt is tot maximaal 3 tekorten.

Verzoekende partij behaalde de volgende score:

Gewogen totaal van de masteropleiding = 60 studiepunten x 20 punten per vak = 1.200.

Verzoekster heeft 9,5/20 behaald en dus een tekort van 0,5 punten op het opleidingsonderdeel 'Masterproef' met wegingsfactor 30 (nl. 2 onderdelen: 20 voor het onderdeel 'Masterproef' en 10 voor het onderdeel '.....').

Haar gewogen tekort op dit opleidingsonderdeel bedraagt derhalve $0,5 \times 30 = 15$ gewogen punten tekort. Het gewogen tekort van 15 is 1,25% van het gewogen totaal van 1.200, zodat het gewogen tekort niet groter maar wel gelijk is aan de deliberatienorm van 1,25%.

De door de verzoekende partij behaalde resultaten vallen derhalve wel binnen de deliberatiecriteria zodat volgens verzoekende partij ten onrechte werd gesteld dat ze niet geslaagd was omdat ze niet binnen de deliberatiecriteria valt. Verzoekende partij stelt dat, hoewel de uitslag van verzoekster binnen de deliberatiecriteria valt, het vaststaat dat er geen deliberatie heeft plaats gehad.

Verzoekende partij stelt dat de motivatie van de examencommissie in strijd is met de bindende voorschriften opgenomen in het departementaal onderwijs- en examenreglement, de studiegids en artikel II.11 van het Aanvullingsdecreet. De beslissing is derhalve volgens verzoekende partij niet afdoende gemotiveerd.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.1.2. Beoordeling door de Raad

Artikel van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij bepaalt wat volgt:

“Als richtlijn worden de volgende deliberatiecriteria gehanteerd:

De gewogen tekorten mogen niet groter zijn dan 1,25% van het gewogen totaal van de opleidingsonderdelen waarvoor men ingeschreven is met als bijkomende voorwaarde een gewogen minimumpercentage van 50%. Bovendien worden maximum 3 tekorten getolereerd.”.

Uit de hiervoor weergegeven feiten blijkt dat de verzoekende partij geen tekorten had die de norm van artikel van het reglement overschreden.

Daaruit volgt dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing dit reglementair voorschrift heeft miskend.

Het middel is gegrond.

5.2. De verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van de interne regelgeving ter voorbereiding van de masterproef.

5.2.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij verwijst naar haar intern beroepschrift en de daaraan gehechte bijlagen waaruit blijkt dat de regelgeving in verband met de begeleiding van de studenten in hun masterproef niet werd nageleefd en dat deze begeleiding zeer moeizaam is verlopen.

Het beoordelen van een masterproef door dezelfde personen die de student bij het uitwerken van deze masterproef gedurende het jaar moeten begeleiden, is een miskennen van een objectief examensysteem indien die personen, door het niet naleven van de regelgeving inzake begeleiding van de student, er zelf mede de aanleiding toe zijn dat de examinandus een onvoldoende eindwerk aanlevert.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.2.2. Beoordeling door de Raad

Zoals de Raad reeds meermaals heeft geoordeeld, is een gebrekkige begeleiding bij een opleidingsonderdeel niet van aard om te verantwoorden dat een slechte evaluatie om die reden aangepast moet worden tot een voldoende evaluatie.

Het middel is niet gegrond.

5.3. De verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van de regelgeving bij de jurering van de masterproef.

5.3.1 Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat, ter voorbereiding van de jurering, de studenten tegen uiterlijk 12 juni 2009 een beschrijving van de masterproef en vijf relevante beelden dienden te bezorgen, zodat deze tijdig aan de juryleden zouden kunnen worden bezorgd. Verzoekende partij heeft hieraan voldaan.

De tijdige kennisgeving van de inhoud van de masterproef aan de externe juryleden is van cruciaal belang, vermits zij, in tegenstelling tot de interne juryleden, voor het eerst met het eindresultaat worden geconfronteerd.

Verzoekende partij stelt dat deze memo's niet tijdig aan de juryleden werden meegedeeld, maar slechts op de dag van de jurering zelf. Deze inbreuk had tot gevolg dat verzoekende partij de haar toegemeten tijd van 15 minuten ter verdediging van haar proef voor een deel heeft moeten gebruiken om de opzet van haar masterproef aan de externe juryleden uit te leggen, zodat er minder tijd overbleef voor bevraging door die externe juryleden.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.3.2 Beoordeling door de Raad

De verzoekende partij klaagt erover dat haar beschrijving van de masterproef en vijf relevante beelden te laat aan de externe leden van de jury werden meegedeeld, zodat zij daar onvoldoende kennis van konden nemen en de verzoekende partij bij de mondelinge verdediging vooralsnog toelichting bij haar project moest geven en er te weinig tijd was voor bevraging door de externe juryleden.

Ook al zou de relevante informatie over haar project wel tijdig aan de externe juryleden zijn meegedeeld, dan volgt daaruit niet dat de verzoekende partij geen toelichting bij haar project zou hebben moeten geven, en evenmin toont zij aan dat de tijd die er overbleef voor bevraging door de externe juryleden voor hen onvoldoende was om tot een verantwoorde evaluatie van haar project te komen.

Het middel is niet gegrond.

5.4. De verzoekende partij beroept zich in een vierde middel op de schending van het gelijkheidsbeginsel.

5.4.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat er een grote discrepantie is tussen het aantal interne en externe juryleden op de twee dagen dat de twee reeksen van studenten werden beoordeeld, vermits er op 19 juni 2009 5 interne en 5 externe juryleden waren, terwijl er op 20 juni 2009 7 interne en 3 externe juryleden waren.

Verzoekende partij wijst op de frappante correlatie tussen het verschil in de samenstelling van de jury en de uitslagen van de studenten. Op 19 juni 2009 slaagden 17 van de 18 studenten (94,44% geslaagden), terwijl op 20 juni 2009 slechts 20 van de 28 studenten slaagden (71,42% geslaagden).

Verzoekende partij concludeert dat het overtal van interne juryleden en dus het onevenwicht tussen interne en externe juryleden op 20 juni 2009 – dag waarop verzoekster haar masterproef verdedigde – een negatieve invloed heeft gehad op de slaagkans van een student.

Verzoekende partij stelt dat vermits de samenstelling van de jury, wat de verhouding tussen de interne en de externe juryleden betreft, op de twee dagen fundamenteel verschillend was, er een schending van het gelijkheidsbeginsel is. Op grond van het gelijkheidsbeginsel dienen immers alle studenten die deelnemen aan een zelfde masterproef, op een gelijke wijze en met gelijke middelen beoordeeld en gequoteerd worden.

Verzoekende partij stelt dat de ongelijkheid in de samenstelling van de jury verstrekken heeft. Dat blijkt uit de vergelijking van de resultaten. Bij een evenwicht tussen interne en externe juryleden slagen 94,44% van de studenten en bij een frappant

onevenwicht slagen slechts 71,42% van de studenten. Er is derhalve een schending van artikel II.6, § 1 van het Aanvullingsdecreet dat de gelijke behandeling van de student oplegt.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.4.2. Beoordeling door de Raad

Artikel van het aanvullend departementaal onderwijs- en examenreglement luiden als volgt:

"Een jury bestaat uit minstens zes juryleden en maximum tien juryleden.

Het aantal externe juryleden mag niet hoger zijn dat het aantal interne juryleden."

Het wordt niet betwist dat de jury's zowel op 19 juni als op 20 juni 2009 conform deze bepalingen waren samengesteld. Dat de verhouding tussen de interne en de externe juryleden op beide dagen niet dezelfde was, houdt geen schending van het gelijkheidsbeginsel in. Het percentage studenten dat geslaagd was op 19 juni, was weliswaar hoger dan het percentage dat op 20 juni geslaagd was, maar het verschil is niet in die mate significant dat het, in combinatie met een andere verhouding tussen interne en externe juryleden, tot de conclusie moet leiden dat het gelijkheidsbeginsel geschonden werd.

Het middel is niet gegrond.

5.5 De verzoekende partij beroept zich in een vijfde en laatste middel op de schending van de zorgvuldigheidsnorm.

5.5.1. Argumenten van de partijen

Verzoekende partij stelt dat in de studiegids wordt bepaald op hoeveel studiepunten en wegingspunten de twee onderdelen van de masterproef en de andere vakken worden gewaardeerd.

Het staat tevens vast dat de quotering door de interne en externe juryleden elk voor 50% van het totaal telt, maar de wijze waarop de punten worden gegeven door de interne jury, is ondefinieerbaar. Externe juryleden quoteren op 10 studiepunten (van de 20) voor het onderdeel 'Masterproef'. Interne juryleden quoteren op 10 studiepunten (van de 20) voor de 'Masterproef' en op de 10 studiepunten voor het onderdeel'. De punten voor en 'Masterproef' zitten bij de internen vervat in één cijfer. Dit kan dus niet aangetoond worden in twee duidelijk omschreven cijfers. Verzoekende partij stelt bijgevolg dat de wijze waarop de interne juryleden hun quotering bepalen, niet definieerbaar is zoals blijkt uit de tekst van het opleidingshoofd zelf.

Verzoekende partij stelt dat de afwezigheid van een regelgeving waarin duidelijk wordt aangegeven op welke wijze de quotering dient te gebeuren, in strijd is met de zorgvuldigheidsnorm en met artikel II.3, § 2, 1° van het Aanvullingsdecreet dat aan het bestuur oplegt de examenregeling vast te leggen.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad.

5.5.2 Beoordeling door de Raad

Uit stuk 12 van de verzoekende partij blijkt dat de evaluatie van de interne juryleden in een cijfer wordt uitgedrukt, een cijfer dat zowel slaat op het deelopleidingsonderdeel als op de eigenlijke masterproef. Een dergelijke werkwijze is op zich niet verwerpelijk. Uit de door haar meegedeelde stukken blijkt dat de verzoekende partij wist dat er problemen waren met

het deelopleidingsonderdeel '.....', en verder blijken de evaluaties van de interne juryleden in de lijn te liggen, zelfs globaal genomen iets beter te zijn, dan die van de externe juryleden.

Hoewel het aangewezen is om het aandeel van elk van beide beoordelingsmomenten op een of andere manier duidelijk te maken, is de Raad van oordeel dat in dit geval het zorgvuldigheidsbeginsel niet geschonden werd.

Het middel is niet gegrond.

5.6. Het bij de Raad ingestelde beroep is gegrond.

Besluit

Om deze redenen beslist de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen na beraadslaging dat het beroep van ontvankelijk en gegrond is.

De beslissing van 7 juli 2009 genomen in het kader van het intern beroep wordt vernietigd.

De bevoegde instantie van de verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen uiterlijk op 1 september 2009, waarbij zal worden uitgegaan van de vaststelling dat het tekort van de verzoekende partij niet hoger is dan toegestaan door het onderwijs- en examenreglement.

De Raad doet geen uitspraak over kosten, aangezien hij daarvoor niet bevoegd is.

Tegen dit besluit is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten besluit, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Aldus beslist op donderdag 13 augustus 2009 te Brussel.

De voorzitter,

De bijzitters,

Marc Boes

Daniël Cuypers

Christiane Vanvinckenroye

De secretarissen,

Karla Van Lint

Eddie Clybouw

^[1] Decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *B.S.* 10 juni 2004.